

Dubrovačko-neretvanska županija
Općina Dubrovačko primorje

Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje
za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Dubrovnik, veljača 2021.

OPĆINA DUBROVAČKO PRIMORJE

Trg Ruđera Boškovića 1, Slano

20 232 Slano

Načelnik: **Nikola Knežić**

**Naziv dokumenta: IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE DUBROVAČKO PRIMORJE
ZA RAZDOBLJE OD 2016. DO 2020.GODINE**

Nositelj izrade: Jedinstveni upravni odjel - Ivo Kola, pročelnik

Izrađivač: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

**Stručni tim u izradi: Barbara Savin, dipl.ing.arh.
Stjepko Kovačić, dipl.ing.građ.
Silvana Taslaman, ing. građ.
Daniel Jokić, mag.geogr.
Nikola Karaman, mag.bio. & ecol.mora
Ivan Lukačević – Verenc, s. p. r.
Hrvoje Glavor, mag. ing. meang. u pom.
Sanja Šaut, građ. tehn.**

Ravnatelj: mr.sc. Marina Oreb, dipl.ing.arh.

datum: veljača, 2021.

SADRŽAJ

1. POLAZIŠTA	3
1.1. Ciljevi izrade Izvješća	3
1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir	4
1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Dubrovačko primorje	5
1.3.1. Prirodna i geografska obilježja	5
1.3.2. Upravno-teritorijalna podjela.....	9
1.3.3. Demografska struktura.....	10
1.3.4. Socijalno-gospodarska struktura	15
1.4. Općina Dubrovačko primorje u okviru prostornog uređenja Dubrovačko-neretvanske županiji	18
1.4.1. Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.....	18
1.4.2. Planska polazišta za Općinu Dubrovačko primorje u Prostornom planu DNŽ	19
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	37
2.1 Prostorna struktura korištenja i namjene površina općine Dubrovačko primorje	37
2.2 Sustav naselja	40
2.2.1 Obilježja sustava naselja (prostorni razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti, površina i opća strukturna obilježja).....	40
2.2.2 Prostor za razvoj naselja - građevinska područja naselja (GPN) i struktura izdvojenih površina za razvoj izvan naselja (IGPn).....	42
2.2.3 Sustav središnjih funkcija – razvoj društvenih djelatnosti.....	42
2.3 Gospodarske djelatnosti.....	45
2.3.1 Poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo	45
2.3.2 Ribarstvo i marikultura	46
2.3.3 Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt.....	47
2.3.4 Iskorištavanje mineralnih sirovina - rudarstvo	49
2.3.5 Ugostiteljstvo i turizam.....	51
2.4 Opremljenost prostora infrastrukturom	53
2.4.1 Prometna infrastruktura.....	53
2.4.2 Energetska infrastruktura.....	58
2.4.3 Plinoopskrba	60
2.4.4 Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda	60
2.4.5 Gospodarenje otpadom	62
2.5 Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	63
2.5.1 Zaštićene prirodne vrijednosti.....	63
2.5.2 Zaštita i očuvanje kulturne baštine	67

2.5.3	Područja posebnih karakteristika	74
2.6	Obvezni prostorni pokazatelji.....	76
3.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	79
3.1	Izrada prostornih planova	79
3.1.1	Pokrivenost prostornim planovima.....	79
3.1.2	Obveza izrade prostornih planova	79
3.2	Provedba prostornih planova.....	82
3.2.1	Pojedinačni akti prostornog uređenja.....	82
3.3	Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor	83
3.4	Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje	87
4.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	91
4.1	Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Dubrovačko Primorje obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove.....	91
4.2	Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine 94	
4.3	Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja.....	99
5.	IZVORI PODATAKA	107
6.	POPIS SLIKA I TABLICA	109

1. POLAZIŠTA

1.1. Ciljevi izrade Izvješća

Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko primorje izrađuje se kao dokument praćenja stanja u prostoru temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19) i Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“ broj 48/14 i 19/15). Stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije.

Izvješće obuhvaća razdoblje od četiri godine od 2016. -2020. godine. Posljednje usvojeno i objavljeno Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko primorje se odnosi na razdoblje od 2011.-2015. godine, a donijelo ga je Općinsko vijeće Općine Dubrovačko primorje na 13. sjednici, održanoj 23. prosinca 2015. godine. Izvješće je objavljeno u „Službenom glasniku DNŽ“, broj 12/15, 31. prosinca 2015.

Izvješće o stanju u prostoru predstavlja dokument kojim se Općinsko vijeće te stručnu i širu javnost izvješćuje o prostornom razvoju u Općini Dubrovačko primorje za određeno razdoblje.

Izvješće sadrži:

- analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru,
- analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata,
- prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Svrha izrade Izvješća je ocjena postojećeg stanja, analiza prostornog razvoja i planiranje razvoja za naredno razdoblje, te dobivanje cjelokupnog pregleda prostornog razvoja i planiranja prostora Općine Dubrovačkog primorja. Cilj izrade Izvješća je planirati i predvidjeti mogući razvoj koji se temelji na postojećim uvjetima, predvidjeti prostorno razvojne trendove, prikazati instrumente prostornog planiranja te učinkovite mjere što su ih nadležna tijela poduzela u proteklom četverogodišnjem razdoblju na svim razinama planiranja.

Veoma je važna sistematizacija prostornih pokazatelja i podataka za praćenje stanja u prostoru putem korištenja informacijskog sustava te edukacija i informiranja stručne i najšire javnosti o području urbanizma i prostornog planiranja.

Izradu Izvješća bitno otežavaju i dugogodišnji problemi koji proizlaze iz toga što u Republici Hrvatskoj još uvijek nije u cijelosti uspostavljen informacijski sustav praćenja prostornog razvoja, niti je sustav pokazatelja praćenja stanja u potpunosti standardiziran, pa je usporedba izvješća pojedinih područja i sektora teško provediva. Praćenje osnovne strukture korištenja zemljišta, kao jednog od najvažnijih pokazatelja prostornih procesa nije sustavno uspostavljeno na razini gradova i općina. Različiti načini interpretacije podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova između popisnih godina otežavaju provođenje komparativnih analiza.

1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Izrada Izvješća temelji se na ustavnim pravima i obvezama iz članka 135. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 56/90, 135/97, 8/98-pt, 113/00, 124/00-pt, 28/01, 41/01-pt, 55/01-ispr, 76/10, 85/10-pt, i 5/14), te slijedom njega i iz Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine", broj: 33/01, 60/01 – vt, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13-pt, 137/15, 123/17 i 98/19).

Temeljni zakon koji uređuje tematiku korištenja prostora je Zakon o prostornom uređenju (dalje ZAKON).

Predmetni ZAKON je stupio na snagu 1. siječnja 2014., čime je prestao važiti Zakon o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine", br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 80/13). Zakon je izmijenjen i dopunjen u srpnju 2017. (NN 65/17) kojom izmjenom se u pravni poredak Republike Hrvatske prenose Direktiva 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja (SL L 257, 28. 8. 2014.) i Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 197, 24. 7. 2012.).

Od posebnog značaja za planiranje prostora je nova Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (donesena u listopadu 2017. NN 106/2017). Strategija je temeljni državni dokument za usmjeravanje razvoja u prostoru koji određuje dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru na temelju ciljeva prostornog razvoja utvrđenih Zakonom o prostornom uređenju i Zakonom o gradnji te u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem, a u vezi s drugim temeljnim državnim razvojnim i strateškim dokumentima.

Obzirom na navedene izmjene ZAKONA, a naročito u svezi prostornog planiranja mora, izmjene u planiranju ZOP-a, kao i donošenje nove Strategije prostornog razvoja RH, te donošenje PPDNŽ (Službeni glasnik DNŽ, broj 6/03.,3/05. - uskl.,3/06.,7/10.,4/12. - isp.,9/13.,2/15. -uskl. ,7/16.,2/19.,6/19. - pročišćeni tekst i 3/20.; *- Presuda Visokog upravnog suda RH Broj: Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., "Narodne novine", broj 10/15.od 28.1.2015. (dalje PPDNŽ) (koji je usklađen sa svime prethodno rečenim) proizlazi potreba izmjene i dopune PPU Općine.

ZAKON pretpostavlja izradu Državnog prostornog plana i nakon njega izradu nove generacije planova, od županijskog preko gradskih do općinskih. Međutim za to se još nisu stekli uvjeti jer Državni plan nije donesen, niti županijski prostorni plan nove generacije. Ovi planovi bit će provedbeni, a ne strateški kao do sada, što je velika promjena i nije sve definirano, te će se najvjerojatnije trebati raditi IDPPUO kao usklađenje s IDPPDNŽ, prilagođenom procedurom.

S obzirom na to da korištenje prostora obuhvaća širok spektar različitih djelatnosti, korištenje prostora je uređeno i zakonima koji uređuju ostale djelatnosti i tematike zasebno. Stoga, na prostorno planiranje i stanje u prostoru imaju utjecaja i brojni propisi i podzakonski akti koji uređuju različite tematike, npr.: zaštitu okoliša, zaštitu prirode, razvrstavanje cesta, luka, korištenje poljoprivrednog zemljišta, šuma, itd.

Obveza izrade dokumenata praćenja stanja u prostoru utvrđena je i člankom 39., 40. i 41. Poglavlja 3. ZAKONA.

Izvješće predstavlja dokument praćenja stanja u prostoru za razdoblje od četiri godine. Na temelju članka 40. stavka 2. ZAKONA donesen je Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14. i 19/15.) (dalje PRAVILNIK).

PRAVILNIKOM je određen sadržaj i obvezni prostorni pokazatelji Izvješća o stanju u prostoru na svim razinama.

Za potrebe izrade Izvješća provedene su analize stanja u prostoru i zaštite prostora, utvrđeni su trendovi razvoja u prostoru, te je analizirana izrada i provedba dokumenata prostornog uređenja.

Izvješće se izrađuje u odnosu na prethodno Izvješće, županijski prostorni plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru Općine i općinske prostorne planove.

1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Dubrovačko primorje

1.3.1. Prirodna i geografska obilježja

Općina Dubrovačko primorje je izdvojena političko-teritorijalna i geografska cjelina na krajnjem jugoistoku Hrvatskog primorja i Republike Hrvatske. Sastavni je i to središnji dio Dubrovačko-neretvanske županije i Dubrovačke regije. Druga je po veličini teritorija (197,11 km²) među 22 političko-teritorijalne jedinice lokalne samouprave (odmah iza općine Konavle), te zaprema 11,06% površine Županije.

Područje općine Dubrovačko primorje predstavlja izduženo (oko 40 km) i usko (5-15 km) pogranično područje, koje se nalazi i razvija 30-tak i više kilometara udaljeno prema sjeverozapadu od najprivlačnije gradske aglomeracije, regionalnog i županijskog središta Dubrovnika, kojemu gravitira i s kojim je uspostavljena demografska, društvena, gospodarska i prometna povezanost. Graniči s Gradom Dubrovnikom kopnom na jugoistoku i morem na jugozapadu, općinskom jedinicom lokalne samouprave Ston na zapadu, dok prema sjeveroistoku i sjeverozapadu graniči s državom Bosnom i Hercegovinom.

Ima povoljan geografski i prometno geografski položaj, ali i veoma osjetljiv i važan geostrateški i geopolitički položaj.

Geografska obilježja Dubrovačkog primorja ukazuju da je to tipični bezvodni krški dinarski prostor s malo plodnih površina, dok u krajoliku dominiraju manje pošumljene i opožarene površine, oskudni pašnjaci i goli kamenjar. To je dio pravog hrvatskog mediteranskog područja.

Općina ima slična prirodno-geografska obilježja kao i drugi dijelovi Dubrovačke regije, Dalmacije i cjelokupnog Hrvatskog primorja. Ipak, ovo je pravi i izraziti hrvatski mediteranski prostor, najviše podložan utjecaju mora.

U prostoru se razlikuju i ističu dvije prirodne cjeline:

- a. niže priobalno područje (Doli - Banići - Kručica - Slano - Majkovi) s Jadranskom turističkom cestom kao okosnicom i dugom obalom kao atrakcijom, te
- b. više brdovito zaleđe (od Trnove na jugoistoku do Imotice na sjeverozapadu) s nekim posebnostima za istočno i zapadno područje, ali ipak odvojeno i različito od nešto višeg su-mediteranskog niskog hercegovačkog kraškog prostora prema unutrašnjosti.

Područje općine Dubrovačko primorje, kao i ostalo područje Dubrovačkog primorja, istraženo je geološki veoma pomno, brojnim regionalnim ili detaljnim lokalnim istraživanjima, te se ustanovila prisutnost sedimenata trijasa, jure, krede, tercijara i kvartara. U sastavu i građi stijena prevladavaju vapnenci i dolomiti, te fliš. Od unutrašnjosti prema obali smjenjuju se gornjokredni vapnenci, jurski vapnenci, gornjotrijaski dolomit, eocenski fliš i vapnenci, koji se djelomično nastavljaju na kredne vapnence i dolomite.

Geomorfološko oblikovanje područja općine Dubrovačko primorje uvjetovano je obilježjima geološke građe, te prevladavajućim egzogenim i endogenim silama i procesima. Između istaknutijih uzvišenja oblikovani su uravnjeniji dijelovi dolaca i poljica, a ponegdje i prostori blago položenih padina. Zbog mineraloškog sastava i manje vodopropusnosti, te su zone bile tisućljetna okosnica razvitka poljodjelstva na ovom području. Među mikrokrškim oblicima izdvajaju se brojni manji izdvojeni brežuljci, glavice, suhodoline (drage), dolci, ponikve, jaruge, jame, špilje, potkapine i dr. Paralelno s obalom, teren se prema zaleđu uzdiže, tako da u krajnjem istočnom dijelu područja Općine doseže najveću visinu, preko 900 m n/m. Najveći vrh je Neprobić visine 965 m n/m, a nalazi se sjeverno od Slanoga u neposrednoj blizini državne granice. Obalni dio terena na većem dijelu strmo se uzdiže iznad mora, dok je na manjim dijelovima nešto blaže položeniji (područje Slano-Banići). U zaleđu se izdvajaju nekoliko većih polja, odnosno zaravni. To su područja; Imotica-Ošlje, Smokovljani-Visočani, Točionik-Podimoč i Rudine.

Dominantni čimbenici tvorbe tala i njihove geografske rasprostranjenosti su matični supstrat, reljef, hidrološki uvjeti, klima i organizmi (mikroorganizmi tla, vegetacijski pokrov i čovjek). Tako je na dubrovačkom području temeljem raspoloživih podataka (Magaš 1976.) utvrđeno da se ovo područje odlikuje brojnim stratigrafskim i petrografskim jedinicama. Na području općine Dubrovačko primorje nailazimo na sljedeće glavne tipove tala: kamenjar, crnica, rendzina, smeđe tlo, rigolano tlo i tla naselja.

Bezvodica je svojstvena za Dubrovačko primorje, te ono nema stalnih vodenih tokova, a problem opskrbe pitkom vodom je jedan od glavnih problema područja. Izvorište "Nereze" iznad Slanog koristi se za vodoopskrbu okolnih naselja. Hidrogeološkim istraživanjima određeni su slojevi pojedinih većih izvora i grupa izvora koji se nalaze na području općine Dubrovačko primorje: 1. Slijev izvora i vrulja područja Kleka, uvale Bistrina i kanala Malog Stona, 2. Slijev izvora Mali Zaton – Slano i 3. Slijev izvora i vrulja područja Doli - Banići – Slano.

Na području Općine nalaze se povremeni tokovi - bujice, koji uvelike određuju prirodne uvjete i predstavljaju polazište u razmatranju ovoga prostora.

Geoprometni položaj

Općina Dubrovačko primorje zauzima važan geoprometni položaj unutar prostora Dubrovačko -neretvanske županije. To je središnji prostor Županije koji pripada uskom uzdužno-obalnom području (Konavle, Župa dubrovačka, Dubrovnik, Dubrovačko primorje), u dodiru s druge dvije veće geografske cjeline: poluotok Pelješac s nizom pučinskih i bližih otoka (Korčula, Mljet, Lastovo i grupa Elafitskih otoka) te prostor donje Neretve s gravitirajućim priobaljem. Prostor Općine kao i Županije prometno je izoliran od ostalog dijela RH državnim teritorijem BiH na području Neuma.

Značaj geoprometnog položaja Općine ističe se po njegovoj čvorišnoj i tranzitnoj ulozi.

Općina Dubrovačko primorje nalazise na raskrižju pravaca cestovnog prometa, odnosno Jadranske magistrale (D8) koja vodi uz obalu i tzv. pelješke ceste (D414), koja od Dola vodi preko poluotoka Pelješca prema trajektnoj luci u Orebiću, a kojoj gravitiraju otoci Korčula, Lastovo i Mljet.

Okosnicu prometne mreže čini državna cesta D8 preko koje se odvija tranzitni promet između Dubrovnika i ostalog dijela Županije i RH. Državnom cestom D235 Granica BiH-Čepikuće-Lisac-Doli (D8) povezan je ovaj prostor sa prekograničnim područjem BiH.

Slika 1. Autocesta A1, sektor čvor Metković – čvor Osojnik

Izvor: HAC, 20202, Prethodna studija izvedivosti i povezivanja južne Dalmacije

Općina Dubrovačko primorje svoju tranzitnu ulogu ostvaruje i u ostalim oblicima prometa: pomorskom, telekomunikacijskom i zračnom.

Prostorno-planskom dokumentacijom kroz Općinu Dubrovačko primorje planirano je vođenje koridora autoceste Ploče- Dubrovnik, na koju će se preko spojnih cesta povezati planirana brza cesta preko Pelješca koja vodi od čvora Duboka (most Pelješac) do čvora Ston (Đonta Doli), a što ima za cilj povezivanje čvrstom vezom i razdvojenih dijelova teritorija Dubrovačko- neretvanske županije u jednu cjelinu i razvoj prometnog sustava Županije, te povezivanje Županije s ostalim dijelom RH.

Slika 2. Autocesta A1, sektor čvor Rudine – čvor Osojnik

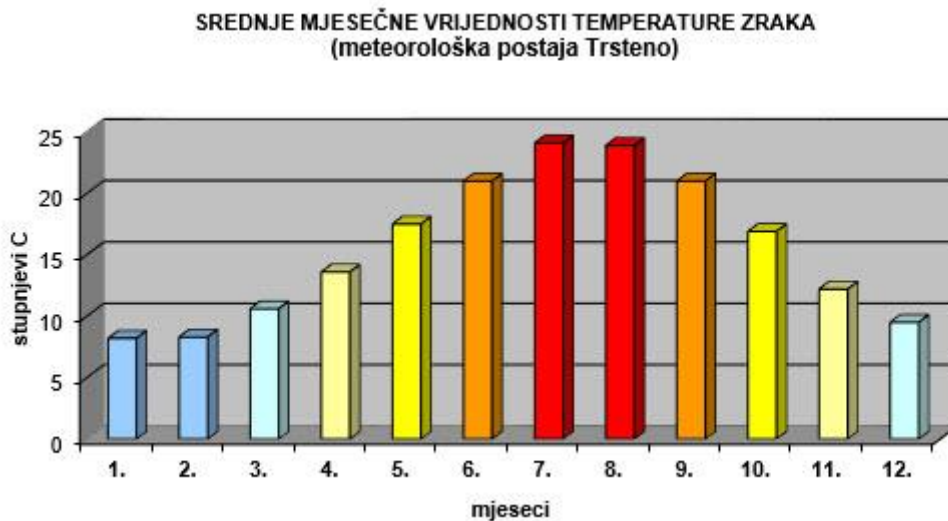
Izvor: HAC,20202, Prethodna studija izvedivosti i povezivanja južne Dalmacije

Klimatske značajke

Područje općine Dubrovačko primorje pripada eumediteranskom klimavegetacijskom arealu. To je područje Csa klime po Köppenovoj podjeli (umjereno topla kišna klima sa suhim ljetima). Zime su kišovite i blage, a ljeta topla i suha. Na području Općine nema posebne meteorološke postaje, tako da se osnovna klimatološka obilježja ovoga kraja mogu procijeniti na osnovi podataka iz meteorološke postaje Trsteno, koja se nalazi najbliže ovome području. Na godišnji hod pojedinih klimatskih elemenata značajno utječe izmjena prevladavajućih vremenskih tipova. U području Dubrovačkog primorja izdvajaju se advekcija zraka s kopna (bura) i advekcija zraka iz južnog kvadranta (jugo) od jeseni do proljeća, te neporemećeno vrijeme (maestral) tijekom ljeta (prema Penzar, B., 1989.).

Važan je klimatski pokazatelj godišnji hod temperature zraka. Srednja je godišnja vrijednost temperature zraka 15,6 °C. Najniža srednja mjesečna temperatura zraka je u siječnju, a iznosi 8,2 °C, dok je najviša srednja mjesečna temperatura zraka u srpnju, te iznosi 24,1 °C.

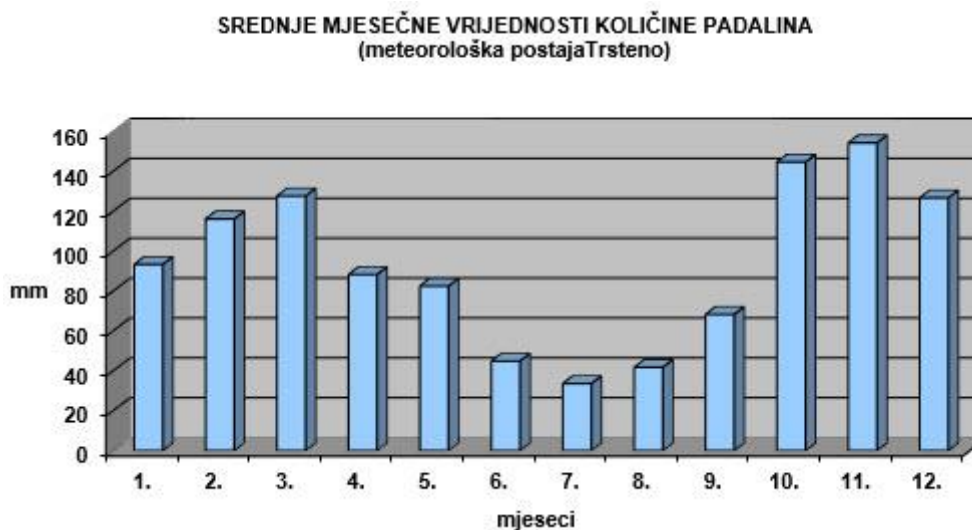
Grafikon 1. Srednje mjesečne vrijednosti temperature zraka (meteorološka postaja Trsteno)

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Godišnji je raspored padalina tipično sredozemni. Ukupno godišnje padne razmjerno velika količina padalina, 1122,4 mm. Ova količina oborina upućuje na izraziti orografski efekt, jer se u neposrednom zaleđu pružaju visoka uzvišenja. Najviše oborina padne u jesenskim i zimskim mjesecima, dok najmanja količina padne tijekom ljeta (33,6 mm u srpnju).

Grafikon 2. Srednje mjesečne vrijednosti količine padalina

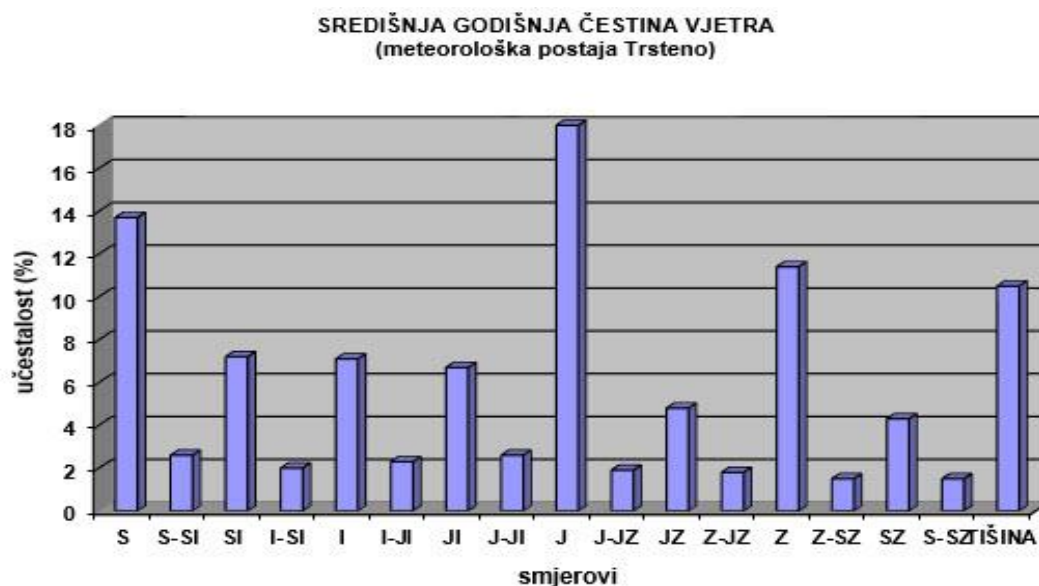

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Prosječno je godišnje oko 110 dana s padalinama, s time da je, s izuzetkom ljeti, svaki treći dan kišovit. Takav raspored padalina utječe na razvitak lokalnog biljnog pokrova. Budući da tijekom vegetacijskog razdoblja biljke dobivaju najmanju količinu padalina, i ovdje su se, kao i u drugim prostorima pravog sredozemnog podneblja, prilagodile specifičnim oblikom lista (kserofitna vegetacija). Česte su ljetne suše s ponekad štetnim posljedicama i na prirodni biljni pokrov i na kultivirane biljke, prije svega na dvije osnovne poljodjelske vrste, maslinu i vinovu lozu.

Zbog topografije privjetrišta, u Trstenom (pa tako i na području Dubrovačkog primorja) se najvažniji vjetrovi, bura i jugo transformiraju poprimajući smjer usporedan pružanju glavnih reljefnih oblika u neposrednom zaleđu. Tako su najučestaliji vjetrovi na području Trstena iz smjera juga (18%), sjevera (13,7%) i zapada (11,4%), dok je razdoblje bez vjetera učestalo 10,5%. Vjetrovi koji pušu u dubrovačkom području uglavnom su umjerene jačine, rijetko postignu jačinu veću od 6 bofora. Opasni su rijetki udari bure iz Stonskog kanala, tzv. "stončica" koja se radi morfologije terena kanalizira u smjer SSZ-JJI. Budući da se Koločepski kanal nalazi u zavjetrini prevladavajućih vjetrova, oduvijek je bio sigurno utočište, ponajprije brodovima koji su prometovali istočnom obalom Jadrana.

Grafikon 3. Središnja godišnja čestina vjetra

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

1.3.2. Upravno-teritorijalna podjela

Općina Dubrovačko primorje je jedna od 22 JLS DNŽ. Sastoji se od 20 statističkih naselja i 19. katastarskih općina.

Tablica 1. Naselja Općine dubrovačko primorje

1.	Imotica	6.	Smokovljani	11.	Lisac	16.	Banići
2.	Štedrica	7.	Visočani	12.	Doli	17.	Kručica
3.	Topolo	8.	Točionik	13.	Podimoč	18.	Trnova
4.	Stupa	9.	Trnovica	14.	Mravinjca	19.	Slano
5.	Ošlje	10.	Čepikuće	15.	Podgora	20.	Majkovi

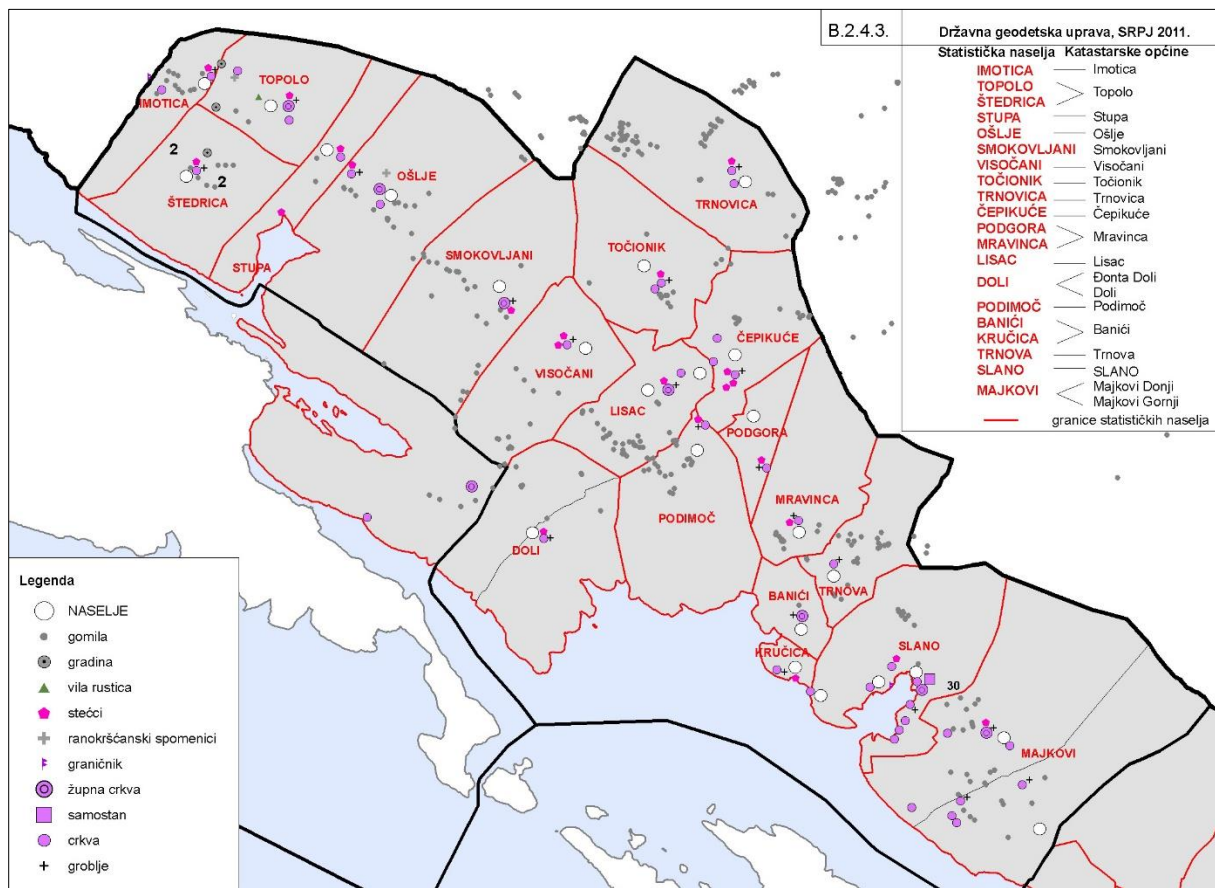
Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

Tablica 2. Katastarske općine Općine Dubrovačko primorje

1.	Imotica sa Štedricom	6.	Visočani	11.	Doli	16.	Trnova
2.	Topolo	7.	Točionik	12.	Đonta Doli	17.	Slano
3.	Stupa	8.	Trnovica	13.	Podimoč	18.	Gornji Majkovi
4.	Ošlje	9.	Čepikuće	14.	Mravinjca s Podgorom	19.	Donji Majkovi
5.	Smokovljani	10.	Lisac	15.	Banići s Kručicom	20.	

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

Slika 3. Katastarske općine i statistička naselja Općine Dubrovačko primorje (zajedno)

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

1.3.3. Demografska struktura

Razmještaj i kretanje broja stanovništva

Općina Dubrovačko primorje je slabo naseljeno područje, koje se ubraja među najrjeđe naseljene jedinice lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Tako je prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2011. godine (novi popis tek 2021. godine) prosječna gustoća naseljenosti ove općine iznosila 11 stanovnika na km^2 , što je manje nego je bila u susjednim područjima, ali i u Dubrovačko - neretvanskoj županiji kao cjelini. To je istovremeno i najmanja do sada dostignuta gustoća naseljenosti u ovom području, što je više nego dva puta manje od njegove najveće prosječne gustoće naseljenosti ($26,74 \text{ st}/\text{km}^2$), koja je bila koncem XIX. i početkom XX. stoljeća (prema popisima 1900. i 1910. godine). Iz toga se može zaključiti da je naseljenost ovog područja uvijek bila relativno manja nego kod mnogih susjednih područja, što ukazuje na skromnije uvjete za život stanovništva koji su boravili u ovom prostoru.

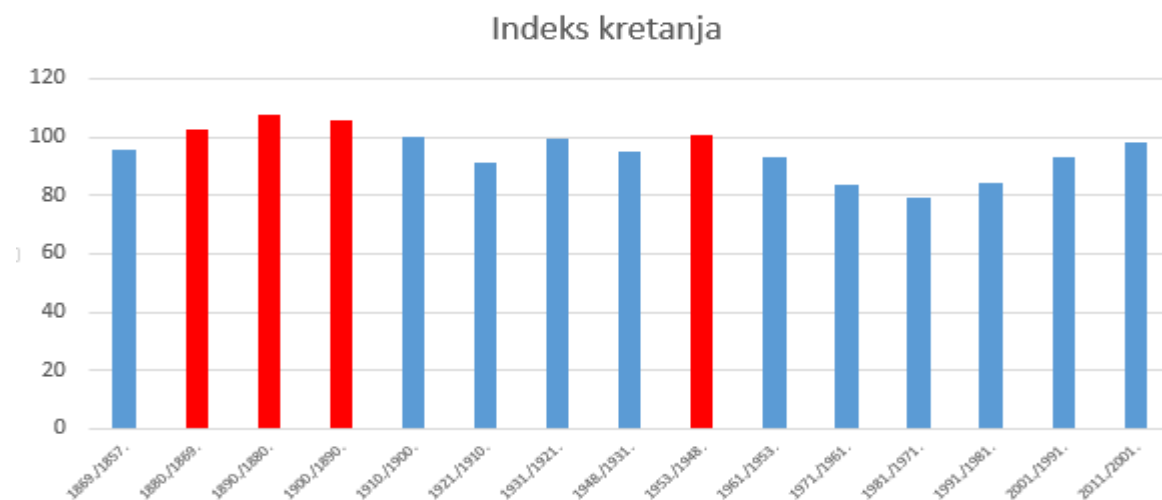
Demografska obilježja stanovništva važan su pokazatelj stanja u prostoru, bilo kao pokazatelj gospodarskih, socijalnih, političkih ili nekih drugih procesa, koji se odvijaju u prostoru. Na području Dubrovačko-neretvanske županije prema posljednjem popisu iz 2011. godine živjelo je 2170 stanovnika, tako da njezina prosječna gustoća naseljenosti iznosi $11 \text{ st}/\text{km}^2$. U odnosu na popis iz 2001. godine kada je broj stanovnika u Dubrovačkom primorju iznosio 2216, to je smanjenje za 46 stanovnika. Na temelju toga indeks međupopisne promjene broja stanovnika iznosi 97, 92. Broj stanovnika Dubrovačko-neretvanske županije i kretanje njihovog broja i to u razdoblju od 1857. do 2011. godine prikazano je u narednoj tablici. Najveći broj stanovnika zabilježen je 1910. godine, a iznosio je 5267, dok je najmanji broj stanovnika 2170 popisan u zadnjem službenom popisu stanovništva 2011. godine.

Tablica 3. Broj i apsolutna promjena stanovnika za Općinu Dubrovačko primorje u razdoblju od 1857.-2011.god.

Popisne godine	Broj stanovnika	Promjena apsolutna
1857.	4689	
1869.	4496	-193
1880.	4610	114
1890.	4976	366
1900.	5271	295
1910.	5267	-4
1921.	4818	-449
1931.	4781	-31
1948.	4554	-227
1953.	4574	20
1961.	4263	-311
1971.	3565	-698
1981.	2823	-742
1991.	2378	-445
2001.	2216	-162
2011.	2170	-46

Izvor: DZS RH

Promatrajući kretanje ukupnog broja stanovnika Općine, uočava se trend njegovog smanjivanja, osim u slijedeća 4 međupopisna razdoblja: 1880./1869., 1890./1880., 1900./1890. i 1953./1948. što je i vidljivo iz prikaza indeksa broja kretanja stanovnika. Najveći rast indeksa kretanja broja stanovnika zabilježen je između 1890. i 1880. godine. Negativan indeks kretanja broja stanovnika (ispod 100) prisutan je u svim razdobljima osim u već navedenim međupopisnim razdobljima, gdje je zabilježen porast broja stanovnika. Ta razdoblja su u sljedećem grafikonu prikazana crvenom bojom.

Grafikon 4. Indeks kretanja broja stanovnika

Izvor: DZS RH

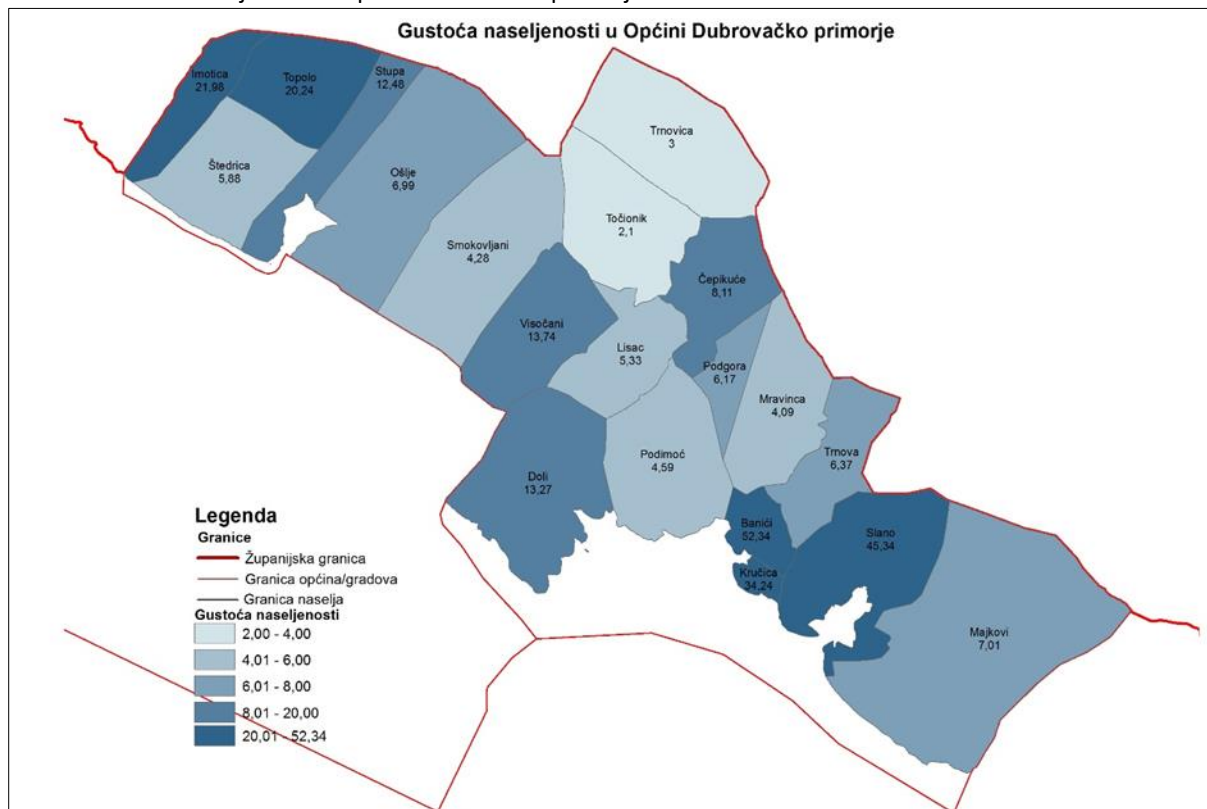
Prosječna gustoća naseljenosti nije se puno promijenila s obzirom na prethodni popis stanovništva iz 2001. godine. Pregled podataka o broju stanovnika i gustoći naseljenosti po naseljima općine Dubrovačko, prema popisu iz 2011. godine može se videti u sljedećoj tablici i slici (Tablica 5.). Najviše stanovnika živi u naselju Slano (567), a najmanje stanovnika živi u naselju Podgora (19). Najveću gustoću naseljenosti ima naselje Slano (45,34 st/km²), a najmanju naselje Točionik (2,1 st/km²).

Tablica 4. Broj stanovnika i gustoća naseljenosti naselja Dubrovačkog primorja

	Naselja	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti (km ²)
1	Banići	150	52,34
2	Čepikuće	62	8,11
3	Podgora	19	6,17
4	Smokovljani	65	4,28
5	Imotica	106	21,98
6	Slano	567	45,34
7	Doli	187	13,27
8	Majkovi	201	7,01
9	Lisac	37	5,33
10	Kručica	34	34,24
11	Mravince	37	4,09
12	Ošlje	125	6,99
13	Podimoć	52	4,59
14	Stupa	70	12,48
15	Visočani	131	13,74
16	Štedrica	56	5,88
17	Točionik	22	2,10
18	Topolo	155	20,24
19	Trnova	43	6,37
20	Trnovica	38	3,00

Izvor: DZS RH

Slika 4. Gustoća naseljenosti u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

Prirodni prirast

Prirodni prirast (prirodno kretanje), kao razlika rođenih i umrlih na određenom prostoru u jedinici vremena, izravan je pokazatelj uzroka promjene ukupnog broja stanovnika. Stopa prirodnog prirasta u Republici Hrvatskoj 2019. godine je bila negativna i iznosila je -3,9 (-15 659 osobe). Općina Dubrovačko primorje, kao i većina općina u Hrvatskoj imala 2019. godine negativno prirodno kretanje, odnosno prirodni pad. Prirodni pad od -25 stanovnika rezultat je 15 rođenih i 40 umrlih na području Općine.

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva u Općini Dubrovačko primorje

Godine	Rođeni	Umrli	Prirodni prirast
2016.	12	32	-20
2017.	18	30	-12
2018.	14	39	-25
2019.	15	40	-25

Izvor: DZS RH

Također bi trebalo istaknuti da je prethodnih par godina na području Dubrovačkog primorja zabilježen samo negativni prirodni prirast. Najveći negativni prirodni prirast je zabilježen je zadnje dvije godine (2018. i 2019.) i iznosi -25 stanovnika

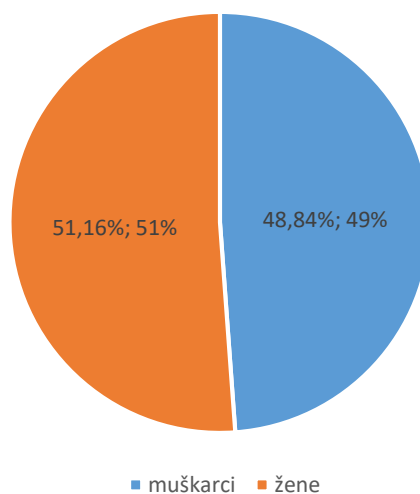
Uzroci negativnog prirodnog prirasta u Dubrovačkom primorju su brojni. Jedan od glavnih je depopulacija ili emigracija naselja. Razloge ovim negativnim kretanjima treba tražiti u propadanju sela zbog neadekvatnog odnosa prema agraru, zbog njihove slabije prometne povezanosti s gradom, zbog nedostatka pitke vode i općenito zbog niže kvalitete života. Iseljavaju školovani ljudi, ali i poljodjelci koji ne vide u agraru perspektivu svog ostanka na selu.

Dobno-spolna struktura

Spol i dob su dvije osnovne karakteristike stanovništva. Dobno-spolna struktura je temeljna odrednica broja demografskih događaja koji će nastupiti. Spolni sastav pokazuje brojčani omjer muškog i ženskog stanovništva. Mjeri se udjelom muškaraca na 100 ili 1000 žena (koeficijent maskuliniteta) i udjelom žena na 100 ili 1000 muškaraca (koeficijent feminiteta). Dobni sastav pokazuje podjelu stanovništva prema dobi. Stanovništvo se uglavnom dijeli u 3 dobne skupine: mlado (0-19 godina), zrelo (20-59 godina) i staro (≥60 godina).

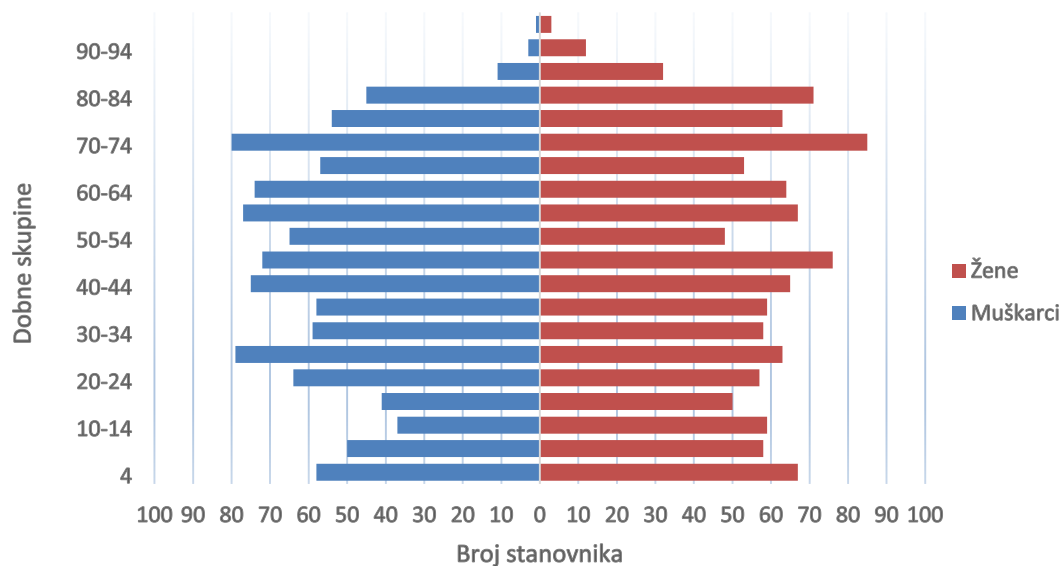
Dobni sastav je odličan pokazatelj povijesnog razvoja stanovništva tijekom duljeg vremenskog razdoblja, u čemu se odražava zajedničko djelovanje svih onih čimbenika koji određuju ukupno kretanje stanovništva. Odrednice dobne strukture čine: natalitet, mortalitet, migracije i vanjski čimbenici (gospodarska kriza, rat, prirodne katastrofe i dr.). Buduće promjene u kretanju stanovništva ovise u velikoj mjeri o dobnoj strukturi stanovništva jer ona određuje natalitet, mortalitet i stopu rasta stanovništva. Od ukupnog stanovništva Dubrovačkog **primorja** više je žena 1110 (51,16%), a muškaraca je 1060 (48,84%). Takav omjer je sličan i na državnoj razini (51,78% žena, 48,22% muškaraca).

Grafikon 5. Omjer muškog i ženskog stanovništva u Općini Dubrovačko primorje 2011. godini

Izvor: DZS RH

Grafikon 6. Dobno-polna struktura Općine Dubrovačko primorje 2011.godine

Izvor: DZS RH

Opće je pravilo za spolnu strukturu stanovništva u našim krajevima da se u većoj populaciji rađa više muške nego ženske djece, da se u zrelih dobnim skupinama izjednačava njihov broj, a da u starijim dobnim skupinama prevladava žensko stanovništvo. Proces feminizacije općenito je prisutan, osobito u ruralnim naseljima. Veći broj ženskog stanovništva najčešće je bio posljedica pojačanog iseljavanja i većih ratnih stradanja muškog stanovništva iz tih naselja, a kasnije zbog pojačanog smanjenja nataliteta, odnosno useljavanja ženskog stanovništva radi udaje. Veći broj ženskog stanovništva bio je i u naseljima, gdje je prevladavala starija dobna struktura stanovništva, jer je duži vijek života kod žena i zato dolazi do feminizacije pojedinih naselja, ali postepeno i cijele današnje općine.

Odnosi dobnih skupina nepovoljniji su nego u cijeloj Dubrovačko - neretvanskoj županiji i Republici Hrvatskoj. Mlado stanovništvo (0-19 godina) čini 19,36% ukupnog stanovništva općine, dok zrelo (20-59 godina) i staro stanovništvo (60 i više godina) čine 48,01% odnosno 32,63% od ukupnog stanovništva. Iz toga proizlazi nepovoljan indeks starosti od 168,57. To je tip dobnog sastava stanovništva izrazite duboke demografske starosti. Iseljavanje mlađeg i zrelog stanovništva i bitno smanjen natalitet, kao i produženje vijeka života ljudi, osobito žena, doveli su do ovako nepovoljnog dobnog sastava stanovništva, odnosno do prevladavanja veoma stare populacije u općini Dubrovačko primorje. Njegovo stanovništvo izrazito stari, sve je manje djece, a sve više samačkih i staračkih domaćinstava. Da je zaista bila nepovoljna dobna struktura stanovništva u ovom području 2011. godine potvrđuje se činjenicom da su, ne samo općina u cjelini, nego i sva posebno odvojena područja i velika većina naselja, imala indeks starosti s negativnom vrijednosti. Brojna su naselja već počela izumirati, jer imaju veoma brz tijek starenja i visok stupanj ostarjelosti populacije. U tom pogledu najteža je situacija u naseljima istočnog područja zaleđa, koja su ostala s veoma malim brojem mladog stanovništva, neka od njih imala su i manje od 30% zrelog za rad i reprodukciju sposobnog stanovništva, dok je kod polovice naselja staro stanovništvo činilo više od polovice ukupnog stanovništva naselja.

Kućanstva

Kućanstvom se smatra svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, prehrana i sl.), svaka osoba koja živi sama, tzv. samačko kućanstvo, i osoba bez stalne adrese stanovanja (npr. beskućnici), a zatečena je u kritičnom trenutku u naselju popisa. Rezultati popisa stanovništva iz 2011. godine ukazuju na smanjenje ukupnog broja kućanstava u općini s 764 (prema popisu stanovništva iz 2001. g.) na 759 u 2011. godini, dakle za 5 kućanstava. Indeks rasta broja kućanstava 2011.godine je 99,34. Od ukupnog broja kućanstava, 494 su privatna kućanstva.

U općini Dubrovačko-primorje 2011. godine je bilo 238 jednočlanih kućanstava, 173 dvočlana kućanstava, 105 tročlana kućanstava, 104 četveročlana kućanstava, 57 peteročlanih kućanstava, 40 šesteročlanih kućanstava i 42 kućanstava sa 7 i više članova. U prosjeku je na jedno kućanstvo 1991. godine dolazilo 3,08 članova, a 2001.

godine 2,90 članova, dok je 2011. godine dolazilo 2,86. Dakle, u ovoj općini, postepeno se smanjivala prosječna veličina kućanstava prema broju članova. To je nepovoljnije kretanje u odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju.

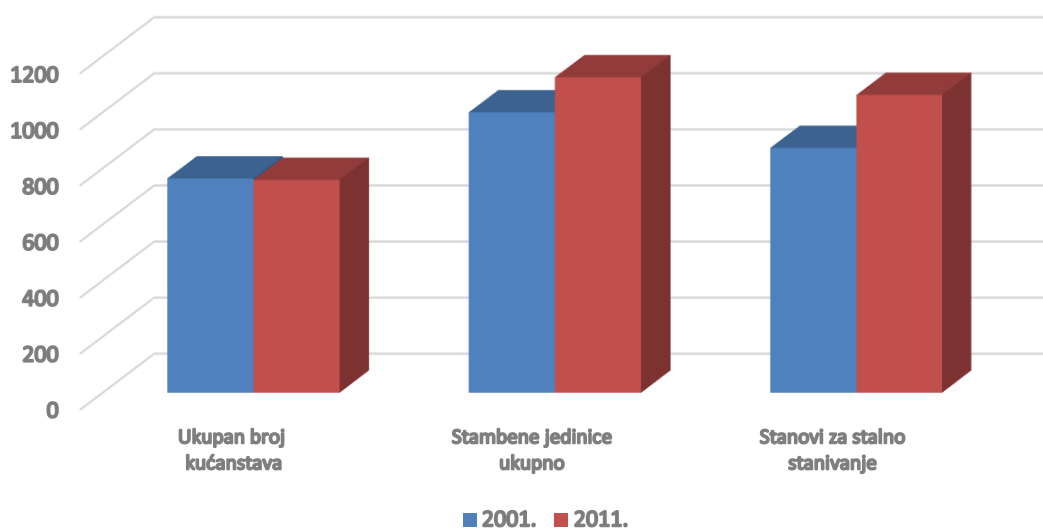
Tablica 6. Podaci o broju stanovnika, kućanstava i prosječnom broju članova općine Dubrovačkog primorja

Godine	Broj stanovnika	Kućanstva	Prosječan broj članova
2001.	2216	764	2,9
2011.	2170	759	2,86

Izvor: DZS RH

Jedna od glavnih funkcija naselja u općini Dubrovačko primorje, kao važna prostorno razvojna i resursna značajka, je funkcija stanovanja. Tako je u ovoj općini 2001. godine utvrđeno 1.000 stanova s ukupnom stambenom površinom od 74.557 m², dok je posljednjim službenim popisom iz 2011. godine utvrđeno 1.125 stanova s ukupnom stambenom površinom od 93.556 m². Prema tome indeks je iznosio 112,5. Iz toga slijedi da se je u tom 10 godišnjem razdoblju povećao njihov broj za 125 stambenih jedinica. Od ukupnog broja stambenih jedinica 1062 se odnose na stambene jedinice za stalno stanovanje.

Grafikon 7. Usporedba kućanstava i stambenih jedinica općine Dubrovačkog primorja 2001. i 2011. godine

Izvor: DZS RH

1.3.4. Socijalno-gospodarska struktura

Kao pokazatelj ekonomskog rasta i razvijenosti određenog područja koristi se indeks razvijenosti prema kojemu se jedinice lokalne samouprave razvrstavaju u skupine na temelju članka Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17.). Po donošenju izmjena i dopuna Zakona 2017. godine, a slijedom izrađenoga novoga modela izračuna indeksa razvijenosti, donesena je nova Uredba o indeksu razvijenosti (Narodne novine, br. 131/17) koja utvrđuje pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, njihov izračun i izvore podataka te način izračuna indeksa razvijenosti.

U skladu s Uredbom, za izračun indeksa razvijenosti koriste se sljedeći pokazatelji:

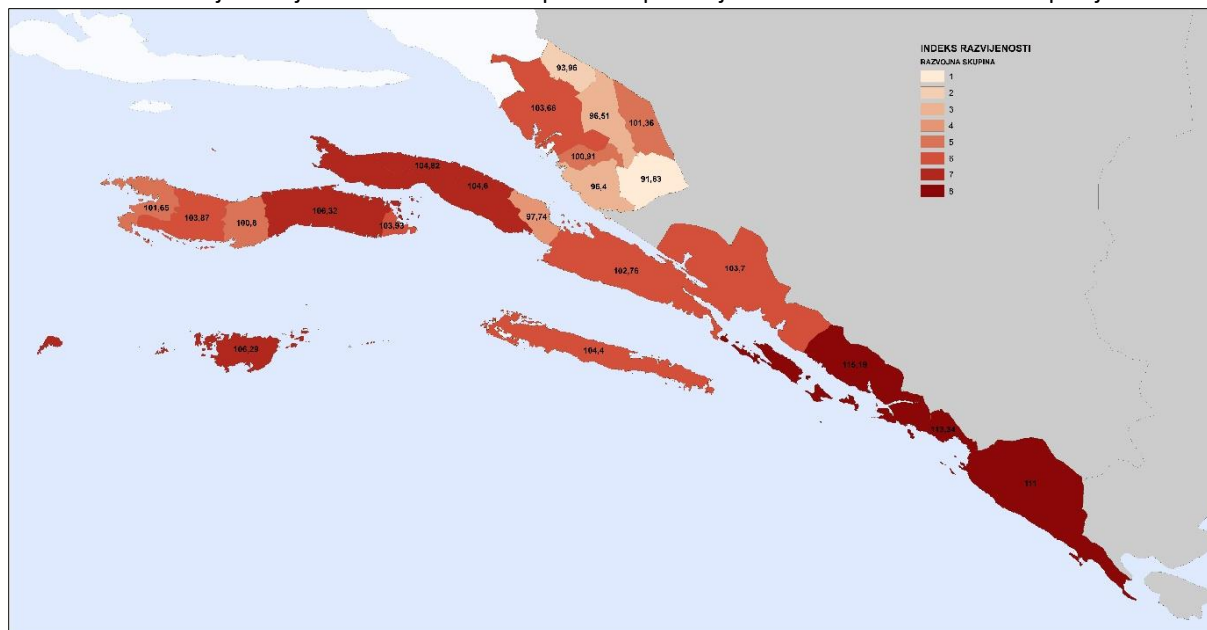
1. prosječni dohodak po stanovniku
2. prosječni izvorni prihodi po stanovniku
3. prosječna stopa nezaposlenosti
4. opće kretanje stanovništva
5. stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje)
6. indeks starenja.

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica regionalne i lokalne uprave i samouprave u određenom razdoblju. Prema njemu, jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u osam skupina pri čemu u I. skupinu spadaju jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj

četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave dok u VIII. skupinu spadaju jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. U skladu s člankom 36. Zakona status potpomognutih područja imaju sva područja ispod prosjeka razvijenosti Republike Hrvatske odnosno I.-IV. skupina jedinica lokalne samouprave.

Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine, br. 132/17) koja se primjenjuje od 1. siječnja 2018. Općina Dubrovačko primorje spada u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave (srednje razvijena skupina – jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave).

Slika 5. Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112> GIS obrada: ZZPUDNŽ

Tablica 7. Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije

JLS	INDEKS	SKUPINA
Dubrovnik	115,19	8
Korčula	106,32	7
Metković	101,36	5
Opuzen	100,91	5
Ploče	103,66	6
Blato	103,87	6
Dubrovačko primorje	103,7	6
Janjina	97,74	4
Konavle	111	8
Kula Norinska	96,51	3
Lastovo	106,29	7
Lumbarda	103,93	6
Mljet	104,4	6
Orebić	104,6	7
Pojezerje	93,96	2
Slivno	96,4	3
Smokvica	100,8	5
Ston	102,76	6
Trpanj	104,82	7
Vela Luka	101,65	5
Zažablje	91,63	1
Župa dubrovačka	113,34	8

Izvor: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112>

Za razliku od prijašnjeg pristupa gdje se određivanje slabije razvijenih područja provodilo isključivo na lokalnoj razini ovim se sustavom određivanje slabije razvijenih područja počelo provoditi i na lokalnoj i na županijskoj razini.

Indeks razvijenosti, kao jedan od instrumenata regionalne razvojne politike Republike Hrvatske, trebalo bi uklopiti u širi okvir integralne regionalne razvojne politike koji bi sadržavao objedinjene zakonski regulirane ciljane mjere, stupove provedbe te osigurao mehanizme praćenja efikasnosti provedbe.

Upotreba indeksa razvijenosti trebala bi koristiti kao kriterij za sufinanciranje javnih i privatnih projekata iz sredstava EU i nacionalnih fondova.

Sve do druge polovice XX. stoljeća današnja Općina Dubrovačko primorje bila je uglavnom izolirano i siromašno dubrovačko primorsko i krško područje. Povoljan geografski i tranzitni položaj Općine Dubrovačko primorje i sve bolji uvjeti za dobro prometno povezivanje unutar županije i s drugim regijama i zemljama, izgradnjom suvremenih prometnica, utjecali su na otvaranje ovog prostora. Time počinje suvremeno korištenje nekih njegovih komparativnih vrijednosti, pogodnosti i prednosti. U prvom redu to se odnosilo na korištenje zaštićenog prirodnog područja, odnosno morskog akvatorija Malostonskog zaljeva i uvale Bistrina za razvitak marikulture (uzgoj školjaka), dok su ostali otvoreni dijelovi Jadranskog mora pružali u manjoj mjeri i mogućnosti razvitka ribarstva. Počinje veća eksploatacija i prerada bogatih zaliha kvalitetnog arhitektonskog - ukrasnog i tehničko - građevinskog kamena. Otvaraju se neki drugi manji prerađivački pogoni. Ipak, najviše interesa i usmjerenosti bilo je prema odmoru i rekreaciji u ovom kraju, zbog prikladne obale i plaža, čistog i bistrog mora, odgovarajućeg podneblja, privlačnog i atraktivnog krajolika, zadovoljavajuće pristupačnosti za zainteresirane korisnike i prolaznike iz drugih krajeva, koji su bili i ostali temelj za razvitak najmlađe turističke djelatnosti u ovom kraju, kako na obali, tako djelomično i u zaleđu (seoski turizam).

Turizam je zatim počeo utjecati na razvitak svih drugih uslužnih djelatnosti. To su sve bili pokretači gospodarskog života koji su osiguravali egzistenciju i opstanak stanovništvu u općini Dubrovačko primorje. Značajniji razvojni pomoci zabilježeni su tek 80-tih godina prošlog stoljeća, kada počinju veća investicijska ulaganja u prehrambene, preradbene i turističke objekte. Gospodarsku okosnicu područja općine Dubrovačko primorje, uz niz manjih pogona privatnog sektora, prvenstveno zastupljenog u poljodjelstvu, marikulturi, turizmu i pružanju raznih usluga, činilo je nekoliko važnijih tvrtki društvenog sektora.

1.4. Općina Dubrovačko primorje u okviru prostornog uređenja Dubrovačko-neretvanske županije

1.4.1. Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Prostor Dubrovačko-neretvanske županije podijeljen je u skladu s prirodno-geografskim, društveno-gospodarskim i funkcionalno-gravitacijskim obilježjima na tri veće geografske cjeline:

1. Dubrovačko priobalje: Grad Dubrovnik te općine Konavle, Župa dubrovačka i Dubrovačko primorje;
2. Otočno i poluotočno područje: Grad Korčula te općine Lastovo, Vela Luka, Blato, Smokvica, Lumbarda, Mljet, Orebić, Trpanj i Ston;
3. Donjoneretvanski kraj: Gradovi Metković, Ploče i Opuzen te općine Pojezerje, Slivno, Kula Norinska i Zažablje.

U odnosu na zemljopisni položaj, prostor Županije dijeli se na:

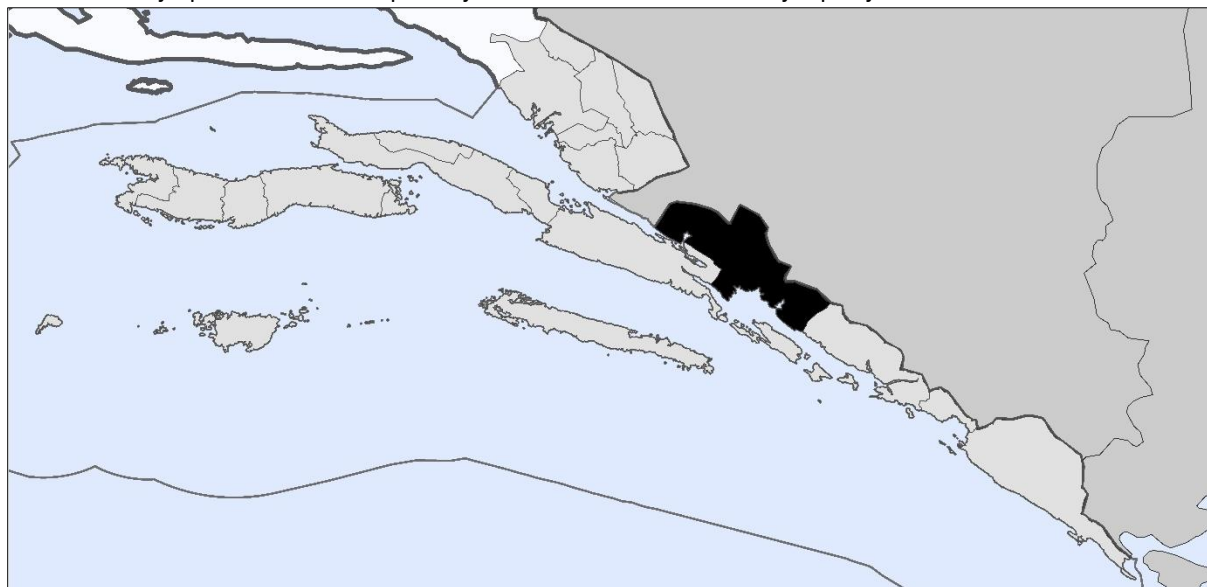
1. Kontinentalno područje: gradovi Ploče, Metković i Opuzen te općine Dubrovačko primorje, Konavle, Kula Norinska, Pojezerje, Slivno, Zažablje i Župa Dubrovačka;
2. Kontinentalno-otočno područje: Grad Dubrovnik;
3. Otočno područje: Grad Korčula te općine Blato, Lastovo, Lumbarda, Mljet, Smokvica i Vela Luka;
4. Poluotočno područje: općine Janjina, Orebić, Ston i Trpanj.

Iz navedenih podjela iščitavamo da se područje Općine prema prirodnim obilježjima svrstava u priobalno područje, a prema zemljopisnom položaju u kontinentalno područje.

Općina Dubrovačko primorje druga je po veličini teritorija (197,11 km²) među 22 političko-teritorijalne jedinice lokalne samouprave (odmah iza općine Konavle), te zaprema 11,06% površine Županije.

Graniči s Gradom Dubrovnikom kopnom na jugoistoku i morem na jugozapadu, općinskom jedinicom lokalne samouprave Ston na zapadu, dok prema sjeveroistoku i sjeverozapadu graniči s državom Bosnom i Hercegovinom.

Slika 6. Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

Tablica 8. Površina i broj stanovnika Općine Dubrovačko primorje u odnosu na DNŽ

	Površina		Stanovnici				Gustoća naseljenosti	
			Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.	Popis 2011.
	km ²	%	broj	%	broj	%	st/ km ²	st/ km ²
DNŽ - ukupno	1781	100	126 870	100	122 568	100	71,24	68,82
Gradovi - ukupno	455	25,55	79 119	62,36	78 455	64,01	173,89	172,43
Općine - ukupno	1326	74,45	47 751	37,64	44 113	35,99	36,01	33,27
Općina Dubrovačko primorje	197,3	11,08	2 216	1,75	2 170	1,77	11,23	11

Izvor: Ciljane Izmjene i dopune PPUO Dubrovačko primorje

1.4.2. Planska polazišta za Općinu Dubrovačko primorje u Prostornom planu DNŽ

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 06/03., 03/05.-uskl., ~~03/06*~~, 07/10., 04/12.-isp., 09/13., 2/15.-uskl., 7/16., 2/19., 6/19.-pročišćeni tekst, 3/20. i 12/20.-pročišćeni tekst);* - Presuda Visokog upravnog suda RH Broj: Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., „Narodne novine“, broj 10/15. od 28.1.2015.(dalje PPDNŽ) utvrđuju se osnovne smjernice zaštite, gradnje i uređenja prostora Općine Dubrovačko primorje. PPDNŽ utvrđene su površine i lokacije građevinskih područja isključive namjene izvan naselja gospodarske i sportsko-rekreacijske namjene. Nadalje, određeni su uvjeti i parametri za utvrđivanje građevinskih područja naselja, te građevina od važnosti za Državu i Županiju.

1.4.2.1. Uvjeti određivanja prostora građevina od važnosti za Državu i Županiju

Sukladno PPDNŽ građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku na području Općine Dubrovačko primorje su sljedeće:

Prometne građevine

Cestovne građevine:

Autoceste

- Jadransko-Jonska autocesta (autocesta A1 Zagreb - Dubrovnik) (planirano)
- Spojne prometnice između Jadransko-Jonske autoceste i prometne mreže nižeg reda sa čvorova(planirano)

Državne ceste

- D8 GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - gr. Općine Ston (most na Bistrini), te gr. Općine Ston (Zaton Doli) – gr. Grada Dubrovnika
- D235 GranicaBiH - Čepikuće - Lisac – Doli (D8)

Željezničke građevine za međunarodni promet, s pripadajućim građevinama, postrojenjima i uređajima osim industrijskih kolosijeka):

- brza dužjadranska željeznica (planirano).

Građevine zračnog prometa

- zračna luka Lisačke Rudine (planirano)

Pomorske građevine

- luka nautičkog turizma Sestrice (planirano) kapaciteta do 400 vezova
- Kručica - suha marina (planirano) kapaciteta do 400 vezova

Građevine i površine elektroničkih komunikacija

- magistralni svjetlovodni kabel „Jadranko“

Energetske građevine

Vjetroelektrane s pripadajućim građevinama

- vjetroelektrane: Rudine, Rudine II (planirano), Glave (planirano), Volunac (planirano), Štrbina - Vjetreno (planirano)

Dalekovodi 220 kV i više, s trafostanicomirasklopnimpostrojenjemna tom dalekovodu

- dalekovod 2 x 220 kV DS Plat - Pelješac - Nova Sela s podmorskom kabelskom dionicom ispod Malostonskog zaljeva, alternativno dolinom Neretve i preko BiH (planirano),

Međunarodni i magistralni cjevovodi za transport plina s pripadajućim objektima, odnosno uređajima i postrojenjima,

- Jonsko-jadranski plinovod, dionica Ploče – Dubrovnik(planirano)

Cestovni granični prijelazi

Granični prijelazi između Republike Hrvatske na granici s Bosnom i Hercegovinom

- stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba u cestovnom prometu: Zaton Doli
- stalni granični prijelazi za međunarodni promet putnika u cestovnom prometu: Čepikuće.
- stalni granični prijelazi za pogranični promet: Imotica i Slano

Građevine za gospodarenjeotpadom

- županijski centar za gospodarenje otpadom Lučino razdolje (planirano)

Ostale građevine

Sportske građevine

- golf igralište - lokalitet Sestrice (planirano)
- golf igralište – lokalitetPrljevići (planirano).

Zahvati u prostoru, odnosno površine državnog značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem

Istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina

- eksploatacijska polja i istražni prostori tehničkog građevnog kamena: Mironja, Vjetreno, Lisac
- eksploatacijska polja i istražni prostori arhitektonskog građevnog kamena: Visočani, Mironja II, Smokovljani, Topolo, Trnovica, Loznica, Veleč*,

* - potrebno je ispitati mogućnost istraživanja uz dopuštenje nadležnih ministarstava

Ribolovna područja na moru

- unutarnje ribolovno more – dijelom ribolovna zona G

Sukladno PPDNŽ građevine od važnosti za Županiju na području Općine Dubrovačko primorje su slijedeće:

Prometne građevine:

Cestovne građevine

- županijske i lokalne ceste

Građevine zračnog prometa

Helidromi

- Slano (lokalitet Smrijek)

Pomorske građevine:

- luke otvorene za javni promet lokalnog značaja
- luka nautičkog turizma Slano kapaciteta do 200 vezova
- luka nautičkog turizma Kručica (planirano) kapaciteta do 100 vezova

Energetske građevine:

Elektroenergetske građevine:

- solarne elektrane(planirano)
- dalekovod 2x110 kV Komolac - Ston (rekonstrukcija)
- dalekovod 2x110 kV DS Imotica - Ston (planirano)
- dalekovod 2x110 kV, uvod DS Plat - Nova Sela u TS „Slano“ (planirano)
- TS 110/20(10) kV „Imotica“ (planirano)
- TS 20/110 kV „Rudine“
- TS 110/20(10) kV „Doli“ (planirano)
- TS 110/20(10) kV „Slano“ (planirano)
- TS 110/20(10) kV „Sestrice“ (planirano)
- TS 35/10 kV Slano
- dalekovod 35 kV Komolac - Ston

Vodne građevine

Građevine za vodoopskrbu

- vodoopskrbni sustav „Slano“
- vodoopskrbni sustav Dubrovačko primorje

Građevine za zaštitu voda

- sustav odvodnje otpadnih voda aglomeracije Slano

Regulacijske i zaštitne vodne građevine:

- bujične građevine na području Slanog

Ostale građevine:

- razvojno-istraživački centar za marikulturu - Bistrina

Zahvati u prostoru i površine područnog (regionalnog) značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem

Akvakultura - školjkaši

- Malostonski zaljev i Malo more s uvalom Bistrina

Akvakultura - ribe

- Uvala Hodoblja (planirano)

1.4.2.2. Uvjeti smještaja gospodarskih i ostalih sadržaja u prostoru

Planom se omogućuje smještaj gospodarskih sadržaja u :

- građevinskom području naselja
- građevinskim područjima izdvojene namjene izvan naselja
- izvan građevinskih područja.

Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u naselju u zonama mješovite namjene određuju se u PPUO/G, GUP odnosno UPU.

U okviru razvoja gospodarske strukture utvrđuju se osnovna usmjerenja za razmještaj gospodarskih sadržaja izdvojene namjene izvan naselja:

- Gospodarska namjena - proizvodna I
- Gospodarska namjena –eksploatacija mineralnih sirovina E
- Gospodarska namjena - akvakultura H
- Gospodarska namjena - poslovna K
- Gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička T.

1.4.2.2.1. Gospodarska namjena - proizvodna namjena I

Građevinska područja izdvojene gospodarske namjene izvan naselja pretežito I - industrijske ili mješovite industrijsko-poslovne (I,K) su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Imotica	Imotica	I2	1,0	pt	ne
	Štedrica	Štedrica	I2, I3	8,0	pt/pl	ne
	Visočani	Smokovljani-Visočani	I2	18,0	pt/pl	ne
	Visočani	Visočani	I2	6,0	pt/pl	ne
		Visočani II	I2	6,0	pt/pl	ne
		Visočani III	I1, K5	34,0	pl	ne
	Podimoč	Rudine	I1, K5	12,0	pl	ne
		Rudine II	I1, K5	27,0	pl	ne
Mironja		I4	3,0	pt	ne	

Napomena: Vrste i površine zona su okvirnog karaktera te će se detaljnije utvrditi u PPUO/G.

1.4.2.2.2. Gospodarska namjena - eksploatacija mineralnih sirovina E

Kategorije za razvoj i uređenje zahvata u prostoru izvan građevinskog područja za iskorištavanje mineralnih sirovina su sljedeće:

- kamen E3

Zahvati u prostoru izvan građevinskog područja za eksploataciju mineralnih sirovina su

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	POG
Dubrovačko primorje	Visočani	Visočani	E3 (AGK)	25,82	pt/pl	ne
	Podimoč	Mironja	E3 (TGK)	28,72	pt/pl	ne
	Mravinca	Mironja II	E3 (AGK)	12,46	pt	ne
UKUPNO			3	67,00		

TGK – tehnički građevni kamen, AGK – arhitektonski građevni kamen

Istražni prostori mineralnih sirovina su:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	POG
Dubrovačko primorje	Trnova	Vjetreno	Ex (TGK)	35,0	pl	ne
	Slano	Loznica	Ex (AGK)	8,0	pl	ne
	Ošlje	Veleč*	Ex (AGK)	17,3	pl	ne
	Visočani	Smokovljani	Ex (AGK)	47,33	pl	ne
	Topolo	Topolo	Ex (AGK)	8,0	pl	ne

	Trnovica	Trnovica	Ex (AGK)	188,3	pl	ne
	Lisac	Lisac	Ex (TGK)	24,5	pl	ne
UKUPNO			7	328,43		

TGK – tehnički građevni kamen, AGK – arhitektonski građevni kamen

* - potrebno je ispitati mogućnost istraživanja uz dopuštenje nadležnih ministarstava

1.4.2.2.3. Gospodarska namjena - ribarstvo i marikultura H

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izvan naselja za akvakulturu su sljedeće:

- školjkaši H1
- ribe H2
- otpremni centar H4

Potencijalna područja pogodna za potrebe razvoja uzgoja su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan.
Dubrovačko Primorje	Stupa, Štedrica, Ošlje, Imotica	Bistrina, dio Malostonskog zaljeva i Malog mora u općini	IC, H1	225,80	pt
	Stupa	Bistrina* (na kopnu)**	IC, H4	3,5	pt/pl
	Stupa	Bistrina - uz most (na kopnu)**	H4	-	pt/pl
	Doli	Uvala Hudoba	H2	2,0	pl

*Građevinsko područje istražnog centra akvakulture (marikulture) u uvali Bistrina uz građevinsko područje naselja Stupa namijenjeno je smještaju građevina Razvojno-istraživačkog centra za marikulturu IC, te prateće ugostiteljske građevine (restoran) i sadržaja vezanih uz uzgajalište školjaka u tom akvatoriju.

**Izuzetno za područje Malostonskog zaljeva dozvoljava se na lokalitetima Bistrina i Bistrina - uz most u lukama otvorenim za javni promet tj. Njihovim izdvojenim bazenima, planiranje dodatnih sadržaja (prodaja, degustacija, muzejsko-izložbeni prostor, turistički obilasci farmi i centra) uz ishođenje odgovarajućeg akta nadležnog tijela za poslove zaštite prirode.

1.4.2.2.4. Gospodarska namjena - poslovna namjena K

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izdvojene namjene izvan naselja za poslovnu namjenu su sljedeće:

- komunalno-servisna K3
- pretežito reciklažna K4
- mješovite zone pretežito poslovne K5

Izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene pretežito K - poslovne namjene su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Banići	Banići	K5	33,0	pt/pl	da
	Trnovica	Lučino razdolje	K3, K4	40,0	pl	ne
	Slano	Smrijek	K3	1,0	pl	ne
		Kučalin do	K3	1,0	pl	ne

1.4.2.2.5. Gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička namjena T

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izdvojene namjene izvan naselja za ugostiteljsko-turističku namjenu su sljedeće:

- hotel T1
- turističko naselje T2
- autokamp T3
- konačište i sl. (pojedinačne ugostiteljsko-turističke građevine koje mogu formirati i zasebne cjeline) T4
- turističko-informacijsko-prezentacijsko-smještajni centar T5

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Kapacitet	Post/plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Slano	Hotel Osmine	T1	11,0	900	pt	da
	Podimoč	Uvala Smokvina	T2	4,0	300	pl	da
	Podimoč-Banići	Budima	T1 i T2	11,0	1200	pl	da
	Banići	Rat	T1 i T2	25,0	2400	pl	da

	Doli	Sestrice	T1 i T2	40,0	3500	pl	da
	Kručica	Kručica	T1 i T2	5	500	pl	da

Luke nautičkog turizma državnog značaja su sljedeće:

Općina	naselje	naziv/lokalitet	Kapacitet (broj vezova)	Post/ plan
Dubrovačko primorje	Kručica	Luka - suha marina	do 400	pl
	Doli	Sestrice	do 400	pl

Luke nautičkog turizma županijskog značaja su sljedeće:

Općina Dubr. primorje	naselje	naziv/lokalitet	Kapacitet (broj vezova)	Post/ plan
Do 200 vezova	Slano	Slano	do 200	pt
Do 100 vezova	Kručica	Luka-Kručica	do 100	pl

Luke nautičkog turizma županijskog i lokalnog značaja mogu se planirati i kao nautički vezovi u lukama otvorenim za javni promet.

1.4.2.3. Športsko-rekreacijska namjena R

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izdvojene namjene izvan naselja za športsko-rekreacijsku namjenu su sljedeće:

- golf R1
- vodeni sportovi R2
- športska dvorana R3
- športska igrališta R4
- rekreacijski park R5
- kupališne zone R6
- auto-moto sport R7.

Izdvojena građevinska područja izvan naselja sportske namjene su sljedeća:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan	ZOP
Dubrovačko primorje	Doli	Sestrice	R1	210,21	pl	da
	Topolo	Vjetreni mlin	R5	1,5	pl	ne
	Slano	Sladenovići	R4	23,0	pl	da
	Gornji Majkovi	Prljevići	R1	150,0	pl	da
	Kručica	Kručica	R4	4	pl	da
	Podimoč	Rudine	R7	200	Pl	ne

Lokacije rekreacije obuhvaćaju i vodene površine pripadajućeg akvatorija.

Napomena: Vrste i površine zona su okvirnog karaktera te će se detaljnije utvrditi u PPUO/G.

1.4.2.4. Groblja

Mjesna groblja u Dubrovačkom primorju su sljedeća:

Općina/Grad	Lokacija	Naziv	U naselju
Dubrovačko primorje	Banići	Sv. Magdalena	da
	Čepikuće	Sv. Martin	ne
	Doli	Velika Gospa	da
	Imotica	Sv. Ana	da
	Kručica	Svi Sveti	ne
	Lisac	Gospa od Rozarija	ne
	Lisac (Kotezi)	Kotezi	ne
	Majkovi	Sv. Trojstvo Sv. Stjepan Sv. Petar	ne
	Mravinca	Mala Gospe	da
	Ošlje	Sv. Petar	ne
	Podgora	Sv. Križ Miholj krst	ne
	Podimoč	Sv. Ana	da
	Slano	Gospa od Karmena	ne
	Smokovljani	Sv. Vid	da
	Smokovljani	Sv. Ivan	ne

	Štedrica	Sv.Trojstvo	ne
	Točionik	Sv.Kuzma i Damjan	ne
	Topolo	Mala Gospa	ne
	Trnova	Sv.Ivan	ne
	Trnovica	Sv.Ivan	ne
	Visočani	Sv. Ivan	ne

Gradnja novih, odnosno rekonstrukcija (proširenje) postojećih groblja utvrđuje se prostornim planom uređenja općine/grada na temelju programa uređenja groblja za vremensko razdoblje od najmanje trideset godina.

Gradnja novih groblja te proširenje postojećih treba biti usuglašeno s odredbama važećeg Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta.

Smještaj novih groblja nije dopušten na poplavnim zemljištima, terenu s visokom podzemnom vodom i u izgrađenim dijelovima naselja, a udaljenost groblja od građevina mora biti sukladna Pravilniku o grobljima.

Za groblja koja predstavljaju zaštićena kulturna dobra, za bilo koju intervenciju unutar obuhvata groblja, potrebno je zatražiti uvjete i suglasnost nadležnog Konzervatorskog odjela.

1.4.2.5. Poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo

Kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izvan naselja za poljoprivredne, šumske i vodne površine su sljedeće:

- poljoprivredno zemljište - osobito vrijedno obradivo zemljište P1
- poljoprivredno zemljište - vrijedno obradivo zemljište P2
- poljoprivredno zemljište - vrijedno obradivo zemljište P2 (istražno područje melioracije)
- poljoprivredno zemljište - ostalo obradivo zemljište P3
- šume - gospodarske Š1 i zaštitne Š2
- šume posebne namjene Š3
- ostalo poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište PŠ, te kamenjari i goleti
- vodene površine V - vodotoci, jezera i more
- retencije

Osobito vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište (P1) u smislu Zakona o poljoprivrednom zemljištu su najkvalitetnije površine poljoprivrednog zemljišta predviđene za poljoprivrednu proizvodnju koje oblikom, položajem i veličinom omogućavaju najučinkovitiju primjenu poljoprivredne tehnologije.

Osobito vrijedna obradiva zemljišta P1 su najvećim dijelom antropogena tla koja obilježava ravan do skoro ravan reljef, duboka ekološka dubina, ilovasta tekstura, povoljni vodozračni odnosi, te visoka plodnost.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije nema osobito vrijednih obradivih zemljišta P1 u smislu Zakona o poljoprivrednom zemljištu, međutim na pojedinim geografskim područjima uzgajaju se kulture za proizvodnju vrhunskih proizvoda, stoga su ta zemljišta (dijelovi krških polja, terasaste padine) definirana kao osobito vrijedno obradivo zemljište (P1).

Ova zemljišta su označena na kartografskom prikazu 1. „Korištenje i namjena prostora“ u mjerilu 1:100 000, te im se ne može mijenjati namjena.

Općina/Grad	Područje
Općina Dubrovačko primorje	područje u Trnovici

Vrijedno obradivo (P2) poljoprivredno zemljište u smislu Zakona o poljoprivrednom zemljištu su površine poljoprivrednog zemljišta primjerene za poljoprivrednu proizvodnju po svojim prirodnim svojstvima, obliku, položaju i veličini.

Vrijedna obradiva zemljišta P2 čine automorfna tla na reljefnim pozicijama koje obilježava skoro ravan teren do teren s blagim padinama. Dominantno ih čine antropogenizirana tla koja se koriste u poljoprivrednoj proizvodnji, duboka do srednje duboka, s manjim sadržajem skeleta, s neznatnom stjenovitošću ili/i kamenitošću, s ilovastom glinastom i glinastom teksturom, te sa povoljnim do osrednje povoljnim vodozračnim odnosima.

Ova zemljišta su označena na kartografskom prikazu 1. „Korištenje i namjena prostora“ u mjerilu 1:100 000:

Općina/Grad	Područje
Dubrovačko primorje	Topolsko polje,
	Lisačko polje
	Majkovi

Šumska zemljišta koja su prenamijenjena u poljoprivredna zemljišta posebnim „Odlukama Vlade RH o osnivanju služnosti na šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske radi podizanja višegodišnjih nasada“, sukladno Zakonu o šumama, su sljedeća:

Općina/Grad	Broj zona	Ukupna površina (ha)
Dubrovačko primorje	8	171,96
Ukupno		

Zbog kumulativnog utjecaja na ciljne vrste i staništa područja ekološke mreže utvrđenog kroz „Stratešku studiju utjecaja IDPPDNŽ na okoliš“, za zemljišta planirana za prenamjenu u višegodišnje kulture koja nisu regulirana važećim ugovorima do dana stupanja na snagu IDPPDNŽ (bez obzira na veličinu), potrebno je ishođenje odgovarajućeg akta središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode.

1.4.2.6. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru

U skladu s planiranim razmještajem stanovništva, njihovim potrebama, gospodarskim mogućnostima i postavljenim kriterijima predviđa se razvijanje planiranog sustava središnjih naselja u Županiji na sljedeći način:

Sustav središnjih naselja Županije	
Definicija središta	Naselje
Lokalno središte	SLANO mala lokalna središta u sustavu Republike Hrvatske, inicijalna razvojna žarišta

1.4.2.7. Uvjeti određivanja građevinskih područja i korištenja izgrađenog i neizgrađenog dijela područja

U PPDNŽ se za razvoj gradova i ostalih naselja određuje primjerenim sljedeći pravac preobrazbe:

- infrastrukturna rekonstrukcija za prijelazna područja (gradska - Cavtat, Opuzen, Ston, Orebić i Lastovo te seoska - Slano, Trpanj, Lumbarda i Srebreno),
- za male gradove i naselja s gradskim obilježjima (područni centri Cavtat, Ston te lokalni centri Orebić, Lastovo, Slano, Trpanj, Lumbarda, Zaton i Srebreno - inicijalna razvojna žarišta unutar urbanog područja te Babino Polje, Janjina, Smokvica, Kula Norinska, Otrić Seoci, Mlinište i potencijalno Vlaka - inicijalna razvojna žarišta ruralnog prostora) predlaže se urbanizacijski proces provoditi kombinacijom postupaka za reurbanizaciju, revitalizaciju i infrastrukturnu rekonstrukciju.

Na području Županije postoji veliki broj tradicijskih naselja i zaseoka neistražene kulturno-povijesne vrijednosti, evidentiranih, ali nezaštićenih, akoja su sustavom prostornog planiranja kroz PPUO/Guključeni u građevinska područja na isti način kao zone novih naselja te se dozvole za gradnju izdaju na temelji tih planova koji u pravilu ne bi trebali biti provedbeni.

Na taj način u tradicijskim naseljima primjenjuju se odredbe za novu gradnju neprimjerenih volumena i prostornih odnosa za ta naselja.

Za neka naselja su pritisci za gradnjom intenzivniji i ne mogu se zadovoljiti samo unutar postojeće izgradnje, odnosno, planovima se predviđa i širenje postojećih građevinskih područja.

Pri tome treba voditi računa da se u fazi izrade PPUO/G-a, kroz urbanističke uvjete, vodi računa ne samo o arhitektonskom oblikovanju novoplanirane izgradnje, već i o tipologiji naselja te odnosu naselja prema svom prirodnom ili kultiviranom okruženju.

Naselje i njegovo okruženje čine morfološku i funkcionalnu cjelinu koju treba razumjeti da bi se u njoj interveniralo i sačuvalo ili unaprijedilo njene vrijednosti.

Stoga se preporuča kroz PPUG/O odrediti područja tradicionalne gradnje i za ta područja izraditi detaljne konzervatorske studije kojim će se odrediti vrijednost pojedinih ruralnih aglomeracija i dati odredbe za planiranje širenja takvih naselja sukladno tradicijskoj matrici. Na taj način će se dobiti za ta područja drugačije odredbe za građenje prilagođene karakteru tih naselja i krajolika u cjelini.

U PPUO/G se preporuča označiti područja tradicijskih naselja koja su:

- devastirana pa su neprepoznatljiva - se preporuča ruralna urbana sanacija
- sačuvana i ambijentalno vrijedna - se preporuča Konzervatorska dokumentacija s preporukama za gradnju)
- napuštena i ruševna ambijentalno vrijedna - se preporuča Konzervatorska dokumentacija s preporukama za gradnju.

Do izrade gore navedenih podloga za gradnju u tradicijskim zaseocima koji su obuhvaćeni građevinskim područjem preporuča se sljedeće:

- s obzirom na specifičnost kulturno-povijesnog nasljeđa omogućuje se gradnja novih stambenih i gospodarskih sklopova i rekonstrukcija postojećih stambenih i gospodarskih sklopova u smislu održavanja, sanacije, rekonstrukcije i prenamjene
- tradicijski izgrađeni stambeni i gospodarski sklopovi zadržavaju se u prostoru uz mogućnost rekonstrukcije kojom zadržavaju povijesnu tlocrtnu matricu, povijesnu parcelaciju i povijesne komunikacije uz mogućnost izgradnje suvremenih pratećih sadržaja (manji bazeni, natkrivene terase, komini, sanitarni čvorovi i sl.)
- u tradicijski izgrađenim stambenim i gospodarskim sklopovima dopušta se prenamjena prostora prigodom rekonstrukcija i revitalizacije sklopa
- u tradicijski izgrađenim zgradama ili sklopovima koji su ruševni može se, poštujući povijesnu tlocrtnu matricu (vanjske dimenzije zgrade) izgraditi zamjenske građevine uklanjanjem ruševnih elemenata
- potrebno je poštivati povijesnu parcelaciju u tradicijski izgrađenim cjelinama, a na neizgrađenim područjima izgradnjom ne odudarati od tradicionalnih dimenzija
- krovništa građevina se izvode kao kosa dvostrešna, nagiba do 30° s pokrovom u pravilu od kupe kanalice ili kupe mediteran, bez mogućnosti gradnje belvedera. Prostor pod krovom može imati prozore na zabatnim zidovima gdje je to moguće
- u tradicijski izgrađenim stambenim i gospodarskim sklopovima poštivanjem povijesne parcelacije potrebno je zadržati povijesne komunikacije, a potrebne garaže i mjesta za parkiranje može se graditi kao prizemne ili suterenske zgrade (u podzidima) u rubnom građevinskom području povijesno izgrađene cjeline
- povijesne putove omeđene duž trase suhozidima ne smije se proširivati rušenjem suhozida
- kameni podzidi (međe) unutar naselja i tradicijski izgrađenih cjelina ne smiju se rušiti radi izgradnje betonskih podzida.
- nije dozvoljena razgradnja postojećih ruralnih građevina radi izgradnje novih u svrhu korištenja građevnog kamena.
- novu gradnju predvidjeti u neposrednoj blizini postojeće građevne strukture naselja tako da slijedi propozicije gradnje tradicijskog graditeljstva koje je već definiralo mjerilo ambijenta u kojem se nalazi (nizovi, sklopovi)
- mogući su svi oblici izgradnje sukladni tradicijskom načinu gradnje.

1.4.2.8. Uvjeti (funkcionalni, prostorni, ekološki) utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

1.4.2.8.1. Prometni sustavi

Cestovni sustav

U cestovnom prometu treba osigurati optimalno povezivanje unutar Županije, te povezivanje s ostalim dijelovima Hrvatske i Europom. To se planira postići:

- izgradnjom auto-cesta i brzih cesta koje bi trebale omogućiti izlazak iz prometne izoliranosti Županije u odnosu na uže i šire okruženje, a osobito Jadransko-Jonske autoceste - autoceste A1 Zagreb-Dubrovnik
- obnovom i rekonstrukcijom postojeće cestovne prometne mreže, a dijelom izgradnji novih trasa koje čine okosnicu cestovne mreže,
- izgradnjom obilaznica naselja u kojima prolaz tranzitnog prometa stvara funkcionalni problem,
- uređivanjem cestovne prometne mreže unutar područja naselja radi omogućavanja njihovog normalnog funkcioniranja.

Planirani cestovni prometni sustav na području Općine Dubrovačko primorje čini mreža sljedećih cestovnih koridora i pripadajućih građevina:

- Jadransko-Jonska autocesta (autocesta A1 Zagreb - Dubrovnik), dionica Ploče-Dubrovnik
- planirane spojne prometnice sa Jadransko-Jonske autoceste na cestovnu mrežu nižeg reda,
- državna cesta D8
- državna cesta D235 Granica BiH-Čepikuće-Lisac-Doli (D8)
- županijske i lokalne ceste.

Spojne prometnice sa Jadransko-Jonske auto-cesta (A1) na cestovnu mrežu nižeg reda određene su sa čvorova Rudine, Doli i Slano.

Na mreži državnih cesta planirana je rekonstrukcija D235 Granica BiH – Čepikuće – Lisac – Doli (D8).

Na cestovnoj prometnoj mreži u pogledu županijskih i lokalnih cesta planira se:

Županijske ceste:

Broj ceste	Županijske ceste
Ž6228	Gr. BiH – Rudine – Slano – A.G. Grada Dubrovnika - rekonstrukcija na dionici Mironja – Mravinca, izmještanje trase izvan obuhvata eksploatacijskog polja - - rekonstrukcija dionice spoj sa D8 (Kovačev brijeg) - Majkovi – L69046, s izmještanjem trase na području Majkova* (dio budućeg zaobalnog prometnog pravca Osojnik - Slano)
	Spojna cesta za Županijski centar za gospodarenje otpadom

Županijski centar za gospodarenje otpadom Lučino razdolje može se priključiti nacestovnu mrežu putem rekonstruirane lokalne ceste L69042 Trnovica-Čepikuće (D235) i rekonstruirane državne ceste D235 Granica BiH – Čepikuće – Lisac – Doli (D8) do realizacije planirane spojne ceste za županijski centar za gospodarenje otpadom.

Lokalne ceste:

Broj ceste	Lokalne ceste
L69042	Trnovica-Čepikuće (D235), rekonstrukcija
L69083	Čepikuće-Mravinca-Ž6228, rekonstrukcija od križanja s državnom cestom D235 do križanja s županijskom cestom Ž6228 s izgradnjom obilaznice Mravinca
L69046	Ž6228 – A.G. Grada Dubrovnika, rekonstrukcija ceste (dio budućeg zaobalnog prometnog pravca Osojnik - Slano)

Pomorski sustav

Na području Općine Dubrovačko primorje sustav pomorskog prometa čine luke otvorene za javni promet:

Općina	Naselje	Nazivi luka prema Naredbi o razvrstaju luka	Značaj	Nazivi/ lokalitet	Vrsta	Napomena
Dubrovačko primorje	Doli	Luka Doli	L	Doli	LJP	
	Kručica	Luka Janska	L	Janska	LJP	Proširenje
				Kamen	TRL	Luka za odvoz kamena
	Slano	Luka Slano	L	Slano*	LJP	Proširenje i obuhvat većeg dijela uvale
				Debela glava	LJP	Izdvojeni bazen
Stupa	Luka Bistrina	L	Bistrina*	PL, ŠL	luka otvorena za javni promet u dužini do 400 m dijelom namijenjena za razvoj infrastrukture i suprastrukture za potrebe školjarstva	

LJP – luka otvorena za javni promet, PL - putnička luka; TRL – teretna luka, ŠL školjarska luka (dio luke otvorene za javni promet u kojem je moguće smjestiti infrastrukturu i suprastrukturu za potrebe školjarstva)

L – lokalni značaj

Za potrebe razvoja školjarstva planira se nova luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Bistrina u naselju Stupa s odgovarajućom infrastrukturom i suprastrukturom dužinelučkog područja do 400m s operativnom obalom dužine do 100m.

Na području Županije sukladno Odluci o popisu iskrcajnih mjesta za ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov na moru određuju se unutar luka otvorenih za javni promet

- iskrcajna mjesta za ribarska plovila duljine preko 15 metara, Slano (Općina Dubrovačko primorje)

Na području Općine dubrovačko primorje planiraju se luke posebne namjene:

- luke nautičkog turizma državnog značaja: Luka – suha marina, Sestrice
- luke nautičkog turizma županijskog značaja: Luka-Kručica.

Željeznički sustav

U sustavu željezničkog prometa na području Općine određen je koridor u istraživanju dužjadranske željeznice velikih brzina (tzv. TGV).

Koridor dužjadranske željeznice u istraživanju plansko-usmjeravajućeg je značenja i sukladno Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske, odnosno projektnoj dokumentaciji Projektnog biroa Hrvatskih željeznica prolazi područjem Županije do graničnog prijelaza Karasovići i granice s Crnom Gorom.

Koridor u istraživanju dužjadranske željeznice se pruža od granice sa Splitsko-dalmatinskom županijom preko područja Neuma, Dubrovačkim primorjem do Osojnika gdje se nalazi željeznička postaja Dubrovnik i dalje preko granice s BiH, nastavlja prema jugoistoku teritorijem Bosne i Hercegovine. Dionicu od Osojnika do granice sa Crnom Gorom na Karasovićima je potrebno istražiti.

Zračni sustav

Na području Lisačkih Rudina u Općini Dubrovačko primorje planira se izgradnja zračne luke kategorije „3C“. Za lokaciju je potrebno izraditi studiju opravdanosti, te provesti ukupan postupak propisan za određivanje lokacija za ovakvu vrstu građevina. Ovim postupkom će se istražiti mogućnosti smještaja zračne luke, te odrediti točna pozicija i dužina uzletno-sletne staze s obzirom na prirodne uvjete, te u odnosu na ostale planirane građevine i koridore na području Lisačkih Rudina.

Općina	Lokacija	Dužina staze (m)	Širina staze (m)	Kategorija		Napomena
				Prema značaju	Prema referent. Kodu	
Dubrovačko primorje	Rudine	1200-1800	30	tercijarni	3C	planirano

Na području Općine Dubrovačko primorje planira se izgradnja i potpuno uređenje helidroma, odnosno njegovo opremanje za noćno slijetanje:

Općina	Lokacija	Napomena
Dubrovačko primorje	Slano	planirano

U svrhu osiguranja vrhunskog turizma sukladno svjetskim standardima i ostvarivanja turističke ponude na najvišem nivou omogućuje se na razini PPUO/G i UPU planiranje helidroma sa pratećom infrastrukturom i suprastrukturom koji će biti u funkciji izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene i golf igrališta, a čija će se točna lokacija i dimenzije utvrditi sukladno stručnim studijama, analizama i nadležnim tijelima.

Sustav pošta i telekomunikacija

Ne planira se proširenje poštanskog sustava putem izgradnje novih građevina nego će se postojeći poštanski sustav razvijati temeljem razvoja tehnologija.

Planira se širenje svjetlovodne telekomunikacijske mreže na cijelo područje Općine. Za sve nove poslovne, stambeno-poslovne i stambene zone predvidjeti izgradnju kabelaške kanalizacije do najbliže točke konekcije.

Smještaj samostojećih antenskih stupova na području Dubrovačko-neretvanske županije utvrđuje se temeljem Dodatka 2. „Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture“ Uredbe Vlade Republike Hrvatske o izmjenama uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, NN br. 92/2015.

Planira se razvoj širokopojasnog pristupa s ciljem revitalizacija ruralnih područja. Planom razvoja infrastrukture širokopojasnog interneta na području Dubrovnika, Korčule i Neretve utvrđena su pravila i odrednice izgradnje infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu za područja Dubrovačko-neretvanske županije na kojima ne postoji dostatan komercijalan interes, a koja obuhvaćaju cijeli prostor Županije s iznimkom naselja Dubrovnik.

1.4.2.9. Energetski sustav

U cilju trajnog osiguranja kvalitetnog i sigurnog napajanja i usmjeravanja viška električne energije proizvedene u HE Dubrovnik u elektroenergetski sustav Hrvatske, potrebno je izgraditi dalekovod 220(400) kV DS Plat - Imotica - Nova Sela - Zagvozd.

U cilju unapređenja elektroenergetske mreže potrebno je izgraditi sljedeće građevine na elektroprijenosnom sustavu:

- dalekovod 2x220kV DS Plat – Pelješac - Nova Sela
- dalekovod 2x110 kV DS Imotica - Ston,

- TS 110/x kV "Imotica",
- TS 110/20(10) kV "Doli",
- TS 110/20(10) kV "Slano",
- TS 110/20(10) kV "Sestrice",

Utvrđuju se sljedeće magistralne plinoopskrbne građevine:

Vrsta građevine	Naziv građevine
Magistralni plinovod DN 800/75, maksimalnog operativnog tlaka 75 bara	Magistralni plinovod Ploče-Dubrovnik
Mjerno-redukcijske stanice	MRS „Rudine“, „Slano“

Programu korištenja obnovljivih izvora energije se daje poseban značaj zbog velikog potencijala prostora Županije obnovljivim izvorima energije (sunce, vjetar, biomasa) i pogodnosti s obzirom na zaštitu prirode i okoliša.

Potencijalne makrolokacije vjetroelektrana:

Općina	Naselje	Lokalitet	Površina (ha)
Dubrovačko primorje	Visočani, Podimoč, Doli	Rudine II faza	481,28
	Topolo, Stupa, Ošlje, Smokovljani	Volunac	958,43
	Čepikuće, Podgora, Mravinca, Trnova	Štrbina-Vjetreno	664,60
	Majkovi	Glave	374,70

Potencijalne lokacije samostojećih sunčanih elektrana:

Općina/Grad	Naselje	Lokalitet	Površina (ha)
Dubrovačko primorje	Banići	Banići	8,9
	Točionik	Dobra dolina	4,1
	Čepikuće	Koščelišta-Razbojna	8,0
	Podimoč	Monjine	12,0
	Ošlje	Okladnik	5,0
	Doli	Pišnja dolina	49,3
	Doli	Rudine	12,2
	Topolo	Sokolova gruda	7,9
	Smokovljani	Vilin dolac	6,1
	Točionik, Trnovica	Vitos	19,0
	Topolo	Vjetreni mlin	4,7
	Čepikuće, Trnovica	Za Radočnu glavicu	9,0
	Trnovica	Zmijin dolac	8,1

1.4.2.10. Vodnogospodarski sustav

1.4.2.10.1. Korištenje voda

1.4.2.10.1.1. Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustav Slano s vodozahvatom na crpilištu Nereze opskrbljivati će naselja Slano, Slađenići, Kručica, Banići, Doli i alternativno Gornji i Donji Majkovi. Planirana je rekonstrukcija s povećanjem kapaciteta vodozahvata crpilišta Nereze sa izgradnjom desalinizatora.

Na vodoopskrbni sustav s vodozahvatom na izvorištu Palata u Malom Zatonu će se vezati naselje Majkovi u Općini Dubrovačko primorje.

Vodoopskrbu naselja Doli i Smokvina moguće je realizirati iz postojećeg vodoopskrbnog sustava Slano, vodozahvat „Nereza“ kao preferabilna opcija ili izgradnjom bušenih bunara s desalinizatorom u naselju Doli kao alternativno rješenje.

VodoopskrbnisustavNeumtrenutnoopskrbljujezapadnidioopćineDubrovačkogprimorjaprekodvagliavnakraka: jedan prema naselju Imotica sa pripadajućim područjem i drugi krak prema naseljimaTopolo, Stupa, Ošlje, Smokovljani, Visočaniištedrica.

Planira se uvođenje vodozahvata Imotica u vodoopskrbu kojim bi se riješila kompletna vodoopskrba svih naselja u zaleđu Općine Dubrovačko primorje.

Za potrebe opskrbe vodom građevina (PUO, CP, COPK i dr.) na dionici autoceste Doli-Osojnik i protupožarne zaštite tunela planirana je izgradnja magistralnog cjevovoda u koridoru autoceste.Osim opskrbe vodom građevina uz autocestu novim vodoopskrbnim sustavom će se osigurati mogućnost opskrbe vodom usputnih potrošača: naselja Slano i Majkovi, naselja Zaton Doli i Doli, te cijelo područje zaleđa općine Dubrovačko primorje, a kao nadopuna postojećim vodoopskrbnim sustavima.

1.4.2.10.1.2. Sustavi za navodnjavanje

Na površinama pogodnim za navodnjavanje u Općini Dubrovačko primorje planirano je korištenje voda iz podzemlja i kišnice uz izgradnju mikroakumulacija. Također je potrebno koristiti vodu sa manjih lokalnih izvora i iz vodoopskrbnih sustava uz akumuliranje u zimskom razdoblju.

1.4.2.10.2. Sustavi za zaštitu voda i mora

Za naselje Slano izgrađen je kanalizacijski sustav s uređajem za pročišćavanje i ispuštom koji još obuhvaća Slađeniće, Kručicu i Baniće, a na koji će se priključiti i planirane ugostiteljsko-turističke zone Budima, Rat i Kručica.

Sustave odvodnje naselja Doli i Smokvina također se planira se priključiti na uređaj za pročišćavanje i podmorski ispušt Slano. Alternativne opcije za naselje Doli su izgradnja vlastitog uređaja za pročišćavanje i podmorskog ispusta za potrebe naselja, odnosno spoj na kanalizacijski sustav ugostiteljsko-turističke zone Sestrice.

Naselja i gospodarske zone izvan prostora ograničenja ZOP-a mogu formirati izdvojene sustave odvodnje s vlastitim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda i ispuštom.

1.4.2.10.3. Zaštitni i regulacijski sustavi

Na bujičnim i erozijskim površinama područja Slanog potrebno je provesti zaštitu od erozije i uređenje bujica koja će obuhvaćati biološke i hidrotehničke radove. Biološko-tehnički radovi na zaštiti od štetnog djelovanja voda obuhvaćati će pošumljavanje slijevnih površina, uzgoj i održavanje zaštitne vegetacije, krčenje raslinja i izgradnju terasa i gradona. Hidrotehnički radovi obuhvaćaju čišćenje korita bujica i izradubetonske obloge, stepenica i pregrada u koritima.

Radove je potrebno uskladiti s poljodjelskom i šumarskom djelatnošću i sa zahtjevima zaštite prirode.

1.4.2.11. Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti

1.4.2.11.1. Osobito vrijedni predjeli - Prirodni krajolici

Na području Dubrovačkog primorja određeno je 3 osobito vrijedna predjela - prirodnih krajolika koje je potrebno očuvati temeljem PPDNŽ te nakon razmatranja mogućnosti kroz stručne studije nadležne službe zaštite prirode u budućnosti pojedine zaštititi u odgovarajućim kategorijama po zakonu. To su:

Grad/Općina	Rbr	Naziv područja	Vrsta	Zaštita/ Potrebna dokumentacija
DNŽ	1	Obalno područje županije	Obalni mješoviti krajolik	PPD/ DKS
Dubrovnik, Dubrovačko primorje, Ston	9	Otočna skupina Elafita i ostalih otoka uključujući područje Koločepskog kanala	prirodni krajobraz otoka	PPD / DKS
Dubrovačko primorje, Ston	10	akvatorij cijelog zaljeva Budima i Stonskog kanala, kopno krajnji II dio Pelješca, koji obuhvaća spojnicu uvala Žukova - Broce do rta Vratnik, te šire područja poluotoka Grbljava i 100m od obale akvatorija od rta - uvala Žukova do rta Vratnik	prirodni krajobraz zaljeva, padina i manjih otoka	PPD

1.4.2.11.2. Osobito vrijedni predjeli - Kulturni krajolici

Na području Dubrovačkog primorja određeno je 7 osobito vrijednih predjela - kulturnih krajolika, koje je potrebno očuvati temeljem PPDNŽ i to:

Redn i broj	Grad/ Općina	Naziv područja	Vrsta	Tip	Zaštita
1	Dubrovnik, Konavle, Dubr. primorje, Ston, Janjina, Trpanj, Orebić, Mljet, Lastovo župa dubrovačka	Krajolik Dubrovačke republike	asocijativni	fortifikacijski, urbani, proizvodni, planirani	PZR
17	Dubrovnik, Dubrovačko primorje	Obalni krajolik od zaljeva Budima do Zatona	organski	Krških polja i padina	PPD

18	Dubrovačko primorje	Ruralni krajolik primorja Ošlje, Imotica, Topolo, Smokovljani, Visočani, Lisac, Čepikuće	organski	krških polja	PPD
19		Ruralni krajolik Mravinjca, Trnova	organski	krških polja	PPD
20		Agrarni krajolik Majkovi krških polja i udolina	organski	krških polja	PPD
21		Ruralni krajolik udolina, Doli	organski	krških polja	PPD
22		Ruralni krajolik Trnovica	organski	agrarni krških polja	PPD

PZU – prijedlog za UNESCO

PZR – prijedlog za registar RH

PPD – zaštita kroz prostorno-plansku dokumentaciju (regionalna/lokalna zaštita)

1.4.2.12. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

1.4.2.12.1. Zaštita prirodne baštine

Na području općine Dubrovačko primorje temeljem Zakona o zaštiti prirode zaštićena je sljedeća prirodna vrijednost:

Kategorija	Ukupno	Potkategorija	Lokalitet	Površina (ha)
Posebni rezervat	1	u moru	Malostonski zaljev i Malo more	kopno: 3.300 more: 255
UKUPNO:	1			3.555

Na području Županije predlaže se temeljem Zakona o zaštiti prirode zaštititi sljedeće prirodne vrijednosti:

Kategorija	Ukupno	Potkategorija	Lokalitet
Posebni rezervat	3	Botanički	oleandri kod Slanog
		herpetološki	Lokve kod Gornjih Majkova
		herpetološki	Lokva Prljevići

1.4.2.12.2. Dijelovi ekološke mreže u Županiji

Područje Dubrovačko-neretvanske županije obuhvaća 5 Područja očuvanja značajna za ptice - POP (Područja posebne zaštite - SPA) i 85 Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Predložena Područja od značaja za Zajednicu - pSCI).

Područje ekološke mreže u Županiji obuhvaća 26,94 % ukupnog prostora županije, odnosno 56,78% kopnenog područja Županije i 19,88 morskog područja županije.

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Predložena Područja od značaja za Zajednicu - pSCI)			
R.br.	Grad/Općina	Naziv područja	Oznaka
2.	Dubrovačko primorje, Janjina, Slivno, Ston	Malostonski zaljev	HR4000015
3.	Dubrovačko primorje, Ston	Stonski kanal	HR3000163
14.	Dubrovačko primorje	Dubrovačko primorje - Doli	HR2001490
15.		Gornji Majkovi - lokve	HR2000947
16.		Jama u Zadubravici	HR2001454
17.		Jama za Rasokama	HR2001451
18.		Lokva u Prljevićima	HR2000555
19.		Slano - oleandri	HR2000950
20.		Uvala Slano	HR3000165
21.		Vilenska peć	HR2001452

1.4.2.12.3. Zaštita kulturne baštine

Prema podacima i evidenciji Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine i Konzervatorskom odjelu u Dubrovniku na području Županije nalazi se ukupno zaštićenih i preventivno zaštićenih 557 nepokretnih kulturnih dobara, od toga je 492 zaštićenih i 65 preventivno zaštićenih kulturnih dobara.

Ukupan broj zaštićenih, preventivno zaštićenih i evidentiranih kulturnih dobara po Gradovima/Općinama:

Red. br.	Grad/Općina	Zaštićeni	Preventivno zaštićeni	Zaštićeni i preventivno zaštićeni – UKUPNO –	Evidentirani
7	Dubrovačko primorje	25	8	33	737

Zaštićena kulturna dobra

JLS	NASELJE	NAZIV	OZNAKA	VRSTA ZAŠTITE	VRSTA KULTURNOG DOBRA
Općina Dubrovačko primorje	Slano	Stambeno – gospodarski kompleksKnežić, Podstranje 002	Z-964	Z	Pojedinačno
	Slano	Kneževdvor, Uz Komardu 004	Z-963	Z	Pojedinačno
	Slano	LjetnikovacOhmučević, Put od Jasenja 001	Z-854	Z	Pojedinačno
	Slano	CrkvaSv. Petra	Z-3629	Z	Pojedinačno
	Slano	CrkvaSv. Vlaha sa župnom kućom	Z-2583	Z	Pojedinačno
	Slano	CrkvaSv.Roka, Grgurići	Z-962	Z	Pojedinačno
	Doli	Stambeno - gospodarski kompleksMilić - Ljuban	Z-919	Z	Pojedinačno
	Banići	CrkvaSv. Marije Magdalene – s grobljem	Z-2458	Z	Pojedinačno
	Čepikuće	CrkvaSv.Roka	Z-916	Z	Pojedinačno
	Čepikuće	CrkvaSv.Martina s grobljem	Z-915	Z	Pojedinačno
	Čepikuće	Nekropola stećaka uz crkvusv.Martina	Z-1742	Z	Pojedinačno
	Imotica	CrkvaSv. Anes grobljem	Z-1752	Z	Pojedinačno
	Imotica	CrkvaSv.Mihajla	Z-1751	Z	Pojedinačno
	Imotica	Graničnik	Z-3683	Z	Pojedinačno
	Ošlje	CrkvaSv. Petrai Pavla s grobljem	Z-954	Z	Pojedinačno
	Ošlje	CrkvaSv.Nikole	Z-953	Z	Pojedinačno
	Ošlje	Ruševine crkve zvane Rotonda	Z-4480	Z	Pojedinačno
	Podimoć	CrkvaSv. Ane	Z-958	Z	Pojedinačno
	Slađenovići	CrkvaSv.IvanaKrstitelja	Z-2463	Z	Pojedinačno
	Topolo	CrkvaSv. Stjepana	Z-970	Z	Pojedinačno
	Trnova	CrkvaSv.IvanaKrstitelja	Z-971	Z	Pojedinačno
	Trnovica	CrkvaSv.Ivana s grobljem	Z-972	Z	Pojedinačno
	Trnovica	CrkvaSv.Nikole	Z-974	Z	Pojedinačno
	Trnovica	Seoska lokvaPojilište	Z-973	Z	Pojedinačno
Smokovljani	Groblje Vlaško greblje sa stećcima	Z-965	Z	Pojedinačno	

Preventivno zaštićena kulturna dobra

JLS	NASELJE	NAZIV	OZNAKA	VRSTA ZAŠTITE	VRSTA KULTURNOG DOBRA
Općina Dubrovačko primorje	Čepikuće	Arheološko nalazište "Novakovogreblje" s ostacima groblja sa stećcima	P-3836	PZ	Pojedinačno
	Slano	Podmorsko arheološko nalazište antički brodolom na položaju Gornji rt	P-3981	PZ	Pojedinačno
	Slano	Antičko arheološko nalazište	P-5272	PZ	Pojedinačno
	Slano	Arheološko nalazište "Kovačev brijeg"	P-5264	PZ	Pojedinačno
	Slano	Arheološko nalazište sa crkvom sv.Orsule	P-5298	PZ	Pojedinačno
	Slano	Franjevački samostan sa crkvom sv.Jeronima	P-5247	PZ	Pojedinačno
	Slano	Ostaci antičke grobnice na rtu Kosmatovica	P-5271	PZ	Pojedinačno
	Slano	Ruralna cjelina Gornje selo	P-1314	PZ	Kult.-povijesna cjelina

1.4.2.12.3.1. Smjernice za prostorno uređenje u naseljima sa zaštićenim kulturnim dobrima

U sklopu modela revitalizacije ruralnih cjelina ambijentalne vrijednosti potrebna je primjena integralnih oblika zaštite radi odgojno obrazovnih, ekoloških i turističkih učinaka, te poticanje brige za nacionalnu baštinu kod lokalnog stanovništva. To se odnosi na naselja u Dubrovačkom primorju, koja zahtijevaju integralni oblik zaštite po svim razinama i očuvanje predjela od agresivnih namjena.

1.4.2.13. Postupanje s otpadom

Sukladno Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske planira se cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (sprječavanje nastanka otpada, odvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog otpada, mehaničko-biološka obrada otpada te odlaganje ostatka nakon obrade) i određuju potencijalne lokacije za objekte u sustavu gospodarenja otpadom.

Građevine u sustavu gospodarenja otpadom na području Općine Dubrovačko primorje su:

Općina	Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan	POG
Dubrovačko primorje	Trnovica	Lučino razdolje	ŽCGO ON, OI, MBO, GO, RD, PO	30,9	pl	Ne
	Visočani	Visočani	GO		pl	Ne
	Banići	Poslovna zona Banići	RD, GO		pl	Da
	Podimoč	Mironja	GO		pl	Ne
		Proizvodna zona Rudine	RD		pl	Ne

ŽCGO- županijski centar za gospodarenje otpadom

OK - odlagalište komunalnog otpada, ON - odlagalište neopasnog otpada; OI - odlagalište inertnog otpada; MBO – građevine za mehaničko-biološku obradu otpada, GO – reciklažno dvorište za građevinski otpad, RD - reciklažno dvorište,; PO - građevina za privremeno skladištenje izdvojenih posebnih vrsta otpada,

U Županijskom centru za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje u Općini Dubrovačko primorje predviđa se:

- reciklažno dvorište opremljeno s odgovarajućim spremnicima za odvojeno skupljanje otpada namijenjeno za potrebe gravitirajućeg stanovništva
- privremeno skladištenje izdvojenih posebnih vrsta otpada korištenjem zatvorenih spremnika i mobilnih ekoloških spremnika s tankvanom u sklopu reciklažnog dvorišta
- prihvati i obrada građevnog otpada, te privremeno skladištenje obrađenog otpada,
- mehaničko-biološka obrada otpada,
- privremeno skladištenje izdvojenih i baliranih komponenti iz procesa mehaničke obrade – metala, RDF-a i reciklabilnih frakcija,
- bioplinsko postrojenje za iskorištavanje i obradu plina- korištenje bioplina u proizvodnji električne energije,
- prikupljanje i obrada otpadnih voda (procjednih, tehnoloških i sanitarnih) koje nastaju u sklopu centra
- odlaganje ostatnog otpada nakon obrade – odlagališna ploha za odlaganje neopasnog otpada i odlagališna ploha za odlaganje inertnog otpada.

1.4.2.14. Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

1.4.2.14.1. Zaštita voda i mora

U cilju zaštite voda i mora potrebno je:

- Potrebno je utvrditi zone sanitarne zaštite izvorišta koja se koriste u javnoj vodoopskrbi na temelju Elaborata zona sanitarne zaštite kao stručne podloge. Općina Dubrovačko primorje treba donijeti Odluku o zaštiti izvorišta (Nereze - Slano, Imotica).
- Nekontrolirano ispuštanje komunalnih otpadnih voda u obalno more i poluzatvorene zaljeve potrebno je spriječiti izgradnjom kanalizacijskih sustava s uređajima za pročišćavanje i dugačkim podmorskim ispustima.
- Utvrđuje se obveza predtretmana otpadnih voda za ugostiteljsko-turističke objekte, servise i industrijske pogone do standard komunalnih otpadnih voda prije upuštanja u javni kanalizacijski sustav.
- Na područjima na kojima nema tehničkog ili ekonomskog opravdanja za povezivanje na zajednički sustav odvodnje s centralnim uređajem za pročišćavanje potrebno je poticati izgradnju individualnih uređaja za zaštitu voda.
- U prostoru ograničenja ZOP-a, a izvan građevinskih područja, nije dopušteno nasipavanje obale i izgradnja luka nautičkog turizma, pristana, priveza i privežišta.

- U postupku dodjele koncesija za izgradnju marina, osim ekonomske opravdanosti, potrebno je vrednovati značaj i zaštitu odabranog lokaliteta, moguće nepoželjne posljedice izgradnje i kapaciteta marine na šire područje kopna i mora te važnosti za život lokalnog stanovništva.
- Područja koja su značajna za mrijesti zadržavanje mlađi gospodarski značajnih vrsta organizama potrebno je zaštititi.
- Dozvoljava se potapanje brodova na morsko dno natemelju odgovarajuće stručne podloge vrednovanja akvatorija kao podloge za evtl. planiranje u PPUO/G.

Zaštita zraka

Ugradnja otprašivača obavezna je radi zaštite zraka od onečišćenja kamenom prašinom iz kamenoloma. Smanjivanje onečišćenja zraka od prometa u naseljima treba unapređenjem gradske mreže prometnica radi ubrzanja protoka vozila, poboljšanjem regulacije prometa te gradnjom obilaznica naselja.

Zaštita šuma

Potrebno je provoditi ipreventivne mjere radi zaštite od požara i to osobito:

- Njegu i prorjeđivanje mladih kultura,
- Probijanje i održavanje protupožarnih putova,
- Uspostavu motrilačke službe s patroliranjem.

Sanacija opožarenih površina je prioritet u šumsko uzgojnim radovima, osobito na erozijskim površinama (područje Trnovice).

Zaštita tla

Zabranjuje se prenamjena osobito vrijednog obradivog (P1) poljoprivrednog zemljišta. Vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište (P2) se ne može koristiti u nepoljoprivredne svrhe osim:

- Kad nema niže vrijednoga poljoprivrednog zemljišta,
- kada je utvrđen interes za izgradnju građevina koje se prema posebnim propisima grade izvan građevinskog područja
- pri gradnji gospodarskih građevina namijenjenih isključivo za poljoprivrednu djelatnost i preradu poljoprivrednih proizvoda.

Potrebno je poticati jačanje ekološkog odnosno biološkog poljodjelstva, kao i sve aktivnosti radi zaštite tla i ekološki usmjerenog korištenja tla. Površine oštećene erozijom i klizanjem potrebno je što je više moguće obnoviti.

Zaštitu od prirodnih razaranja potrebno je ostvarivati i održavanjem odnosno obnavljanjem zaštitnih šuma, a poglavito pošumljivanjem strmih padina.

1.4.2.14.2. Zaštita od buke

Provođenje mjera za zaštitu zraka (unaprjeđenje gradske mreže prometnica, izgradnja obilaznica naselja, hortikulturene mjere) smanjiti će i utjecaj buke posebice o prometima.

Smanjenja utjecaja buke od zračnih luka (planirana zračna luka Lisačke Rudine) .postići će se kroz:

- procedure slijetanja i polijetanja u smislu korekcije putanje leta,
- planiranje manje osjetljivih namjena prostora na buku oko zračne luke.

Objekte i postrojenja koji su izvor prekomjerne buke potrebno je planirati na dovoljno udaljenim lokacijama od naselja, stambenih i rekreacijskih zona.

1.4.2.15. Mjere provedbe

1.4.2.15.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

Prostor se može trajno uređivati samo na temelju odredbi Državnog plana prostornog razvoja (po donošenju), PPDNŽ i drugih prostornih planova koji se donose na temelju tih prostornih planova, kao i na temelju onih odredbi postojećih prostornih planova koje nisu u suprotnosti s odredbama PPDNŽ.

Prostorni planovi užih područja moraju se izraditi u skladu i na temelju smjernica i kriterija utvrđenih u PPDNŽ.

Na temelju Zakona o prostornom uređenju utvrđuje se potreba izrade dokumenata prostornog uređenja i to:

Izmjene i dopune Prostornih planova uređenja općina/gradova (PPUO/G) za:

općinu: Dubrovačko primorje.

Izmjene i dopune **PPUO/G** je moguće donositi do donošenja Prostornog Plana Županije temeljem donesenog Državnog plana prostornog razvoja.

Urbanistički planovi uređenja izdvojenih građevinskih područja izdvojene gospodarske namjene državnog značaja koje utvrđuje Državni plan prostornog razvoja (po donošenju)

Urbanistički planovi uređenja izdvojenih građevinskih područja izdvojene gospodarske namjene županijskog značaja utvrđenih u PPDNŽ (po donošenju)

Preporuča se izrada Urbanističkog plana uređenja (UPU) za obuhvat funkcionalne cjeline naselja sa pripadajućim akvatorijem kojem prethodi izrada kvalitetnog programa na temelju konzervatorske studije, socio-demografske studije i sl. sukladno karakteristikama pojedine cjeline:
sjedišta općina: Slano.

1.4.2.15.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Pogranično područje Županije je od strateškog značenja za Republiku Hrvatsku, a obuhvaća gradove Dubrovnik i Metković te općine: Dubrovačko primorje, Konavle, Kula Norinska, Lastovo, Mljet, Pojezerje, Slivno, Ston, Zažablje i Župa dubrovačka.

Glavna razvojna usmjerenja, uz uvjet uređenja graničnih prijelaza, odnose se na razvoj pograničnog gospodarstva (malogranični promet, zajednički gospodarski programi za zapošljavanje, kulturne i gospodarske manifestacije i dr.).

2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1 Prostorna struktura korištenja i namjene površina općine Dubrovačko primorje

Ukupna površina kopna općine Dubrovačkog primorja iznosi 19 724 ha ili 197,25 km²

Tablica 9. Struktura korištenja i namjene površina

Struktura korištenja i namjene površina	ha	% udio u ukupnoj površini
Građevinska područja naselja – Ukupno	373,49	1,89
GPNi – izgrađeni dio	185,09	(0,93)
GPN – neizgrađeni dio	188,4	(0,95)
Izdvojena građevinska područja izvan naselja – Ukupno	1023,53	5,19
Poljoprivredne površine	1148,06	5,82
Šumske površine	7499,98	38,02
Ostalo	9305,45	49,07
Ukupna površina	19724	

Izvor: Podaci o GP naselja su preuzeti iz PPUO Dubrovačko primorje, dok su ostali podaci (izdvojena građevinska područja, poljoprivredne i šumske površine) preuzeti iz PPDNŽ

U tablici sa prikazom prostorne strukture korištenja površina, građevinska područja naselja prikazuju ukupnu površinu izgrađenih i neizgrađenih planiranih dijelova naselja. Izdvojena građevinska područja izvan naselja također ukupno prikazuju izgrađene i neizgrađene dijelove, uključujući: područja poslovne, proizvodne i ugostiteljsko turističke namjene, građevinska područja za sport i rekreaciju, groblja i područja infrastrukturne namjene (odlagalište otpada). Poljoprivredne, šumske i vodne površine uključuju površine isključive namjene. Među ostale površine ubrajaju se ceste i druge građevine van građevinskih područja, te druga negrađevinska područja.

Građevinska područja naselja (GPN) zauzimaju 1,89% kopnene površine Općine Dubrovačko primorje (izgrađeno - GPNi + neizgrađeno, odnosno planirano za razvoj GPNn). Ovaj podatak, ako se uspoređi s istovrsnim na razini Republike Hrvatske: 6,74%, pokazuje nešto manju opterećenost Općine površinama namjenjenim za GPN. U GPN-u izgrađena površina GPNi iznosi 0,93%, dok udio površina za razvoj naselja (neizgrađena površina) GPNn-a iznosi svega 0,95%. Izdvojena građevinska područja izvan naselja zauzimaju 5,19% površine Dubrovačkog primorja.

I. Površine unutar građevinskih područja (GP)

a) Građevinska područja naselja (GPN) smatraju se površinama mješovite namjene (u kojima prevladava stambena namjena), a namijenjena su za smještaj i/ili uređenje:

- stanovanja s pratećim pomoćnim i gospodarskim funkcijama,
- javnih i društvenih djelatnosti (upravna, socijalna, zdravstvena, školska, kulturna, vjerska i dr.),
- gospodarskih djelatnosti:
- proizvodnih i poslovnih (uslužne, trgovačke, za proizvodnju manjeg opsega, zanatske, komunalno-servisne) bez nepovoljnih utjecaja na život),
- ugostiteljsko-turističkih (hoteli, turistička naselja i kampovi/autokampovi)
- poljoprivrednih,
- športsko-rekreacijskih površina i djelatnosti,
- javnih zelenih površina (javni parkovi i zaštitne zelene površine),
- prometne, energetske i komunalne infrastrukture,
- groblja,
- građevina za potrebe zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti,
- i drugih građevina i površina koji nisu nespojivi s osnovnom stambenom namjenom ili koje služe za funkcioniranje naselja i/ili dijelova naselja.

b) Građevinska područja izdvojenih namjena izvan naselja jesu sljedeće površine:

- Gospodarska namjena - proizvodna I,
- Gospodarska namjena - površine za iskorištavanje mineralnih sirovina E,
- Gospodarska namjena - površine uzgajališta (akvakultura) H,
- Gospodarska namjena - poslovna namjena K,
- Gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička T,
- Športsko-rekreacijska namjena R,

- Građevinska područja infrastrukturnih sustava,
- Groblja G.

II. Površine izvan građevinskih područja

Prostori/površine izvan građevinskih područja definirane su sljedećim planskim kategorijama:

Poljoprivredne, šumske i vodene površine:

- poljoprivredno tlo - vrijedno obradivo tlo P2
- poljoprivredno tlo - ostalo obradivo tlo P3
- šume - gospodarske i zaštitne Š1 i Š2
- šume - posebne i rekreativne Š3
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište PŠ, te kamenjari i goleti
- vodene površine V - vodotoci, jezera i more
- uzgajalište školjaka (H1)

Trend prostornog razvoja Općine Dubrovačko primorje određen je PPUO Dubrovačko primorje čija su planska prostorna rješenja (okvirno) usklađena sa ZPUG-om i s polazištima određenim za Općinu Dubrovačko primorje u PPDNŽ, a koja su prikazana u ovom Izvješću.

Područje Općine u PPUO Dubrovačko primorje, prema korištenju i namjeni, razgraničeno je za razvoj i uređenje na način prikazan u narednoj tablici i u narednom grafikonu:

Tablica 10. Namjena površina Općine Dubrovačko primorje

NAMJENA	ha	%
GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA - UKUPNO	373,49	1,89
GPNi – izgrađeni dio	185,09	(0,93)
GPNn – neizgrađeni dio (za razvoj)	188,4	(0,95)
GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA - UKUPNO	1023,53	5,19
GP za gospodarsku proizvodnu namjenu (I)	115,00	0,58
GP za gospodarsku poslovnu namjenu (K)	75,0	0,38
GP za ugostiteljsko-turističku namjenu (T)	96,0	0,49
GP za športsko-rekreacijsku namjenu (R)	588,71	2,98
IS infrastrukturni sustav	146,46	0,74
GP za groblja (G) (procjena)	2,36	0,01
POLJOPRIVREDNE POVRŠINE (P)	1148,06	5,82
ŠUMSKE POVRŠINE (Š)	7499,98	38,02
OSTALE POVRŠINE	9678,94	49,07
UKUPNO OPĆINA DUBROVAČKO PRIMORJE	19724,6	

Izvor: Podaci o GP naselja su preuzeti iz PPUO Dubrovačko primorje, dok su ostali podaci (izdvojena građevinska područja, poljoprivredne i šumske površine) preuzeti iz PPDNŽ

Tablica 11. Zaposleni prema pretežitij aktivnosti i djelatnosti u Općini Dubrovačko Primorje – popis 2011.

DJELATNOST	BROJ	%	POSTOTAK U GRUPI DJELATNOSTI	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	17	2,4	3,5	PRIMARNE DJELATNOSTI
Rudarstvo i vađenje min. Sirovina	8	1,1		
Prerađivačka industrija	54	7,5		
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	13	1,8	19,0	SEKUNDARNE DJELATNOSTI
Opskrba vodom, uklanjanje otp. Voda, gospod. Otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	12	1,7		
Građevinarstvo	58	8,1		
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	77	10,7		
Prijevoz i skladištenje	77	10,7		
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	123	17,1	77,5	TERCIJARNE DJELATNOSTI
Informacije i komunikacije	13	1,8		
Financijske djelatnosti i djelatnosti osig.	17	2,4		
Poslovanje nekretninama	1	0,1		
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	23	3,2		

Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	23	3,2	
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osig.	75	10,4	
Obrazovanje	44	6,1	
Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. Skrbi	54	7,5	
Umjetnost, zabava i rekreacija	9	1,3	
Ostale uslužne djelatnosti	14	1,9	
Potrebe	3	0,4	
U djelatnosti izvanteritor. Organizacija i tijela	-	-	
Nepoznato	5	0,7	

Izvor: DZS

2.2 Sustav naselja

2.2.1 Obilježja sustava naselja (prostorni razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti, površina i opća strukturna obilježja)

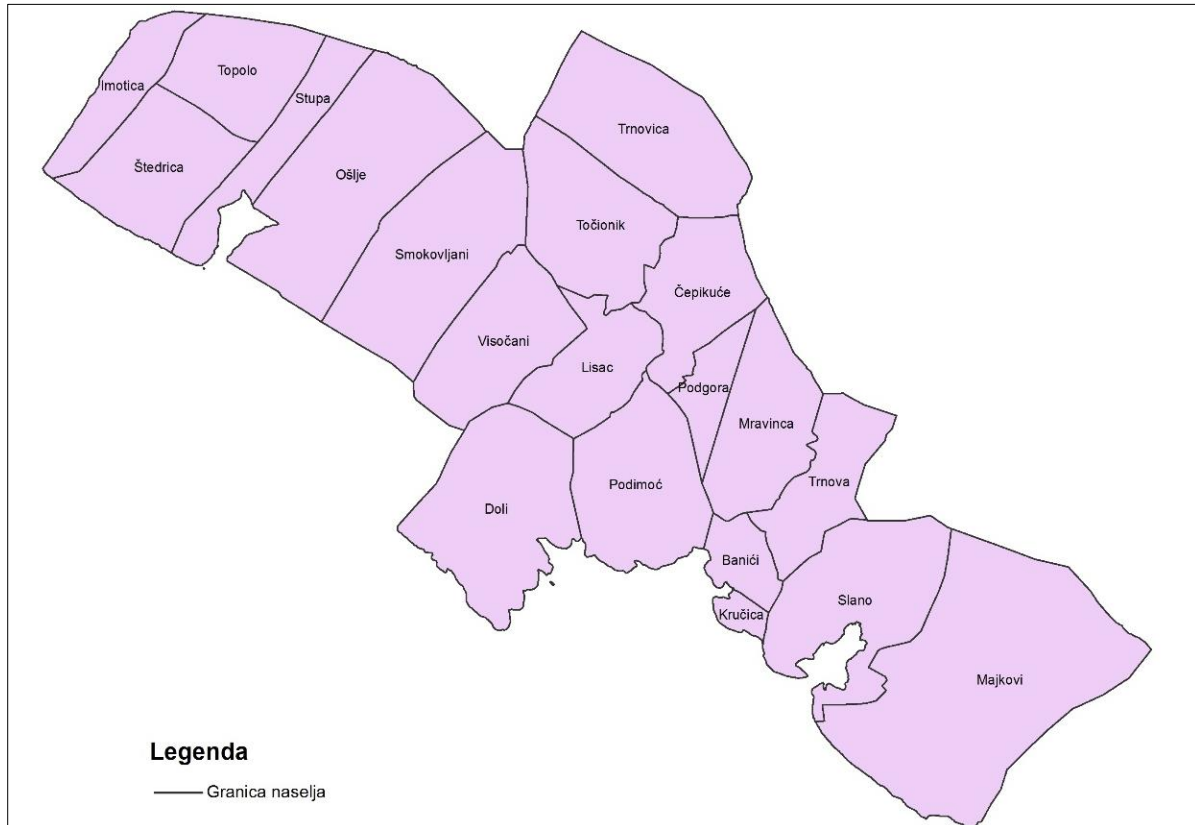
Područje općine Dubrovačko primorje je prostor slabe naseljenosti, a djelomično i raštrkanosti malih naselja i zaselaka u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Njezin sustav središta služi za smještaj i razvitak središnjih uslužnih funkcija (gospodarskih i društvenih tercijarnih i kvartarnih uslužnih djelatnosti) i drugih nositelja cjelokupnog gospodarskog razvitka ovog područja, ali i kao svojevrsna mreža naselja podobnih za stanovanje i za privlačenje novih stanovnika i osiguranje zadovoljavajuće kvalitete života postojećem i novodoseljenom stanovništvu. Da bi se to moglo ostvariti potrebna je izuzetno kvalitetna povezanost s drugim dijelovima Dubrovačko-neretvanske županije i susjednih područja te integracija u hrvatski nacionalni i mediteranski prostor. Potpuna koncentracija gotovo svih aktivnosti odnosi se na obalni pojas Općine, gdje su se uz naselje Slano kao općinsko središte razvila još dva značajnija naselja; Doli i Banići. Banići sa naseljem Kručice i Slano zajedno sa svojim postojećim i planiranim izdvojenim gospodarskim i športsko-rekreacijskim zonama čine jedinstvenu urbanu strukturu. Stoga će obalni prostor na potezu Banići-Slano i dalje biti glavni pokretač cjelokupnog društveno-gospodarskog razvitka i života u ovom području. Općina Dubrovačko primorje je prostrano područje i zato ima potrebe ustrojstva klasične mreže i sustava središnjih naselja. Središnje uslužne funkcije nižeg lokalnog značenja treba osigurati na području svoje općine i unutar postojećih naselja. Većinu središnjih uslužnih funkcija srednjeg i višeg reda njezini stanovnici će i u buduću koristiti u gradu Dubrovniku, županijskom i regionalnom središtu, a kasnije eventualno i u Stonu, planiranom međuopćinskom i nad lokalnom središtu.

U općinu Dubrovačko primorje ulazi 20 naselja, a to su: Banići, Čepikuće, Podgora, Smokovljani, Imotica, Slano, Doli, Majkovi, Lisac, Kručica, Mravinca, Ošlje, Podimoć, Stupa, Visočani, Štedrica, Točionik, Topolo, Trnova i Trnovica.

U skladu s planiranim razmještajem stanovništva, njihovim potrebama, razvijanjem središnjih uslužnih funkcija, gospodarskim mogućnostima i prethodno postavljenim kriterijima predviđa se na sljedeći način razvijanje novog sustava središnjih naselja u općini Dubrovačko primorje.

Postojeće općinsko središte Slano i dalje će razvijati središnje uslužne funkcije općinskog značenja, čije se gravitacijsko i utjecajno područje podudara s područjem općine Dubrovačko primorje, ali i drugih središnjih uslužnih funkcija nižeg reda potrebnih stanovnicima tog središta, bliže okolice, ali i turistima i drugim posjetiteljima koji će ih svakodnevno koristiti. Razvijat će turizam i druge potrebne gospodarske djelatnosti. Ono će se razvijati kao naselje s nekim obilježjima gradskog karaktera oko istoimene uvale (luke) i obuhvaćat će i dalje dijelove središta naselja Slano, te područja zaselaka Banja, Grgurići i Slađenovići. Vezano je na Jadransku turističku cestu, a kasnije i na druge državne i županijske ceste. Ono bi moglo rasti do 1.000 stanovnika. Predviđa se da će se od javnih funkcija u njemu razvijati: općinsko vijeće, načelnik općine, općinske službe, matični ured, policijska postaja, lučka ispostava, službe i sadržaji vezani za funkciju graničnog prijelaza, rimokatolički župni ured i župna crkva, franjevački samostan i crkva s kulturnim sadržajima, političke stranke, razne udruge, dječji vrtić, matična osnovna škola, centar za kulturu s domom kulture, kino dvoranom (polivalentna dvorana), čitaonicom i knjižnicom, kulturno umjetničko društvo, zavičajni muzej (zbirka), galerija slika i drugih umjetnina, zdravstvena ambulanta (opće medicine, zubna, patronaža, depo lijekova), (po potrebi veterinarska ambulanta), poljodjelska apoteka, dom starih i nemoćnih, odnosno umirovljenika, socijalna služba, ispostava banke, zastupnik osiguravajućeg zavoda, ispostava lutrije, poštanski ured, telefonska centrala, pomoćni telegraf, turistička zajednica i ured, turistička agencija, lokalni športski klubovi i manja športska igrališta, od kojih neki zajednički s osnovnom školom (dvorana, igrališta za male športove, bazen), športovi na moru (jedrenje, veslanje, ronjenje, plivanje, vaterpolo i dr.), te brojni prometni, trgovački, ugostiteljski, obrtnički, uslužni, komunalni i drugi poslovni sadržaji potrebni stanovništvu općine, turistima i tranzitnim putnicima, vozilima, domaćinstvima, institucijama itd.

Slika 7. Naselja općine Dubrovačkog primorja

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

Planirana mala lokalna središta ili pomoćna središnja naselja, odnosno naselja s pojedinačnim funkcijama po područjima su u:

- priobalnom području: Banići - planirano 300 stanovnika. Stambeno i poslovno predgrađe općinskog središta Slano, proizvodno središte, ribarske i turističke funkcije, te malo lokalno uslužno središte. Dol - planirano 200-250 stanovnika. Poljodjelstvo i ribarsko naselje, proizvodno središte, turističke i rekreacijske funkcije, neke osnovne uslužne funkcije. Majkovi - planirano 200-250 stanovnika. Poljodjelsko naselje, proizvodno i prerađivačko središte (maslinarstvo, smokva, kamenarstvo, turizam i dr.), turističke i uslužne funkcije.
- Istočnom području zaleđa: Čepikuće – Lisac - podjela osnovne funkcije manjeg lokalnog središta za istočno područje zaleđa (mjesni odbor, vijeće mjesnog odbora, mjesne udruge, ogranci političkih stranaka, župni ured i župna crkva, područna osnovna škola/odjeljenje, dom kulture s odgovarajućim sadržajima, zdravstvena ambulanta bez stalnog liječnika, poštanski ured, trgovačke prodavaonice, ugostiteljske radnje, pojedinačne obrtničke i uslužne radionice, lokalni športski klubovi i igrališta i sl.), poljodjelska funkcija, pogon sortiranja i prerade ljekovitog i aromatskog bilja, granične funkcije (granični cestovni prijelaz s potrebnim službama i sadržajima).
- Zapadnom području zaleđa: Topolo - Ošlje – Smokovljani - dijele funkciju manjeg lokalnog središta za zapadno područje zaleđa i međusobno raspodjeljuju odgovarajuće sadržaje (mjesni odbor, vijeće mjesnog odbora, mjesne udruge, ogranci političkih stranaka, župni uredi i župne crkve, matična osnovna škola, dom kulture s odgovarajućim sadržajima, zdravstvena ambulanta bez stalnog liječnika, poštanski ured, trgovačke prodavaonice, ugostiteljske radnje, pojedinačne obrtničke i uslužne radionice, lokalni športski klubovi i igrališta i sl.), poljodjelska funkcija, a djelomično aktivnosti oko marikulture, odnosno eksploatacije i prerade kamena te drugi proizvodni i prerađivački pogoni.

Ostala naselja na području Općine Dubrovačko primorje su bez obveze razvijanja središnjih uslužnih funkcija i nemaju status središnjeg naselja: Kručica (samostalno naselje u priobalnom području koje je u nastavku razmatrano zajedno s naseljem Banići, obzirom da zajedno tvore jedinstvenu prostorno-funkcionalnu cjelinu.), Trnova, Mravinca, Podgora, Podimoč, Točionik i Trnovica (samostalna naselja u istočnom području zaleđa), Visočani, Stupa, Štedrica i Imotica (samostalna naselja u zapadnom području zaleđa).

Ovako ustrojeni sustav središnjih naselja na teritoriju Općine Dubrovačko primorje zahtjeva još bolju prometnu povezanost između pojedinih samostalnih naselja i njihovih lokalnih središta, a naročito bitno poboljšanje veza prema susjednim područjima.

2.2.2 Prostor za razvoj naselja - građevinska područja naselja (GPN) i struktura izdvojenih površina za razvoj izvan naselja (IGPn)

U Tablici 12. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja, sažet je detaljan prikaz stanja u korištenju zemljišta za potrebe građenja naselja na području Općine Dubrovačkog primorja, te se dodatno obrađuju i građevinska područja izvan naselja, gospodarske i druge namjene. U nastavku se nalazi analiza građevinskih područja naselja i građevinskih područja izvan naselja planiranih dokumentima prostornog uređenja na području Općine Dubrovačkog primorja. Ukupna površina građevinskih područja naselja u Dubrovačkom primorju iznosi 373,49,35 ha, od toga 50,44% je neizgrađeno.

Iz ovih podataka je vidljivo da postoji određena rezerva građevinskog zemljišta, što upućuje na zaključak da su moguća širenja postojećih i kreiranja novih građevinskih područja, uz racionalno planiranje i nužnost pridržavanja kriterija za utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na izgrađenost i broj stanovnika.

Tablica 12. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja

Obilježja sustava naselja		1	Broj naselja	broj	20
		2	Gustoća naselja	broj naselja/ 1000km ²	0,02
		3	Gustoća naseljenosti	broj stan./ km ²	11
Korištenje zemljišta u naseljima	A. Površina naselja	1	Površine naselja	ha	19 724,60
	B. Građevinska područja (GP)	1	Površina GP – ukupno planirana	ha	373,49
		2	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	1,89
		3	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	0,93
		4	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	%	50,44
		5	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	%	36,8
		6	Broj stanovnika / ukupna površina GP	st/ha	5,8
		7	Broj stanovnika / izgrađena površina GP	st/ha	11,74
		8	Broj stanovnika / uređena površina GP	st/ha	42,67
Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1	Površina izdvojenog GP izvan naselja – ukupno planirana	ha ha/st	1023,53 0,47
		2	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP	ha, %	
		2.a	Ugostiteljsko-turistička namjena	ha, %, ha/st	96,9 38 0,04
		2.b	Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)	ha, %, ha/st	336,46 32,87 0,15
		2.c	Sport i rekreacija	ha, %	588,71 57,52
		2.d	Područja posebne namjene	ha, %	
		2.e	Površina groblja	ha, %	2,36 0,23
		3	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	broj postelja	8800
		4	Broj turističkih postelja po km' obalne crte	broj/km	216,96

Izvor: Podaci o GP naselja su preuzeti iz PPUO Dubrovačko primorje, dok su ostali podaci (izdvojena građevinska područja, poljoprivredne i šumske površine) preuzeti iz PPDNŽ

2.2.3 Sustav središnjih funkcija – razvoj društvenih djelatnosti

Središnje uslužne funkcije ili društvene djelatnosti čine suprastrukturu ili nadgradnju nekog područja te su usmjerene prema njezinim korisnicima, odnosno prema podizanju standarda i kvalitete života stanovništva koje ih koristi. One su izraz društvenog uređenja, političko-teritorijalnog ustrojstva i načina upravljanja u zemlji. Podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu te zdravstvenu kulturu cjelokupnog stanovništva u njihovom gravitacijskom i utjecajnom području. Pridonose povećanju njihove socijalne skrbi radi otklanjanja postojećih

socijalnih problema i razlika. Osiguravaju nesmetano bavljenje športskim aktivnostima i tehničkom kulturom, pružaju rekreaciju i odmor stanovništvu te ostvaruju i druge mnogobrojne dugoročne ciljeve.

Razvitak društvenih djelatnosti u središnjima naseljima u skladu je s postavljenim ciljevima u prostoru, predviđenim društveno-gospodarskim razvitkom, te politikom usklađenog regionalnog i policentričnog razvitka.

Društvene djelatnosti, kao sadržaji javnog interesa, svrstavaju se u više temeljnih skupina središnjih uslužnih funkcija prema njihovim glavnim svojstvima, kao što su: 1. uprava; 2. pravosuđe; 3. udruge građana, političke stranke i druge organizacije; 4. vjerske zajednice; 5. prosvjeta; 6. visoko školstvo i znanost; 7. kultura; 8. zdravstvo; 9. socijalna skrb i 10. šport.

Investiranje u javne otvorene prostore također doprinosi unaprjeđenju kvalitete življenja na prostoru Općine. U proteklom četverogodišnjem razdoblju Općina je financirala i uređenje Trga Hrvatskih velikana u središtu Slanoga, kao i nastavak uređenja operativne obale Luke Slano (zajedno sa Županijskom lučkom upravom).

U procesu izgradnje je i šetnica u Slađenićima.

Ustanove javnih službi

Tijela državne, regionalne i lokalne uprave

Grad Dubrovnik je upravno središte Županije. U Dubrovniku je sjedište županijske skupštine, župana i upravnih tijela županije, te sjedište ureda državne uprave u Dubrovačko neretvanskoj županiji. U Slanome smješteno je tijelo lokalne uprave Općine Dubrovačko primorje. U prošleme razdoblju izvršen je povrat zgrade u kojoj je danas je smješteno tijelo lokalne uprave Općine Dubrovačko primorje.

Zdravstvene i socijalne ustanove

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 35/12, 70/12, 114/12 i 82/13) određeno je da zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove u državnom vlasništvu, vlasništvu županija odnosno Grada Dubrovnika, te zdravstvene ustanove u vlasništvu drugih pravnih osoba i fizičkih osoba.

Obuhvaća institucije primarne zdravstvene zaštite (ambulante opće medicine, zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece, školske djece i mladeži, medicine rada, žena, hitna medicinska pomoć, zdravstvena zaštita i liječenje usta i zubi, patronažna djelatnost i kućna njega).

To su :

- Dom zdravlja Dubrovnik s ambulantom opće medicine, stomatološkom ordinacijom i patronažnom službom te depoom lijekova u Slanom, Trg Ruđera Boškovića 22.
- Veterinarska stanica Dubrovnik d.o.o., Ambulanta Doli, Ploča 1., Doli

Ostale institucije zdravstva i socijalne skrbi koriste se u gradskom i županijskom središtu Dubrovnik.

Osnovan je dom za starije i nemoćne osobe u Ošlju, koji je u nadležnosti Crvenog križa a realiziran je uz donaciju Općine Ravno i Općine Konavle .

Ustanove prosvjetnih djelatnosti

Ovu skupinu djelatnosti čine predškolski odgoj i naobrazba i osnovno školstvo:

Predškolski odgoj - **Dječji vrtić Slano**, 1 djelatnik.

Osnovna škola Slano, Slano, Trg Ruđera Boškovića 17. s područnim školama u naseljima Doli i Majkovi.

Osnovna škola Primorje u Smokovljanima s područnim školama u naseljima Ošlje i Topolo.

Ustanove za kulturu i umjetnost

U općini Dubrovačko primorje je evidentirano nekoliko kulturnih i prosvjetnih udruga, društava, manifestacija, organizatora te objekata u službi kulture, prosvjete i umjetnosti, kao i zaštićenih ili evidentiranih spomenika kulturne baštine na pr.:

- Matica Hrvatska, podružnica Slano
- KUD "Sloboda" u Slanom,
- Dom kulture, Čepikuće, i dr.

Od realiziranih projekata i ulaganja u kulturu i umjetnost na području Općine izdvajamo:

- Obnovljen Knežev dvor U Slanome koje je financiralo Društvo prijatelja dubrovačke starine
- Uređenje Zavičajne kuće Dubrovačkog primorja u Slanome
- Spomen soba domovinskog rata u Imotici

Financijske i druge slične uslužne djelatnosti

U ovoj skupini uslužnih djelatnosti nalaze se: poslovne banke, štedionice, štedno-kreditne zadruge, mjenjačnice, osiguravajući zavodi, poslovnice Hrvatske lutrije i športskih kladionica, turističke agencije i slične financijske institucije (poštanski ured s novčanim poslovanjem), koje pružaju usluge stanovništvu i gospodarstvu, ali i turistima na ovom području.

U ovoj općini se nalaze sljedeće:

- Dubrovačka banka Dubrovnik, ispostava Slano, radi za potrebe stanovnika općine Dubrovačko primorje i prisutne turiste,
- Poštanski uredi s mjenjačnicom i drugim novčanim poslovanjem u Slanom, Dolima i Topolom,
- Turistički ured Turističke zajednice Slano,
- Zastupnici osiguravajućih društava, lutrije i športske kladionice Slano i dr.

Trgovina i ugostiteljstvo

U ovoj skupini se nalaze tvrtke registrirane za obavljanje poslova trgovine na veliko i malo, za vanjsku i unutarnju trgovinu, trgovine - prodavaonice mješovite robe i specijalizirane trgovine - prodavaonice za prehrambene i neprehrambene proizvode, samoposluživanja, tržnica, robne kuće, benzinske postaje, skladišta i druge trgovačke tvrtke, kao i hoteli, kampovi, restoranti, gostionice, caffè barovi, bistroi, konobe, slastičarnice i drugi.

Takvih je registrirano dvadesetak u općini Dubrovačko primorje, većinom u općinskom središtu Slano, ali i u nekoliko drugih naselja. U ovom slučaju najbitnije su one koje neposredno služe stanovništvu, turistima i tranzitnim putnicima.

Gospodarstvo, Obrt i druge usluge

U ovoj skupini se nalaze klasične obrtničke uslužne tvrtke i radionice, tvrtke koje pružaju razne usluge gospodarstvu, domaćinstvima, domicilnom stanovništvu i turistima, kao i drugim tranzitnim putnicima, kao što je popravak automobila, uredskih strojeva, televizora i radio aparata, strojeva za domaćinstvo, kemijske čistionice, fotokopiraonica, pekarnica, klaonica, razni servisi i usluge, kao informatički, financijski, knjigovodstveni i drugi, pa osobne usluge, kao što su brijač, frizer, postolar, krojač, stolar i brojni drugi.

Prometne usluge se uglavnom odnose na prijevoz putnika autobusima i njihovim zaustavljanjem prvenstveno na autobusnoj postaji u Slanom i nekim drugim stajalištima, ali i za prijevoz tereta (na pr. teretni autoprijevoznici privatnici u naseljima Doli, Lisac i Visočani, te lokalne luke Slano, Janska i Doli, gdje se nalazi Brodarska i pomorska agencija, Doli).

Komunalne usluge na području općine Dubrovačko primorje samo djelomično pruža lokalna služba (Javno komunalno poduzeće Slano, vodoopskrba, čistoća, prijevoz djece u školu, 3 djelatnika), dok tu još djeluju tvrtke iz susjednih gradova koje se bave tom djelatnošću, prvenstveno iz Dubrovnika.

Građevinske usluge pružaju pojedine tvrtke ili pojedini obrtnici u izgradnji i održavanju stambenog fonda i drugih zgrada i sadržaja na području ove općine, njegovog sjedišta i drugih naselja.

Sportski objekti

Šport, rekreacija, zabava i odmor

U ovoj općini uglavnom djeluju športske organizacije (udruge) županijskog i lokalnog općinskog značenja, a neke imaju samo rekreacijsko značenje:

- Športsko društvo "Croatia" Ošlje,
- Nogometni klub "Dubrovačko primorje" Smokovljani,
- Boćarski klub "Bistrina" Stupa
- Boćarsko društvo "Topolo" Topolo.
- Jedreličarski klub

Od ostalih športova još se razvijaju u Slanom; jedrenje, tenis i boćanje.

Još nedostaje športskih objekata (športske dvorane, športska igrališta, bazeni za plivanje, boćališta, tenis igrališta i drugo) u Slanom i ostalim naseljima koji su potrebni učenicima u osnovnim školama, ostalim stanovnicima za aktivni šport i rekreaciju, a turistima za rekreaciju i odmor, kako bi što sadržajnije ispunili svoje slobodno vrijeme.

U proteklom razdoblju izgrađeni su sportski tereni za mali nogomet, košarku, odbojku i druge sportove u sklopu naselja Slano i Banići a izgrađena su i dječja igrališta u sklopu naselja Ošlje i Topolo.

2.3 Gospodarske djelatnosti

2.3.1 Poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo

Poljoprivreda

U prošlim stoljećima na području općine razvijalo se pretežno ekstenzivno stočarstvo, znatno manje šumarstvo, poljodjelstvo i lovstvo, a uz obalu nešto ribarstvo, a tek kasnije i marikultura. Isticao se privatni i zadružni oblik vlasništva i organizacije rada. Posljedice su vidljive u prostoru kroz bitno smanjenje površina pod šumom i prevladavajuće rasprostiranje oskudnih pašnjaka i kamenjarskih goleti, s malim raštrkanim površinama plodnog zemljišta, pa s tim u svezi u malim raspršenim zaselcima bila je uvijek prisutna rijetka naseljenost, koja se postepeno razvila u proces depopulacije.

Ograničene površine plodnog zemljišta u manjim uvalama i docima, usitnjeni posjedi, bezvodica i nemogućnost navodnjavanja te slaba mogućnost učinkovite primjene suvremene tehnologije u obradi tla i ubiranju plodova, ograničavali su razvitak poljodjelstva, i to onog pretežito ekstenzivnog tipa bez naglašenije specijalizacije u proizvodnji. Više se razvijalo vinogradarstvo i maslinarstvo, a manje voćarstvo, povrtlarstvo i ratarstvo, pretežno za vlastite potrebe, a manje za stvaranje tržišnih viškova. Dopunsko i sezonsko zanimanje je bilo skupljanje ljekovitog i aromatskog bilja, kojeg je bilo obilje u prirodi te pčelarstvo. Prostrane, a oskudne pašnjačke površine bile su, više ranije nego danas, korištene za razvitak stočarstvo (koza, ovca, proizvodnja mlijeka i sira).

Prirodne obilježja Općine te tradicija iz prethodnih desetljeća ukazuju na vrlo značajne mogućnosti poljoprivrede. Sela u Dubrovačkom primorju imaju velike mogućnost razvitka poljoprivrede, sitnog stočarstva, seoskog turizma, ponuda zdrave hrane, prirodnih i etno vrijednosti.

Široki mozaik tipova mikroklima te zemljopisni smještaj daje mogućnost uzgoja svih vrsta poljoprivrednih biljaka. Na prostoru Županije uzgajaju se najosjetljivije vrste voćaka kao što su agrumi, povrće i cvijeće na otvorenim površinama, vinova loza i masline koje izdržavaju višemjesečne ljetne suše isl.

Na raspolaganju je malo obradivog zemljišta (1083 ha ili 11% površine Općine). Obradive površine se sastoje od:

- 561 ha oranica,
- 406 ha voćnjaka i maslinika, i
- 116 ha vinograda.

Više od polovice površine Općine zauzimaju pašnjaci, dok je znatno zastupljeno neplodno zemljište.

Pašnjaci zauzimaju 6062 ha ili 61,56% površine Općine.

Pod šumama se nalazi 1652 ha ili 16,77% površine Općine.

Neplodna zemljišta zauzimaju površinu od 1050 ha ili 10,66% površine Općine.

U tijeku zadnjih 50 godina u Općini Dubrovačko primorje došlo do smanjenja obradivih površina, pada proizvodnje i posebno do napuštanja sela i poljoprivrede od mlađih naraštaja. Odlazak sve većeg broja mladog stanovništva iz ruralnih dijelova u urbane sredine rezultira nepovoljnom strukturom poljoprivrednih gospodarstva.

Naime, na području općine prevladavaju površinom mala gospodarstva, a ona su nerijetko i stara gospodarstva. Stara poljoprivredna gospodarstva prati i zastarjela metoda gospodarenja kao i niska razina informiranja o mogućnostima razvoja, napretka i udruživanja. Nepovoljno strukturirana gospodarstva nisu u mogućnosti biti konkurentna i uočljiva na tržištu te se iz toga razloga nerijetko gase.¹

Najveće površine tala prikladnih za poljoprivrednu proizvodnju nalaze se u Topolskom polju, Lisačkom polju, polju ispod mjesta Čepikuće, Majkovi i unutar mjesta Slanog.

Na njima je moguće uzgajati vinovu lozu, neke vrste povrća, različite vrste voćaka, te na ograničenim površinama agrume.

Na manje prikladnim tlima uzgajaju se masline, te žitarice radi stočne hrane.

Ostala, manje pogodna tla nalaze se po cijelom području Općine.

Na velikim površinama pašnjaka moguće je sakupljanje samoniklog aromatskog i ljekovitog bilja (kadulje, lovorike i dr.), te ispaša stoke. Vrlo velike mogućnosti razvoja ima pčelarstvo i proizvodnja meda od kadulje koji bi trebao imati zaštićeno podrijetlo i biti certificiran kao ekološki proizvod. Stoga je potrebno usmjerenje prema specijaliziranoj proizvodnji (proizvodnja zdrave hrane, u funkciji turizma, odabir optimalnih kultura: vinova loza, maslina, smokva, sočiva, ljekovito i aromatsko bilje, koze i ovce za mlijeko i sir, pčelarstvo, uzgoj dudovog svilca i dr.) i uz primjenu suvremenih strojeva u obradi zemljišta i ubiranju plodova.

Šumarstvo

Područje Općine Dubrovačko primorje pokrivaju tri gospodarske jedinice (GJ): Topolo i Štedrica u cijelosti, te Brsečine - Elafiti djelomično. Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem provodit će se sukladno programima za gospodarenje šumama za svaku gospodarsku jedinicu. Kako se na području navedenih gospodarskih jedinica

nalaze razni degradacijski stadiji tala i devastacijski stadiji šuma, ekonomski najjednostavniji način gospodarenja ovim šumama je prepuštanje prirodnoj progresiji uz dobro organiziranu čuvarsku i protupožarnu službu. Za očekivati je da će šume u budućnosti ići u pravcu progresije šumske vegetacije i poboljšanju proizvodnih sposobnosti tala na ovom području.

Lovstvo

Područje Općine Dubrovačko primorje pokrivaju tri lovišta: Zajednička lovišta «Rudine» i «Slano», te državno lovište «Primorje» djelomično. Sukladno Zakonu o lovstvu (Narodne novine, br. 140/05) i odredbama PPDNŽ-a lovišta se na području općine Dubrovačko primorje ne ustanovljavaju na moru, u rasadnicima, voćnim i loznim nasadima, pašnjacima ako su ograđeni ogradom koja sprječava prirodnu migraciju dlakave divljači, na miniranim površinama i sigurnosnom pojasu širine do 100 m, na građevinskim područjima i sigurnosnom pojasu od 300 m od njih, zaštićenim dijelovima prirode (ukoliko je to određeno Odlukama o zaštiti), te na ostalim izgrađenim strukturama izvan građevinskih područja.

Područje Općine Dubrovačko primorje pokrivaju sljedeća lovišta.

Tablica 13. Državna lovišta

Broj	Naziv	Tip lovišta	Vrsta lovišta	Vrsta divljači	Površina (ha)
XIX/4	Primorje	otvoreno	državno	zec obični	3 960

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Tablica 14. Županijska lovišta

Broj	Naziv	Tip lovišta	Vrsta lovišta	Vrsta divljači	Površina (ha)
XIX/104	Slano	otvoreno	županijsko	zec obični, jarebica kamenjarka - grivna	10 273
XIX/105	Rudine	otvoreno	županijsko		9 262
XIX/115	Ston	otvoreno	županijsko		10 004

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.3.2 Ribarstvo i marikultura

Čisto more s odgovarajućim sastavom u posebno zaštićenom i prostranom Malostonskom zaljevu i uvali Bistrini, posebno su podobni i poznati kao najkvalitetnije područje na hrvatskoj obali za razvijanje marikulture (školjkarstva), odnosno za uzgoj kamenica, dagnji i drugih školjaka. Upravo zato se održavaju takve prilike u moru Malostonskog zaljeva, te podržava i nastavlja razvitak marikulture uz daljnje znanstveno istraživanje i praktično praćenje. Tako je Planom utvrđena površina uzgajališta školjkaša na navedenom akvatoriju, s time da je smještaj kopnenih sadržaja povezanih uz ovu djelatnost predviđen unutar dijela građevinskog područja razvojno-istraživačkog centra za marikulturu i otpremnog centra za školjkaše naselja Stupa u uvali Bistrina.

Akvakultura je važan gospodarski segment, posebice za područje Malostonskoga zaljeva, s potencijalom razvoja mnogo većim od iskorištenog. Na širem području Malostonskog zaljeva komercijalno se uzgajaju samo dvije vrste školjaka, kamenice i dagnje, te dvije vrste ribe, orada i brancin, a postoji mogućnost za uvođenje u proizvodnju više autohtonih vrsta iz ovog područja kao što su brbavica, kunjka, prstac, bijela dagnja.

Propagiranjem zdravog načina prehrane, posebno one mediteranske, riba i drugi morski organizmi dobivaju sve više na značaju.

U uvali Bistrina u Malostonskom kanalu (moru) tradicionalno se proizvode kamenice (lat. Ostrea) vrhunske kakvoće, a Sveučilište Dubrovnik sa svojom tvrkom osnovalo je u Bistrini mrijestilište koje predstavlja jamstvo opstanka malostonske kamenice, te vrhunske gastronomske delikatese.

Prema Prostornom planu županije, potencijalna područja pogodna za potrebe razvoja uzgoja na području Općine su:

Tablica 15. Potencijalna područja za uzgoj na području Općine

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/ plan.
Stupa	Bistrina (Malostonski zaljev)	IC, H1	225,80	pt
Stupa	Bistrina (na kopnu)	H4	2,40	pl
Stupa	Bistrina (na kopnu) - Sveučilište	IC, H4	1,10	pt/pl
UKUPNO			229,30	

H1 - uzgajalište školjkaša, H4 - otpremni centar za školjkaše (prihvatno-otpremini i purifikacijski centar za školjkaše),

IC - razvojno-istraživački centar za marikulturu

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Dvadesetak koncesionara razvija marikulturu u uvali Bistrina.

Na području akvatorija Malostonskog zaljeva i Malog mora provodi se sustavni monitoring stanja morskog okoliša (fizikalno-kemijski parametri te stanje fitoplanktona i zooplanktona). Prema rezultatima monitoringa za razdoblje 2012. - 2016. godine, može se zaključiti kako je na području Malostonskog zaljeva dosegnut kapacitet za akvakulturu te kako ne bi trebalo planirati akvakulturu većih količina od sadašnjih, barem ne na istim površinama.

I nadalje postoje problemi kao što je zastarjela tradicionalna tehnologija koja nije riješila problem obraštanja, zaštita mlađi od predatora, mogućnosti preseljenja na izloženije lokacije, zaštita od bolesti i zagađenja, te nedostatna sredstva za istraživanja i uvođenje u proizvodnju više novih autohtonih vrsta. Također nedostaci ove proizvodnje su neadekvatna iskrcajna mjesta i mali broj otpremnih centara, nepostojanje preradbenih kapaciteta. U tu svrhu u Prostornom planu županije za potrebe razvoja školjkarstva planirana je nova luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Bistrina u naselju Stupa dijelom kao školjcarska luka s odgovarajućom infrastrukturom i suprastrukturom dužine lučkog područja do 400m s operativnom obalom dužine do 100 m.)

Tablica 16. Proizvodnja u školjaka na području Županije u periodu 2014 – 2017.god.

Godina	Školjke (općenito)			Dagnja- proizvedena (tržena količina)	Kamenica - proizvedena (tržena količina)
	Broj uzgajališta (lokacija) (polikultura)	Broj uzgajivača (koncesionara) (polikultura)	Dopuštena količina uzgoja (t)	Prodano (t)	Prodano (kom)
2017	194+1	82+1	3170375	493,26	1147.895
2016	175+1	81+1	2384	346,05	1071.415

Izvor: Uprava ribarstva Ministarstva poljoprivrede, Služba za akvakulturu

2.3.3 Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt

Zaposlenost u općini Dubrovačko primorje iznosila je 650 osoba na kraju 2017.g što je u odnosu na brojke iz popisa stanovništva iz 2011. godine manje za 10,77%. Stopa nezaposlenosti u općini na kraju 2017.g. iznosila je 9,7%.

Tablica 17. Kretanje nezaposlenosti u 2018. godini

Godina 2018.	Nezaposleni	Muški	Ženski
Siječanj	80	40	40
Veljača	82	39	43
Ožujak	65	32	33
Travanj	50	25	25
Svibanj	36	17	19
Lipanj	31	17	14
Srpanj	27	14	13
Kolovoz	28	13	15
Rujan	29	16	13
Prosjeak	48	24	24

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, ispostava Dubrovnik

Ukupan broj nezaposlenih. osoba u 2018. god je 48, a vidljivo je opadanje broja nezaposlenih osoba od mjeseca svibnja pa nadalje, što može značiti da su osobe koje su do tada bile nezaposlene pronašle sezonski posao.

U 2019. godini na području općine poslovalo je ukupno 62 poduzeća, od kojih 60 po veličini spadaju u domenu mikro poduzeća, te dva poduzeća koje po veličini spada u domenu malog poduzeća.

Ukupan broj zaposlenih osoba u poduzećima koja posluju na području općine iznosio je 189 zaposlenika, od toga najveći broj je radio u poduzećima koja se bave djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (25 tj. 17 %), te građevinarstva (20 tj. 14 %).

Najveći prihod ostvarili su poduzeća koja se bave djelatnošću građevinarstva, te poduzeća koja obavljaju djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Na području općine djeluje ukupno 62 obrt koji zapošljava 189 osoba.

Tablica 18. Broj tvrtki po djelatnostima te ukupni prihodi poduzeća u Općini

Djelatnost	Mikro poduzeće	Malo poduzeće	Broj poduzeća ukupno	Ukupni prihod	% od prihoda Općine
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1	0	1	487.186	0,7
B - Rudarstvo i vađenje	1	1	0	2.079.918	3,7
C - Prerađivačka industrija	6	0	6	6.874.402	12,2
E - Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1	0	1	1.885.407	3,3
F - Građevinarstvo	12	1	13	8.939.100	15,8
G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	4	0	4	431.024	0,8
H - Prijevoz i skladištenje	4	0	4	1.268.571	2,2
I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	15	1	16	28.737.150	50,8
K - Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	0	1	948.996	1,7
L - Poslovanje nekretninama	5	0	5	3	0,0
M - Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4	0	3	1.170.513	2,1
N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3	0	2	3.305.228	5,8
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	2	0	2	207.396	0,7
S - Ostale uslužne djelatnosti	1	0	1	224.571	0,4
BRJ TVRTKI	60	2	62	-	-
BRJ ZAPOSLENIH	122	67	189	-	-
UKUPNI PRIHODI (AOP177)	33.095,35	23.464,11		56.559.465	100

Izvor: www.digitalnakomora.hr 2019

Općina podržava i potiče razvitak malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva. Stoga je na području Rudina planirana veća proizvodna zona, a već realizirana poslovna zona je na području Banića, čime se direktno omogućuje poduzetnicima da realiziraju svoje inicijative (izgradnja i rad manjih proizvodnih i uslužnih pogona, pogona za izradu proizvoda koji su u funkciji turizma (suveneri, oprema i drugo), ekološki čiste industrije, skladišta, predstavništva, trgovine, servisi i slično).

Poslovna zona Banići

Poslovna zona Banići obuhvaća ukupnu površinu od 28,51 ha, od čega je za investiranje raspoloživo 24,76 ha. Djelomično je izgrađena komunalna infrastruktura: vodoopskrba, elektroopskrba, telekomunikacije te javne prometne površine. Planirana je gradnja građevina pretežito uslužne, poslovno-prodajne, trgovačke, tekomunalno servisne namjene, te gradnja građevina gospodarsko proizvodne namjene - pretežito zanatske namjene, pod uvjetom da se ne zagađuje okoliš i ne utječe na kvalitetu stanovanja na okolnom području.

Vlasnik zemljišta u zoni je Općina Dubrovačko primorje, a zonom upravlja komunalna tvrtka **Primorsko komunalno društvo** d.o.o., Slano.

Aktivne tvrtke u zoni su GP Obšivač d.o.o. i **Petrol d.o.o., Čistoća d.o.o. Dubrovnik (reciklažno dvorište)** te uljara Primero, Centrala interieri.d.o.o.....

U poslovnoj zoni Banići nalazi se punionica ukapljenog naftnog plina u bocama, spremnici UNP-a kapaciteta 100 m³, pretakalište, skladište UNP-a u bocama sa centralnom dispečerskom službom te dostavom UNP-a u bocama, rinfuzo UNP-a za spremnike i tehničkih plinova

Reciklažno dvorište u Banićima otvoreno je u srpnju 2020., a izgrađeno je i opremljeno dijelom bespovratnim sredstavima EU iz Kohezijskog fonda te dijelom sredstvima Općine. Upravljanje objektom povjereno je tvrtki Čistoća d.o.o. iz Dubrovnika. Otvaranjem reciklažnog dvorišta potaknuti i povećati stopa odvojeno prikupljenog otpada u općini, što je ujedno i svrha otvaranja kako bi se smanjila količina otpada koji se odlaže na odlagalištima.

U reciklažnom dvorištu odložu se različite vrste otpada nastale u kućanstvu kao što su različite vrste ambalaže, glomazni otpad, plastika, papir i karton, lijekovi, električni i elektronički otpad, tekstil, otpadna ulja, baterije i slično.

Općina Dubrovačko primorje još raspolaže s bogatim i kvalitetnim rezervama arhitektonskog - ukrasnog i tehničkog - građevinskog kamena, pa se razvijanje prerade kamena pokazalo kao tražena i isplativa djelatnost. Lokaliteti Mironja, Mironja II i Visočani pružaju za tu proizvodnju najbolju sirovinu, te se uz njih i još neka bliža naselja (Imotica, Smokovljani i dr.) veže dosadašnja prerada kamena i razvijanje drugih pogona građevinske industrije (proizvodnja asfalta, betona, betonskih proizvoda i sl.).

Tablica 19. Građevinska područja izdvojene gospodarske namjene izvan naselja (pretežito I - industrijske ili mješovite industrijsko-poslovne I, K) na području Općine Dubrovačko primorje.

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Postojeće/planirano
Imotica	Imotica	I2	1,00	pt/pl
Štedrica	Štedrica	I2, I3	8,00	pl
Smokovljani-Visočani	Smokovljani-Visočani	I2	18,00	pt/pl
Visočani	Visočani	I2	6,00	pt/pl
	Visočani II.	I2	6,00	pt/pl
Podimoč	Rudine	I1, K5	70,00	pl
	Mironja	I4	3,00	pt
UKUPNO			112,00	

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Podržava se i potiče razvitak malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, na način što je na području Rudina utvrđena veća proizvodna zona, a na području Banića veća poslovna zona. Time se omogućuje poduzetnicima da realiziraju svoje inicijative (izgradnja i rad manjih proizvodnih i uslužnih pogona, pogona za izradu proizvoda koji su u funkciji turizma, kao što su suveniri, oprema i drugo, ekološki čiste industrije, skladišta, predstavništva, trgovine, servisi i slično). Nužno je obnoviti i modernizirati uništene i devastirane trgovinske objekte, ali je potrebna i modernizacija malih prodavaonica.

2.3.4 Iskorištavanje mineralnih sirovina - rudarstvo

Jedna od važnijih gospodarskih komponenti ovog područja je rudarstvo, pod čime se podrazumijeva eksploatacija arhitektonskog i tehničkog građevnog kamena. Naime, utvrđeno je ispitivanjima da se na zaobalnom dijelu Općine Dubrovačko primorje nalaze znatne rezerve vrlo kvalitetnog arhitektonskog građevnog kamena. Studijom

je utvrđen ograničeni potencijal za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina koji predstavlja zone prirodnog prostiranja sirovina od kojih su izuzeti pojasevi uz prometnu infrastrukturu, vizualno istaknute zone, zone naselja i planiranih građevinskih zona (2 km od naselja, odnosno 1 km od stambenih građevina ili građevina u kojima se odvija poslovna djelatnost za eksploataciju koja uključuje miniranje i 200 - 500 m za aktivnost koja uključuju samo kopanje), zaštićeni dijelovi prirode, prostori vrijednih visokih šuma i poljoprivrednog zemljišta, zone kulturne baštine i vodozaštitne zone. Ukupna površina sa ograničenim geološkim potencijalom arhitektonskog građevnog kamena na području Dubrovačko-neretvanske županije iznosi 563 km², od čega na Općinu Dubrovačko primorje otpada 70,34 km².

Tablica 20. Površine potencijalnosti (viša i niža) arhitektonsko-građevnog kamena

Općina/Županija	Prostori niže geološke potencijalnosti		Prostori više geološke potencijalnosti		Ukupno	
	Površina (km ²)	Udio (%)	Površina (km ²)	Udio (%)	Površina (km ²)	Udio (%)
Dubrovačko primorje	28,68	5,09	41,66	7,39	70,34	12,48
DNŽ	256,78	45,56	306,96	54,45	563,75	100

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Uz arhitektonski građevni kamen, tehnički građevni kamen ima najveći potencijal za eksploataciju. Površine ograničenog geološkog potencijala za tehnički građevni kamen u Županiji iznosi 189 km², od čega na Općinu Dubrovačko primorje otpada 41,75 km² (22 %). Uz to je moguće koristiti otpadni materijal kod eksploatacije arhitektonskog građevnog kamena koji iznosi oko 80 % za proizvodnju tehničkog građevnog kamena.

S ciljem razvoja tradicijske gospodarske djelatnosti eksploatacije i obrade kamena Planom su određeni istražni prostori mineralnih sirovina i to poglavito arhitektonskog građevnog kamena. Istražni prostor na lokaciji «Smokovljani» predstavlja utvrđeni istražni prostor arhitektonsko-građevnog kamena odobren temeljem posebnog propisa od strane nadležnog tijela. Na lokaciji Smokovljani se planira još jedan istražni prostor. Uz to se planiraju istražni prostori arhitektonskog građevnog kamena na lokacijama "Topolo", "Stupa-Ošlje" i „Trnovica“, dok je na lokaciji „Vjetreno“ planiran istražni prostor tehničkog građevnog kamena. Za lokaciju Veleč potrebno je preispitati mogućnost istraživanja arhitektonskog građevnog kamena s obzirom na smještaj unutar Posebnog rezervata Malostonski zaljev i Malo more.

Tablica 21. Eksploatacijska polja i istražni prostor mineralnih sirovina na području Općine Dubrovačko primorje

Vrsta građevnog kamena	Eksploatacijska polja mineralnih sirovina	Istražni prostor mineralnih sirovina
TGK	Podimoč (lokalitet Mironja)	Trnova (lokalitet Vjetreno)
AGK	Visočani (lokalitet Visočani) Marvinca (Mironja II.)	Visočani (lokalitet Topolo), Trnovica (lokalitet Trnovica) Slano (lokalitet Loznica), Ošlje (lokalitet Veleč)

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Unutar navedenih planiranih i potencijalnih istražnih prostora mineralnih sirovina sukladno posebnim propisima omogućuje se utvrđivanje eksploatacijskog polja. Nova eksploatacijska polja odredit će se temeljem rudarsko-geološke osnove Dubrovačko-neretvanske županije.

Općina raspolaže s znatnim zalihama bijelog arhitektonskog kamena izvrsne kvalitete. Na području Visočana već se desetljećima vadi i obrađuje nadaleko poznati visočanski kamen (arhitektonski) te se razvijaju i drugi pogoni građevinske industrije (proizvodnja asfalta, betona, betonskih proizvoda i sl.) te kamen na području Mironje (arhitektonski i tehnički).

Prema Prostornom planu županije izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene E3 - eksploatacijska polja mineralnih sirovina su:

Tablica 22. Izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene E3 eksploatacijska polja mineralnih sirovina

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan
Visočani	Visočani	E3 (AGK)	25,82	pt/pl
Podimoč	Mironja	E3 (TGK)	25,7	pt/pl
Mravinca	Mironja II	E3 (AGK)	12,46	pl
UKUPNO			63,98	

AGK – arhitektonski građevni kamen, TGK- tehnički građevni kamen

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

U Visočanima veoma uspješno posluje kamenolom tvrtke PGM Ragusa,, a na prostoru Mironja posluje kamenolom tehničkog kamena tvrtke Dubrovnik ceste d.d. Dubrovnik te na prostoru Mironja II posluje Kamen d.d.d Pazin.

Visočani, Agk, Dubac d.o. Dubrovnik

Mironja, Tgk, Dubrovnik ceste d.d. Dubrovnik

Mironja II, Agk, Kamen d.d. Pazin

Tablica 23. Istražni prostori mineralnih sirovina u Općini

Naselje	Lokalitet	Vrsta	Površina (ha)	Post/plan
Trnova	Vjetreno	TGK	35,15	pl
Visočani	Smokovljani	AGK	54,53	pl
Visočani	Smokovljani-uz Ž6228	AGK	17,61	pl
Topolo	Topolo	AGK	9,5	pl
Trnovica	Trnovica	AGK	285,89	pl
Ošlje	Veleč*	AGK	17,3	*
Slano	Loznica	AGK	7,34	pl
UKUPNO			427,32	

* obzirom na kvalitetu AGK na lokaciji Veleč potrebno je ispitati mogućnost istraživanja unutar Posebnog rezervata Malostonski zaljev i malo more uz dopuštenje nadležnih ministarstava.

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Na području Općine Dubrovačko primorje uspješni su privatni pogoni obrade kamena/klesarske radionice: u Visočanima: Kamen d.o.o., Stijena d.o.o., Vrlić III, Primorje, Đanović, Ivo Dender te u Imotici Đuro Mišković i sinovi d.o.o.

2.3.5 Ugostiteljstvo i turizam

Općina Dubrovačko primorje ima sve uvjete za razvoj turizma: prekrasno priobalje sa lijepim plažama i slikovitim uvalama, čisto more, nedirnutu unutrašnjost sa ljupkim kraškim poljima, malim tradicionalno građenim naseljima

kao i bogatstvo marikulture u Bistrini. Osim prirodnim ljepotama, čitavo područje obiluje spomenicima kulture iz svih razdoblja povijesti.

Općina ima brojne turističke kapacitete u kojima prednjači naselje Slano sa hotelima Admiral Grand hotel i Osmine, lukom nautičkog turizma Slano te autokampovima u naseljima, sobama i apartmanima privatnih iznajmljivača, a sve je više iznajmljivača i u naseljima Majkovi-Ratac, Banići, Smokvina i Doli.

U priobalju su planirane nove turističke zone Rat i Budima kod Banića te Sestrice kod Dola. Ugostiteljstvo je oslonjeno na marikulturu u Bistrini, a u unutrašnjosti se planira razvoj seoskog turizma.

Iako turizam u Općini posjeduje dugu turističku tradiciju, nažalost i dalje je izražena sezonalnost.

Najznačajniji turistički kapaciteti u Općini su:

- **Hotel "Admiral Grand hotel"** sa 215 soba

- **Hotel "Osmine"** povećanog kapaciteta 2017. godine na 183 sobe

- **Autokampovi „Banja“ i „Bambo“** na lokalitetu Banja te „Grgurići 1“, „Grgurići 2“ i „Rogač“ u Grgurićima.

Luka nautičkog turizma županijskog značaja ACI marina "Veljko Barbieri" u naselju Slano s 193 veza nalazi se u sjeveroistočnom dijelu prostrane Luke Slano, što se zavukla 2 km u kopno na sjevernoj obali Koločepskog kanala. Dobro zaštićena od svih vjetrova još od antičkog doba bila je poznato sidrište. U Luku Slano uplovljava se kroz 340 metara širok prolaz između Gornjeg i Donjeg rta.

Planirane su i izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja su na lokalitetima Uvale Smokvina, Budima, Rat i Sestrice ukupne površine 93 ha te ukupnog kapaciteta 8600 kreveta.

Planirane luke nautičkog turizma državnog značaja su u naseljima Kručica (suha marina) i Sestrice te županijskog značaja u naselju Kručica ukupnog kapaciteta 900 vezova.

2.4 Opremljenost prostora infrastrukturom

2.4.1 Prometna infrastruktura

2.4.1.1 Cestovni promet

Dubrovačko primorje je tranzitno prometno područje, križište cestovnih pravaca i prometnica (prema gradu Dubrovniku, prema poluotoku Pelješcu i otocima Korčuli, Lastovu i Mljetu, dolini Neretve i prema drugim dijelovima Hrvatske, te prema Bosni i Hercegovini).

Cestovnu mrežu na području Općine čini sustav javnih i nerazvrstanih cesta koje su kategorizirane kao:

- državne (D),
- županijske (Ž)
- lokalne ceste (L),
- te nerazvrstane ostale ceste.

Cestovnu kralježnicu čini Jadranska turistička cesta (JTC), kao državna cesta D8 (E65), na koju se vežu duž Pelješca položena državna cesta br. D414 (s nastavcima državnih cesta na otocima Korčuli, Lastovu i Mljetu), te državna cesta D235 granica BiH - Čepikuće - Lisac - Doli (D8) za vezu preko međunarodnog graničnog prijelaza s prekograničnim područjem BiH. Uz državne ceste tu je još 5 županijskih cesta i to; Ž6228 sa spojnim cestovnim odvojcima Ž6227 i Ž6229 prema neumskom hercegovačkom zaleđu i Donjoneeretvanskom kraju, odnosno Ž6232 iz Slanoga prema Popovom polju, i Ž6267 od čvorišta državne ceste D8 do centra naselja Slano te 14 lokalnih cesta koje međusobno povezuju naselja u Dubrovačkom primorju.

Veliki problem cestovnog sustava predstavljaju nepovoljne tehničke karakteristike državnih, županijskih te lokalnih javnih cesta. Usprkos pojačanih aktivnosti na rekonstrukcijama i održavanju državnih cesta ostaje problem neadekvatnosti Jadranske turističke ceste (D8) koja postaje sve više usko grlo u cestovnom prometu, osobito u turističkoj sezoni. Naročito je problematično stanje većine županijskih i lokalnih cesta koje karakteriziraju loši prometno-tehnički elementi, profili nedostatne propusne moći, nepovoljni nagibi kao i loše stanje kolnika, što zahtijeva rekonstrukcije i pojačano ulaganje u njihovo održavanje. Sredstva koje se trenutno ulažu daleko su ispod razine potrebnih sredstava za njihovo primjereno održavanje.

Tablica 24. Duljine javnih cesta na području Općine Dubrovačko primorje prema skupinama razvrstanih cesta

Ceste prema značaju	Oznaka ceste	Opis ceste	Duljina (km)
Državne ceste	D8	GP Zaton Doli (gr. R. BiH) - gr. Općine Ston (most na Bistrini), te gr. Općine Ston (Zaton Doli) – gr. Grada Dubrovnika	26,50
	D235	Granica BiH - Čepikuće - Lisac - Doli (D8)	12,20
Ukupno kilometara državnih cesta			38,70
Županijske ceste	Ž6227	Most Bistrina (D8) - Sv. Nikola (Ž6228)	4,40
	Ž6228	Gr. BiH - Rudine - Slano – A.G.. Grada Dubrovnika	33,48
	Ž6229	Ž6228 – Ošlje	1,70
	Ž6232	Slano (Ž6228) – gr. BiH	3,20
	Ž6267	D8 – Slano	0,56
Ukupno kilometara županijskih cesta			43,34
Lokalne ceste	L69032	Ž6228 - Imotica - Topolo - Ž6228	5,00
	L69033	Ž6228 - Stupa - Ošlje (Ž6229)	2,11
	L69040	Ž6228 - Mjenovići - Tunjica - Smokovljani - Ž6228	3,03
	L69041	Visočani - Ž6228	2,25
	L69042	Trnovica – Čepikuće (D235)	5,89
	L69045	D8 - uvala Doli	1,70
	L69046	Ž6228 – A.G. Grada Dubrovnika	2,03
	L69066	Gr. Općine Ston – Đonta Doli (D8)	2,00
	L69067	Majkovi (Ž6228) - Grbljava - D8	4,40

	L69068	Trnova - Ž6228	0,80
	L69071	Smokovljani (L69040) - Visočani (L69041)	1,53
	L69082	Kručica - Slano (D8)	0,70
	L69083	Čepikuće (L69043) – Mravinca – Ž6228	4,45
	L69088	Ž6228 - Štedrica - Ž 6227	3,96
Ukupno kilometara lokalnih cesta			39.85

Izvor: Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 17/20.)

Tablica 25. Duljine nerazvrstanih cesta prema sektorima i kategorijama na području Općine Dubrovačko primorje

Sektor	Duljine evidentiranih dionica (km)				Ukupno po sektorima
	Nerazvrstana cesta 1. reda	Nerazvrstana cesta 2. reda	Nerazvrstana cesta 3. reda	Nerazvrstana cesta 4. reda	
Majkovi	2,81	1,03	2,01	5,63	11,48
Slano	5,85	3,23	3,65	5,52	18,25
Banići-Kručica-Slađenići	5,50	1,86	2,45	9,71	19,52
Doli-Smokovljani	3,83	0,77	2,17	1,12	7,89
Imotica, Topolo, Štedrica, Stupa, Ošlje	2,59	8,35	3,11	6,35	20,40
Smokovljani, Visočani	2,87	1,54	1,92	2,64	8,97
Trnova, Mravinca, Podgora, Čepikuće, Podimoč, Lisac, Točionik, Trnovica	6,92	3,38	2,98	5,68	18,96
Sveukupno	30,37	20,16	18,29	36,65	105.47

Izvor: Općina Dubrovačko primorje, Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama na području Općine Dubrovačko primorje

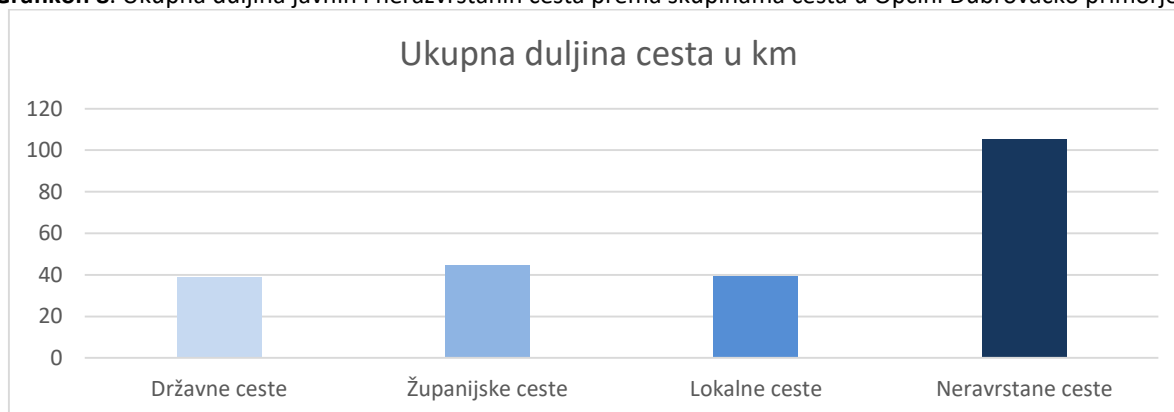
Nerazvrstane ceste na području Općine Dubrovačko primorje kategorizirane kao ceste 1. 2. i 3. Reda imaju asfaltni zastor različitog stupnja kvalitete. Betonski zastor evidentiran je kod manjeg broja dionica. Ceste 4. Reda su bez suvremenog asfaltnog zastora sa zastorom od tucanika (makadam) ili zemlje (zemljane ceste). Većinu nerazvrstanih cesta karakterizira uzak kolnik, uglavnom širine jednog prometnog traka (3,0 - 3,5 m).

Tablica 26. Ukupna duljina javnih i nerazvrstanih cesta prema skupinama cesta u Općini Dubrovačko primorje

Duljina ceste prema skupinama razvrstanih cesta			
Skupina ceste	Oznaka ceste	Ukupna duljina ceste (km)	Udio pojedinih vrsta (%)
Državne ceste	D	38,85	17,03
Županijske ceste	Ž	44,44	19,48
Lokalne ceste	L	39,33	17,24
Nerazvrstane ceste	-	105.47	46,24
Ukupno		228,09	100

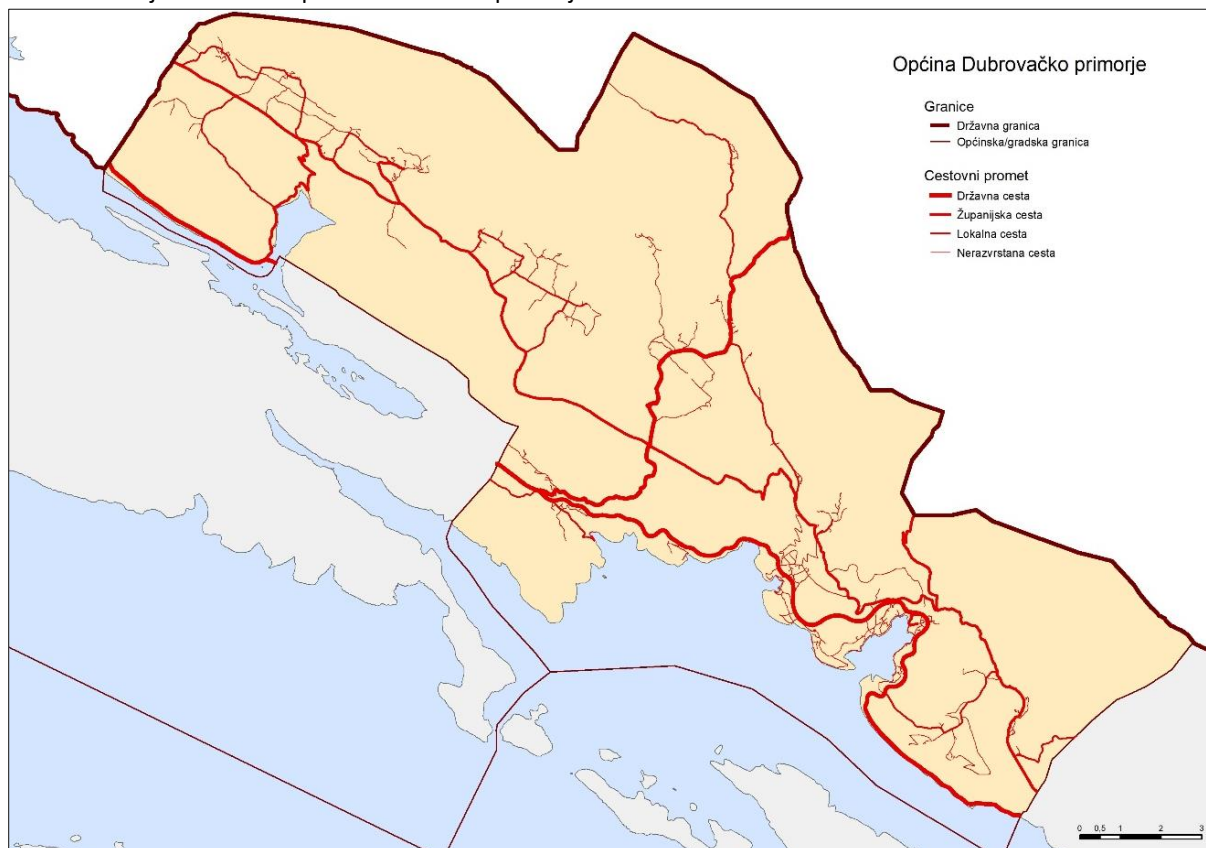
Izvor: Podaci za duljinu nerazvrstanih cesta su preuzeti od Općine Dubrovačko primorje, dok su duljine ostalih cesta (državne, županijske, lokalne) dobijene GIS obradom podataka iz PPDNŽ

Grafikon 8. Ukupna duljina javnih i nerazvrstanih cesta prema skupinama cesta u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Podaci za duljinu nerazvrstanih cesta su preuzeti od Općine Dubrovačko primorje, dok su duljine ostalih cesta (državne, županijske, lokalne) dobijene GIS obradom podataka iz PPDNŽ

Slika 8. Postojeće ceste u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Podaci za duljinu nerazvrstanih cesta su preuzeti od Općine Dubrovačko primorje, dok su duljine ostalih cesta (državne, županijske, lokalne) dobijene GIS obradom podataka iz PPDNŽ

Tablica 27. Udio pojedinih vrsta cesta i cestovna gustoća na području Općine Dubrovačko primorje

Skupina ceste	Oznaka ceste	Duljina ceste (km)	Cestovna gustoća (km/km ²)
Državne ceste	D	38,85	0,19
Županijske ceste	Ž	44,44	0,22
Lokalne ceste	L	39,33	0,19
Nerazvrstane ceste	-	105,47	0,53
Ukupno		228,09	1,97

Izvor: Podaci za duljinu nerazvrstanih cesta su preuzeti od Općine Dubrovačko primorje, dok su duljine ostalih cesta (državne, županijske, lokalne) dobijene GIS obradom podataka iz PPDNŽ

Cestovni granični prijelazi

Na području Općine Dubrovačko primorje postoje granični prijelazi između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine:

- stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba u cestovnom prometu: Zaton Doli
- stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika u cestovnom prometu: Čepikuće
- stalni granični prijelaz za pogranični promet: Imotica, Slano.

Ostvarene investicije i projekti u razdoblju 2016-2019. na području Općine Dubrovačko primorje po skupinama cesta jesu, kako slijedi:

Državne ceste

- Rekonstrukcija raskrižja D8 sa D235 i LC69094 u naselju Doli
- Rekonstrukcija raskrižja D8 sa L69067 i nerazvrstanom cestom za Banju u naselju Slano.
- U rekonstrukciji je državna cesta D235, dionica Rudine – Čepikuće.

Županijske i lokalne ceste

- Rekonstrukcija županijske ceste Ž6228 na dionici od kamenoloma Mironja do naselja Mravinca, u duljini 2,6 km.

Lokalne ceste

- Izvanredno održavanje lokalne ceste L69067 na dionici od križanja s D8 do naselja Majkovi, duljine 4,2 km
- U rekonstrukciji je lokalna cesta L69042 Trnovica – Čepikuće (D235), u duljini 3,2 km

Nerazvrstane ceste

- Rekonstrukcija ceste Trnova – groblje
- U rekonstrukciji je obalna prometnica u Slanom od rive (centar naselja) do ACI marine i groblja.

Prostorno-planskom dokumentacijom je kroz Općinu Dubrovačko primorje planiran prolaz dionice autoceste Ploče - Dubrovnik-

Planom građenja i održavanja državnih cesta za 2019. uvršteni su projekti rekonstrukcija na državnoj cesti D8: dionice most Bistrina - GP Zaton Doli i dionice Slano – Brsečine.

2.4.1.2 Željeznički promet

Strategijom prometnog razvitka Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 139/99) predviđena je izgradnja Jadranske pruge. Pruga će postati dijelom mreže pruga velike propusne moći s brzinom prometovanja do 250 km/sat kao krajnjim rješenjem. Sukladno navedenoj Strategiji realizacija ove pruge očekuje se iza 2020. godine. Za potrebe smještaja trase pruge Planom je određen koridor širine 400 m na području Općine Dubrovačko primorje. Navedena trasa duž jadranske željezničke pruge predstavlja trasu u istraživanju.

2.4.1.3 Zračni promet

Na području Općine Dubrovačko primorje ne postoji ni jedan prometni objekt iz oblasti zračnog prometa. Ipak možemo reći da je ovo područje dobro povezano s ostalim dijelovima Hrvatske i širim okruženjem zračnim vezama koje kreću sa zračne luke Dubrovnik u Čilipima koja je udaljena 62 km od Slanoga kao sjedišta Općine Dubrovačko primorje. Rubnim dijelom zračnog prostora iznad područja Općine Dubrovačko primorje prolazi zračni put za međunarodni i domaći promet. U mreži zračnog prometa u skladu s koncepcijom boljeg povezivanja udaljenih dijelova graničnog područja Države, odnosno zaobalnog dijela Općine, te značajnijih turističko-rekreacijskih područja (golf igralište) kao i zbog povećanja sigurnosti života u zaobalju (zdravstvene usluge, spašavanje, protupožarne aktivnosti i dr.) naznačena je na lokaciji «Lisačke rudine» površina unutar koje je moguć smještaj tercijarne zračne luke kategorije 4D. Na području naselja Slano planira se izgradnja i uređenje helidroma, prvenstveno u funkciji interventnog povezivanja (hitne medicinske intervencije, intervencije vatrogasaca i sl.). Također se planira u cilju osiguranja vrhunskog turizma i turističke ponude sukladno najvišim standardima realizacija helidroma s pratećom infrastrukturom u funkciji izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene i golf igrališta.

2.4.1.4 Pomorski promet

Prema “Naredbi o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Dubrovačko-neretvanske županije” na području Općine Dubrovačko primorje postoje tri luke lokalnog značaja i to luke Slano, Janska i Doli. U naselju Slano, na lokalitetu Blato-Popove mladine, realizirana je luka nautičkog turizma kapaciteta do 200 vezova.

Tablica 28. Morske luke otvorene za javni promet u Općini Dubrovačko primorje

Redni broj	Naselje	Naziv/lokalitet	Naziv luke	Značaj	Površina (ha)
1	Slano	Slano – luka	Luka Slano	lokalni	4,12
		Koceljevići			1,24
		Grgurići			1,76
		Ponta			
2.	Banići	Uvala Janska	Luka Janska	lokalni	0,23
	Kručica	Gornji rt – planirana operativna obala za manje teretne brodove i ribarska plovila			1,90
	Podimoč	Budima – planirana operativna obala za smještaj benzinske pumpe			0,88
3.	Doli	Uvala Doli	Luka Doli	lokalni	0,29

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Luka Slano ima operativnu obalu ukupne dužine 202 metra, od čega je na 152 metra operativne obale gaz 3,6 m dok je na 50 metara operativne obale gaz 1,5 metara.

Iz luke Slano ne postoji ni jedna redovna brodska linija, već se njena operativna obala koristi za privez jahti, kočarica i svih drugih plovila koja se mogu naći u ovom akvatoriju s naglaskom na njenu veliku sigurnost i zaštićenost od svih vjetrova.

Luka Janska u istoimenoj uvali ima operativnu obalu dužine 35 metara na kojoj je gaz 3,6 m i služi kao izletnička luka u koju za vrijeme sezone dolaze mnogi manji turistički brodovi na cjelodnevne izlete, takozvane "fish – piknike".

Luku u uvali Doli koristi lokalno stanovništvo za privez svojih plovila. Ova luka je 2004. Godine kompletno sanirana i dograđena je školjera. Dužina izgrađene obale je 156 metara, površina zaobalnog dijela je 336 m² dok je površina morskogdijelaluke 2.540 m². Cijela luka je namijenjena za komunalni vez tj. za potrebe lokalnog stanovništva. Glava vanjskog mula (4,5 m) se koristi kao operativnaobala, ostala obala (100 m) se koristi za komunalni vez

Kapacitet postojećih priveza za potrebe lokalnog stanovništva na području općine ne odgovara jer su dio vezova tehnički i pravno neregulirani što treba riješiti kroz uređenje postojećih vezovai i zgradnjom novih a sve kroz suradnju sa Županijskom lučkom upravom.

Proširenjem lučkog područja luke Slano planira se obuhvatiti kao izdvojena privezišta dijelovi obale koji se koriste kao komunalni vez, tj. za privez plovila stanovništva. Komunalne priveze moguće je opremiti napravama za sigurno sidrenje i pontonima.

Nova ACI marina "Veljko Barbieri" (otvorena 2016.) s 193 veza nalazi se u sjeveroistočnom dijelu prostrane uvale Slano, što se zavukla 2 km u kopno na sjevernoj obali Koločepskog kanala. Dobro zaštićena od svih vjetrova još od antičkog doba bila je poznato sidrište. U uvalu Slano uplovljava se kroz 340 metara širok prolaz između Gornjeg i Donjeg rta.

Na području akvatorija Općine Dubrovačko Primorje postoje slijedeća obalna svijetla i svjetionici: Rt Pelegrin, Doli i Donji rt.

2.4.1.5 Elektroničke komunikacije i pošta

Na području Općine Dubrovačko primorje posluju dva poštanska ureda koji su ujedno prijemni i dostavni, te tako pokrivaju cijelo područje Općine. To su slijedeći poštanski uredi: 20232 Slano i 20205 Topolo.

Elektronički komunikacijski sustav veza sastoji se od magistralnih, spojnih i mrežnih kabela. Magistralni svjetlovodni kabeli na području općine položeni su u dva osnovna pravca. Jedan je položen duž obale od Dubrovnika prema Pelješcu (Jadranko), a drugi od odnosno ogranak prvoga odvaja se od njega kod Dola, te nastavlja zaleđem preko Lisca i Čepikuća prema Ravnom u Bosni i Hercegovini. Na području Općine Dubrovačko Primorje nalazi se šest pristupnih čvorova (centrala): Bistrina, Doli, Lisac, Ratac, Slano i Topolo koji pokrivaju naselja Banići, Čepikuće, Doli, Imotica, Kručica, Lisac, Majkovi, Ošlje, Podgora, Podimoć, Slano, Smokovljani, Stupa, Štedrica, Točionik, Topolo, Trnova, Trnovica, Visočani i Zaton. Centrale Doli, Lisac i Slano spojene su na agregacijsku mrežu preko svjetlovodnog kabela, dok su centrale Bistrina, Ratac i Topolo spojene preko radio-relejne veze. Spojni svjetlovodni kabel povezuje UPS Slano sa magistralnim svjetlovodnim kabelom. Mrežni kabeli pokrivaju područja mjesnih mreža naselja Slano, Lisac, Doli i Topolo, te područje koje spaja RSM Ratac. Udaljena naselja kao što su Trnovica, Štedrica, Točionik i dr. povezana su samonosivim kabelima.

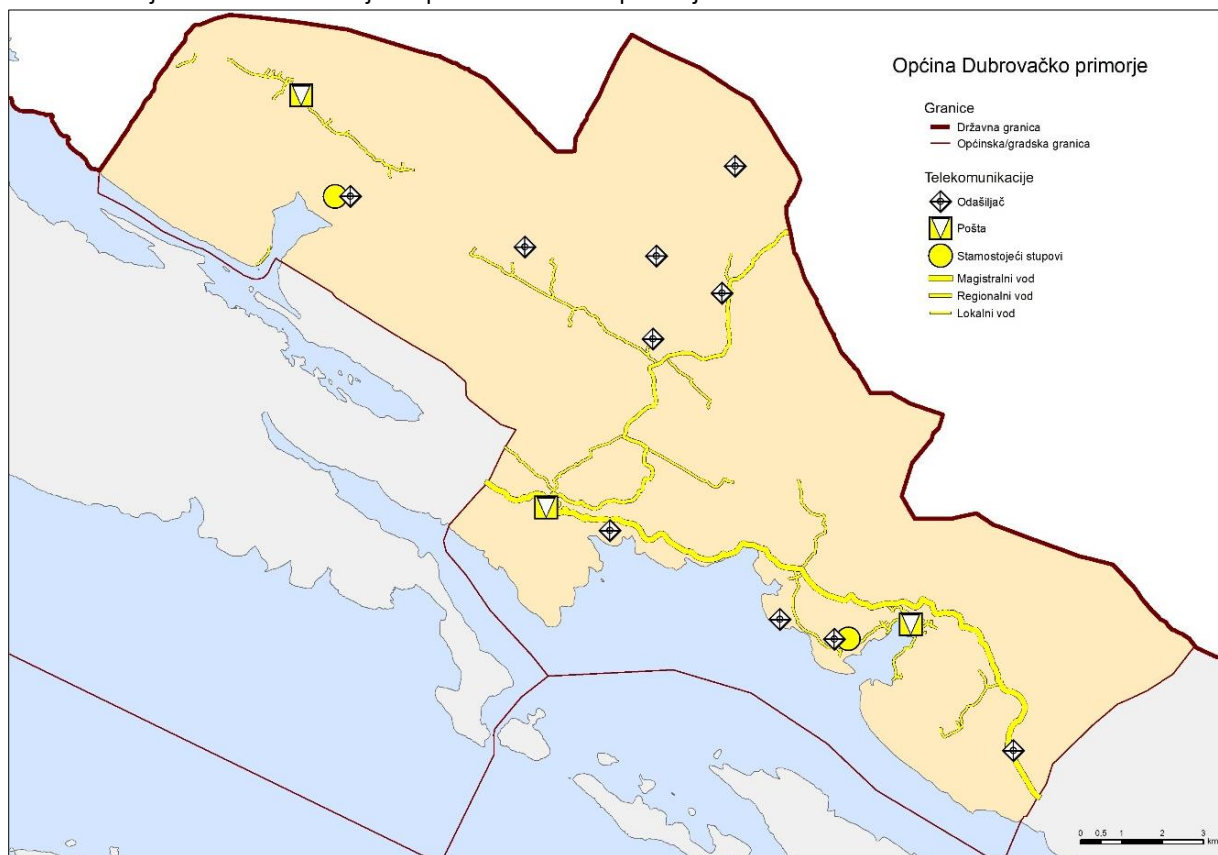
U proteklom razdoblju učinjen je značajan napredak u dogradnji i modernizaciji elektroničko komunikacijskog sustava. Sustav komutacija je decentraliziran sa komutacijskih čvorišta (AXE Dubrovnik, AXE Mokošica) na više samostalnih aktivnih digitalnih čvorova, čime se je postigla veća fleksibilnost i iskoristivost sustava, te omogućilo skraćivanje pretplatničke petlje i veće brzine prijenosa podataka.

U cilju širenja širokopojasnog pristupa slijedeće generacije (NGA) na ruralna područja županije u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, izrađeni su od strane Dubrovačke županije kao nositelja Planovi razvoja širokopojasne infrastrukture, kojim se planiraju projekti izgradnje širokopojasne infrastrukture od strane JLS, a bit će sufinancirana od strane EU. Općina Dubrovačko primorje uključena je u Plan razvoja širokopojasne infrastrukture na području Dubrovnika, a koji obuhvaća područja sljedećih jedinica lokalne samouprave: Grad Dubrovnik, Općina Dubrovačko primorje, Općina Konavle i Općina Župa dubrovačka.

Na području Općine, u pokretnoj EK mreži HT imaju dvije bazne stanice tipa instalacije samostojeći stup i to jedna u blizini Slanoga (Osmine), a druga iznad uvale Bistrina.

Za potrebe prenošenja televizijskog i radijskog signala na području općine Odašiljači i veze d.o.o. imaju izgrađenih ukupno 9 pretvaračkih lokacija od čega 5 samostalnih objekata i 4 pretvarača instalirana na privatnim građevinama.

Slika 9. Postojeće telekomunikacije u općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

Tablica 29. TV pretvarači

Naziv lokacije	Nadmorska visina (m n/m)	Visina stupa	Napomena
Veleč	335	20	Samostalni objekt
Smokovljani	200	7	Privatna kuća (uselj enje)
Lisac	280	8	Privatna kuća (uselj enje)
Točionik	240	12	Samostalni objekt
Čepikuće	280	8	Privatna kuća (uselj enje)
Trnovica	320	8	Privatna kuća (uselj enje)
Kručica	40	12	Samostalni objekt
Slano	180	19	Samostalni objekt
Majkovi	381	19	Samostalni objekt

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Prema planovima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture na području Općine može se očekivati:

- izgradnja svjetlovoda Rudine-Topolo-Duži koji bi osigurao alternativni pravac preko Bosne i Hercegovine prema Metkoviću, te povezo centralu «Topolo» koja je sada na matičnu centralu povezana radio relejnom vezom,
- zamjene zračnih mreža podzemnom EK infrastrukturom čime bi se otvorio prostor za gradnju modernih svjetlovodnih pristupnih i distribucijskih mreža.

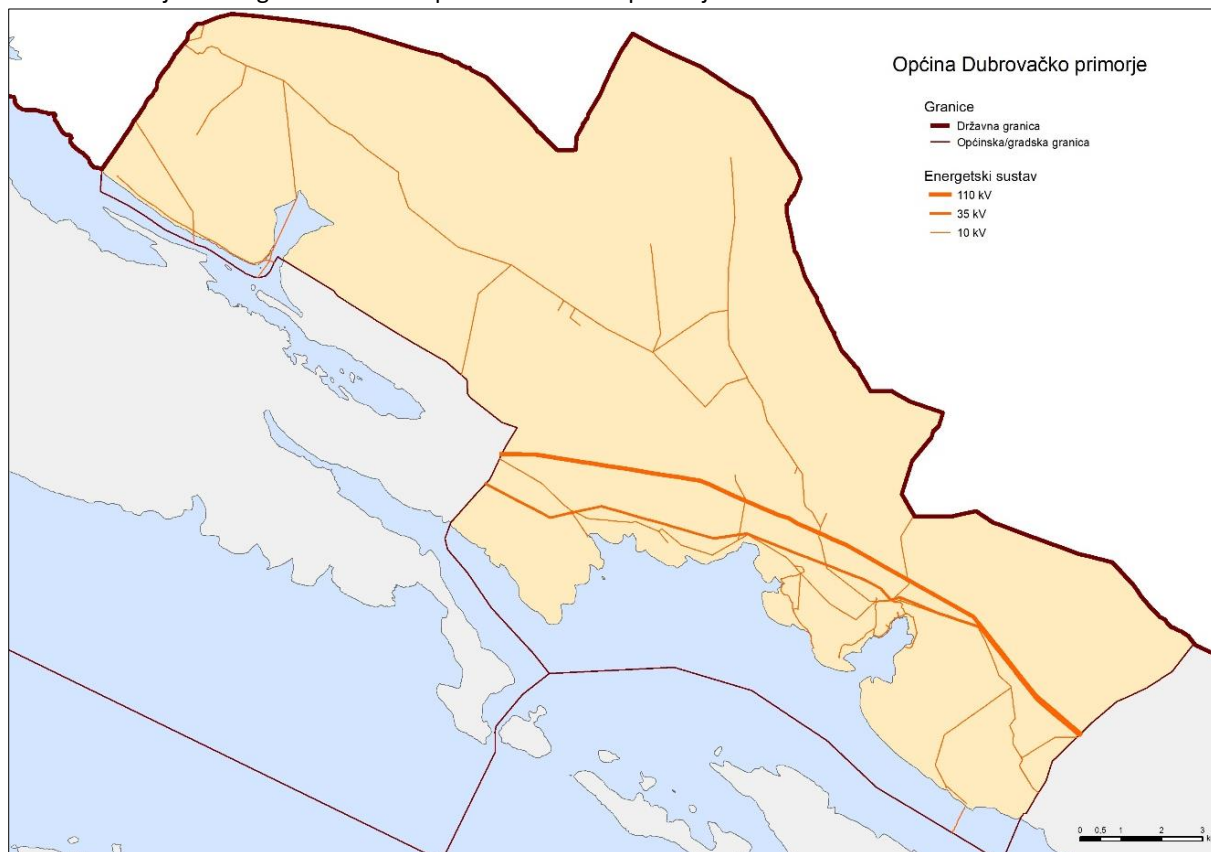
2.4.2 Energetska infrastruktura

Opskrba električnom energijom

Područje Općine Dubrovačko primorje opskrbljuje se električnom energijom preko trafostanice TS "Slano" 35(20) kV putem 10(20) kV dalekovoda. Ova trafostanica je spojena na državni elektroenergetski sustav 35(20) kV dalekovodima sa trafostanicama "Ston" 110/35/10(20) i "Komolac" 110/35/10(20) kV. Područjem Općine prolazi

110 kV dalekovod i to na potezima od TS "Neum" do TS "Ston" i od TS "Ston" do TS "Komolac". Mreža 10 kV je uglavnom zračna i to pretežno na rešetkastim, čeličnim stupovima, a manjim dijelom na drvenim stupovima. Na području Slanoga, Slađenića i uvale Janske u proteklom razdoblju izvedeno je kabliranje 10(20) kV elektroopkrbne mreže i niskonaponske 0,4 kV elektroopkrbne mreže. Ukupna duljina dalekovoda iznosi 120,96 km.

Slika 10. Postojeći energetska sustav u općini Dubrovačko primorje

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje, Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

Razvijenost i prostorna pokrivenost distribucijskom mrežom električne energije za potrebe kućanstava i gospodarstva može se okarakterizirati zadovoljavajućom u odnosu na postojeće potrebe za istom. Međutim, pogonsko stanje distribucijske mreže na području Elektrojuga Dubrovnik u promatranom razdoblju (2016.-2019.) obilježeno je relativno nestabilnim pogonom elektroenergetskih mreža i postrojenja zbog starosti opreme, dužine vodova i nedovoljnog broja ljudi na vođenju i održavanju istih.

Desetogodišnjim (2019.-2028.) planom razvoja distribucijske mreže HEP ODS-a planirana su zbog starosti opreme ulaganja u rekonstrukciju i revitalizaciju TS 35/10(20) kV Slano, te dalekovoda D35 kV Slano-Ston i Orašac-Slano.

Tablica 30. Duljina elektroopkrbnih vodova

Elektroopkrbni vodovi prema vrsti	Duljina (km)
110 KV	19,71
35 (20) KV	16,59
10 KV	84,66

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Korištenje obnovljivih izvora energije

Na području Općine Dubrovačko primorje realizirana je vjetroelektrana Rudine s 12 vjetrogeneratora ukupne snage 34 MW.

2.4.3 Plinoopskrba

Plinoopskrbnu mrežu na području Općine Dubrovačko primorje čini distribucijski sustav sa mjerno-regulacijskim. Na području Općine ne postoji izgrađen sustav plinoopskrbe. Prema Desetogodišnjem planu razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2017. – 2026. za transport plina od crnogorske granice do Splita bi se koristio novi plinovodni sustav Dobreč (Crna Gora) - Prevlaka - Dubrovnik - Ploče – Split, koji predstavlja hrvatski dio Jonsko-jadranskog plinovoda (IAP), čime bi se nakon izgradnje distribucijskih plinovoda otvorila mogućnost plinifikacije područja Općine Dubrovačko primorje, kao i cijele Županije.

Tablica 31. Plinoopskrbne građevine

Naziv projekta	Nazivni promjer (mm)	Dužina plinovoda (km)	Radni tlak (bar)	Napomena
Plinovodi				
Magistralni plinovod Ploče-Dubrovnik	800	103	75	Plinovod će biti sastavni dio Jonsko - jadranskog plinovoda (IAP) i omogućuje daljnju plinifikaciju RH - Realizacija projekta vezana uz ostvarenje IAP-a.
Magistralni plinovod Dubrovnik-Prevlaka-Dobreč	800	47	75	Plinovod će biti sastavni dio Jonsko - jadranskog plinovoda (IAP) te će se izgradnjom plinovoda ostvariti povezanost hrvatskog i plinovodnog sustava Crne Gore. Realizacija projekta je vezana uz ostvarenje IAP projekta.
Mjerno-redukcijske stanice				
MRS Dubrovnik	2x4000	-	-	Sastavni dijelovi projekata plinovoda, omogućavanje plinifikacije šireg područja
MRS Pelješac	2x4000			

Izvor: Desetogodišnji planu razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2017. – 2026.

2.4.4 Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda

Opskrba vodom iz javne vodoopskrbne mreže postoji na širem području naselja Slano, te zapadnom dijelu zaleđa Općine od Imotice do Visočana.

Sa vodoopskrbnog sustava "Nereze-Slano" opskrbljuju se vodom naselja Slano, Kručica i Banići. Sustav se temelji na crpljenju podzemne vode na kaptaži Nereze. Kod zahvata je izgrađena crpna postajakapaciteta 11 + 11 l/s koji je zbog problema sa zaslanjenjem prigušen na 11 + 6 l/s. Prema vodopravnoj dozvoli na crpilištu se može zahvaćati maksimalno 30 l/s. Bunari su djelomično zatrpani bujičnim materijalom, a povremeno se javlja zaslanjivanje vode. Zbog toga je sadašnji kapacitet izvorišta smanjen. Crpna postaja Nereze tlači vodu u dva smjera: u smjeru vodospreme Slano (k.d. 70 m.n.m., V=100 m³) iz koje se vrši opskrba Slanog i u smjeru vodospreme Osmine (k.d. 58 m.n.m., V=400 m³). Iz vodospreme Osmine, crpna stanica Osmine tlači vodu u vodospremu Bijelobrdo (k.d. 80 m.n.m., V=400 m³), iz koje se gravitacijski opskrbljuju Slađenovići, Kručica i Banići.

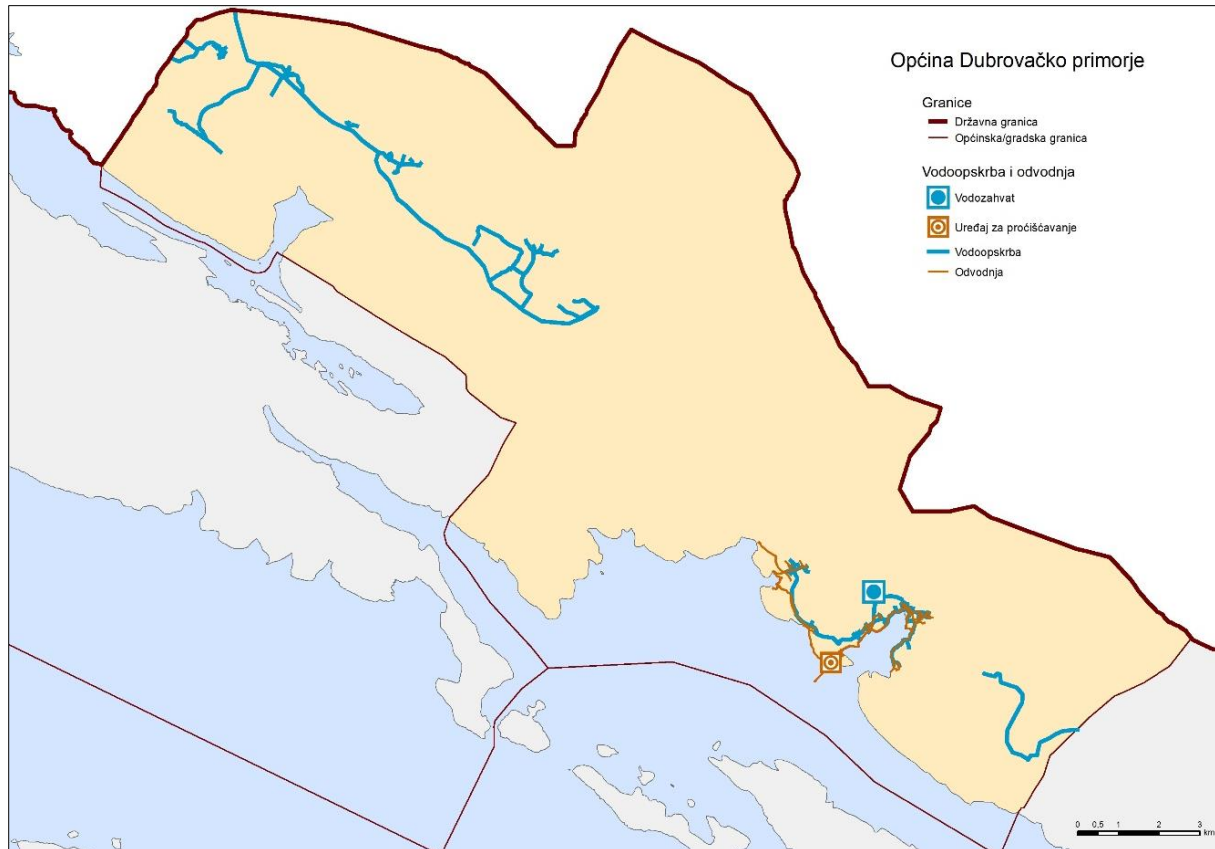
Vodoopskrbni sustav "Neum - Dubrovačko primorje" se veže na regionalni vodovod priobalnog područja Bosne i Hercegovine (Neumski vodovod). Do sada je izgrađen glavni cjevovod od spoja na Neumski vodovod (vodosprema Moševići) do vodospreme „Topolo“, te dalje kroz Općinu Dubrovačko primorje do vodospreme „Visočani“, te je izgrađena vodoopskrbna mreža usputnih naselja (Topolo; Stupa, Ošlje, Smokovljani i Visočani). Naselje Imotica je povezano na Neumski vodovod preko cjevovoda iz smjera naselja Duži u R BiH. Prema međunarodnom sporazumu iz regionalnog vodovoda za potrebe Općine Dubrovačko primorje je moguće koristiti 15 l/s. Zbog sve učestalijih zamućenja i mikrobioloških opterećenja vode na izvorištu Gabela na koje je ovaj vodovod povezan, u vodospremu Topolo ugrađen je uređaj za filtraciju.

Vodoopskrbni podsustav Imotica kojim bi se omogućila vodoopskrba Imotice i ostalih naselja u zaleđu Općine realizirat će se kroz projekt aglomeracije Dubrovnik. Izvršeni su vodoistražni radovi na bušotini/crpilištu Imotica. Ishođena je lokacijska dozvola, a građevinska dozvola je u postupku ishođenja. Projekt obuhvaća ugradnju bunarske crpke na budućem vodozahvatu Imotica, vodospremu Imotica, te tlačno-gravitacijski cjevovod od crpne stanice Imotica do postojeće vodospreme Topolo.

Naselje Majkovi dobiva vodu iz pravca Riđice s vodoopskrbnog sustava vezanog za izvorište Palata u Malom Zatonu. Izgrađeno je 5,3 kilometra glavnih vodoopskrbnih cjevovoda od Riđice do Majkova, vodosprema Rožetići te cjelokupna vodoopskrbna i protupožarna mreža u Majkovima. Planira se nastavak cjevovoda prema GrbljaviiRatcu.

Pokrivenost vodoopskrbnim sustavima na području Općine Dubrovačko primorje iznosi oko 75%. Duljina izgrađene javne vodoopskrbne mreže iznosi oko 53km.

Slika 11. Postojeća vodoopskrba i odvodnja u općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

Što se tiče odvodnje jedino naselja Slano, Kručica i Banići imaju kompletno izgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Obuhvatno područje naselja Slano koje gravitiranu predmetnikanalizacijski sustav obuhvaća:

- Središnji dio naselja Slano u dnu uvali;
- Grguriće i Koceljeviće na sjeverozapadnom dijelu uvali;
- Banju na jugoistočnom djelu uvali (uvala Pod Nuncijatom);
- hotel "Osmine" u istoimenoj uvali;
- hotel "Admiral" u centru Slanoga.

Za naselje Slano izrađen je kompletan razdjelni sustav odvodnje, koji se sastoji od 13 km gravitacijskih i tlačnih cjevovoda, 5 crpnih stanica s postrojenjima, uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (mehanički predtretman) s dozirnom crpnom stanicom i ispust u recipijent. Prikupljene otpadne vode Slanoga se tlačnim kolektorom položenim zapadnom stranom uvali prebacuju do pozicije hotela "Osmine", odakle se zajedno s otpadnim vodama hotela "Osmine" gravitacijskim cjevovodom odvede kroz hidrotehnički tunel ispod poluotoka Velika punta do uređaja za pročišćavanje kapaciteta 5000 ES izgrađenog na lokaciji uz obalu.

Na UPOV je također priključen kolektor koji prikuplja otpadne vode iz smjera Slađeničića (dio naselja Slano), Kručice i Banića. Pročišćene otpadne vode se se dugim podmorskim ispustom dužine 770 m upuštaju u podmorje Koločepskog kanala na dubinu od 58 m.

Duljina mreže javnog sustava odvodnje na području Općine Dubrovačko primorje iznosi 21,2km. Pokrivenost sustavima odvodnje na području općine Dubrovačko primorje iznosi oko 35%

Navodnjavanje

Planom navodnjavanja za područje Dubrovačko-neretvanske županije utvrđena su potencijalna područja za navodnjavanje, definirani mogući zahvati vode za navodnjavanje, kao i izbor sustava za navodnjavanje u svrhu optimalnog gospodarenja resursima tla i vode na održiv način.

Na temelju pedoloških i hidropedoloških podataka, te vrednovanjem sadašnje pogodnosti poljoprivrednog zemljišta Dubrovačko-neretvanske županije, uključujući i ograničenja s obzirom na potrebu zaštite prirodnih vrijednosti, utvrđeno je na području Općine Dubrovačko primorje 1768,508 ha zemljišta potencijalnog za navodnjavanje. Cjelokupna površina pripada melioracijskoj jedinici I. prioriteta za navodnjavanje s agromelioracijama od čega 253,727 ha otpada na pogodna tla bez ograničenja za navodnjavanje ili s ograničenjima koja neće značajno utjecati na produktivnost, dobit i primjenu navodnjavanja, dok 1514,781 ha otpada na ograničeno pogodna tla s ograničenjima, koja znatno ugrožavaju produktivnost, dobit i primjenu navodnjavanja. Površine pogodne za navodnjavanje se nalaze na različitim nadmorskim visinama. U blizini nema većeg i stalnog vodotoka, akumulacije i većeg izvora. Postoji niz manjih izvora s kojih je moguće u zimskom razdoblju prikupiti dovoljnu količinu vode i spremiti je u više manjih akumulacija za navodnjavanje obradivih površina u sušnom razdoblju. Moguće je također skupljanje kišnice ili korištenje vode iz vodoopskrbnih sustava.

Uređenje vodotoka i voda

Na području Općine Dubrovačko primorje postoje sljedeći značajniji povremeni vodotoci - bujice: Zaduga Njiva, Skok, Nereze i Ugor (ulijevaju se u more u uvali Slano), Ljuti potok i Mravinca (ulijevaju se u more u uvali Budima), Rogač (ulijeva se u more u uvali Smokvina), Rvač (ulijeva se u more u uvali Podoblja), Zaton Doli (ulijeva se u more u uvali Doli), Štedrica (ulijeva se u more u uvali Bistrina), te Puzale (ulijeva se u more u uvali Pod Luncijatom) i Ratački kono (ulijeva se u more u uvali Brnakova). Na bujičnim i erozijskim površinama predviđeno je provođenje zaštite od erozije i uređenje bujica biološkim (pošumljavanje, održavanje zaštitne vegetacije, gradnja terasa i drenažnih sustava) i hidrotehničkim radovima (uzdužne građevine, zaštita pokosa od erozije, kinetiranje korita) i radovima čišćenja korita.

2.4.5 Gospodarenje otpadom

Sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. do 2022. donesen je Plan gospodarenja otpadom Općine Dubrovačko primorje za razdoblje 2018.-2023. Svrha donošenja ovog Plana gospodarenja otpadom je definiranje ciljeva, mjera i aktivnosti, kao i rokova i potrebnih financijskih sredstava za provedbu istih.

Cijelo područje Općine Dubrovačko primorje obuhvaćeno je uslugom odvoza komunalnog otpada. Prikupljeni miješani komunalni otpad koncesionar odlaze na komunalnom odlagalištu Grabovica u Gradu Dubrovniku.

Uslugu odvoza i deponiranja kućnog i glomaznog otpada s područja Općine Dubrovačko primorje obavlja tvrtka Čistoća d.o.o. Dubrovnik što uključuje:

- Odvoz miješanog komunalnog otpada u svim naseljima putem posuda u vlasništvu Općine
- Odvoz glomaznog otpada u naseljima Slano, Smokvina, Slađenovići, Majkovii Banići
- Odvoz odvojeno sakupljenog otpada sa 18 zelenih otoka (plastika, staklo i papir) u svim naseljima, te još baterija i starih lijekova u naselju Slano.

Na području općine Dubrovačko primorje trenutno ne postoje građevine niti postrojenja za gospodarenje otpadom.

Koncesionar za javnu uslugu prikupljanja komunalnog otpada prikupljeni otpad odvozi na više mjesta od ovlaštenih subjekata u Republici Hrvatskoj na odlaganje ili obradu. Ovakvo će stanje potrajati sve do puštanja u rad regionalnog Centra za gospodarenje otpadom kamo će se odvoziti sakupljeni komunalni otpad.

Na području Općine Dubrovačko Primorje nema neusklađenih odlagališta, lokacija onečišćenih otpadom niti „crnih točaka“ odnosno lokacija visokopterećenih otpadom nakon dugotrajnog neprimjerenog gospodarenja proizvodnim (tehnološkim) otpadom.

U obuhvatu poslovne zone Banići izgrađeno je reciklažno dvorište na kojem je moguće odložiti različite vrste otpada nastale u kućanstvu kao što su različite vrste ambalaže, glomazni otpad, plastika, papir i karton, lijekovi, električni i elektronički otpad, tekstil, otpadna ulja, baterije i slično.

Općina Dubrovačko primorje unutar poslovne zone Banići planira izgradnju reciklažnog dvorišta za građevinski otpad.

Na lokaciji Lučino razdolje planira se uz sufinanciranje EU realizirati Županijski centar za gospodarenje otpadom za što je ishođena lokacijska dozvola.

2.5 Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.5.1 Zaštićene prirodne vrijednosti

U Općini Dubrovačko Primorje su prisutni dijelovi prirode, značajni po svojoj vrijednosti, zaštićeni na temelju U Općini Dubrovačko Primorje su prisutni dijelovi prirode, značajni po svojoj vrijednosti, zaštićeni na temelju Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19). dok su neki zaštićeni temeljem Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13. i 05/15.) kao dio Ekološke mreže Republike Hrvatske (NEM). Ekološka mreža Republike Hrvatske, usvajanjem Uredbe, predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000. To su sljedeća područja:

- Malostonski zaljev (Zaštićen temeljem Zakona o zaštiti prirode, kao posebni rezervat u moru, te kao područje NEM-a, HR4000015)
- lokve kod Gornjih Majkova - područje NEM-a HR2000947
- oleandri kod Slanog - područje NEM-a, HR2000950.
- Stonski kanal - područje NEM-a HR3000163)
- Uvala Slano- područje NEM-a HR3000165)
- Lokva u Prljevićima- područje NEM-a HR2000555)
- Lokva u selu Podimoć - područje NEM-a HR2000552)
- Doli - područje NEM-a HR2001490
- Jama za Rasokama - područje NEM-a HR2001451
- Jama u Zadubravici - područje NEM-a HR 2001454
- Vilenska peć - područje NEM-a HR2001452

Za svaki planirani zahvat, koji sam ili s drugim zahvatima može imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja ekološke mreže NATURA 2000, provodi se postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14). Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 15/14) izrađen je u svrhu jačanja zaštite ciljnih vrsta i staništa.

Nadležno tijelo za provedbu zaštite biološke raznolikosti je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Sektor za prirodu. Uz središnje tijelo državne uprave, upravljanjem biološkom raznolikošću bave se pojedini upravni odjeli, službe i zavodi jedinica regionalne i lokalne samouprave. Osim toga, zaštićenim prirodnim vrijednostima upravljaju javne ustanove koje mogu djelovati na regionalnoj i lokalnoj razini. Na području Općine Dubrovačko primorje tako djeluju Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Dubrovačko –neretvanske županije (JU DNŽ) te upravni odjeli Dubrovačko-neretvanske županije koji su nadležni za poslove zaštite okoliša i prirode, te izdavanje dopuštenja i rješenja za niže kategorije zaštite.

Prirodne vrijednosti zaštićene temeljem zakona o Zaštiti prirode

U pogledu zaštite prirodne baštine na području Općine Dubrovačko primorje, utvrđena temeljem Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13. 15/18, 14/19 i 127/19) postoji jedna zaštićena prirodna vrijednost i to Malostonski zaljev kao posebni rezervat u moru, proglašen Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o proglašenju područja Malostonskog zaljeva i Malog mora strogim rezervatom (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, br. 09/02.).

Ugrožena i rijetka staništa štite se, također, po Zakonu o zaštiti prirode, a utvrđena su Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 80/13.). Na području općine nalazi se takvih 15 kopnenih, 2 obalna, te 5 morskih staništa.

Na području Općine, identificirana su sljedeća ugrožena i rijetka staništa, iskazana prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa (NKS).

Tablica 32. Ugrožena i rijetka staništa na području Općine Dubrovačko Primorje;

KOD	Tip staništa
Kopnena staništa	
B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine	
B.1.3.	Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene
B.1.4.	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
B.2.2.	Ilirsko-jadranska, primorska točila
C. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare	
C.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci

C.3.6.	Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana
D. Šikare	
D.3.4	Bušici

Izvor: Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)

Tablica 33. Ugroženi i rijetki stanišni tipovi zastupljenih na području RH značajnih za ekološku mrežu NATURA 2000

KOD	Tip staništa
Kopnena staništa	
B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine	
B.1.3.	Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene
B.1.4.	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
B.2.2.	Ilirsko-jadranska, primorska točila
C. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare	
C.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
C.3.6.	Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana
D. Šikare	
D.3.4	Bušici
E. Šume	
E.3.5.	Primorske, termofilne šume i šikare medunca
E.8.1.1.	Mješovita šuma i makija crnike sa crnim jasenom
E.8.2.2.	Makija divlje masline i drvenaste mlječike
Morska staništa	
G.2.4.1.	Biocenoza gornjih stijena mediolitorala
G.2.4.2.	Biocenoza donjih stijena mediolitorala
G.3.2.	Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja
G.3.5.	Naselja posidonije
G.3.6.	Infralitoralna čvrsta dna i stijene

Izvor: Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)

Područja ekološke mreže RH u Općini Dubrovačko primorje

Zakonom o zaštiti prirode propisana je i zaštita nacionalne ekološke mreže, na temelju Uredbe o ekološkoj mreži (Narodne novine, 124/13). Na području Općine Dubrovačko Primorje nalazi se 10 takvih područja, a mjere zaštite ekološke mreže utvrđuju se na temelju smjernica za mjere zaštite sadržanih u navedenoj uredbi. Površina ekološke mreže na području Općine Dubrovačko primorje iznosi 6510,21 ha, od čega se na kopno odnosi 100,74

ha, a na more 6409,79 ha. Područje obuhvata Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje preklapa se s 10 područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS).

Tablica 34. Popis NATURA 2000 područja u Općini Dubrovačko Primorje

KOD LOKALITETA	NAZIV LOKALITETA	KOPNO/ MORE	POVRŠINA (ha)
HR2000947	Gornji Majkovi - lokve	kopno	13,37
HR2000950	Slano - oleandri	kopno	79,63
HR3000163	Stonski kanal	more	565,81
HR3000165	Uvala Slano	more	130,34
HR2000555	Lokva u Prljevićima	kopno	0,17
HR4000015	Malostonski zaljev	more	5713,64
HR2001490	Dubrovačko primorje - Doli	kopno	4,89
HR2001451	Jama za Rasokama	kopno	0,78
HR2001452	Vilenska peć	kopno	0,78
HR2001454	Jama u Zadubravici	kopno	0,78
KOPNO			100,42
MORE			6409,79
UKUPNO			6510,21

Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, 2015.

Krajobraz

Krajobraz je sukladno posebnom propisu, određeni prostor, viđen ljudskim okom, čije su osobitosti rezultat djelovanja i međudjelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika. Do izrade Krajobraznih tipova, te objave popisa u Narodnim novinama sukladno posebnom propisu - vrednovanje krajobrazna na općinskoj razini provodi se na temelju smjernica za očuvanje krajobrazne raznolikosti područja, seoskih krajolika i prostornog identiteta gradova utvrđenih Programom prostornog uređenja RH, kao i smjernica u PPDNŽ-u za polazišta u izradi prostornih planova užih područja, te Europske konvencije o krajobrazu (NN-MU 12/02, NN-MU 11/04).

Za područje DNŽ izrađene su „Krajobrazna studija DNŽ“ kao i studija „Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika DNŽ i podloga za zaštitu“ kao podloge za izradu Izmjena i dopuna PPDNŽ koje mogu poslužiti i kao osnove za izradu detaljnih krajobraznih studija za područje Općine Dubrovačko primorje temeljem kojih će biti moguće valorizirati i revidirati vrijedne predjele prostora Općine radi adekvatne zaštite i održivog upravljanja.

Trenutno je na području Općine Dubrovačko primorje temeljem PPOO krajobraz je raščlanjen kao:

- osobito vrijedan predjel - prirodni krajobraz,
- osobito vrijedan predjel - kultivirani krajobraz,
- oblikovno vrijedno područje poluurbane cjeline.

Tablica 35. Prirodni krajobrasi u Općini Dubrovačko primorje

Redni broj	Područje
1	zona od rta Ratac do rta Pologrina na poluotoku Grbljava, te uvale Hodobije i Klobučara (područje Dola)
2	širi prostor zaljeva Budima
3	akvatorij uvale Slano, odnosno akvatorij 100 m od obale od rta Ratac do rta Debela glava

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

Pod kultiviranim krajobrazom smatraju se:

- kompleksi polja u (polje Topolo, Stupa-Ošlje, Smokovljani, Visočani)
- obrađena kraška polja u zaleđu: linearni postavljeni niz kraških polja Stonskog primorja od Imotice, preko Topolog, Stupe, Ošlje i Smokovljana do Visočana, zatvorena polja pred naseljima Podimoč, Lisac, Točionik, Čepikuće, te izdvojena Podgora i Mravinca - sela Slanskog primorja, izdvojeno manje polje s jednim naseljem: Štedrica, Trnovica, Trnova i Majkovi
- terasirana tla namijenjena poljoprivrednim
- naselja u zaleđu, (Imotica, Štedrica, Toplo, Stupa, Ošlje, Smokovljani, Visočani, Podimoč, Lisac, Točionik, Čepikuće, Mravinca, Trnova, Trnovica, Majkovi)
- naselja uz obalu (Slanska draga, Banići, Doli).
- povijesni vrtovi tj. vrtnoarhitektonski uređeni otvoreni prostori (Slano, Grgurići kao i njihov ozelenjeni okoliš).

PPDNŽ s kojim je potrebno uskladiti PPUO Dubrovačko primorje na području Dubrovačkog primorja utvđuje 3 osobito vrijedna predjela - prirodna krajolika koje je potrebno očuvati te nakon razmatranja mogućnosti kroz

stručne studije nadležne službe zaštite prirode u budućnosti pojedine zaštititi u odgovarajućim kategorijama po zakonu. To su:

Tablica 36. Osobito vrijedni predjeli - prirodnih krajolika na području Dubrovačkog primorja

Grad/Općina	Rbr	Naziv područja	Vrsta	Zaštita/ Potrebna dokumentacija
DNŽ	1	Obalno područje županije	Obalni mješoviti krajolik	PPD/ DKS
Dubrovnik, Dubrovačko primorje, Ston	9	Otočna skupina Elafita i ostalih otoka uključujući područje Koločepskog kanala	prirodni krajobraz otoka	PPD / DKS
Dubrovačko primorje, Ston	10	akvatorij cijelog zaljeva Budima i Stonskog kanala, kopno krajnji JI dio Pelješca, koji obuhvaća spojnicu uvala Žukova - Broce do rta Vratnik, te šire područja poluotoka Grbljava i 100m od obale akvatorija od rta - uvale Žukova do rta Vratnik	prirodni krajobraz zaljeva, padina i manjih otoka	PPD

Također utvrđuje 7 osobito vrijednih predjela- kulturnih krajolika, koje je potrebno očuvati temeljem PPDNŽ te zaštititi temeljem Zakona o zaštiti kulturnih dobara i to:

Tablica 37. Osobito vrijedni predjeli-kulturni krajolici na području Dubrovačkog primorja

Redni broj	Grad/ Općina	Naziv područja	Vrsta	Tip	Zaštita
1	Dubrovnik, Konavle, Dubr. primorje, Ston, Janjina, Trpanj, Orebić, Mljet, Lastovo Župa dubrovačka	Krajolik Dubrovačke republike	asocijativni	fortifikacijski, urbani, proizvodni, planirani	PZR
17	Dubrovnik, Dubrovačko primorje	Obalni krajolik od zaljeva Budima do Zatona	organski	Krških polja i padina	PPD
18	Dubrovačko primorje	Ruralni krajolik primorja Ošlje, Imotica, Topolo, Smokovljani, Visočani, Lisac, Čepikuće	organski	krških polja	PPD
19		Ruralni krajolik Mravinjca, Trnova	organski	krških polja	PPD
20		Agrarni krajolik Majkovi krških polja i udolina	organski	krških polja	PPD
21		Ruralni krajolik udolina, Doli	organski	krških polja	PPD
22		Ruralni krajolik Trnovica	organski	agrarni krških polja	PPD

PZU – prijedlog za UNESCO

PZR – prijedlog za registar RH

Za gore navedene krajolike PPDNŽ propisuje mjere zaštite koje je potrebno ugraditi u cjelovite Izmjene i dopune PPUO Dubrovačko primorje.

2.5.2 Zaštita i očuvanje kulturne baštine

Sagledavajući prostor koji zauzima Općina Dubrovačko primorje s aspekta zaštite naslijeđenih graditeljskih i prirodnih vrijednosti nužno se dotaknuti svih komponenata koji određuju taj prostor i danas sudjeluju u oblikovanju životne okoline čovjeka. Najpozitivnije odlike graditeljskog naslijeđa nisu nažalost poslužile kao pouka i kreativni poticaj današnjim graditeljima. Današnja situacija je takva da se djela prošlosti moraju boriti za svoj vlastiti opstanak i dokazati da su nerazdvojni i izuzetno značajni učesnik u oblikovanju humanog životnog prostora.

Potrebno je naglasiti da je sadašnje stanje očuvanosti, istraženosti i zaštite kulturno-povijesnog naslijeđa na području Općine Dubrovačko Primorje općenito nezadovoljavajuće. Nedostaje financijskih sredstava za održavanje i investicijsko održavanje, specijalizirane institucije su nedovoljno ekipirane, istraživanja se ne provode sustavno. Protok vremena od preventivne zaštite do trajne zaštite je predug, inspeksijsko postupanje je nedovoljno učinkovito, i naposljetku, razina edukacije o značaju kulturno-povijesnih dobara na vrlo je niskoj razini.

Na području Dubrovačkog primorja nalazi se ukupno 240 kulturnih dobara, od toga 25 nepokretnih kulturnih dobara i 8 pokretnih, zaštićenih temeljem Zakona, 47 preventivno zaštićenih, te 160 evidentiranih dobara.

Tablica 38. Pregled zaštićenih nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara Općine Dubrovačko primorje

BR.	OZNAKA	MJESTO	NAZIV	VRSTA KULTURNOG DOBRA
1	Z-2458	Banići	Crkva sv. Marije Magdalene s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
2	P-3836	Čepikuće	Arheološko nalazište "Novakovo Greblje" s ostacima groblja sa stećcima	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
3	Z-1742	Čepikuće	Arheološko nalazište groblja sa stećcima uz crkvu sv. Martina	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
4	Z-915	Čepikuće	Crkva sv. Martina s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
5	Z-916	Čepikuće	Crkva sv. Roka	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
6	Z-919	Doli	Stambeno-gospodarski kompleks Milić-Ljuban	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
7	Z-1752	Imotica	Crkva sv. Ane s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
8	Z-1751	Imotica	Crkva sv. Mihajla	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
9	Z-3683	Imotica	Graničnik	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
10	Z-953	Ošlje	Crkva sv. Nikole	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
11	Z-954	Ošlje	Crkva sv. Petra i Pavla s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
12	Z-4480	Ošlje	Ruševine crkve zvane „Rotonda“	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
13	Z-6000	Ošlje	Zbirka zavjetnih darova župe sv. Roka	Pokretno kulturno dobro - zbirka
14	Z-958	Podimoć	Crkva sv. Ane	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
15	Z-2463	Slano	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
16	Z-4263	Slano	Crkva sv. Jeronima - Oltar Blažene Djevice Marije	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
17	Z-3629	Slano	Crkva sv. Petra	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
18	Z-962	Slano	Crkva sv. Roka	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
19	Z-2583	Slano	Crkva sv. Vlaha sa župnom kućom	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
20	Z-963	Slano	Knežev dvor, Uz Komardu 004	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
21	Z-854	Slano	Ljetnikovac Ohmučević, Put od Jasenja 001	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
22	Z-5973	Slano	Oltar Poklonstvo triju kraljeva	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
23	Z-3136	Slano	Oltarna pala Gospa od Ružarija sa sv. Otajstvima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
24	Z-557	Slano	Oltarna slika Tonka Matkova Gradića u crkvi sv. Roka	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno

25	P-3981	Slano	Podmorsko arheološko nalazište antički brodolom na položaju Gornji rt	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
26	Z-553	Slano	Raspelo s likovima sv. Marije i sv. Ivana iz crkve sv. Jeronima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
27	Z-552	Slano	Skulptura Gospe Immaculate iz crkve sv. Jeronima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
28	Z-964	Slano	Stambeno - gospodarski kompleks Knežić, Podstranje 002	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
29	Z-965	Smokovljani	Groblje "Vlaško greblje" sa stećcima	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
30	Z-970	Topolo	Crkva sv. Stjepana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
31	Z-971	Trnova	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
32	Z-972	Trnovica	Crkva sv. Ivana s grobljem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
33	Z-974	Trnovica	Crkva sv. Nikole	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
34	Z-973	Trnovica	Pojilište - Seoska lokva	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
35	Z-5969	Visočani	Oltarna pala Bogorodica s Kristom i svecima	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno

Izvor: www.min-kulture.hr

Tablica 39. Popis registriranih i preventivno zaštićenih kulturnih dobara i kulturno-povijesnih vrijednosti

1 - POVIJESNE GRADITELJSKE CJELINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
101	Slano	Slano	E	R
102	Lisac	Kotezi (kompleks Talija) č. zgr. 17,18,19,20, 20/1, 2, 3, 4, 21, 22, 23, 24, č. zem. 827, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 860, 863/1, 878, 880/2, 880/3, 880/4, 880/5, 880/6, 880/7, 880/8, 881/1,3,4,5,6,7 i 8, 884, 885, 887, 889, 891, 892, 892/2,3,4,5,6,7,8,9,10 sve k.o. Lisac, UP/197/2-88	PZ	R
103	Banići	Banići – Ruralna cjelina Gornje Selo č. zgr. 3/1, 3/2, 4/1, 4/2, 4/3, 4/4, 4/5, 5, 6, 7/1, 7/2, 8/1, 8/2, 8/3, 9, 10/1, 10/2, 11, 12/1, 12/2, 12/3, 12/4, 12/5, 12/6, 13/2, 13/3, 13/4, 14, 21, č. zem. 80/1, 81, 86/1, 86/2, 87/1, 87/2, 88/1, 88/2, 89/1, 89/2, 89/3, 89/4, 90/1, 90/2, 90/3, 99, 100, 101/1, 101/2, 101/3, 101/4, 102/1, 104/1, 104/2, 108,109, 111, 113/1, 113/2, 113/3, 114, 115, 116, 118/1, 118/2, 118/3, 118/4, 118/5, 118/6, 118/7, 118/8, 118/9, 118/10, 118/11 sve k.o. Banići, UP/I-612-08/02-07/170	PZ (P-1314)	R
104	Slano	Slađenić č. zgr. 83, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103/1, 103/2, 104, 105, 106/1, 106/2 sve k.o. Slano i č. zem. prema rješenju UP/I-239/1-73	PZ	R
105	Topolo	Topolo	E	L
106	Štedrica	Štedrica	E	L
107	Stupa	Stupa	E	L
108	Ošlje	Ošlje - Obrvani	E	L
109	Smokovljani	Smokovljani	E	L
110	Visočani	Visočani	E	L
111	Trnovica	Trnovica	E	L
112	Čepikuće	Čepikuće - tri zaseoka: Čukove ljuti, Radnići i Gnjilavci	E	L
113	Lisac	Lisac	E	L
114	Doli	Doli - Kobile, Konjusi, Zabreže - Đonta Doli	E	L
115	Banići	Banići - Donje Selo	E	L
116	Trnova	Trnova	E	L
117	Kručica	Kručica	E	L
118	Slano	Grgurići	E	L
119	Majkovi	Donji Majkovi	E	L
2 - POVIJESNI GRADITELJSKI SKLOPOVI				

i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
201	Doli	Gospodarski kompleks Milić-Ljuban č. zgr.107,109 i č. zem. 395 NN 2/04, ali u NN 22/04 P-547, sve k.o. Doli, Z 919 (NN 2/04)	Z (Z-919)	N
202	Slano	Stambeno-gospodarski kompleks Knežić č. zgr. 144/1, 144/2, 145/1, 145/2, 146/1, 146/2; č. zem. 1900/1, 1900/2, 1901, 1904, 1906, 1908, 1909, 1911, 1912, 1913/1, 1913/2, 1914 i 1915 sve k.o. Slano, Z 964 (NN 2/04)	Z (Z-964)	R
203	Topolo	Stambeno-gospodarski kompleks Butigan-Božinović č. zgr. 25, 26, 27, 30, 31, 32/1, 32/2, sve k.o. Topolo, UP/I-612-08/02-07/255	PZ (P-1244)	R
204	Topolo	Gospodarski kompleks Konsuo č. zgr. 44,46,47,48/1,48/2 sve k.o. Topolo, UP/I-612-08/89-07/31	PZ	R
205	Ošlje	Stambeno-gospodarski kompleks Šotrić, zaselak Živanović č. zgr. 89. k.o. Ošlje, UP/I-612-08/02-07/279	PZ	R
206	Smokovljani	Stambeno-gospodarski kompleks Vlahović č. zgr. 12,13/1,13/2,13/3 č. zem. 352,353,354,355,357,359 k.o. Smokovljani, UP/I-612-08/02-07/280	PZ	R
207	Čepikuće	Stambeno-gospodarski kompleks Kula Andrijašević, Čukove ljuti č. zgr. 56, 57, 58, 59, 60, 62 č. zem. 532, 533/1,2, 534 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/02-07/257	PZ	R
208	Čepikuće	Stambeno-gospodarski kompleks Kula Pasarić č. zgr. 113,114, 115, 116,117, 118, 119, 120, 121, č. zem.1061,1062 i 1063 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/10-05/0235	PZ (P-3727)	R
209	Čepikuće	Stambeno-gospodarski kompleks Goga, zaselak Radnići č. zgr. 38/1, 38/2 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/02-07/261	PZ	R
210	Lisac	Stambeno-gospodarski kompleks Karlić-Rabađija č. zgr.91 č. zem. 1318/2,1319/2,1322,1325 k.o. Lisac, UP/I-612-08/89-07/37	PZ	R
211	Mravinca	Ruralni kompleks Mozara č. zgr. 12, 13/1, 13/2, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, k.č. 115, 123, 124, 125, 126, sve k.o. Mravinca, P 539 (NN 22/04)	PZ	R
212	Banići	Stambeno-gospodarski kompleks Kola č. zgr. 22/1,2, 24, 25, 25/1, 26/2, 28/3, 28/4, 28/5, 78, 79 č. zem. 444/1,2,3, 452, 453, 454, 532, 536/9, sve k.o. Banići, PZ UP/I-612-08/02-07/276	PZ	R
213	Slano	Stambeno-gospodarski kompleks Jerković, Mrnar č. zgr. 61. 62, 65/2 k.o. Slano, UP/I-612-08/94-07/115	PZ (P-1195)	R
214	Topolo	Stambeno-gospodarski kompleks Bijač, Klačina	E	L
215	Topolo	Zadružni kompleks Nenada, Donja Banda	E	L
216	Topolo	Gospodarski kompleks Cvjetković, Klačina	E	L
217	Smokovljani	Stambeno-gospodarski kompleks Lepeš-Grijević, zaselak Mjenovići	E	L
218	Točionik	Stambeno-gospodarski kompleks Jahud, Brdo	E	L
219	Čepikuće	Ex stambeni kompleks «Kapetanova kuća»	E	L
220	Podgora	Stambeni kompleks Knežić	E	L
221	Podgora	Stambeno-gospodarski sklop Matić, Dužani	E	L
222	Banići	Stambeni kompleks Smrdelj-Kmetović	E	L
223	Kručica	Stambeni kompleks Đenero	E	L
224	Slano	Kompleks smješten pod magistralom	E	L
225	Slano	Kompleks zapadno od Kneževog dvora (pod magistralom)	E	L
226	Slano	Kompleks Kraljić, Banja	E	L
227	Slano	Kompleks zgrada	E	L
3 - POVIJESNE CIVILNE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
301	Slano	Knežev dvor č. zgr. 181, č. zem. 2223/1, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228 i 2229, sve k.o. Slano, Z 963 (NN 2/04)	Z (Z-963)	R
302	Slano	Ljetnikovac Ohmučević č. zgr. 198 i 199; č. zem. 2191, 2189, 2190, 2187, 2186/1, sve k.o. Slano, Z 854 (NN 2/04)	Z (Z-854)	R
303	Slano	Gotička kuća, Banja č. zgr. 210,212 i 213, k.o. Slano, R 1300 (1986.)	Z (Z-?)	R
304	Imotica	Graničnik č. zem.863/4 k.o. Imotica, UP/I-612-08/02-07/174UP	PZ	R
305	Smokovljani	Stambeni objekt Mordin, zaselak Dolina č. zgr.123,124,124/1,2,3,4,5,6,7, č. zem.1720,1721,1724,1725,1726,1732,1733,1735, sve k.o. Smokovljani, UP/I-188/2-88	PZ	R
306	Trnovica	Komin obitelji Grošeta č. zgr.57, 62 k.o. Trnovica, UP/I-612-08/02-07/272	PZ (P-346)	R
307	Imotica	Stambena zgrada Vodopić	E	L
308	Štedrica	Stambena zgrada Miljević Pera	E	L
309	Štedrica	Komin i konoba Vojvode Pera	E	L
310	Štedrica	Stambena zgrada na kat - kula Lučić ili Lucić	E	L
311	Topolo	Stambeni objekt Bagulin, Gornja Banda	E	L
312	Topolo	Stambeni objekt Điković, Polje	E	L
313	Stupa	Seoska plemička kuća Škabo ili Škobo	E	L
314	Ošlje	Stambeni objekt Kunić, zaselak Gornje selo	E	L
315	Ošlje	Stambena zgrada s kominom, zaselak Gorica	E	L
316	Ošlje	Stambena zgrada I komin Šotrić, Živanović	E	L
317	Ošlje	Stambeni objekt Betondić	E	L
318	Visočani	Stambena zgrada s kominom Lobaš-Vojvoda, Gornje selo	E	L
319	Visočani	Stambena zgrada Lujko, Donje selo	E	L
320	Čepikuće	Kuća Rade Andrijaševića, zaselak Gnjilavci	E	L
321	Čepikuće	Kuća Botica	E	L

322	Banići	Kuća s kominom Kola	E	L
323	Banići	Kuća Jelić,	E	L
324	Slano	Stambeni objekti, Slano	E	L
325	Slano	"Lukina kuća"- "zatvor", Slano	E	L
326	Slano	Kuća Milić, Slađenovići	E	L
327	Slano	Svjetionik Rt Donja punta	E	L
328	Slano	Ruševine ljetnikovca nepoznatog vlasnika u Grgurićima	E	L
329	Slano	Ljetnikovac Saracca, Grgurići	E	L
4 - POVIJESNE CIVILNE/OBRAMBENE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
401	Štedrica	Vatovića kula	E	L
5 - POVIJESNE GOSPODARSKE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
501	Trnovica	Seoska lokva – pojilište č. zem. 652, 653, 654, 8987 k.o. Trnovica, Z 1135 (NN 2/04)	Z (Z-973)	R
502	Topolo	Gospodarski kompleks pojata s gumnom č. zgr. 64 k.o. Topolo, UP/I-612-08/02-07/253	PZ	R
503	Topolo	Gospodarski kompleks Konsuo č. zgr. 66 k.o. Topolo, UP/I-612-08/89-07/40	PZ	R
504	Visočani	Kompleks gospodarskih objekata (pojata s gumnima) Vojvoda, G. selo č. zgr. 83, 83/2, 84, 88/1,2,3 k.o. Visočani, UP/I-612-08/02-07/273	PZ	R
505	Čepikuće	Kompleks gospodarskih zgrada Hrdalo, zaselak Radinići č. zgr.41, 43, 44, 45 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/02-07/256	PZ	R
506	Podgora	Bunar (puč.) u polju Butijer, Kovači č. zem. 1477, 1511 k.o. Podgora, UP/I-612-08/02-07/247	PZ	R
507	Topolo	Stranj Bezdan, Donja Banda	E	L
508	Ošlje	Mlinica i pojata, zaselak Gorica	E	L
509	Ošlje	Mlinica i pojata Cvjetković	E	L
510	Smokovljani	Gospodarski objekt Slade, zaselak Zabreže	E	L
511	Visočani	Gumno s dvije gospodarske zgrade, Gornje selo	E	L
512	Visočani	Gumno s dvije gospodarske zgrade Dender, Gornje selo	E	L
513	Lisac	Kompleks gospodarskih zgrada - pojata s gumnima	E	L
514	Slano	Kompleks Mlinica	E	L
515	Slano	Gospodarski kompleks (sjeverno od tvornice sardina)	E	L
	Imotica,	Graničnik, č. zem. 863/4, Klasa: UP/-I-612-08/08-06/027	Z (Z-3683)	
516	Doli	Mlinica za masline u prizemlju stambene katnice, Zabrežje, Đonta Doli	E	L
517	Doli	Ribarski magazini Mage	E	L
6 - POVIJESNE SAKRALNE GRAĐEVINE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
601	Čepikuće	Crkva sv. Martina s grobljem č. zgr. 128 i č. zem. 1159/1 i 1163, k.o. Čepikuće, Z 915 (NN 2/04)	Z (Z-915)	N
602	Čepikuće	Crkva sv. Roka č. zgr.32, č. zem. 32, k.o. Čepikuće, Z 916 (NN 2/04)	Z (Z-916)	N
	Čepikuće	Crkva sv. Ilije	PZ (P-1198)	
603	Ošlje	Crkva sv. Nikole č. zgr.1 č. zem.185, k.o. Ošlje, Z 953 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01-06/845	Z (Z-953)	N
604	Ošlje	Crkva sv. Petra i Pavla s grobljem č. zgr. 122; č. zem 1820, 1821, 1822, k.o. Ošlje, Z 954 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01-06/840	Z (Z-954)	N
605	Podimoč	Crkva sv. Ane č. zgr.43 č. zem.405, k.o. Podimoč, Z 958 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01/1120Z-958	Z (Z-958)	N
606	Slano	Crkva sv. Roka, Grgurići č. zgr. 39 k.o. Slano, Z 962 (NN 2/04) UP-I-612-08/02-01/1107	Z (Z-962)	R
607	Topolo	Crkva sv. Stjepana č. zgr. 1 k.o. Topolo, Z 970 (NN 2/04)	Z (Z-970)	R
608	Trnova	Crkva sv. Ivana Krstitelja č. zgr. 109 k.o. Trnova, Z 971 (NN 2/04)	Z (Z-971)	R
609	Trnovica	Crkva sv. Ivana s grobljem i stećcima č. zgr. 92 k.o. Trnovica, Z 972 (NN 2/04)	Z (Z-972)	R
610	Trnovica	Crkva sv. Nikole č. zgr. 12 k.o. Trnovica, Z 974 (NN 2/04)	Z (Z-974)	R
611	Slano	Crkva sv. Petra, Banja č. zgr. 216, , č. zem. 2578/2, 2596, 2598 k.o. Slano, UP/-I-612-08/08-06/0146	Z (Z-3629)	R
612	Imotica	Crkva sv. Ane s grobljem č. zgr. 1, čest.zem. 82 k.o. Imotica,	PZ (Z-1752)	R
613	Imotica	Crkva sv. Mihajla sa stećcima č. zgr. 71, č. zem. 864, k.o. Imotica, UP/I-612-08/04-01/723	PZ (Z-1751)	R
614	Štedrica	Crkva sv. Trojstva s grobljem UP/I-612-08/96-07/160	PZ	R
615	Topolo	Crkva sv. Luje (Luke) sa stećcima č. zem. 1230,1231,1232,1234,1235, sve k.o. Topolo, UP/I-612-08/89-07/38	PZ	R

616	Topolo	Crkva Male Gospe sa stećcima č. zgr.110 k.o. Topolo, UP/I-612-08/96-1107/171	PZ (P-1196)	R
617	Stupa	Crkva Gospe od Rozarija i stećci UP/I-612-08/96-07/161	PZ	R
618	Smokovljani	Župna crkva sv. Vida i Modesta č. zgr. 101, 102 i č. zem. 1072, 1071, 1675, 166, sve k.o. Smokovljani, UP/I-612-08/95-07/122	PZ	R
619	Visočani	Crkva sv. Ivana Krstitelja k.č.89, 90, č. zem.1302 k.o. Visočani, UP/I-612-08/04-07/251	PZ	R
620	Točionik	Crkva sv. Kuzme i Damjana UP/I-612-08/96-07/162	PZ	R
621	Čepikuće	Ostaci crkve sv. Ilije, brdo Libobuje č. zgr. 94 č. zem.953 k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/93-07/115	PZ	R
622	Lisac	Gospa od Rozarija i Svi Sveti č. zgr. 3.4. č. zem.17 k.o. Lisac, UP/I-612-08/04-07/250	PZ	R
623	Doli	Crkva Velike Gospe č. zem. 31, č. zem. 415, k.o. Doli, UP/I-612-08/95-07/113	PZ (P-1202)	R
624	Mravinca	Crkva Male Gospe s grobljem č. zgr. 101 č. zem.644 k.o. Mravinca, UP/I-612-08/02-07/248	PZ	R
625	Podgora	Crkva sv. Križa s grobljem, Miholj krst č. zgr. 113 č. zem. 1318 k.o. Podgora, UP/I-612-08/93-07/117	PZ	R
626	Banići	Crkva sv. Marije Magdalene s grobljem č. zgr.1,2 č. zem. 4, 5, 1457, k.o. Banići, UP/I-612-08/93-07/123	Z (Z-2458)	R
627	Slano	Župna crkva sv. Vlahs sa župnim dvorom č. zgr.. 195 196 č. zem. 2169, 2170, 2172/1,2172/4, sve k.o. Slano, UP/I-612-08/04-07/200	Z (Z-2583)	R
628	Slano	Franjevački samostan sv. Jeronima č. zgr.189,190,191,192 č. zem. 2375, 2370, 2372, 2369. 2368, 2378, 2362, 2363, 2364, 2367, 23655, sve k.o. Slano, UP/I-612-08/9-07/190	PZ	R
629	Slano	Crkva sv. Ivana krstitelja, Slađeničevići č. zgr. 96 k.o. Slano, UP/I-612-08/03-07/123	Z (Z-2463)	R
630	Slano	Ostaci crkve sv. Petra i Pavla, Banja č. zgr. 227 k.o. Slano, UP/I-612-08/96-07/168	PZ	R
631	Slano	Crkva Navještenja, Banja č. zgr. 229, Slano, UP/I-612-08/96-07/169	PZ	R
632	Majkovi	Crkva sv. Trojstva i stećci, Majkovi Donji č. zgr. 187 k.o. Majkovi Gornji, UP/I-612-08/94-4907/89	PZ (P-1197)	R
633	Majkovi	Crkva sv. Petra, Grbljava, Majkovi Gornji č. zgr. 26/1 k.o. Majkovi Donji, UP50/I-612-08/95-07/105	PZ (P-1200)	R
634	Majkovi	Crkva sv. Frana, Majkovi Donji PZ UP/I-612-08/98-07/66	PZ (P-1199)	R
635	Majkovi	Crkva sv. Stjepana, Gornji Majkovi č. zgr.12, č. zem.185 k.o. Majkovi Gornji, UP/I-612-08/95-07/121	PZ (P-1201)	R
636	Topolo	Župni ured Topolo	E	L
637	Štedrica	Crkva sv. Ivana Krstitelja	E	L
638	Ošlje	Crkva sv. Roka	E	L
639	Visočani	Crkva sv. Ilije sa stećkom	E	L
640	Visočani	Lokalitet - grob obitelji Đonović s kapelom	E	L
641	Točionik	Crkva sv. Đurđa sa stećcima	E	L
642	Točionik	Ostaci crkve sv. Đurđa na glavici	E	L
643	Smokovljani	Župna kuća s ugrađenim stećcima, Smokovljani	E	L
644	Podimoč	Crkva sv. Ivana Krstitelja, Smokovina	E	L
645	Podgora	Stećci kraj crkve sv. Križa	E	L
646	Kručica	Crkva Svih svetih s grobljem nova crkva Kručica	E	L
647	Slano	Kapela sv. Ilije	E	L
648	Slano	Crkva Gospe od Karmela s grobljem	E	L
649	Slano	Kapela sv. Roka, Grgurići	E	L
650	Slano	Ostaci sv. Ursule, Koceljevići, zapadno od Slanoga	E	L
651	Slano	Ostaci crkve i samostana, Banja	E	L
652	Majkovi	Crkva sv. Nikole, Gornji Majkovi	E	L
653	Majkovi	Crkva sv. Liberan, Donji Majkovi	E	L
654	Majkovi	Crkva sv. Ilije, Podosojnik	E	L
655	Majkovi	Župni stan sa kapelicom	E	L
656	Majkovi	Crkva Gospe od Zdravlja, Donji Majkovi	E	L
7 - ARHEOLOŠKI POJEDINAČNI LOKALITETI I ZONE				
i. broj	naselje	naziv, obuhvat / lokacija, broj registracije / rješenje	zaštita	značaj
701	Smokovljani	Nekropola stećaka "Vlaško groblje" č. zem. 2115, 1870, 1870/2 k.o. Smokovljani, Z 965 (NN 2/04)	Z (Z-965)	N
702	Stupa	Nekropola stećaka u uvali Bistrina nije realizirano, č. zem. 14/2, 15/1, 13/2 k.o. Stupa, UP/-612-08/88-07/203	PZ	R
703	Ošlje	Ostaci crkve Rotonda č. zgr.123, č. zem. 2251, 2253/1 k.o. Ošlje, UP/-612-08/10-06/0098	Z (Z-4480)	N
704	Čepikuće	Arheološko nalazište s stećcima uz crkvu Sv. Martina /romaničko - gotički lokalitet/č. zem. 1164,1108, 1110 k.o. Čepikuće, UP-I-612-08/04-01/848	Z (Z-1742)	R
705	Čepikuće	Arheološki lokalitet s ostacima groblja sa stećcima "Novakovo greblje" č. zem.1288 sve k.o. Čepikuće, UP/I-612-08/10-05/0302	PZ (P-3836)	N
706	Topolo	1 gomila, Imotica /pretpovijesni lokalitet/	E	R
707	Imotica	1 gomila i nekoliko većih stećaka /romaničko-gotički lokalitet/	E	R

708	Topolo	Neljet grad, Imotica; 1 gomila /pretpovijesni i kasnoantički lokalitet/	E	R
709	Imotica	3 gomile, Imotica /pretpovijesni lokalitet/	E	R
710	Štedrica	Steći uz crkvu Sv Trojstva, Štedrica /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
711	Štedrica	Gradina, utvrda, osmatračnica Kulina, Štedrica /pretpovijesni lokalitet/ potencijalno arheološki lokalitet	E	R
712	Topolo	Gradinsko naselje Veliki Lukovac, Topolo /pretpovijesno-antički lokalitet/	E	R
713	Topolo	Predromanička pleterna ornamentika, crkva Sv. Stjepana /predromaničko nalazište/	E	R
714	Topolo	Gomile Sokolova gruda, Topolo /pretpovijesni lokalitet/	E	R
715	Topolo	Villa rustica, šire područje naselja Topolo /antički lokalitet/	E	R
716	Topolo	Steći uz crkvu Male Gospe u Topolom /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
717	Topolo	Steći uz crkvu Sv Luke u Topolom /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
718	Topolo	Groblje, nekropola stećaka u uvali Bistrina /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
719	Stupa	Kasnosrednjovjekovna utvrda, Matiča stijene /kasnosrednjovjekovni lokalitet/	E	R
720	Ošlje	3 gomile, Gomile, /pretpovijesni lokalitet/	E	R
721	Ošlje	Gradinsko naselje Gradac, Ošlje /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
722	Smokovljani	Fortifikacija Sutvid /prehistorijsko-antički lokalitet/	E	R
723	Smokovljani	Nekropola 7 gomila, Mjenovići /pretpovijesni lokalitet/	E	R
724	Smokovljani	Gradinsko naselje i utvrda, zabrežje, Lučevac /pretpovijesni lokalitet/	E	R
725	Smokovljani	1 gomila ispod Sv. Vida /pretpovijesni lokalitet	E	R
726	Smokovljani	1 gomila Golobrijeg /pretpovijesni lokalitet	E	R
727	Smokovljani	1 gomila Črvanj, Smokovljani /pretpovijesni lokalitet/	E	R
728	Visočani	2 gomile Brštanova dolina, Smokovljani /pretpovijesni lokalitet/	E	R
729	Visočani	3 gomile Visočani /pretpovijesni lokalitet	E	R
730	Trnovica	tumul kraj crkve Sv. Ivana /prehistorijski lokalitet/	E	R
731	Čepikuće	ostaci klesanog teksta u živoj stijeni kod crkve Sv. Roka	E	R
732	Čepikuće	Gradina Vukova glava /pretpovijesni lokalitet/	E	R
733	Čepikuće	Mirine /kasnoantički lokalitet/	E	R
734	Lisac	12 gomila, nekropola gomila, Lisačke rudine /pretpovijesni lokalitet/	E	R
735	Doli	Potencijalno arheološko nalazište Stara straža, Zaton Doli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
736	Doli	Potencijalno arheološko nalazište Špilja, Đonta Doli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
737	Doli	Gradina potencijalno arheološko nalazište Gradac, Đonta Doli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
738	Doli	Steći uz crkvu Gospe Velike, Đonta Doli /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
738a	Doli	Špilja u uvali Domaglina /pretpovijesni lokalitet/	E	R
738b	Doli	Kamena grobna gomila /pretpovijesni lokalitet/	E	R
739	Podimoč	Šira arheološka zona - tumuli /pretpovijesni lokalitet/	E	R
740	Podgora	Nekropola stećaka kraj crkve Sv. Križa /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
741	Mravinca	Deričina gomila, Mravinca /pretpovijesni lokalitet/	E	R
742	Mravinca	3 gomile, JZ od Mravinca /pretpovijesni lokalitet/	E	R
743	Mravinca	Steći uz crkvu Male Gospe /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
744	Mravinca	Kosarica - ostaci antičkog ruralnog zdanja /antički lokalitet	E	R
745	Mravinca	Miholj krst, potencijalna arheološka zona - antička komunikacija /antički lokalitet/	E	R
746	Trnova	Gradina potencijalni arheološki lokalitet, /pretpovijesni lokalitet/	E	R
747	Kručica	Grčko groblje - villa rustica i nekropola stećaka, /antički, romaničko - gotički lokalitet/	E	R
748	Banići	Gradina, Banići /pretpovijesni lokalitet/	E	R
749	Banići	Villa rustica, Banići /antički lokalitet/	E	R
750	Kručica	Rimska cisterna, /antički lokalitet/	E	R
751	Slano	Gomile, Planikovica, Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
752	Slano	Gomila Oštri Gradac Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
753	Slano	Gradina, komunikacija /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
754	Mravinca	Tmor /pretpovijesni lokalitet/	E	R
755	Slano	Gomila Golić, Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
756	Slano	Gradina na kulama, Gradina na gomilama /pretpovijesni lokalitet/	E	R
757	Slano	Antički cemetarijalni i sakralni kompleks, Slano /antički lokalitet/	E	R
758	Slano	Starohrvatski grobovi, pred Franjevačkom crkvom	E	R
759	Slano	Potencijalno arheološko nalazište Kovačev brijeg /romaničko - gotički lokalitet/	E	R
760	Slano	Kasnoantički grob, Kosmatovica - Banja /antički lokalitet/	E	R
761	Slano	3 gomile, Ilijino brdo /pretpovijesni lokalitet/	E	R
762	Slano	Utvrda Neprobić, Slano /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
763	Majkovi	Utvrda Ograđenica, Slano /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
764	Majkovi	Gomile, Gumanci, Slano /pretpovijesni lokalitet/	E	R
765	Slano	Gradina na kulama /pretpovijesni lokalitet/	E	R
766	Slano	Gradina na gomilama /pretpovijesni lokalitet/	E	R
767	Slano	Kosteljer /pretpovijesni i antički lokalitet/	E	R
768	Slano	Kasnoantički cemetarijalni kompleks s poligonalnom krstionicom, šira zona oko Franjevačkog samostana	E	R

769	Slano	Gradina, Banja /pretpovijesni lokalitet/;	E	R
770	Slano	Villa rustica, kuća Tepšić /antički lokalitet/;	E	R
771	Slano	Ruševine predromaničke crkvice s kompleksom žida u maslinama, Banja	E	R
772	Slano	Kovačev brijeg - stećci, Slano	E	R
	Slano	Podmorsko arheološko nalazište antički brodolom na položaju Gornji rt	PZ (P-3981)	
773	Majkovi	2 gomile Kuk, Majkovi /pretpovijesni lokalitet/	E	R
774	Majkovi	Gomila Grdanj vrh, Majkovi /pretpovijesni lokalitet/	E	R
775	Majkovi	Gradina ili utvrda Đuraševa gradina, Gornji Majkovi /predpov. lokalitet/	E	R
776	Majkovi	1 gomila Krajčin dolac, Majkovi /pretpovijesni lokalitet/	E	R
8 - ETNOLOŠKA PODRUČJA (ZONE)				
Etnozone nacionalne i županijske razine značaja				
i. broj		obuhvat	zaštita	značaj
801	Dubrovačko Primorje	Područje Primorskih sela (izuzev poluurbane cjeline Slano), Stonskog i Slanskog primorja - posebice naseljeni prostori uz rubove obradivih polja.	E	N-R
9 - POSEBNE ZONE				
Područja posebne brojnosti kulturnih dobara, te spomeničke slojevitosti				
901	Dubrovačko primorje	Područje Dubrovačko primorje, nekad zapadni dio Terre nove s nizom (19) naselja, paleolitskim, neolitskim i antičkim lokalitetima, kultiviranim, agrarnim krajolikom polja uz naselja i suhozidnih terasa na obroncima iznad sela, te brojnim sakralnim građevinama uz polja, na istaknutim položajima, uz more i sl. Posebno je spomenički značajna Slanska draga, gdje se susreću pretpovijesni i antički lokaliteti, kao i područje Stonskog primorja gdje se nalazi predromanička rotonda. Također su brojni etnološki spomenici, stambeno-gospodarski i gospodarski kompleksi i sklopovi kao i terasasti agrarni krajolik koji pokriva uzvisine oko polja na širem području prostora općine Dubrovačko primorje	E	N-R
10 - KULTIVIRANI KRAJOBRAZ				
Kultivirani agrarni krajolik nacionalne razine značaja				
1001	Dubrovačko primorje	Kultivirani agrarni krajolik na prostoru Dubrovačkog primorja, u obliku kraških polja i vrtača te uzvisina sa mnoštvom sela i zaselaka Stonskog i Slanskog primorja smještenih na uzvisinama uz rubove polja i uz suhozidne terase i ograde, zaprema otprilike polovicu površine Općine. Na području Dubrovačkog primorja je poseban i dramatičan jer se izmjenjuje kraški reljef niskih i pitomih obrađenih udolina s iznimno visokim uzvisinama i visoravnima mjesečevog pejzaža devastiranim prirodnim krajolikom Navedeni krajolik oblikuje se od pretpovijesti i nije isključivo agrarne namjene. Česti su primjeri suhozidnih građevina sepulkralne i fortifikacijske namjene pretpovijesne dobi, koje se ističu i prirodnom ogoljelom krajoliku, a teško razlučive od kasnijeg agrarnog krajolika, a koje su svjedočanstvo najstarije civilizacije na ovim prostorima.	E	N

Izvor: PPUO Dubrovačko primorje

2.5.3 Područja posebnih karakteristika

Područjima posebnih karakteristika ovdje se smatraju područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća za koje se propisuju mjere posebne zaštite. Osnovne mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja u najvećoj mjeri sadržane su u načelima i mjerama planiranja prostora.

Mjere zaštite od potresa i odrona zemljišta

Prema karti potresnih područja Republike Hrvatske (za povratno razdoblje od 475 godina) područje Općine dubrovačko primorje može očekivati pri seizmičkom udaru maksimalno ubrzanje tla od $a_g R = 0,32g-0,38g$, što znači da pripada najugroženijem potresnom području u Republici Hrvatskoj. U svrhu efikasne zaštite od potresa neophodno je konstrukcije svih građevina planiranih za izgradnju na području Općine uskladiti sa odgovarajućim tehničkim propisima i hrvatskim/europskim normama za protupotresno projektiranje i građenje. S obzirom na mogućnost zakrčenosti ulica i prometnica uslijed urušavanja građevina i objekata potrebno je osigurati putove za evakuaciju ljudi i tvornih dobara. Stoga, kod izgradnje novih dijelova naselja bruto gustoća naseljenosti ne smije prelaziti 200 stanovnika/ha.

Na pretežito nestabilnim područjima (seizmotektonski aktivno područje) gdje se planira izgradnja potrebno je izvršiti pravovremeno detaljnije specifično ispitivanje terena kako bi se postigla maksimalna sigurnost konstrukcija i racionalnost građenja. Izbjegavati gradnju objekata na području evidentiranih klizišta – odrona.

Mjere zaštite od olujnih i orkanskih vjetrova

U pogledu zaštite od olujnih i orkanskih vjetrova potrebno je posebnu pažnju posvetiti odabiru projektnih i tehničkih rješenja izvedbe krovova, otvora i dijelova građevina izloženih djelovanju vjetra. Kako bi se spriječilo kidanje električnih i telefonskih vodova i rušenje njihovih nosača, treba predvidjeti podzemne energetske vodiče i elektroničko komunikacijsku mrežu.

Mjere zaštite od bujica i poplava, te plimnih valova

U svrhu zaštite od bujica i poplava prilikom nadprosječnih padalina potrebno je posebnu pažnju posvetiti održavanju i uređenju bujičnih korita i sustava odvodnje. U cilju zaštite od štetnog djelovanja voda (poplava) u širem slivu na bujicama je potrebno izraditi odgovarajuće zahvate, odnosno izgraditi objekte: pregrade, uzdužne građevine, zaštita pokosa od erozije, kinetiranje korita, kao i izvesti odgovarajuće biološke radove radi smanjenja protoke, a samim time i erozije ugroženih područja.

Plimni valovi predstavljaju promjene razine mora pod utjecajem meteoroloških parametara, poglavito tlaka zraka i vjetra, na granici atmosfera-more. Plavljenjem naselja uz more uslijed plimnih valova otežano je svakodnevno odvijanje života stanovnika, ugroženi su poslovni i stambeni prostori, posebno prizemni te može doći do oštećenja kulturne baštine. Na dijelu koji je ugrožen potrebno je povisiti irazinu obale kako bi se spriječilo daljnje plavljenje. U pogledu zaštite od plimnih valova potrebno je posebnu pozornost posvetiti odabiru projektnih i tehničkih rješenja izvedbe građevina i dijelova građevina izloženih djelovanju plimnih valova.

Mjere zaštite od požara i eksplozija

U svrhu sprječavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4,0 m ili manje, ako se dokažda se požar neće prenijeti na susjedne građevine.

U protivnom, građevina mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 minuta, koji u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 minuta), nadvisuje krov građevine najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti, dužine najmanje 1,0 m ispod pokrova krovništa, koji mora biti od negorivog materijala najmanje u dužini konzole.

Građevina mora imati vatrogasni prilaz i površinu za operativni rad vatrogasaca određenu prema posebnom propisu, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti vanjska hidrantska mreža s osiguranim potrebnim pritiskom vode i profilom cjevovoda sukladno posebnom propisu.

Građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine i plinovi (građevine posebne namjene, benzinske postaje i sl.) moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja sukladno posebnom propisu.

Ostale potrebne mjere zaštite od požara i eksplozija (šumski prosjeci, crpilišta, mjesta smještaja sredstava i opreme za gašenje požara i dr.) bit će određene Planom zaštite od požara i tehnoloških eksplozija za područje Općine Dubrovačko primorje koji se temelji na Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija za područje Općine Dubrovačko primorje.

Mjere zaštite ljudi i životinja od epidemija

Mjere zaštite ljudi i životinja od epidemija treba provoditi učinkovitom i pravodobnom akcijom nadležnih zdravstvenih i veterinarskih službi u skladu s posebnim propisima.

Mjere zaštite od iscrpljenja ili uništenja pojedinih prirodnih resursa i ekoloških zagađenja

Kako bi se racionalno koristili prirodni izvori, te očuvala ekološka stabilnost i vrijedni dijelovi okoliša na ovom prostoru potrebno je u najvećoj mjeri štiti izvornost, biološke raznolikosti prirodnih zajednica, te održati kakvoću žive i nežive prirode.

U cilju preventivne zaštite navedeni su zahvati za koje je potrebno provesti.

- Kako samo izvorište, tako i znatna podzemna vodonosna područja potrebno je sačuvati od mogućeg zagađenja.
- Radi sprječavanja mogućih negativnih utjecaja na okoliš (podzemne i površinske vode) na lokaciji ŽCGO Lučino razdolje potrebno je provoditi u postupku ishođenja akata za gradnju utvrđene mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.
- Potrebno je redovito provoditi nadzor područja Općine kako bi se evidentirale lokacije s odbačenim otpadom te prema potrebi sanirale.
- Kako bi se smanjila onečišćenost zraka od znatnih emisija ispušnih plinova i prašine potrebno je prići ugradnji propisanih uređaja za pročišćavanje (ukoliko već nisu ugrađeni).

Mjere zaštite od ratnih opasnosti

Zaštita i sklanjanje ljudi, te tvornih dobara osigurava se gradnjom skloništa osnovne otpornosti 100-300 kPa i dopunske zaštite otpornosti 50 kPa. Skloništa osnovne zaštite moraju biti dvonamjenska, a u mirnodopske svrhe koriste se uz suglasnost nadležnog tijela tako da se u roku od 24 sata mogu osloboditi za potrebe sklanjanja u slučaju ratnih ili drugih opasnosti. Skloništa se moraju projektirati sukladno propisanim tehničkim normativima tako da se osigura potreban opseg zaštite, a smještavaju se u najnižu etažu građevine s osiguranim pričuvnim izlazima-

2.6 Obvezni prostorni pokazatelji

Tablica 40. Popis obveznih prostornih pokazatelja

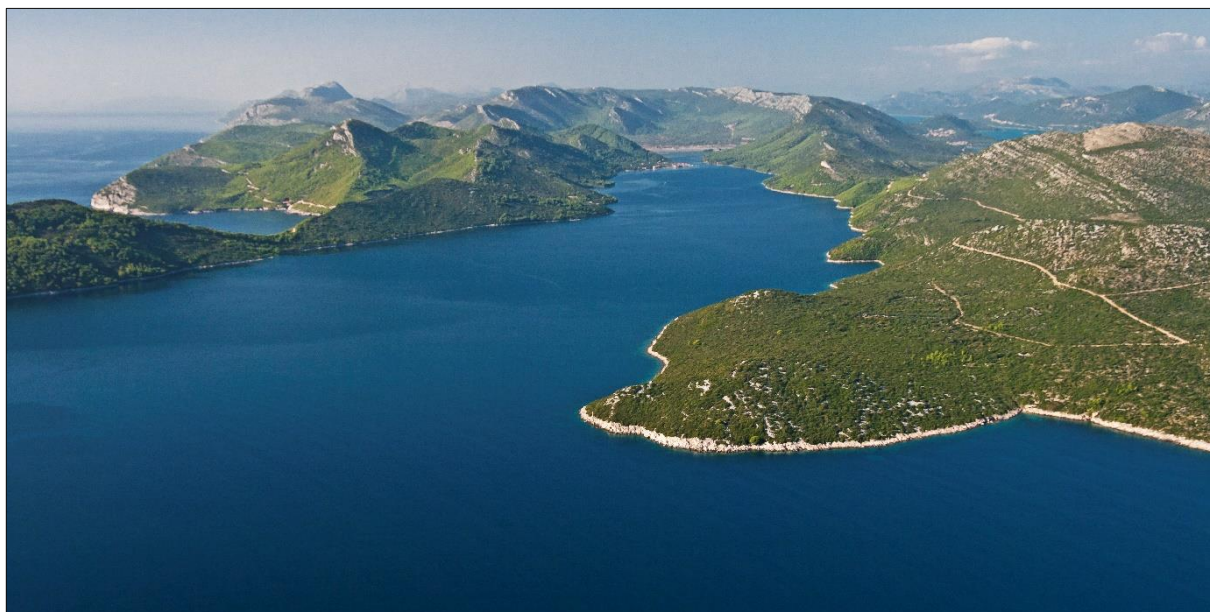
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Jedinica	Vrijednost
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA					
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1. Broj stanovnika 2. Indeks kretanja broja stanovnika 3. Prirodni prirast stanovništva	broj broj broj	2170 97,92 -18
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1. Broj domaćinstva 2. Indeks rasta broja domaćinstva 3. Prosječna veličina domaćinstva	broj broj broj	759 99,34 2,86
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1. Indeks razvijenosti 2. Stupanj razvijenosti	broj broj	103,7 VI.
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA					
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenost	1. Broj naselja 2. Gustoća naselja 3. Gustoća naseljenosti	broj broj naselja /1000km ² broj stan./km ²	20 0.02 11
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja B. Građevinska područja (GP)	1. Površina naselja 1. Površina GP naselja – ukupno planirana 2. Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS 3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS 4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP 5. Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP 6. Broj stanovnika/ukupna površina GP 7. Broj stanovnika/izgrađena površina GP 8. Broj stanovnika/uređena površina GP	ha ha % % % % st./ha st./ha st./ha	19724,6 373,49 1,89 0,94 50,44 36,83 5,81 11,72 42,67
2.3.	IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	izdvojena građevinska područja (IGP)	1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana 2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP : 2.a Ugostiteljsko-turistička namjena 2.b Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.) 2.c Sport i rekreacija 2.d Područja posebne namjene 2.e Površina groblja 3. Ukupni planirani smještajni kapacitet u obalne crte 4. TRP Broj turističkih postelja po km'	ha, ha/st. ha %, ha/st. ha, %, ha/st. ha; % ha, % broj postelja broj/km	1023,53 0,47 96 9,38 0,04 336,46 32,87 0,15 588,71 57,52 2,36 0,23 8800 216,96

3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST						
3.1. PROMETNA INFRASTRUKTURNA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama	km	D 38,85 Ž 44,44 L 39,33 N 105,47	
			2.	Udio pojedinih vrsta cesta	%	D 17,03 Ž 19,48 L 17,24 N 46,24
				3.	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)	km/km ² km/km km/km
		B. Željeznički promet			1.	Duljina pruge prema vrsti
			2.	Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	%	
			3.	Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	km/km ²	
	C. Zračni promet	1.	Broj zračnih luka prema vrstama	broj		
		2.	Površina zračnih luka	ha		
	D. Pomorski promet	1.	Broj luka prema vrsti	broj	LOZIP 3, LN 1	
		2.	Površina kopnenog dijela luke	ha	LOZIP 0,14 LN 0,6	
		3.	Luke nautičkog turizma prema broju vezova	broj	1 (200)	
	E. Riječni promet	1.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	broj		
2.		Klasa i duljina plovnih putova	klasa, km			
F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	broj/100 st.	0,09		
3.2. ENERGETSKA INFRASTRUKTURNA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopkrbnih vodova	km	120.96	
		2.	Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti	%, km	110kV - 16,29%, 19,71 35 (20)kV - 13,71%, 16,59 10kV – 70% 84,66	
	B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda	km		
C. Opskrba naftom	2.	Udio prema vrsti plinovoda	%			
3.3. OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopkrbne mreže	km	53,30	
		2.	Potrošnja pitke vode	/stanovniku	140 na dan	
	B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže	km	21,20	
		2.	Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	broj, broj ES	1 ekivalent 5 000	
3.4. GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti	broj, ha broj, ha		
		2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)			

4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA								
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	ha	1148,06		
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	%	5,8		
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	ha/stanovniku	0,52		
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	ha	7499,98		
			2.	Udio šumskog zemljišta	%	38,02		
			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	ha/stanovniku	3,45		
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more ...)	ha			
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države	%			
			3.	Duljina vodotoka	km			
		D. Morska obala	1.	Morska obala – dužina obalne crte	km	40,56		
		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	broj, ha	TGK 1 (28,72) AGK 2 (38,38)		
		4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja	broj, ha	1, 3555
					2.	Područja ekološke mreže, prema vrsti	broj, ha	kopno - 3104, more - 2973,60
		4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	broj	27
					2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	broj, %	
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	broj, %			
4.4.	PODRUČJA**POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća		** opisati u tekstualnom dijelu izvješća				
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA								
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP	broj	5		
			2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP	broj	6		
			3.	Broj PP u izradi	broj			
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	broj	278		
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1.	Broj PP ili pojedinačnih zahvata	broj			
			2.	Površina	ha			
5.4.	URBANA SANACIJA		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	broj			
			2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	broj			

3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

3.1 Izrada prostornih planova

3.1.1 Pokrivenost prostornim planovima

Prostorni plan uređenja Općine

Za područje Općine Dubrovačko Primorje, kao jedinice lokalne samouprave, na snazi je prostorni plan uređenja:

1. PPUO Dubrovačko Primorje (Službeni glasnik DNŽ br.: 6/07, 8/11, 9/12 i 14/13)

Proveden je postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš za Izmjene i dopune PPUO DP, te je izrađen je Prijedlog Odluke o izradi. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje čija je odluka o izradi donesena 2018. godine (Službeni glasnik DNŽ br.: 18/18.) nisu prije donošenja odluke provele postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš pa je bilo potrebno provesti taj postupak. Nakon provedenog postupka biti će potrebno ponovno donijeti Odluku o izradi.

Prijedlog Odluke o izradi IDPPUO DP sadrži sljedeće razloge za izradu:

- usklađenje sa ZAKONOM,
- usklađenje sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije,
- redefiniranje granica građevinskih područja naselja prema zahtjevima fizičkih i pravnih osoba te redefiniranje izgrađenih i neizgrađenih dijelova građevinskih područja,
- određivanje uređenih i neuređenih dijelova (unutar neizgrađenih dijelova građevinskih područja),
- redefiniranje (proširenje) građevinskih područja na prostoru uvale Bistrina, k.o. Stupa i k.o. Ošlje kao izdvojenih cjelina naselja Ošlje, Stupa i Štedrica temeljem već izgrađenih objekata koji su u postupku legalizacije, a sve u cilju demografske obnove i razvoja marikulture na navedenom prostoru,
- preispitivanje obveze izrade urbanističkih planova uređenja,
- preispitivanje i izmjenu uvjeta i načina gradnje za sve vrste građevina i površina unutar građevinskih područja naselja, unutar građevinskih područja izvan naselja za izdvojene namjene kao i na površinama izvan građevinskih područja, sve u svrhu omogućavanja kvalitetne i nedvojbene primjene Plana,
- preispitivanje, ažuriranje i izmjenu infrastrukturnih rješenja važećeg Plana u segmentu prometa, vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe, telekomunikacija i sl.,
- usklađenje PPUO sa Uredbom o ISPU (Narodne novine, broj 115/15.).

Prostorni planovi užeg područja lokalne razine

U okviru Općine Dubrovačko Primorje na snazi su sljedeći prostorni planovi užeg područja lokalne razine Urbanistički planovi uređenja:

1. UPU „Slano“ (Službeni glasnik DNŽ br.: 5/01., 6/07., 5/11. i 08/18.)
2. UPU 4- Banići, Kručica, Slađenovići (Službeni glasnik DNŽ br.: 8/11.)
3. UPU Turističke zone i luke nautičkog turizma Sestrice (Službeni glasnik DNŽ br.: 14/13.)

Detaljni planovi uređenja:

1. DPU Polje (Službeni glasnik DNŽ br.: 1/12.)

Prije ovog planskog perioda započeta je izrada DPU-a Donja Peća (Odluka o izradi - Službeni glasnik DNŽ br.: 9/12.) i UPU-a područja naselja Slano (Odluka o izradi - Službeni glasnik DNŽ br.: 15/13.)

Međutim postupak izrade ovih planova je obustavljen jer je su Izmjene i dopune UPU „Slano“ iz 2018. godine obuhvatile cijelo područje naselja Slano i na taj način pokrile to područje prostorno planskom dokumentacijom. Izmjenama i dopunama UPU „Slano“ iz 2018. godine također je ukinuta obveza izrade detaljnih planova uređenja unutar UPU-a naselja Slano pa je i izrada DPU-a Donja Peća obustavljena. Na snazi je ostao Detaljni plan uređenja Polje površine 4,8 ha, koji obuhvaća središnji prostor naselja Slano (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije broj 01/12).

3.1.2 Obveza izrade prostornih planova

Tablica 41. U PPDNŽ je za Županiju utvrđena obveza izrade (na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o zaštiti prirode) Prostornog plana područja posebnih obilježja za Posebni rezervat Malostonski zaljev i Malo more, koji obuhvaća 4 općine: Dubrovačko primorje, Ston, janjina i Slivno, čiji obuhvat u Općini Dubrovačko primorje iznosi:

r.br.	Naziv	Opis obuhvata	Površina
-------	-------	---------------	----------

			(ha)
1.	PPPPO Malostonski zaljev i Malo more	Područje posebnog rezervata Malostonski zaljev i Malo more na kopnu i moru	3250,0

Tablica 42. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade UPU-ova za sljedeća područja:

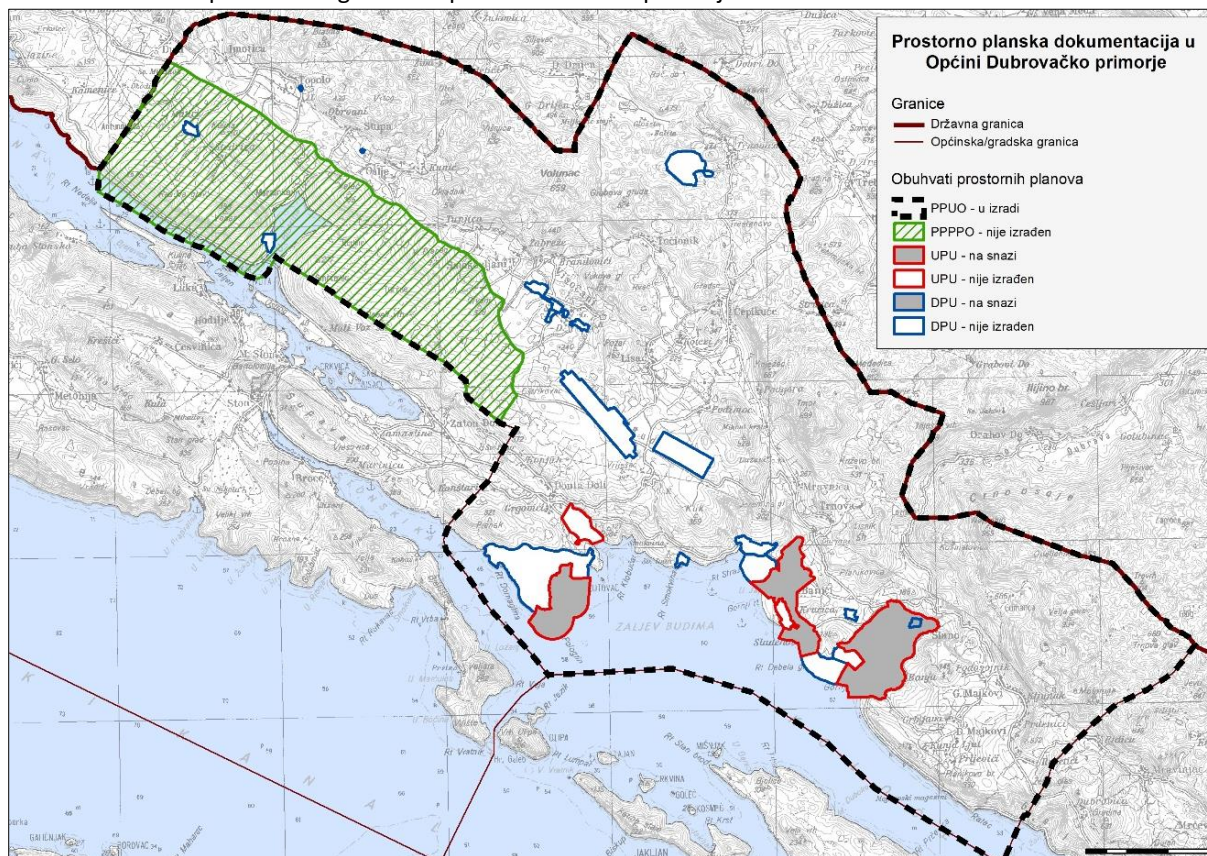
r.br.	Naziv	Opis obuhvata	Površina (ha)
1.	UPU naselja Doli	Cjelokupno područje naselja Doli	48
2.	ID UPU-a Banići - Kručica - Slađenići	Područje naselja Banići i Kručica i dio područja naselja Slano (Slađenići) s pripadajućim akvatorijem te zona poslovne namjene (K5)	173,8
3.	UPU naselja Slano	Cjelokupno područje naselja Slano s Grgurićima, Banjom, Knežićima itd., lukom nautičkog turizma i pripadajućim akvatorijem	311
4.	UPU TZ i LN Sestrice	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene Sestrice s lukom nautičkog turizma i pripadajućim akvatorijem	148
5.	UPU Golf Sestrice	Područje izdvojene zone športsko-rekreacijske namjene (R1 - golf igralište) na lokaciji Sestrice	205
6.	UPU Luka - suha marina Kručica	Područje suhe marine Kručica	18,5

Tablica 43. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade DPU-ova za sljedeća područja:

r.br.	naziv	Opis obuhvata	Površina (ha)
1.	DPU RZ Mješnice	Područje izdvojene zone športsko-rekreacijske namjene Mješnice	5,6
2.	DPU RZ Ponta - Slađenići	Područje izdvojene zone športsko-rekreacijske namjene Ponta - Slađenići	51,1
3.	DPU TZ Osmine	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene Osmine s pripadajućim akvatorijem	24
4.	DPU TZ Smokvina	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene (T2 – turističko naselje i T3 - kamp/autokamp) u uvali Smokvina s pripadajućim akvatorijem	6,4
5.	DPU Zračne luke Rudine	Područje zračne luke Rudine	117
6.	DPU IZ Rudine	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I1 - pretežito industrijske) na Rudinama	71
7.	DPU TZ Rat	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene (T1 i T2 - hoteli i turističko naselje) na lokaciji Rat s pripadajućim akvatorijem	44
8.	DPU TZ Budima	Područje izdvojene zone ugostiteljsko-turističke namjene (T1 i T2 i T3 – hoteli, turističko naselje i kamp/autokamp) na lokaciji Budima s pripadajućim akvatorijem	26
9.	DPU HZ Bistrina	Područje javne namjene (H4 - otpremni centar za školjkaše, IC – razvojno-istraživački centar za marikulturu) i građevinsko područje naselja Stupa s pripadajućim akvatorijem	9,3
10.	DPU KZ Lučino razdolje	Područje županijskog centra za gospodarenje otpadom	58
11.	DPU IZ Štedrica	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske i prehrambeno-istraživačke)	8
12.	DPU IZ Smokovljani-Visočani	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske) Smokovljani - Visočani	18
13.	DPU IZ Visočani	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske)	6
14.	DPU IZ Visočani II	Područje izdvojene zone proizvodne namjene (I2 - pretežito zanatske) uz eksploatacijsko polje AGK	6,1
15.	DPU Groblje Sv Petar Ošlje	Proširenje groblja Sv Petar u Ošljem	0,6
16.	DPU Groblje Gospa od Karmena (Slano)	Proširenje groblja Gospa od Karmena u Slanome	0,5
17.	DPU Groblje Mala Gospa (Topolo)	Proširenje groblja Mala Gospa u Topolome	0,6

18.	DPU Groblje Sv. Marija Magdalena (Banići)	Proširenje groblja Sv. Marija Magdalena u Banićima	0,5
-----	---	--	-----

Slika 12. Prostorni planovi nižeg reda u Općini Dubrovačko primorje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko – neretvanske županije

Napomena : Odluka o izradi IDPPUO je u pripremi

3.2 Provedba prostornih planova

3.2.1 Pojedinačni akti prostornog uređenja

Provedba Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko Primorje realizira se kroz neposrednu provedbu plana i kroz donošenje propisanih prostornih planova užeg područja lokalne razine, odnosno, provođenjem zahvata u prostoru u skladu s prostornim planovima, posebnim propisima i lokacijskom dozvolom, rješenjem o uvjetima građenja, odnosno aktima prostornog uređenja.

Propisani prostorni planovi užeg područja lokalne razine izrađuju se i donose u skladu s razvojnim prioritetima Općine Dubrovačko Primorje te su prvenstveno izrađeni oni, ili će se prvenstveno izrađivati oni, koji su za razvojne potrebe Općine najpotrebniji.

Podaci o broju izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja (pozitivno riješenih) u razdoblju protekle 4 godine dostavljeni od strane Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju Dubrovačko – neretvanske županije za razdoblje od 2015. do 2020. prikazani su u narednoj tablici:

Tablica 44. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja 2015. – 2020. u Općini

OPĆINA DUBROVAČKO PRIMORJE (UKUPNO 278)											
GODINA	ZOPU*			ZOG**							NIZ***
	LOKACIJSKA DOZVOLA	RJEŠENJE O UTVRĐIVANJU GRAĐEVINSKE ČESTICE	DOZVOLA ZA PROMJENU NAMJENE I UPORABU GRAĐEVINE	GRAĐEVINSKA DOZVOLA NA TEMELJU LOAKCIJSKE	GRAĐEVINSKA DOZVOLA BEZ LOKACIJSKE	POČETAK GRAĐENJA	UPORABNA DOZVOLA	UPORABNA DOZVOLA ZA GRAĐEVINU DO 15.02.1968.	UPORABNA DOZVOLA RATNA ŠTETA****	UPORABNA DOZVOLA ZAGRAĐEVINU DO 1. LISTOPADA 2007*****	
2015.	2	13	0	1		5	1	0	7	0	0
2016.	2	8	0	10		13	1	0	0	0	0
2017.	1	11	1	10		15	3	4	3	1	1
2018.	4	7	0	15		9	3	2	10	1	9
2019.	3	13	0	7		11	8	9	3	1	0
2020.	3	5	0	11		15	6	3	7	0	0
UKUPNO	15	57	1	54	0	68	22	18	30	3	10

* Zakon o prostornom uređenju

** Zakon o gradnji

*** Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama

**** Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu, rekonstruiranu, obnovljenu ili saniranu u provedbi propisa o obnovi, odnosno propisa o područjima posebne državne skrbi

*****Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akta za građenje izdanog do 1. listopada 2007

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju Dubrovačko – Neretvanske županije,

3.3 Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Drugi dokumenti koji utječu na prostor Općine Dubrovačko Primorje prvenstveno se odnose na strateške dokumente na razini Općine Dubrovačko Primorje te Dubrovačko-neretvanske županije.

Dokumenti na razini Općine Dubrovačko primorje

Strateški dokumenti na razini Općine Dubrovačko Primorje od utjecaja na Prostorni plan i prostorni razvoj Općine obuhvaćaju sljedeće:

- **Program ukupnog razvoja Općine Dubrovačko primorje 2015-2020.**, Odluka o usvajanju donesena na 8. sjednici Općinskog vijeća Općine Dubrovačko primorje dana 23. prosinca 2014 god.
- **Plan gospodarenja otpadom Općine Dubrovačko primorje za razdoblje 2018.-2023. godine**, svibanj 2018., Vedeco Team, Rijeka

Izrada ovog dokumenta propisana je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13 i 73/17), članak 21. Planom gospodarenja otpadom se određuje i usmjerava gospodarenje otpadom, analizira postojeće stanje te daju smjernice za njegovo unapređenje. Prema Strategiji gospodarenja otpadom RH, Planu gospodarenja otpadom RH i Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, cilj gospodarenja otpadom je smanjiti nastajanje otpada, smanjiti rizike opasnih svojstava otpada (uspostavljanje sustava tako da komunalni otpad ne sadrži opasan otpad) te smanjiti količine koje se odlažu. U komunalnom otpadu su vrijedni sastojci koji se dijelom mogu reciklirati, kompostirati, a ostatak se može upotrijebiti kao izvor energije.

- **Strateški razvojni program Općine Dubrovačko primorje do 2020. godine**, prosinac 2018., Dalmaconsult d.o.o., Omiš
- **Plan upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Dubrovačko primorje za 2018. godinu** (Službeni glasnik DNŽ broj 22/18.)

U proteklom četverogodišnjem razdoblju izgrađeni su sljedeći objekti od utjecaja na prostor Općine Dubrovačko primorje, odnosno objekti i uređaji komunalne i druge infrastrukture temeljem prostorno planske dokumentacije. Navedena su i utrošena sredstva po pojedinim objektima i to:

Tablica 45. Popis izvedenih projekata na području Općine Dubrovačko primorje za razdoblje 2016. – 2020.

R. BR.	NAZIV PROJEKTA/OPIS PROJEKTA/lokacija	VRIJEDNOST	IZVOR FINANCIRANJA
1	Trg Hrvatskih velikana-Slano	2,500 000 kn	Općina
2	Obnova Kneževog dvora-Slano	14,000 000 kn	DPDS
3	Izgradnja Aci marine-Slano	75,000 000 kn	Aci DD
4	Vjetropark Rudine-Lisačke rudine	460,000 000 kn	RP Global
5	Cesta Mravinca-Mironja	6,000 000 kn	Žuc+Općina
6	Operativna Obala Luke Slano	5,500 000 kn	Žlu+Općina
7	2 cestovna križanja na D8 Doli i Majkovi	4,000 000 kn	HC+Općina
8	Kanalizacijski sustav Banići/Kručica/Sladenovići/PZ Banići	14,000 000 kn	HR vode/EU+Općina
9	Cesta D8-Grbljava-Majkovi	6,000 000 kn	Žuc+Općina
10	Vodovod Majkovi-Majkovi	7,000 000 kn	EU/Vodovod+Općina
11	Zavičajna kuća Dubrovačkog primorja-Slano	9,000 000 kn	EU+Općina
12	Reciklažno dvorište PZ Banići	4,000 000 kn	EU/Fond Eko+ Općina
13	Cesta Čepikuće-Trnovica (u izgradnji)	8,500 000 kn	Žuc+Vlada RH
14	Cesta Trnova-Groblje	500 000 kn	Općina + županija
15	Nabava spremnika za razvrstavanje otpada	600 000 kn	Fond eko+općina
16	Izgradnja Interventnog heliodroma Smrijek	400 000 kn	Županija+općina
17	Rekonstrukcija Vode i odvodnje centar Slano	1,000 000 kn	Općina+Vodovod
18	Napravljena kuhinja i dogradnja u vrtiću Slano	1,100 000 kn	Općina+donacija ALH
19	Cesta Centar Slano-Aci marina Slano (u tijeku)	5,000 000 kn	Vlada Rh+Aci+Općina
20	Implementacija novog prometnog projekta i kataloga nerazvrstanih cesta u općini	500 000 kn	općina

Izvor: Općina Dubrovačko primorje

Dokumenti na razini Dubrovačko-neretvanske županije

Od dokumenata županijske razine, temeljni dokument prostornog uređenja je Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, koji sadrži prostornu i gospodarsku strukturu Dubrovačko-neretvanske županije, sustav središnjih naselja regionalnog značenja, sustav razvojne regionalne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, za očuvanje i unaprjeđenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unaprjeđenje i zaštitu okoliša te druge elemente od važnosti za Županiju.

Shodno članku 61. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj: 153/13.), prostorni plan niže razine, u ovom slučaju Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko Primorje, mora biti usklađen sa prostornim planom više razine, odnosno Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije.

Od ostalih dokumenata županijske razine, u kategoriji razvojnih i programskih dokumenata, koji se inkorporiraju u Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije i Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko Primorje, izrađeni su sljedeći:

- Županijska razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2016.-2020. (Službeni glasnik DNŽ, broj:16/16.),
Županijska razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2016.-2020., temeljni je i sveobuhvatni strateški dokument koji, polazeći od razvojnih resursa i potencijala te ostvarenih postignuća, utvrđuje smjernice gospodarskog i sveukupnog razvoja županije.
Strategija je izrađena sukladno Smjernicama za izradu županijskih razvojnih strategija koje je propisalo Ministarstvo regionalnog razvoja i europskih fondova (rujan 2015.) i Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14).
Izvešće o stanju okoliša Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2015.-2018. godine (Ires ekologija d.o.o., Zagreb 2019.),
- Strategija razvoja turizma Dubrovačko-neretvanske županije, 2014.-2022.
- Dubrovačko-neretvanska županija trenutno je u procesu izrade Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije 2021-2027. Plan razvoja je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu područne (regionalne) samouprave koji se donosi umjesto županijskih razvojnih strategija.
- ICT strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2014-2020.
 - Studije izrađene kroz EU projekt prekogranične suradnje „Baština pokretač razvoja“
 - Studije i idejni projekti opskrbe plinom Županije

Programi

- Program zaštite okoliša Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2018.-2021. (Službeni glasnik DNŽ, broj: 14/18.),
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje od 2017. do 2020. (Službeni glasnik DNŽ, broj: 7/17.)
- Program poticanja malog gospodarstva u DNŽ
- Regionalni program uređenja i upravljanja morskim plažama na području DNŽ

Planovi

- Glavni plan razvoja Funkcionalne regije južna Dalmacija (Službeni glasnik DNŽ, broj: 15/17.),
- Plan korištenja obnovljivih izvora energije na području Dubrovačko-neretvanske županije (Oikon d.o.o. Zagreb, ožujak 2017.)
- Plan navodnjavanja Dubrovačko-neretvanske županije, Agronomski fakultet Zagreb, Građevinsko-arhitektonski fakultet Split, 2006.
- Plan intervencija u zaštiti okoliša Dubrovačko-neretvanske županije, 2010.
- Akcijski plan energetske učinkovitosti Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2020.-20.
- Vodoopskrbni plan Dubrovačko-neretvanske županije (Institut IGH d.d., Hidroing d.o.o., prosinac 2009.)
- Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko neretvanske županije, broj: 08/08.),
- Plan zaštite i spašavanja Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik DNŽ, broj: 10/12.),

U izradi je **Plan razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa** koji izrađuje radni tim konzultantske tvrtke ProFUTURUS d.o.o. kojoj je povjerena usluga izrade dokumenata za razradu projekta.

Izvješća

- Izvješće o stanju u prostoru Dubrovačko-neretvanske županije i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2005.-2009. godine (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, broj: 09/05.),

Studije i Pravilnici

- Studija zaštite voda Dubrovačko-neretvanske županije (Hidroprojekt-ing, travanj 2009.)
- Studije i idejni projekti opskrbe plinom Županije
- Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća D ubrovačko-neretvanske županije, 2010.
- Procjena rizika i osjetljivosti područja djelovanja plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora Dubrovačko-neretvanske županije, 2011.
- Rudarsko geološka osnova/studija Dubrovačko-neretvanske županije (Hrvatski geološki institut, Zagreb, 2008.),
- Prirodoslovna podloga za izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Državni zavod za zaštitu prirode, siječanj 2009.),
- Stručna ekspertiza gospodarskog razvitka Dubrovačko-neretvanske županije, s naglaskom na turizam (Urbing d.o.o. Zagreb, veljača 2009.),
- Pravilnik o tematskim turističkim cestama DNŽ,
- Pravilnik o dodjeli oznake „Dubrovnik-Neretva Rural Quality“

Završen je i projekt Funkcionalne regije Južna Dalmacija u okviru kojeg je izrađen Glavni plan razvoja funkcionalne regije Južna Dalmacija i prometni model, Strateška procjena utjecaja na okoliš i Procjena utjecaja plana razvoja prometa na baštinu za dobra svjetske kulturne baštine. Glavni plan razvoja i prometni model je izradila lokalna tvrtka Trames d.o.o. sa kooperantima tvrtka Ramboll Denmark iz Danske kojaje izradila multi-modalni prometni model. Ovaj dokument trebao bi još jednom preispitati planske koridore na cijelom području županije koji su planirani Prostornim planom DNŽ.

U zadnjim cjelovitim Izmjenama i dopunama PPDNŽ (.Sl.gl. DNŽ, br. 6/03., 3/05.-uskl., 3/06.*, 7/10., 4/12.-isp., 9/13., 2/15.-uskl., 7/16., 2/19., 6/19.-pročišćeni tekst; *-Presuda Visokog upravnog suda RH Br:Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., "Narodne novine", br. 10/15. od 28.1.2015. i 3/20.) ostvareni su osnovni ciljevi i to

- usklađivanje s odredbama Zakona o prostornom uređenju,
- usklađivanje s drugim zakonskim promjenama relevantnim za Plan koje su se dogodile od donošenja Plana,
- usklađivanje s Razvojnou strategijou Dubrovačko-neretvanske županije, Strategijou turizma Dubrovačko-neretvanske županije i drugim strateškim dokumentima na nivou Županije,
- usklađivanje sa zahtjevima na razini Države, Županije i gradova i općina,
- usklađivanje s razvojnim potrebama gospodarstva,
- stvaranje preduvjeta za razvoj turizma integriran s revitalizacijou graditeljske baštine,
- ukidanje, preraspodjela i planiranje gospodarskih zona s naglaskom na izdvojene ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone izvan naselja, te luke nautičkog turizma,
- revidiranje prometnog sustava s naglaskom na cestovni promet
- revidiranje ostalih infrastrukturnih sustava: energetskog, telekomunikacijskog, vodnogospodarskog, gospodarenja otpadom,
- revidiranje zona za korištenje obnovljivih izvora energije,
- revidiranje područja marikulture i akvakulture,
- revidiranje istražnih i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina,
- revidiranje područja zaštite prirodne i kulturne baštine,
- usklađenje područja ekološke mreže s novou Uredbou(NATURA2000.),
- analiza obilježja i vrijednosti krajolika i njegovih sastavnica u sklopu stručne podloge, te ugradnja mjera zaštite u odredbe Plana te uvažavanjem prirodnih i kulturnih obilježja osigurati integralni i multidisciplinarni pristup krajoliku.

Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko primorje biti će potrebno uskladiti i sa IDPPDNŽ s obzirom na gore navedene ciljeve te ugraditi rezultate stručnih podloga u buduće prostorno planske dokumente Općine. Za potrebe izrade Izmjena i dopuna PPDNŽ izrađene su sljedeće stručne podloge:

- **Studija opravdanosti ugostiteljsko-turističkih zona na području Dubrovačko-neretvanske županije u svrhu izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana DNŽ,**

Cilj izrade je preispitati ugostiteljsko-turističke zone planirane PPDNŽ-om kako bi se temeljem provedene analize utvrdila njihova opravdanost, eventualna potreba ukidanja, kao i potreba za planiranjem novih zona.

Naime, u provedbi Plana nailazi se na poteškoće radi definiranih izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene za koje zbog prostorno-planskih, infrastrukturnih, imovinsko-pravnih i drugih razloga nije iskazan interes, niti je izgledna njihova realizacija. S druge strane nova izdvojena područja ugostiteljsko-turističke namjene mogu se planirati samo ako se smanje postojeća, odnosno ako izgrađena 80 % i više.

Analiza se provodi multikriterijalnom analizom temeljem odabranih kriterija, a vodeći računa kako o privlačnosti lokacije (povoljni prirodni uvjeti, vlasnički odnosi, infrastrukturna opremljenost,...), tako i njenim ograničenjima (nepovoljni terenski uvjeti, nedostatak prometne i druge infrastrukture, nesređeni vlasnički odnosi, ekološka mreža, vrijedni krajobraz, ograničen prihvatni kapacitet lokacije, postojeća namjena zemljišta,...). Na temelju provedene analize dati će se prijedlog lokacija za ukidanje, odnosno uvrštenje u Izmjene i dopune PPDNŽ.

- **Revizija ugostiteljsko-turističkih razvojnih zona na području DNŽ za potrebe Izmjena i dopuna Prostornog plana DNŽ**

- **Krajobrazna studija Dubrovačko-neretvanske županije,**

Cilj izrade je izvršiti inventarizaciju i tipološku klasifikaciju krajobrazu, odnosno njihovu podjelu na tipove/područja sa izraženim zajedničkim karakteristikama, te predložiti vrjednija područja u kojima se mogu očekivati konflikti s razvojem za koje bi se trebalo izvršiti vrednovanje u skladu s novim metodologijama. Propisat će se mjere zaštite, planiranja i upravljanja krajobrazom, specifične za svaki tip krajobrazu, koje trebaju osigurati razvoj djelatnosti uz zaštitu krajobraznih vrijednosti te ih ugraditi u odredbe prostornog plana.

U studiji će se ravnopravno tretirati prirodne i kulturne krajolike, uključujući kulturne krajolike kako gradova Dubrovnika, Korčule, Cavtata i drugih urbanih cjelina tako i ruralnih tradicijskih naselja.

U sklopu EU projekta „Baština-pokretač razvoja“ istražene su nove metodologije u zaštiti, planiranju i upravljanju krajobrazom, te su izrađene studije za pilot područje Dubrovnika na kojem su te metode primijenjene i provjerene.

Rezultati ovih istraživanja primijeniti će se na područje županije posebno na vrijedne ambijentalne i ambijentalne urbane i ruralne cjeline, na njihovu zaštitu u originalnom okruženju (primjena HIA-e za vrijedne ambijentalne i ambijentalne cjeline) u smislu uputa za planiranje u takvim prostorima uz određivanje područja detaljnih studija.

- **Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika DNŽ i podloga za zaštitu**

Elaborat u izradi poslužiti će za dalje dublje analize kao ulazni podatak za izradu sličnih ekspertiza kao podloge za izradu Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje i drugih planova užeg obuhvata na području DNŽ te izradu publikacije namijenjene edukaciji javnosti o vrijednosti prostora Županije.

- **Prostorno- prometna studija, revizija prometnog rješenja Dubrovačko-neretvanske županije,**

- **Elaborat zaštite od prirodnih i drugih nesreća za područje Dubrovačko-neretvanske županije**

3.4 Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Općine Dubrovačko Primorje

Prethodno usvojeno i objavljeno Izvješće o stanju u prostoru Općine Dubrovačko primorje se odnosi na razdoblje od 2011.-2015. godine, a donijelo ga je Općinsko vijeće Općine Dubrovačko primorje na 13. sjednici, održanoj 23. prosinca 2015. godine. Izvješće je objavljeno u „Službenom glasniku DNŽ“, broj 12/15, 31. prosinca 2015.

Izvješće je izrađeno kao dokument praćenja stanja u prostoru sukladno Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13) i prema Pravilniku o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“ broj 48/14 i 19/15).

Predmetno izvješće o stanju u prostoru obradili su problematiku stanja i poteškoća u razvoju Općine Dubrovačko Primorje. Izvješće o stanju u prostoru obuhvatilo je razdoblje od 2011. do 2015. godine i dalo analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata, odnosno:

- pokrivenost područja Općine Dubrovačko Primorje prostornim planovima,
- konceptualna obilježja prostornog razvitka na temelju Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko Primorje koje je tada bilo u izradi,
- opću ocjenu i nedostatke prostorno-planske dokumentacije i razloge za njenu izmjenu ili dopunu,
- odnosno eventualno stavljanje izvan snage.

Umjesto usporedbe navodimo promjene u prostoru Općine Dubrovačko primorje nastale u zadnje četiri godine, tj. ostvarenje planskih postavki.

Cestovni promet

Broj ceste	Završeni radovi
D8	– Rekonstrukcija raskrižja D8 sa D235 i LC69094 u naselju Doli – Rekonstrukcija raskrižja D8 sa L69067 i nerazvrstanom cestom za Banju u naselju Slano
Ž6228	– Rekonstrukcija na dionici od kamenoloma Mironja do naselja Mravinca, u duljini 2,6 km
L69067	– Izvanredno održavanje na dionici od križanja s D8 do naselja Majkovi, duljine 4,2 km
	– Cesta Trnova-Groblje

U rekonstrukciji je:

- državna cesta D235 na dionici Rudine - Čepikuće
- lokalna cesta L69042 Trnovica – Čepikuće (D235).
- nerazvrstana cesta Centar Slano-Aci marina Slano (u tijeku)

Izrađen je prometni projekt i katalog nerazvrstanih cesta u Općini te je stavljen u funkciju.

Pomorski promet

- Luka nautičkog turizma Slano kapaciteta do 200 vezova je izgrađena i otvorena 2016. godine.
- Operativna obala luke Slano

Zračni promet

Izgradnja Interventnog heliodroma Smrijek

Vodoopskrba

- Izvršeni su vodoistražni radovi na bušotini Imotica koja će se kroz projekt Vodoopskrbni podsustav Imotica uključiti u vodoopskrbu Imotice i ostalih naselja u zaleđu Općine
- Završena je I faza vodoopskrbnog podsustava Majkovi i Dubravica.
- Rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava centar Slano

Odvodnja otpadnih voda

- izgrađen kanalizacijski sustav naselja Banići-Kručica- Slađenovići- PZ Banići sa spojem na uređaj za pročišćavanje u Slanom
- Rekonstrukcija sustava odvodnje - centar naselja Slano

Gospodarenje otpadom

- Unutar gospodarske zone Banići izgrađeno je reciklažno dvorište.
- Nabava spremnika za razvrstavanje otpada

Dokumentacija

Izrađena je prostorno planska dokumentacija (III.) IDUPU Slano za obuhvat cijelog naselja.

Ishodovane su lokacijske dozvole za:

- Prometnicu od graničnog prijelaza Čepikuće do državne ceste D8 (Kručica)
- Prometnicu Lisac- Rudine
- Pristupna cesta za ugostiteljsko - turističku zonu Sestrice
- Pristupna cesta za ŽCGO
- Vodoopskrbni podsustav Imotica
- Vodoopskrbni sustav Doli
- Kanalizacijski sustav Doli
- Županijski centar za gospodartenje otpadom Lučino Razdolje
- Magistralni plinovod Ploče – Dubrovnik - Prevlaka

4. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOMOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

4.1 Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Dubrovačko Primorje obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Prostor Općine Dubrovačko primorje kao i veliki dio Dubrovačko- neretvanske županije odlikuje se iznimnom vrijednošću krajolika, regionalnom raznolikošću i značajnim stupnjem prirodne očuvanosti. U europskom kontekstu, zahvaljujući još nezagađenom okolišu postoji razmjerno visoka razina kakvoće življenja.

Pri određivanju prostornog razvoja područja Općine Dubrovačko primorje moraju se uzeti u obzir obveze proizašle iz dokumenta prostornog uređenja šireg područja, a to su Strategija prostornog razvoja RH iz 2017. i Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije iz 2020. Ovi dokumenti prostornog razvoja daju osnovne smjernice prostornog razvoja koje se odnose i na područje Općine Dubrovačko primorje te određuju zahvate u prostoru od državnog i županijskog značenja.

Važeći Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko primorje je formiran uvažavajući smjernice Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije iz 2010. godine, te je izrađen prema postavkama Zakona o prostornom uređenju i gradnji iz 2007. Planom su formirana građevinska područja naselja za razvoj unutar kojih je omogućena izgradnja gospodarskih, javnih, društvenih, stambenih i drugih sadržaja, te izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke, gospodarske, športsko-rekreacijske i ostale namjene. Odredbama za provođenje PPUO Dubrovačko primorje utvrđeni su uvjeti, načini gradnje i korištenja prostora kao i mjere zaštite mora, poljoprivrednog tla, šuma, prirode i kulturnih dobara.

U razdoblju od donošenja PPUO Dubrovačko primorje došlo je do izmjene velikog broja zakona i propisa koji su nastali zbog usklađivanja s europskom zakonskom regulativom i europskim standardima kao i izmjena i dopuna PPŽ te svakako treba pristupiti izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana u svrhu usklađivanja.

U tijeku je izrada Odluke o izradi IDPPUO DP, naime završen je postupak OPZEM za IDPPUO DP, koji je ocijenio da su Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje prihvatljive za ekološku mrežu i da nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš ukoliko se ne budu planirali zahvati koji nisu procijenjeni strateškom procjenom utjecaja na okoliš Prostornog plana Dubrovačko – neretvanske županije.

Demografsko-sociološke okolnosti

Demografska obilježja stanovništva važan su pokazatelj stanja u prostoru, bilo kao pokazatelj gospodarskih, socijalnih, političkih ili nekih drugih procesa. U Općini Dubrovačko primorje zabilježen je pad broja stanovnika, što predstavlja negativan pokazatelj stanja u prostoru.

Stoga je potrebno na području Općine postići ravnomjerniji demografski razvoj i povoljno kretanje stanovništva. Da bi se to osiguralo, potrebno je osigurati ostanak domaćeg i poticati doseljavanje mladog i radno sposobnog stanovništva prvenstveno u zaobalje, naročito u graničnim i manje razvijenim područjima. U cilju toga već su djelomično riješeni prisutni infrastrukturni problemi (vodoopskrba, odvodnja, prometna infrastruktura i dr.) i samim time poboljšani uvjeti života. U proteklom četverogodišnjem razdoblju ostvarena je prva faza vodoopskrbnog podsustava Majkovi i Dubravica, napravljena su križanja u Dolima i iznad Banja na D8, u izgradnji je rekonstrukcija državne ceste Doli – Rudine – Lisac – granični prijelaz Čepikuće i lokalna cesta Čepikuće - Trnovica, riješena je odvodnja za potez naselja Banići - Kručica – Slađenovići te je rekonstruiran sustav vodoopskrbe i odvodnje u centru Slanog; rekonstruirana je lokalna cesta Slano – Majkovi.

Stanje infrastrukture potrebno je i dalje unaprjeđivati i proširivati u skladu s planovima razvoja, što se odnosi na prometnu infrastrukturu (cestovni, pomorski, zračni promet, poštu i elektroničke komunikacije) i komunalnu infrastrukturu (elektroenergetika, navodnjavanje, odvodnja otpadnih voda i gospodarenje otpadom).

Istovremeno ruralni prostori, naročito u priobalnim područjima, se transformiraju kroz mijenjanje fizionomije ambijentalnih i fizičkih značajki te je potrebno taj proces nadzirati. Potrebno je izrađivati kvalitetne studije koje je potrebno ugraditi u prostorne planove, radi očuvanja ambijenta s ciljem kvalitetnog i ugodnog življenja mladih obitelji u tim sredinama.

Izazovi

Izazovi u prostoru Općine su mnogobrojni, a mogu se izdvojiti:

- litoralizacija i vezano na to očuvanje mora i obalnih područja, te
- utjecaji turizma, potom

- bespravna gradnja.
- klimatske promjene kao i

Litoralizacija i turizam

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti velikim dijelovima obalnog područja izvan naselja jer su na tim potezima planirana građevinska područja ugostiteljsko-turističke i rekreacijske namjene koja su namijenjena potencijalnim investitorima. Potrebno je sagledati kumulativne vizualne i druge utjecaje na obalni krajolik kako bi se održivo upravljalo ovim prirodnim resursom. Gradnja na obalnom području uz nedostatak sustava odvodnje i uređaja za pročišćavanje jedan je od najvećih izazova koji negativno utječu na očuvanje mora i obalnog područja.

Bespravna gradnja

Problem bespravne gradnje objekata u Općini također je prisutan. Realno stanje u prostoru po pitanju bespravne gradnje nije sagledivo na temelju izdatih rješenja o legalizacijama. Samo pozitivno riješeni zahtjevi prikazani su na portalu MPGI u Infrastrukturnom sustavu prostornog uređenja (ISPU), ali činjenica je da još svi predmeti nisu riješeni, a odbijeni zahtjevi se ne evidentiraju na geoportalu, pa utoliko slika nije potpuna.

Iz dostupnih podataka, većina legaliziranih objekata je unutar građevinskih područja naselja i većinom se radi o stambenim objektima.

Većina bespravnih objekata koji nisu legalizirani nalazi se na području Bistrine unutar posebnog rezervata u moru Malostonski zaljev i Malo more. Naime na Bistrini postoji cca 50-tak manjih objekata stanovnika Stupe, Ošlja i Štedrice koji objekti su u građeni za potrebe marikulture – školjkarstva koje je značajna gospodarska grana Općine. Školjkarstvom se bavi niz obitelji koje gravitiraju ovom području i bilo bi važno da se ovo pitanje riješi koliko u cilju demografske obnove - toliko i u cilju razvoja gospodarstva. Od 50-ak objekata (vidljivih na DOF-u 2019.) za 30-ak objekata podnesen je zahtjev za legalizaciju Upravnom odjelu za prostorno uređenje i gradnju, međutim do danas nije riješen njihov status.

ZAKON (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19), članak 48a. stavak 1. točka 4. kaže da se u prostoru ograničenja izvan građevinskog područja može planirati gradnja zgrade građevinske (bruto) površine do 30 m² namijenjene uzgoju marikulture na pomorskom dobru za potrebe obrta ili pravne osobe, registriranih za uzgoj marikulture na pomorskom dobru koji imaju koncesiju na pomorskom dobru za korištenje površine mora najmanje 1 ha.

Neiskorištenost poljoprivrednih površina

Od izazova još možemo izdvojiti uočene probleme neiskorištenosti i zapuštenosti poljoprivrednih površina i nepostojanje strategije gospodarenja zemljišnom imovinom i nekretninama u vlasništvu države, područne (regionalne) i lokalne samouprave, kao važnog potencijalnog razvojnog resursa.

Klimatske promjene

Dubrovačko primorje, kao i cijela jadranska obala, izloženo je utjecajima klimatskih promjena kao što su suša, šumski požari, podizanje razine mora, nove vrste organizama u moru itd. Neke od negativnih utjecaja moguće je ublažiti planiranjem i izgradnjom adekvatne infrastrukture, te razvojem sustava za rano otkrivanje i informiranje mogućih prirodnih prijetnji.

Održivo upravljanje obalnim područjem objedinjuje ekološka pitanja s razvojnim planiranjem, što dovodi do potrebe usklađivanja planova na svim razinama, a izazovi su kako održivo iskoristiti potencijal bez uništavanja prirodnih i kulturnih resursa.

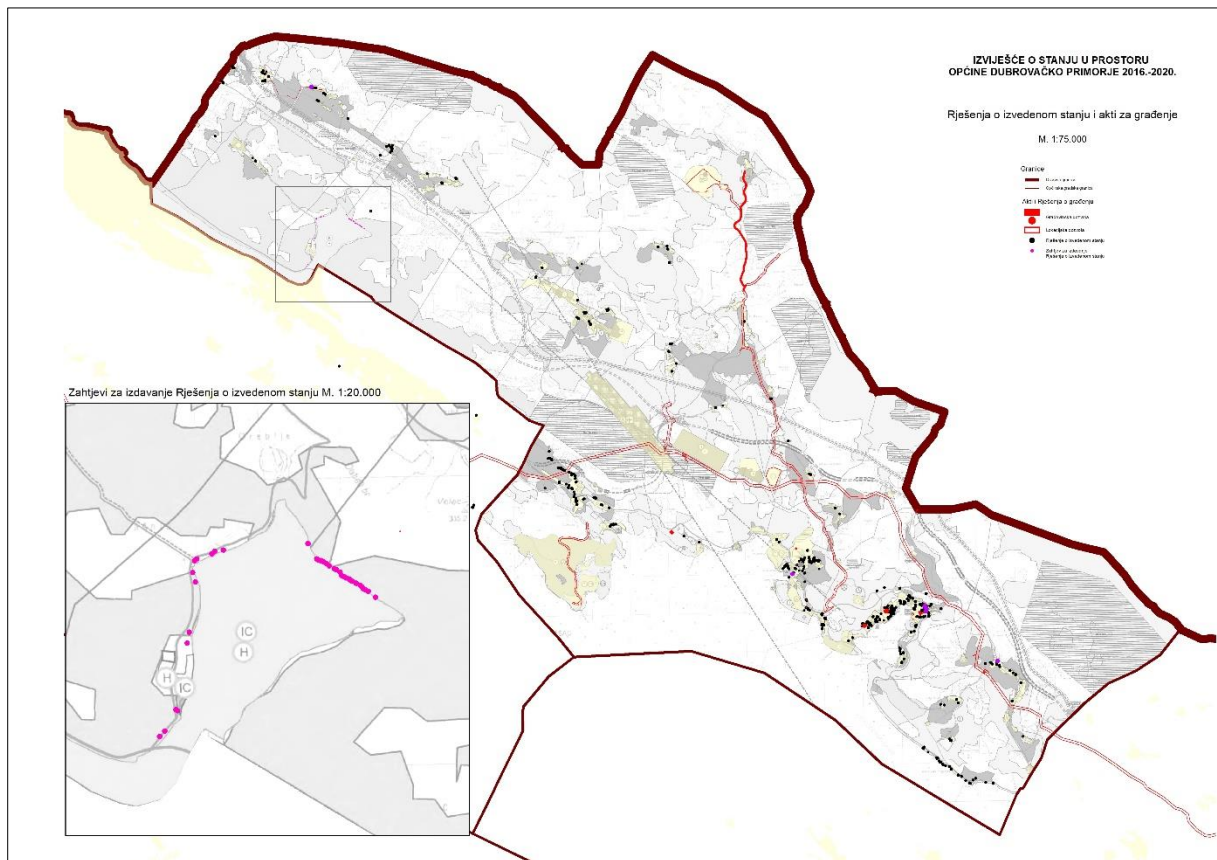
Mogućnosti

Mogućnosti razvoja u prostoru Općine su velike, pa navedimo neke:

- Očuvanje prostorne raznolikosti i posebnosti manjih geografskih cjelina
U cilju očuvanja identiteta Dubrovačkog primorja kao jedinstvenog područja sa svojim specifičnim ruralnim cjelinama i kulturnim krajolicima kao dijelova nekadašnjeg šireg prostora grada Dubrovnika potrebno je raditi na jačanju svijesti o važnosti očuvanja raznolikosti i posebnosti prostora općine.
- očuvanje krajobraza u izvornom obliku kroz uključivanje u prostorne planove
Potrebno je kontinuirano raditi na povećanju kvalitete prostornih planova, izradom konzervatorsko-krajobraznih studija i ugradnjom smjernica u prostornu - plansku dokumentaciju kako bi se planiranje i gradnja usmjerila na poštivanje tradicijskih matrica, materijala i oblika.
- unapređenje kulture građenja
Potrebno je educirati stanovništvo i senzibilizirati ga na vrijednosti zatečene baštine, te ukazivati na povezanost očuvanja tradicijskih načina gradnje i razvoja budućih vidova turizma u smislu difuznih hotela, boravka turista u seoskim kućama daleko od obale i slično.
- razvoj lokalne poljoprivrede

Potrebno je poticati razvoj lokalne poljoprivrede u smislu uzgoja voća i povrća, lova, stočarstva, marikulture, ribolova i lova za lokalne hotele ili vlastita domaćinstva.

Slika 14. Rješenja o izvedenom stanju i akti za građenje

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije

4.2 Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine

ZAKON iz 2013. godine donio je novinu u smislu izrade prostornih planova nove generacije od državnog plana preko županijskog do lokalnih planova.

Novina je u tome što su svi planovi ujedno provedbeni s obzirom da je na svim razinama omogućena izrada provedbenih planova. Također planovi (grafika i odredbe) bit će standardizirani, a izrađivat će se na GIS platformi i prilikom izrade samo preuzimati pojedini sadržaji plana šireg obuhvata.

Nakon donošenja državnog plana bilo je zamišljeno izraditi županijske planove nove generacije i potom sve planove JLS.

Međutim cijela ideja ne ide kako je i zamišljena.

Naime sukladno Zakonu DPPR se trebao donijeti do 1. siječnja 2016., ali nije tako pa cijeli proces kasni.

U međuvremenu, zbog potrebe, niz županijskih planova se mijenja i dopunjuje kao i planovi JLS. Izmjene i dopune su Zakonom omogućene, ali njihova procedura je sukladna starom Zakonu iz 2007. U početku nije bilo problematično, ali kako vrijeme odmiče, danas se, slijedom naputka MPGI od 20. listopada 2020. godine (Klasa:350-01/20-01/500, Ur.Broj: 531-06-1-2-20-1) nalazimo u prijelaznom razdoblju i prilagođavanju na novi Zakon što dovodi do zbunjujućih, nepredvidljivih situacija na koje nismo navikli i koje nisu po Zakonu nego su ipak samo preporuke i naputci MPGI.

Sporna je metoda određivanja zona državnog i županijskog značaja jer nije nedvojbeno utvrđena te se prilikom izmjena i dopuna radi usklađenja prostornih planova uređenja sa županijskim prostornim planom dovodi u pitanje mogućnost usklađenja PPUO s PPŽ.

Potrebu izrade planova za Dubrovačko primorje, u ovom trenutku, nije moguće točno odrediti, osim očigledne potrebe izrade Izmjena i dopuna PPUO iz 2013. radi usklađenja s važećim Zakonima i PPŽ iz 2020. te pokušaja rješavanja aktualnih problema u prostoru u mjeri u kojoj će to biti moguće.

Sukladno Zakonu predviđena je izrada planova nove generacije i to:

1. Državnog plana prostornog razvoja (DPPR)
Prostornih planova posebnih obilježja (Prostori plan ZERP-a, epikontinentalnog pojasa RH, Nacionalnih parkova, parkova prirode te drugih koji će biti određeni DPPR-om) kao i UPU-a izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu državnog značaja
2. Prostornog plana županije (PPŽ) i UPU-a IGPIN županijskog značaja, te
3. Prostornog plana uređenja JLS (PPU) GUP-a i UPU-a.

Redosljedom kako je navedeno, a s obzirom na situaciju, proći će još nekoliko godina dok se državni, a potom i županijski plan izrade, kada će se moći izraditi PPUO DP nove generacije.

Obveza iz PPŽ o izradi Prostornog plana posebnog rezervata Malostonski zaljev i Malo more je preporuka budući se radi o planu koji bi obuhvatio dijelove 4 JLS (DP, Ston, Janjna i Slivno) i kojeg bi bio nositelj Država odnosno Ministarstvo, što još nije izvjesno.

Međutim u međuvremenu se mogu izraditi ID Plana stare generacije, te izrađivati pojedine sektorske studije kao priprema za plan nove generacije kako bi on bio što kvalitetniji.

Također moguće je izraditi UPU-e za pojedine zone izdvojene namjene izvan naselja koje su utvrđene važećim PPUO-m.

Prostornim planom uređenja Općine Dubrovačko primorje propisana je izrada 25 prostornih planova užeg područja i to 6 UPU-ova i 19 DPU-ova od kojih su izrađena 3 UPU-a i to Slano, Banići-Kručica-Slađenići i UPU TZ i LN Sestrice kao i 1 DPU Polje koje je naknadno inkorporiran u novi UPU Slano.

Ostali planirani DPU-i ukoliko ih bude potrebno raditi, radit će se kao UPU-ovi budući je novi Zakon ukinuo DPU kao vrstu plana.

Planirana su 3 UPU-a za cijela područja naselja od kojih još nije izrađen za naselje Doli, a od 3 UPU-a za izdvojene zone izvan naselja još nisu izrađeni UPU za Golf Sestrice i UPU za Luku – suhu marinu u Kručici.

Od 19 DPU-a izrađen je samo jedan i to Peća unutar obuhvata UPU Slano, a ostali se odnose na 4 ugostiteljsko-turističke zone izvan naselja (Osmine, Rat, Budima i Smokvina), 2 sportsko-rekreacijske zone izvan naselja (Ponta

Sladenovići i Mješnice), 4 groblja (Slano, Banići, Ošlje i Topolo), 5 zona proizvodne namjene izvan naselja (Rudine, Smokvina-Visočani, Visočani I i II, Štedrica) i dvije zone poslovne namjene izvan naselja (centar marikulture i poslovnu zonu Lučino razdolje) te za 1 infrastrukturni sustav (ZL Rudine).

Planirani DPU za poslovnu zonu izvan naselja Lučino razdolje nije potrebno izrađivati jer se radi o infrastrukturnom zahvatu te je ishođena lokacijska dozvola, a planirani DPU za proizvodnu zonu izvan naselja Rudine neće biti potrebno raditi jer je zona dislocirana.

Kroz planirane Izmjene i dopune Plana biti će potrebno preimenovati DPU u UPU i također ih planirati budući je zakonom utvrđena potreba izrade detaljnijih planova za sve zone izdvojenih namjena izvan naselja, a što ovisi o potrebama Općine i planovima razvoja u bližoj budućnosti, koji će se svaki put utvrđivati na Općinskom vijeću. Naime, Zakonom je omogućeno da se odlukom o izradi UPU-a može odrediti uži ili širi obuhvat od obuhvata određenog PPUO-om te Zakon kaže da se može odrediti obuhvat UPU-a i za područje za koje obuhvat nije određen u PPUO-u.

Važeći Plan, kada je rađen 2013. godine definirao je GP i utvrdio izgrađene i neizgrađene komunalno opremljene dijelove, međutim nije utvrdio neizgrađene, neopremljene dijelove GP te za njih potrebu izrade UPU-a sukladno članku 201. Novog Zakona koji je tek nakon donošenja Plana stupio na snagu.

Kroz planirane ID bit će potrebno revidirati građevinska područja i utvrditi točna područja neizgrađenih neopremljenih dijelova gp naselja. Preporuka je da se takva područja obrade kroz IDPPUO s detaljnošću UPU-a, tj da se za njih planira potrebna infrastruktura kako nebi nakon donošenja Plana bilo potrebno izrađivati UPU-ove za male djeliće građevinskih područja pojedinih naselja, te da se izbjegne veliki broj UPU-a.

U prošlom četverogodišnjem razdoblju izrađen je UPU za obuhvat funkcionalne cjeline naselja Slano sa pripadajućim akvatorijem i takva praksa bi se trebala utvrditi i za ostala naselja u Općini.

Naime kroz ID Plana potrebno je za pojedina naselja (kako ona nova tako i naselja s povijesnim nukleusima) utvrditi potrebu izrade UPU-a cijelog naselja kako bi se cjelovito riješili svi uočeni problemi (očuvanje identiteta naselja kroz analizu povijesne matrice i oblikovanja, mogućnosti i način širenja naselja, zaštite i očuvanja vizura na i iz naselja, infrastrukturnih i komunalnih potreba).

Na razini Općine bit će potrebno sagledati i prostor izvan građevinskih područja s obzirom na legalizaciju i stanje u prostoru s obzirom na objekte koji nisu legalizirani te odlučiti što učiniti s područjima posebno zahvaćenim nelegalnom gradnjom.

Zakon je utvrdio potrebu izrade UPU-a:

- Za neuređene dijelove građevinskog područja (moguće je riješiti kroz IDPPUO), i
- za izgrađene dijelove građevinskih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju (u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 56. stavka 3. novog Zakona, koji još nije donesen.)

koje obuhvate će biti potrebno utvrditi u ID PPUO.

I na kraju potrebno je ID PPUO DP uskladiti s prostornim planom Županije, Zakonom o prostornom uređenju te ostalim važećim zakonima, sektorskim dokumentima i propisima od važnosti za ovaj prostor i lokalnu zajednicu.

Izvrješće o stanju u prostoru sadrži elemente koje je potrebno ugraditi u buduće izmjene i dopune Plana (tematske cjeline polazišta i analize i ocjene stanja i trendova prostornog razvoja).

S obzirom da su IDPPUO DP u pripremi i da je izrađen Prijedlog odluke o izradi, ovdje se analizira taj prijedlog Odluke:

Izmjene i dopune PPUO Dubrovačko Primorje

Donošenjem Prostornog plana Dubrovačko-Neretvanske županije (Službeni glasnik DNŽ, br. 6/03., 3/05.-uskl.,3/06.*, 7/10., 4/12.-isp., 9/13., 2/15.-uskl., 7/16., 2/19., 6/19.-pročišćeni tekst, 3/20. i 12/20.–pročišćeni tekst; *-Presuda Visokog upravnog suda RH Br:Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., "Narodne novine", br. 10/15. od 28.1.2015., a osobito s obzirom na potrebu usklađenja s novim Zakonom o prostornom uređenju stvorene su pretpostavke za izradu Izmjena i dopuna PPUO Dubrovačko primorje.

Prijedlog Odluke o izradi IDPPUO DP je izrađen. Izdana su mišljenja Upravnog odjela za zaštitu okoliša, imovinsko-pravne i komunalne poslove Dubrovačko-neretvanske županije da su IDPPUO DP prihvatljive za ekološku mrežu te da nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš ukoliko se istim ne budu planirali zahvati za koje je potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš, odnosno ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš, a

koji nisu procijenjeni strateškom procjenom utjecaja na okoliš Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije.

Prijedlog izmjena i dopuna se odnosi na:

- usklađenje sa ZAKONOM,
- usklađenje s Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije,
- redefiniranje granica građevinskih područja naselja prema zahtjevima fizičkih i pravnih osoba te redefiniranje izgrađenih i neizgrađenih dijelova građevinskih područja,
- određivanje uređenih i neuređenih dijelova (unutar neizgrađenih dijelova građevinskih područja),
- redefiniranje (proširenje) građevinskih područja na prostoru uvale Bistrina, k.o. Stupa i k.o. Ošlje kao izdvojenih cjelina naselja Ošlje, Stupa i Štedrica temeljem već izgrađenih objekata koji su u postupku legalizacije, a sve u cilju demografske obnove i razvoja marikulture na navedenom prostoru,
- preispitivanje obveze izrade urbanističkih planova uređenja,
- preispitivanje i izmjenu uvjeta i načina gradnje za sve vrste građevina i površina unutar građevinskih područja naselja, unutar građevinskih područja izvan naselja za izdvojene namjene kao i na površinama izvan građevinskih područja, sve u svrhu omogućavanja kvalitetne i nedvojbene primjene Plana,
- preispitivanje, ažuriranje i izmjenu infrastrukturnih rješenja važećeg Plana u segmentu prometa, vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe, telekomunikacija i sl.,
- usklađenje PPUO sa Uredbom o ISPU (Narodne novine, broj 115/15.).

Unutar ovih općenitih postavki posebna pažnja će se obratiti na planiranje

1. Solarnih elektrana,
2. školjarskih magazina na pomorskom dobru,
3. veće asfaltne baze na Mironji,
4. gradnji izvan građevinskog područja te
5. preispitivanju planiranja UPU-ova za neizgrađene i neuređene dijelove gp naselja

Problematika ucrtavanja SE koje nisu u PPŽ

Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Dubrovačko primorje (2012.) utvrđene su potencijalne lokacije samostojećih sunčanih elektrana temeljem „Stručne ekspertize za utvrđivanje potencijalnih zona za smještaj sunčanih elektrana na prostoru Općine dubrovačko primorje“ rađene za potrebe izrade Plana. Međutim 2017. donesen je Plan korištenja OIE DNŽ, za koji je proveden postupak SPUO i koji je ugrađen u Izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (2020.) kojom prilikom su utvrđene potencijalne lokacije sunčanih elektrana koje se na području Općine Dubrovačko primorje dijelom razlikuju od lokacija utvrđenih Prostornim planom uređenja Općine Dubrovačko primorje.

Prostornim planom županije u članku 159b. „Lokacije sunčanih elektrana (toplinske i fotonaponske) mogu se na temelju detaljno razrađenih kriterija za planiranje i izgradnju utvrditi u PPUG/O“ je otvorena mogućnost planiranja SE u PPUO u kom slučaju bi bilo potrebno raditi SPUO zbog ucrtavanja novih lokaliteta.

Međutim, dvojbe su riješene najnovijim naputkom MPGI KLASA: 350-01/20-02/325; URBROJ: 531-06-1-20-4 od 21. prosinca 2020. u svezi planiranja SE koje nisu planirane PPŽ-om.

Naime ipak neće biti moguće planirati nove SE na razini JLS ukoliko nisu strateški planirane u PPŽ. Naputak kaže: Ukoliko se provedba za predmetne zahvate u prostoru ne određuje: Županijskim prostornim planom, u vremenu prelaska iz starog (strateški prostorni plan županije) u novi sustav prostornoga uređenja (provedbeni prostorni plan županije), moguće je iste odrediti na strateškoj razini te je predmetne zahvate u prostoru potrebno označiti simbolom na kartografskom prikazu br.2 Infrastrukturni sustav-energetski br.2., a u odredbama za provedbu istih odrediti smjernice i kapacitete te najveće dopuštene površine na temelju kojih će se predmetni zahvat u prostoru detaljnije odrediti prostornim planom uređenja općine iii grada.

Planiranje zona rekreacije izvan građevinskog područja omogućeno je PPDNŽ-om sukladno Zakonu na način da u takvim zonama nije omogućena gradnja čvrstih građevina. Pitanje koje bi Općina htjela razriješiti u ovim izmjenama i dopunama je planiranje karting staze na površini od 2 ha iako nije planirana PPDNŽ-om. S obzirom da u toj zoni ne bi bilo nikakve gradnje građevina nego samo staza, parking i hidrantska mreža, načelno bi tako nešto bilo moguće, ali bi se trebalo razriješiti u komunikaciji s MPGI jer do sada nije bilo takvih slučajeva....

Bilo bi potrebno omogućiti **izgradnju nove veće asfaltne baze**. U zone I4 na Mironji od 12 ha već postoji asfaltna baza koja ne radi i koja se ne može demontirati. Postoji poteba za novom većom asfaltnom bazom koja bi služila za potrebe izgradnje pristupnih cesta Pelješkog mosta koja bi se mogla smjestiti na susjednoj. Ovo pitanje je također potebno razriješiti jer je hitna potreba za proizvodnjom 700 000 tona asfalta za potrebe izgradnje ceste.

Rješavanje problematike bespravnih magazina na pomorskom dobru u uvali Bistrina

Problem bespravne gradnje objekata u Općini također je prisutan. Realno stanje u prostoru po pitanju bespravne gradnje nije sagledivo na temelju izdatih rješenja o legalizacijama. Samo pozitivno riješeni zahtjevi prikazani su na portalu MPGI u Infrastrukturnom sustavu prostornog uređenja (ISPU), ali činjenica je da još svi predmeti nisu riješeni, a odbijeni zahtjevi se ne evidentiraju na geoportalu, pa utoliko slika nije potpuna.

Iz dostupnih podataka, većina legaliziranih objekata je unutar građevinskih područja naselja i većinom se radi o stambenim objektima.

Većina bespravnih objekata koji nisu legalizirani nalazi se na području Bistrine unutar posebnog rezervata u moru Malostonski zaljev i Malo more. Naime na Bistrini postoji cca 50-tak manjih objekata stanovnika Stupe, Ošlja i Štedrice koji objekti su u građeni za potrebe marikulture – školjkarstva koje je značajna gospodarska grana Općine. Školjkarstvom se bavi niz obitelji koje gravitiraju ovom području i bilo bi važno ovo pitanje riješiti koliko u cilju demografske obnove - toliko i u cilju razvoja gospodarstva. Od 50-ak objekata (vidljivih na DOF-u 2019.) za 30-ak objekata podnesen je zahtjev za legalizaciju Upravnom odjelu za prostorno uređenje i gradnju, međutim do danas nije riješen njihov status.

ZAKON (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19), članak 48a. stavak 1. točka 4. kaže da se u prostoru ograničenja izvan građevinskog područja može planirati gradnja zgrade građevinske (bruto) površine do 30 m² namijenjene uzgoju marikulture na pomorskom dobru za potrebe obrta ili pravne osobe, registriranih za uzgoj marikulture na pomorskom dobru koji imaju koncesiju na pomorskom dobru za korištenje površine mora najmanje 1 ha.

Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12, 143/13, 65/17, 14/19), u članku 6. stavku 1. alineji prvoj, kaže da se nezakonito izgrađena zgrada ne može ozakoniti ako se nalazi na području koje je prostornim planom uređenja općine, određeno kao površina izvan građevinskog područja u posebnom rezervatu, osim zgrade izgrađene u skladu s prostornim planom i zgrade izgrađene unutar tradicijske naseobine određene prostornim planom područja posebnih obilježja ili drugim prostornim planom.

PPŽ iz 2020. je člankom 67b. usklađen sa Zakonom, a u člancima 139b i 139f kaže da je u lukama otvorenim za javni promet i njihovim izdvojenim bazenima moguće planirati pored ostalih i turističke, ribarske i školjcarske, vezove i sidrišta te odgovarajuću infrastrukturu i suprastrukturu. Te da se školjcarski vezovi i školjcarska infrastruktura i suprastruktura planiraju u novoj luci Bistrina (Stupa - Dubrovačko primorje), koja je planirana kao luka otvorena za javni promet lokalnog značaja dijelom kao školjcarska s odgovarajućom infrastrukturom i suprastrukturom, dužine lučkog područja do 400m s operativnom obalom dužine do 100m. U mjerama za oblažavanje štetnih posljedica planiranog zahvata (članak 295n) na područje ekološke mreže HR4000015 MALOSTONSKI ZALJEV u točki 67. kaže da je potrebno za novu luku predvidjeti tehničke mjere postupanja s otpadnim vodama, u točki 68. da se prilikom daljnjeg projektiranja luke Bistrina u najvećoj mogućoj mjeri izbjegava gradnja (nasipavanje, betoniranje) u morskom dijelu, u svrhu očuvanja fizikalno – kemijskih uvjeta u uvali Bistrina, a u točki 69. da se s obzirom na odredbu 139 preporuča za područje uvale u kojoj je planirana nova luka s različitim namjenama u moru i na obali, a s obzirom na vrijednost i zaštitu, a za potrebe Plana marikulture prethodno izradi Plan razvoja lučkog područja koji obuhvaća cjelokupni akvatorij i pripadajuću obalu, u kojem će se sagledati sve namjene i definirati načini korištenja te odrediti točan položaj, obuhvat i prihvatljiv broj vezova pojedinih sadržaja.

Sličan problem bespravne gradnje na pomorskom dobru unutar posebnog rezervata ima i općina Ston koja se u svom prostornom planu iz 2018. poziva na članak ID Zakona iz 2017. pa odredba 56. IDPPUO Stona dozvoljava unutar granica ZOP-a smještaj građevina u funkciji marikulture tj. gradnju zgrade građevinske brutto površine do 30m² za potrebe prijavljenog obrta ili pravne osobe registrirane za uzgoj marikulture na pomorskom dobru koja ima koncesiju na pomorskom dobru za korištenje površine mora najmanje 1ha, a dalje u 9 točaka u odredbi se propisuju uvjeti za oblikovanje navedenih građevina u funkciji marikulture ...:

DNŽ je 2020. izradila Studiju procjene stanja marikulture u Malostonskom zaljevu, čiji je bio cilj objediniti sve dostupne podatke o ovom području proizašle iz znanstvenih i stručnih radova, programa praćenja i drugih dokumenata. Studija otvara i neka nova pitanja vezana uz upravljanje ovim područjem te nudi pregled potrebnih aktivnosti i predlaže metodologiju za dobivanje podataka potrebnih za učinkovito i održivo upravljanje Malostonskim zaljevom.

Može se zaključiti da su navedeni zakoni noviji kao i Prostorni plan Županije i Prostorni plan Općine Ston, a Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko primorje datira iz 2013., te će biti potrebno izvršiti usklađenje i planirati područje sukladno gore navedenom, što znači unijeti odredbu zakona o prostornom uređenju iz 2017. te dati posebne uvjete za oblikovanje građevina slično kao Općina Ston, potom se odrediti prema prijedlogu iz

PPŽ za planiranje nove luke otvorene za javni promet u Bistrini na kojoj se dijelom rješavaju i pitanja školjkara, te evtl izraditi preporučenu studiju za akvatorij Bistrine s obzirom na ekološku mrežu i sve namjene koje se u njoj planiraju.

Očito je da je ovo područje koje povezuje 4 općine, a prekinuto je državom BIH izuzetno slojevito i zahtijevno s mnogim ograničenjima, ali koje napokon treba održivo isplanirati sukladno zaštiti prirode ali i gospodarskim djelatnostima koje su osnova razvoja ovog područja.

I dalje ostaje potreba izrade Plana upravljanja ovim zaštićenim dijelom prirode, kao i evtl. izrada Prostornog plana Malostonskog zaljeva, koja je u ingerenciji Države, a u kojima će Općina aktivno sudjelovati.

4.3 Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Opće preporuke

Iz analize stanja u prostoru mogu se donijeti određeni zaključci o potrebnim aktivnostima Općine Dubrovačko primorje koje nisu usko vezane samo za prostorno planiranje, ali koje se neposredno odnose na daljnji razvoj Općine.

Za područje Općine izrađena je osnovna planerska dokumentacija (PPUG), te dva važna UPU-a za naselja na obali u prostoru ograničenja (1000m od obale), a koja je bila neposredno potrebna radi razvojnih potreba (UPU Slano i UPU Banići-Kručica-Slađenići), također UPU TZ i LN Sestrice. Planiran je i UPU naselja Doli, ali još nije izrađen.

Kako se građevinska područja ostalih naselja, kao i izdvojena građevinska područja drugih namjena nalaze u zaštićenom obalnom pojasu (cijela Općina je u ZOP-u), u narednom bi razdoblju trebalo više pažnje posvetiti izradi prostornih planova cjelina naselja ili funkcionalnih dijelova tih cjelina. To se prvenstveno odnosi na potrebu izrade UPU-a za naselja koja u sebi sadrže povijesni nukleus, a to je većina naselja.

Kako se građevinski i komunalni zahvati očekuju u budućnosti u tim naseljima, bilo bi nužno kroz izradu urbanističkih planova odrediti čvrste kriterije za njihov razvoj, uz istovremenu maksimalnu zaštitu postojeće povijesne urbane matrice i povijesnih građevinskih struktura.

Za daljnji razvoj potrebno je provoditi sve aktivnosti za poboljšanje demografske slike prostora i povećanje udjela aktivne populacije, s obzirom na negativan trend broja stanovnika Općine Dubrovačko primorje u zadnjem popisnom razdoblju. Potrebno je omogućiti mladom i radno aktivnom stanovništvu visoku kvalitetu života, ne samo sadržajima i standardom života, već i omogućavanjem izgradnje vlastitih stambenih objekata i mjerama za poboljšanje prometne i komunalne infrastrukture. U navedene aktivnosti potrebno je uključiti i aktivnosti koje se bave razvojem ljudskih potencijala, unaprjeđenjem svih oblika obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne sigurnosti.

Razvoj gospodarstva treba stimulirati kroz povećanje konkurentnosti, razvoj malog i srednjeg poduzetništva, razvoj ruralnog područja, poljoprivrede, marikulture, ribarstva, zanata vezanih za kamen i pratećih gospodarskih grana kao što je proširenje turističke ponude izvan samog hotelskog smještaja i kupanja. Daljnje mjere za unaprjeđenje gospodarstva su one koje se odnose na ukupni razvoj poduzetničke infrastrukture, privlačenje domaćih i stranih investitora i olakšavanja financiranja kako javnih tako i privatnih razvojnih programa.

Slijedeće preporuke, mjere i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja Općine Dubrovačko primorje daju se u cilju osiguravanja uvjeta za održivi prostorni razvoj.

Integralni pristup u planiranju održivog razvoja prostora

Prilikom planiranja prostora Općine DP potrebno je osigurati integralni pristup, te razvojne opcije razmatrati multidisciplinarno kao temeljne podloge za formiranje strategija, planova i programa, a s obzirom na činjenicu međuovisnosti gospodarskog razvoja, razvoja javnog sektora, infrastrukture, zaštite okoliša i prostornog uređenja, uz primjenu zahtjeva održivosti.

Integralni pristup osigurati će se vertikalnom integracijom strateških gospodarskih i društvenih razvojnih dokumenata od nacionalne preko regionalne do lokalne razine, te njihovom horizontalnom integracijom u općinske dokumente, pa tako i usklađivanja strateških planova s planovima prostornog uređenja, pri tome vodeći računa o zahtjevima zaštite okoliša putem postupka strateške procjene utjecaja plana na okoliš, odnosno ocjene o potrebi strateške procjene.

Integriranje planova i njihovo usklađivanje iznimno je važno zbog činjenice da se financijski najzahtjevnije mjere iz strateških dokumenata realiziraju kroz investiranje u realizaciju zahvata u prostoru, bilo da se sredstva osiguravaju iz EU fondova, nacionalnih ili županijskih izvora ili općinskog proračuna.

Korištenje i zaštita prostora

U preispitivanju namjene prostora, planiranja infrastrukture, uređenja prostora i određivanja uvjeta korištenja prostora na obalnom području u prostoru ograničenja (1000m od odobalne linije na kopno i 300m od obalne linije u more) i općenito u ZOP-u (koji je cijela Općina) potrebno je polaziti od komplementarne međuzavisnosti morskog i kopnenog dijela koji čine jedinstvenu cjelinu. Na integralan način razmotriti sve elemente koji se odnose na hidrološke, geomorfološke, klimatske, ekološke, društveno-gospodarske i kulturološke sustave kako ne bi premašili **prihvatne kapacitete obalnog područja** i kako bi se spriječili negativni učinci prirodnih nepogoda. U tu svrhu, u nedostatku prostornih i urbanističkih standarda na nacionalnoj razini, potrebno je razviti vlastite

prostorne i urbanističke standarde i pokazatelje za planiranje u Općini. Isto tako potrebno je definirati pokazatelje izračuna prihvatnog kapaciteta za planiranje u obalnom području.

Gradovi i naselja i kvaliteta izgrađenog prostora

Opremljenost i kvaliteta izgrađenog prostora naselja izuzetno je važna da ne bi došlo do obezvrjeđivanja temeljnih kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora. Poboljšanje kvalitete izgrađenog okoliša važan je element funkcionalnosti naselja uspostavom sustava javnih površina, uključujući i prometnice kroz koje je položena komunalna infrastruktura kao i javnih sadržaja. Fizionomsko morfološka obilježja odnose se na kvalitetu oblikovanja prostora, kompozicijske vrijednosti matrice naselja, poštivanje zatečenih krajobraznih vrijednosti i vrijednih elemenata lokalne tradicijske tipologije naselja.

Strateške mjere za podizanje standarda ruralnih naselja potrebno je utvrditi kroz razvoj komunalne, društvene i kulturno-socijalne infrastrukture te ju je potrebno podići na razinu životnih uvjeta u gradovima, kao i kroz samo unaprjeđenje urbano-ruralnih veza. Razvoj ruralnih područja jedan je od ključnih razvojnih prioriteta Europske unije. Najveći razvojni fondovi usmjereni su upravo na revitalizaciju i razvoj specijaliziranih djelatnosti u ruralnim područjima koje omogućuju povećanje kvalitete života, zaustavljanje iseljavanja stanovništva i stvaranje radnih mjesta te poticanje razvoja agroturizma, ruralnog turizma i tradicijskih obrta.

Na područjima zahvaćenim nelegalnom gradnjom unutar građevinskih područja naselja treba navesti propisivanje obvezne izrade planova urbane sanacije i urbane preobrazbe kojima bi se osigurala mreža javnih prostora, prometna i ostala infrastruktura i primjereno oblikovana gradnja prilagođena konkretnom okruženju.

Razvoj i izgradnja naselja

Uzimajući u obzir planiranu veličinu građevinskog područja, novu izgradnju potrebno je uskladiti s trendovima kretanja stanovništva i gospodarskog razvoja. Obzirom na suvremena kretanja i pokretljivost stanovništva, prometnu dostupnost i mogućnosti virtualnog komuniciranja, sve manje stalnih i dugoročnih radnih mjesta, nesigurno je vezivati izgradnju naselja isključivo za stalno nastanjivanje i mjesto rada. Stoga bi u planiranju daljnje izgradnje kriteriji izgrađenosti infrastrukture, mogućnosti komunalnog opremanja, očuvanja krajobraza, graditeljske baštine, slike naselja, prirode i ekosustava, trebali biti odlučujući.

Gradnju u planiranim, a neizgrađenim područjima naselja vezivati za uređenje građevinskog zemljišta (osiguranjem dostatnih prometnica i druge tehničke infrastrukture) s racionalnim gustoćama naseljenosti primjerenim pojedinom naselju i lokaciji te na način poštivanja zatečenih vrijednosti i tradicionalne matrice naselja. Novu gradnju u naseljima uvjetovati izgradnjom sustava za odvodnju otpadnih voda, radi daljnje zaštite okoliša te obalnog mora.

Aktivnostima očuvanja i obnove (rekonstrukcija, sanacija) postojećeg stambenog fonda davati isto značenje kao i novim stambenim gradnjama (osobito u povijesnim nukleusima urbanih/ruralnih cjelina) te ih razvijati kao kontinuiranu i programiranu djelatnost.

Neophodno povećanje tj. proširenje građevinskih područja naselja smještenih bilo uz morsku obalu ili u zaobalju potrebno je vezivati uz zadovoljavanje urbanih standarda, odnosno potreba (duljina i širina prometnica/ ha, veličina parkirnog prostora/ korisniku, udio zelenih površina i parkova, veličina javnih sportsko-rekreacijskih površina/korisniku i sl.).

U planiranju razvoja i uređenja naselja uz obalu osigurati dostupnost obale i javni interes, kao i mogućnost prioritarnog korištenja za rekreaciju i pomorske aktivnosti, te uvesti odgovarajuće režime očuvanja i korištenja prirodnih plaža.

Izdvojena građevinska područja izvan naselja

Prilikom planiranja izdvojenih građevinskih područja izvan naselja može doći do trajnog gubitka prirodnosti prostorne cjeline u kojoj je zahvat planiran. Postavlja se izazov za planere pronaći instrumente kako poticati i omogućavati razvoj i istovremeno sačuvati i unaprijediti vrijednosti koje baštimo. Pri tome je ključno razumjeti da očuvanje krajobraznih, okolišnih i kulturnih vrijednosti ujedno znači i povećanje ekonomske vrijednosti nekretnina ili poduzetničkih poduhvata u njihovoj okolini jer tržište ove vrijednosti itekako prepoznaje i cijeni.

Najvažniji alat za ostvarenje ovih ciljeva prostorni su planovi koji krajobrazne vrijednosti trebaju prepoznati i propisati odgovarajuće uvjete njihove zaštite i održivog razvoja te racionalno i održivo koristiti prostor. Iz navedenog razloga u obalnom području u prostoru ograničenja (1000m/300m) uvjeti za planiranje strogo su definirani Zakonom o prostornom uređenju u cilju „obuzdavanja“ potrošnje vrijednog obalnog prostora.

Gospodarske djelatnosti

U planiranju područja za pojedine aktivnosti u blizini obalne crte, izbjegavati planiranje djelatnosti koji po svojoj prirodi ne zahtijevaju blizinu mora, te prilikom planiranja prostora za smještaj gospodarskih djelatnosti nužno je

prethodno odrediti pokazatelje (indikatore) razvoja gospodarskih djelatnosti u cilju osiguravanja održivog korištenja prostora i smanjenja pritiska koji premašuju prihvatne kapacitete. U tom smislu planiranje novih ugostiteljsko turističkih zona, luka ili eventualno područja za marikulturu uz obalu potrebno je temeljiti na nosivom kapacitetu prostora.

Turizam

Planiranje prostora za turističke sadržaje (prvenstveno smještajne kapacitete) temeljiti na strategiji razvoja turizma, izgrađenosti infrastrukture i mogućnosti komunalnog opremanja, zahtjevima očuvanja krajobraza, kulturne baštine, prirode i okoliša, te prioritarno prihvatnom kapacitetu. S time u vezi, za do sada planirane, a neizgrađene turističke zone, preporuča se preispitivanje veličina, lokacija i kapaciteta. Eventualno novu izgradnju turističkih sadržaja treba usmjeriti na kvalitetnu dopunu i dograđivanje turističkih sadržaja koji su već djelomično ili pretežito izgrađeni. Prilikom investiranja u postojeće ili nove hotele stimulirati izgradnju samo viših i visokih kategorija.

Luke i sidrišta

Radi zaštite i očuvanje okoliša, mora i morskog dna posebno od slobodnog sidrenja plovila kojim se „preorava“ morsko dno, uništavaju staništa, lokaliteti podmorske arheologije te povećava opasnost od unosa stranih morskih mikroorganizama, potrebno je u PPUO odrediti dijelove mora za sidrenje koje je obvezno urediti sa sidrenim sustavima. U tom smislu treba omogućiti da se svako plovilo može vezati sigurno po okoliš i morsko dno, bilo unutar izgrađenih luka ili sidrišta (na plutače), a ne na vlastito sidro, odnosno da se može sidriti samo na tako uređenim sidrištima.

Za postojeće luke otvorene za javni promet, kao i za nove koje se grade te koja već se prihvaćaju izletnička plovila, ograničiti broj priveza, izletničkih plovila na temelju dopuštenog prihvatnog kapaciteta obale i obalnog naselja.

Namjena mora

U planiranju korištenja mora uzimati u obzir potrebu zaštite ribolovnih staništa za pojedine zahvate i razvojne projekte (na način da se uvažava ocjene i studije znanstvenih kuća koji se bave istraživanjem mora i ihtioflore i ihtiofaune). Pri planiranju razmještaja djelatnosti uz obalu na morskome djelu voditi računa o zaštiti akvakulturnih područja.

U svezi namjene teritorijalnog mora unutar granica područja ograničenja (crta 300 m od obale u moru) predlaže se sukladno sektorskim strategijama odrediti kriterije i područja mora za određene namjene.

Planiranje športa i rekreacije

Veće sportske sadržaje i igrališta planirati i graditi u cilju obogaćivanja turističke ponude uz uvažavanje prirodnih, okolišnih, geomorfoloških, hidroloških, klimatskih, ekonomskih, društvenih, kulturnih i drugih značajki prostora. Planiranje i korištenje plaža kao složenih sustava objedinjenja kopna i mora, iznimno vrijednih prirodnih staništa, te značajnih prostora u smislu prirodnog, društvenog, gospodarskog i rekreacijskog potencijala treba biti takvo da budu pristupačne svima pod jednakim uvjetima s kopnene i morske strane.

Potrebno je planskim mjerama osigurati da uz što manju izmjenu prirodnog obilježja budu infrastrukturno i sadržajno opremljene (tuševi, kabine i sanitarni uređaji, prateći uslužni i ugostiteljski sadržaji), označene i zaštićene s morske strane.

Izvan građevinskog područja

Izvan građevinskog područja također se planira gradnja temeljem prostornog plana, a sukladno Zakonu o prostornom uređenju.

Planiranje gradnje izvan granica građevinskog područja potrebno je definirati u prostornim planovima sukladno vrijednostima prirodnog i kultiviranog krajobraza Općine, pri tome je potrebno odrediti najvrijednija područja koja treba sačuvati od bilo kakve izgradnje (najvrijednije uzvorske kopnene padine priobalja, očuvanje slike pojedinog naselja i slično).

Izvan građevinskih područja moguće je graditi infrastrukturne sustave, prateće objekte u svrhu poljoprivredne proizvodnje (plastenici, staklenici), manje gospodarske objekte za vinogradarstvo, marikulturu, ribarstvo, marikulturu (spreme za alat - magazini i usjeve – košare), kušaone (vinarske, uljarske), motrionice, planinarski i lovački domovi, obiteljska seoska domaćinstva kao i obuhvati zahvata u prostoru koji imaju namjene ali ne i čvrstu gradnju (rekreacija). Iako u prostoru ograničenja su definirani strožiji uvjeti (3ha za smještaj OPG-a) ipak sukladno Zakonu namjene na moru iziskuju i smještaj objekata na obali, pa je to i regulirano Zakonom).

Zaštita okoliša

Potrebno je posebnu pažnju obratiti očuvanju i zaštiti okoliša kao temeljnog resursa Općine DP. Sustavnim djelovanjem i stalnim nadzorom u znatnoj se mjeri može smanjiti onečišćenje tla i voda.

Obalno područje

- Planiranje morskog područja; konflikti u korištenju morskog područja su izraženi u međutjecaju različitih aktivnosti koje koriste bliski morski prostor (plaže, luke, sidrišta, morski plovni koridori i sl.). Stoga se u prostornim planovima koji će se izrađivati za područje Općine posebna važnost treba pridati planiranju morskog područja.
- Utjecaj klimatskih promjena na komunalnu infrastrukturu i planiranje obalnih područja; Osnovne posebnosti komunalne infrastrukture u obalnim zonama su utjecaj mora, te izrazito sezonska neravnomjernost korištenja. Zbog turističke privrede koja je sezonskog karaktera rad i opterećenje infrastrukture je vrlo neravnomjerno tijekom godine s visokim opterećenjem tijekom ljetne vršne sezone i višestruko manjim tijekom zimskog perioda. Ova neravnomjernost bitno utječe na održivost infrastrukture, a još više će utjecati u budućnosti zbog značajnog utjecaja klimatskih promjena. Dizanje srednje razine mora i time uzrokovano dizanje razine podzemnih voda u priobalnom području će dovesti do infiltracije mora u septičke jame, revizionna okna, uređaje za pročišćavanje otpadne vode i druge objekte kanalizacije kao i u same kanale. To će povećati salinitet otpadnih voda i time uzrokovati koroziju i propadanje materijala i dijelova sustava. Klimatske promjene će zahtijevati adaptaciju već izgrađenih obalnih zidova.
- Planiranje obnavljanja plaža; Gubitak obala zbog obalne erozije izazvane većim hidrodinamičkim djelovanjima mora ili promjenom strujanja mora može se sanirati nasipanjem obala. Materijal koji se nasipa mora odgovarati značajkama obale i njenoj namjeni. Unošenje drugačijih čvršćih materijala u obalni prostor i more dovodi do primjena lokalne cirkulacije mora i time do novih erozijskih procesa i mijenjanja značajki i oblika obala. Zato se ove aktivnosti moraju dobro planirati.

Integralno upravljanje obalnim područjem

Protokol o IUOP Sredozemlja je prvi međunarodno-pravni dokument kojim je uvedena obveza integralnog upravljanja obalnim područjima uzimajući u obzir prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode, zaštitu kulturne baštine kao i politiku održivog razvoja poljoprivrede, ribarstva, turizma i ostalih gospodarskih djelatnosti

Dubrovačko-neretvanska županija je 2011. godine donijela Smjernice za IUOP Dubrovačko-neretvanske županije kojim je započela proces IUOP, objasnila proces, temeljne ciljeve i koristi koje donosi njegova provedba, a na razini države izrađena je Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem RH koja daje smjernice za izradu potrebnih dokumenata na svim razinama u cilju ispunjenja uvjeta za integralno upravljanje obalnim područjem. Izrađen je i akcijski plan

Uredba o izradi i provedbi dokumenata strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, (urednički pročišćeni tekst, „narodne novine“, broj 112/14, 39/17 i 112/18) uključila je Konvenciju iz Barcelone i navela ciljeve koji se trebaju postići upravljanjem i zaštitom morskog okoliša i obalnog područja RH, (a odnose se na postizanje i održavanje dobrog stanja okoliša, a trebala su se ostvariti do 2020. godine):

- zaštita, očuvanje i omogućavanje oporavka i, gdje je to izvedivo, obnavljanje strukture i funkcije morskih i obalnih ekosustava te zaštita bioraznolikosti i njeno održivo korištenje;
- očuvanje zaštićenih područja u moru i ekološki značajnih područja Europske unije Natura 2000;
- smanjenje onečišćenja, odnosno opterećenja u morskome i obalnom okolišu kako bi se osiguralo da nema značajnih negativnih utjecaja ili rizika za ljudsko zdravlje i/ili zdravlje ekoloških sustava i/ili korištenje mora i obale;
- očuvanje, unaprjeđenje i/ili ponovno uspostavljanje ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa u moru i obalnom području;
- očuvanje obalnog područja na korist sadašnjih i budućih generacija;
- održivo korištenje prirodnih resursa, posebice prostora i voda;
- očuvanje cjelovitosti obalnih ekosustava, krajobraza i geomorfologije;
- sprječavanje i/ili ublažavanje utjecaja prirodnih rizika, osobito klimatskih promjena, koji mogu biti prouzročeni prirodnim ili ljudskim aktivnostima;
- usklađenost između javnih i privatnih inicijativa i svih odluka vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, a koje utječu na korištenje obalnog područja.

(2) Ciljevi iz stavka 1. ovoga članka koji (3) Radi ostvarivanja ciljeva iz stavka 1. ovoga članka izrađuje se, razvija i primjenjuje Strategija na temelju ekosustavnog pristupa upravljanja ljudskim djelatnostima, kao i drugih načela integralnog upravljanja obalnim područjem.

Ključni problemi obalnog područja Općine Dubrovačko primorje, koji iziskuju detaljniju obradu su:

- nepovoljna demografska struktura,
- neodgovarajuće zbrinjavanje otpada,
- ugrožavanje vrijednih prirodnih staništa,
- proces litoralizacije (neučinkovit mehanizam provedbe i kontrole razvojnih i planskih dokumenata),
- nedovoljno razvijena infrastruktura,
- neplanski rast turizma,
- neučinkovito upravljanje pomorskim dobrom te
- nedostatna i nedovoljna iskorištenost stručnih kapaciteta.

Kulturna baština i krajolik

Kod planiranja u ruralnim i drugim povijesnim krajolicima potrebno je koristiti suvremene principe zaštite graditeljske baštine koji nastoje jednako tretirati obavezu očuvanja i održavanja kako fizičkih tako i socijalnih struktura povijesnih naselja. Potrebno je koristiti nove alate i metodologije za identifikaciju i valorizaciju baštine i krajolika poput integralne valorizacije koja uzima u obzir sve baštinske vrijednosti ukupnog teritorija. Kao osnovu potrebno je izraditi Krajobraznu tipologiju i karakterizaciju krajobraza Općine Dubrovačko primorje na način kako je to započeto prilikom izrade IDPPUO 2012. godine.

Ruralne cjeline potrebno je planski zaštititi kao cjeline naselja, štiteći pri tom povijesne vizure, povijesne matrice i tradicionalnu gradnju.

Baštinu je potrebno koristiti kao pokretač gospodarskog razvoja (ruralni turizam, nautički turizam, ekološka proizvodnja meda, ekološka poljoprivreda), potrebno je aktiviranje seoskih tradicijskih aglomeracija rekonstrukcijom i čuvanjem ambijentalnosti i izvornog okruženja krajolika kao oblika za smještaj zadržavanja turista na takvim ruralnim prostorima, a zbog blizine Grada Dubrovnika –svjetske baštine kao dodatnih atrakcija. Primijeniti novu kulturnu i razvojnu politiku koja ima za cilj omogućiti „živući - teritorijalni“ Grad, sa očuvanim krajobraznim vrijednostima.

Kod fizičkih zahvata obnove (rekonstrukcija, zamjene ili dogradnja) u zonama tradicijske gradnje sustav se oslanja na propisivanje uvjeta kroz prostorne planove u koje se ugrađuju konzervatorski uvjeti. Stanje u prostoru na žalost pokazuje previše primjera ovih zahvata koji se mogu svrstati u lošu praksu. Iako se unaprijeđenje dijelom može postići i definiranjem detaljnijih uvjeta svih vrsta važno je raditi i na jačanju kapaciteta svih tijela koja sudjeluju u procesu izdavanja akata za građenje.

Posebno osjetljiva tema vezana za kulturnu baštinu je baština koja nije zakonom zaštićena i koja se naziva evidentirana i ima regionalno ili lokalno značenje, ali zato nije manje vrijedna jer je veoma važna za identitet područja u kojem se nalazi, a može se štititi jedino prostornim planovima. Ovakvu arhitekturu sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturne baštine moguće je zaštititi na regionalnoj ili lokalnoj razini, ali to još nije zaživjelo u praksi.

Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara

Zaštita dobara od lokalnog značenja,

članak 17.

Dobro za koje odredbama ovog Zakona nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine može proglasiti zaštićenim, ako se nalazi na njihovu području.

Tijelo iz stavka 1. ovog članka svojom će odlukom odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdit će uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela, te osigurati uvjete i sredstva potrebna za provedbu odluke.

Odluku iz stavka 1. ovog članka donositelj je dužan dostaviti Ministarstvu kulture)

Smjernice za izradu prostornih planova Općine (PPU,UPU)

U PPUG i UPU-u potrebno je uskladiti postavljene ciljeve i smjernice sa postojećim trendovima prostornog razvoja i uređenja a to su čuvanje identiteta naselja kroz očuvanje povijesnih i prirodnih vrijednosti; čuvanje krajobraznih vrijednosti prostora; unapređivanje sustava urbanog uređenja i gospodarenja prostorom te poboljšanje urbane mreže i komunikacijskih sustava, posebice javnog prometa.

U planovima višeg reda definirati uvjete i način za urbanu preobrazbu tj. propisati skup planskih mjera i uvjeta kojima se mijenjaju tj. unapređuju izgrađeni dijelovi građevinskog područja definiranjem mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina.

Preispitati urbanističke parametre (lokacijske uvjete) i njihovo usklađenje s vrijednostima prostora i mogućnostima prostornog okruženja kao npr. odredbi vezanih za rekonstrukciju postojećih građevina

(neprijemljivi urbanistički parametri za gradnju u tradicijskim naseljima, visine, udaljenosti i sl., širine pristupnih prometnica).

Preispitati broj propisanih planova detaljnijeg stupnja razrade (UPU-ova), s obzirom da brojnost ne predstavlja preduvjet za zaštitu, sanaciju i/ili preobrazbu prostora na prihvatljiv način, već u ovom slučaju predstavlja opterećenje. Odrediti obuhvate za cjeline naselja na način da se mogu sagledati i vrijedne povijesni dijelovi naselja. Tek detaljnom razinom planiranja urbanističkim planovima moguće je odrediti adekvatne uvjete gradnje za prostorne cjeline tradicijske gradnje, bez obzira na status njihove zaštite, a s obzirom na nedostatnost instrumenata PPUG, sve kako bi se omogućili zahvati u prostoru nužni za revitalizaciju pojedinih naselja, a istovremeno zaštitila povijesna matrica.

Institucionalne pretpostavke za izradu i provedbu dokumenata prostornog uređenja:

Za čitavo područje Općine nabaviti od DGU vektoriziranu homogeniziranu katastarsko - topografsku podlogu sa DOF-om u HTRS projekciji.

Izgrađenu prometnu i drugu infrastrukturu potrebno je u potpunosti provesti u katastru i zemljišnim knjigama, te izraditi katastar infrastrukture.

Za obalu je potrebno utvrditi pomorsko dobro, a izbjegavati praksu njegovog utvrđivanja po zahtjevu potencijalnih investitora ili JLS, što otežava upravljanje odnosno gospodarenje pomorskim dobrom.

Unaprijediti i koristiti zakonima propisane instrumente uređenja građevinskog zemljišta (izvlaštenje, osiguranje površina za javne potrebe i sl.), što će olakšati kvalitetno uređenje novo - urbaniziranih dijelova. Posebno se naglašava potreba uvođenja instrumenta urbane komasacije.

Geoinformacijski sustav-

Kontinuirano praćenje stanja u prostoru bi se trebalo vršiti putem geografskog informacijskog sustava. Prvi korak je sustavno, usklađeno praćenje stanja u prostoru na način da se vodi evidencija o infrastrukturi, prometnicama, izdanim aktima za građenje, radovima i investicijama na zgradama javnih institucija, drugim investicijama proračunskih sredstava. Budući da se sva dokumentacija i općenito funkcioniranje sustava vodi digitalnim putem, potrebno je utvrditi zajednički standard izrade, pripreme podataka, njihova sistematiziranja i međusobne razmjene. Također bi to uključivalo i suradnju s nadležnim institucijama, koje bi aktivno sudjelovale u razmjeni podataka i informacija. Sve ovo predstavlja okosnicu za izradu geografskog informacijskog sustava, koji bi putem sistematiziranih podataka omogućio lakše i jednostavnije utvrđivanje stanja i potreba s ciljem preciznog dimenzioniranja aktivnosti, troškova, budućih očekivanih obveza itd.

BAZA PROJEKATA U OPĆINI ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2024.

➤ **GOSPODARSTVO I TURIZAM**

- Definiranje i oživljavanje autohtonih i ekoloških proizvoda
- Realizacija turističkog kompleksa Sestrice
- Rešavanje imovinsko pravnih odnosa unutar pojedinih gospodarskih zona
- Poticanje malog poduzetništva kroz izgradnju malih obiteljskih hotela i pansiona, razvoja svih oblika ruralnog razvoja (ruralni turizam te otvaranje ali i zadržavanje OPG-a)
- Pripreme radnje za realizaciju izgradnje turističkog naselja Rat u Banićima
- Realizacija Hotela Slano s infrastrukturom, ville Banići i logistički centar (Pervanovo, privatna investicija)

➤ **VODOOPSKRBA I ODVODNJA**

- Vodoopskrba naselja Doli i Smokvina I, II i III faza, te odvodnja naselja Doli (građevna dozvola)
- Vodoopskrba naselja Majkovi II i III faza (građevinska dozvola za mrežu za cijelo naselje)
- Vodoopskrba naselja Čepikuće, Lisac, Točionik, Trnovica, Podgora, Mravinca, Trnova i Podimoč (lokacijska dozvola)
- Rekonstrukcija vodoopskrbe djelova naselja Banići i Kručica
- Stavljanje u funkciju bušotine / izvorišta vode u vodocrpilištu Imotica
- Rekonstrukcija vodocrpilišta Nereza u Slanomu
- Rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava Banići – turistička zona Rat i poslovna zona Banići
- Odvodnja Ratac sa šetnicom - projektiranje i rješavanje vlasništva
- Rekonstrukcija CS Grgurići i kolektorske mreže Grgurići

➤ **PROMETNA I OSTALA KOMUNALNA INFRASTRUKTURA**

- Izgradnja obilaznice u Slanome (kroz polje -ne preko rive)
- Izgradnja ceste kroz zonu Banići i spoj s naseljem
- Izgradnja ceste Čepikuće – obilaznica Mravinca, obilaznica naselja i cesta do graničnog prijelaza

- Izgradnja ceste Bistrina – Štedrica, dvotračna cesta do naselja (proširenje i adaptacija)
- Izgradnja ceste Slano – Lovči luka - Koceljevići-Grgurići, gradnja dvotračne ceste
- Sanacija i uređenje postojeće ceste za Točionik (1,5km ceste)
- Izgradnja ceste s D8 do naselja Banja 1km ceste sa instalacijama,
- Izgradnja aerodroma „Rudine“, dnevno sletišta za aero klub,
- Rekonstrukcija - proširenje rive u Kručići i gradnja rive na predjelu prečištača otpadnih voda.
- Modernizacija javne rasvjete – ugradnja LED rasvjete u 20 naselja
- Postavljanje optičkih kabela (Internet za sela - širokopojasna infrastruktura za sela).
- Postavljanje sustava video nadzora zbog sigurnosti prometa i otpada
- Izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom
- Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za građevinski otpad
- Opremanje komunalnog poduzeća
- Nastavak uređenja komunalnog i urbanog uređenja turističkih središta Općine,
- Vatrogasno-komunalni dom Banići – poslovna zona Banići (Izgradnja stacionara za javne službe, vatrogasno-komunalno-hitna dom)
- Izgradnja vatrogasnog doma za potrebe JVP Dubrovačko primorje –Slano,
- Uređenje 10km protupožarnih cesta i staza (Stupa-Topolo, Čepikući Mihoj krst, Branilovići)

➤ **REKREACIJA**

- Izgradnja sportske dvorane,
- Izgradnja karting staze na Rudinama,
- Izgradnja velikog nogometnog igrališta sa svom pratećom infrastrukturom
- Gradnja Aquaparka pona i vježbališta za golf – privatna investicija
- Izgradnja dječjih igrališta u sklopu naselja (Slano, Banići, Doli, Ošlje i Topolo već imaju)
- Izgradnja boćarske dvorane (doma),
- Uređenje park šume Slano-Kosmatovica
- Uređenje plaže u Kosmatovici,

➤ **DRUŠTVENA I JAVNA INFRASTRUKTURA**

- Izgradnja vrtića Slano (saniranje postojeće zgrade)
- Centar Crvenog križa Ošlje, sanacija doma
- Projekt pješačke zone riva Slano, šetnica bez prometa automobila uz gradnju novog trga sa pješačkom zonom,
- Sustav video nadzora javnih površina na frekventnim lokacijama (20 lokacija),
- Zvezdarnica Slano sa obnovom kuće i mula na ponti
- Osnivanje stacionara - skrbi za starije i nemoćne osobe izvan vlastite obitelji za područje općine Dubrovačko primorje.

➤ **KULTURA**

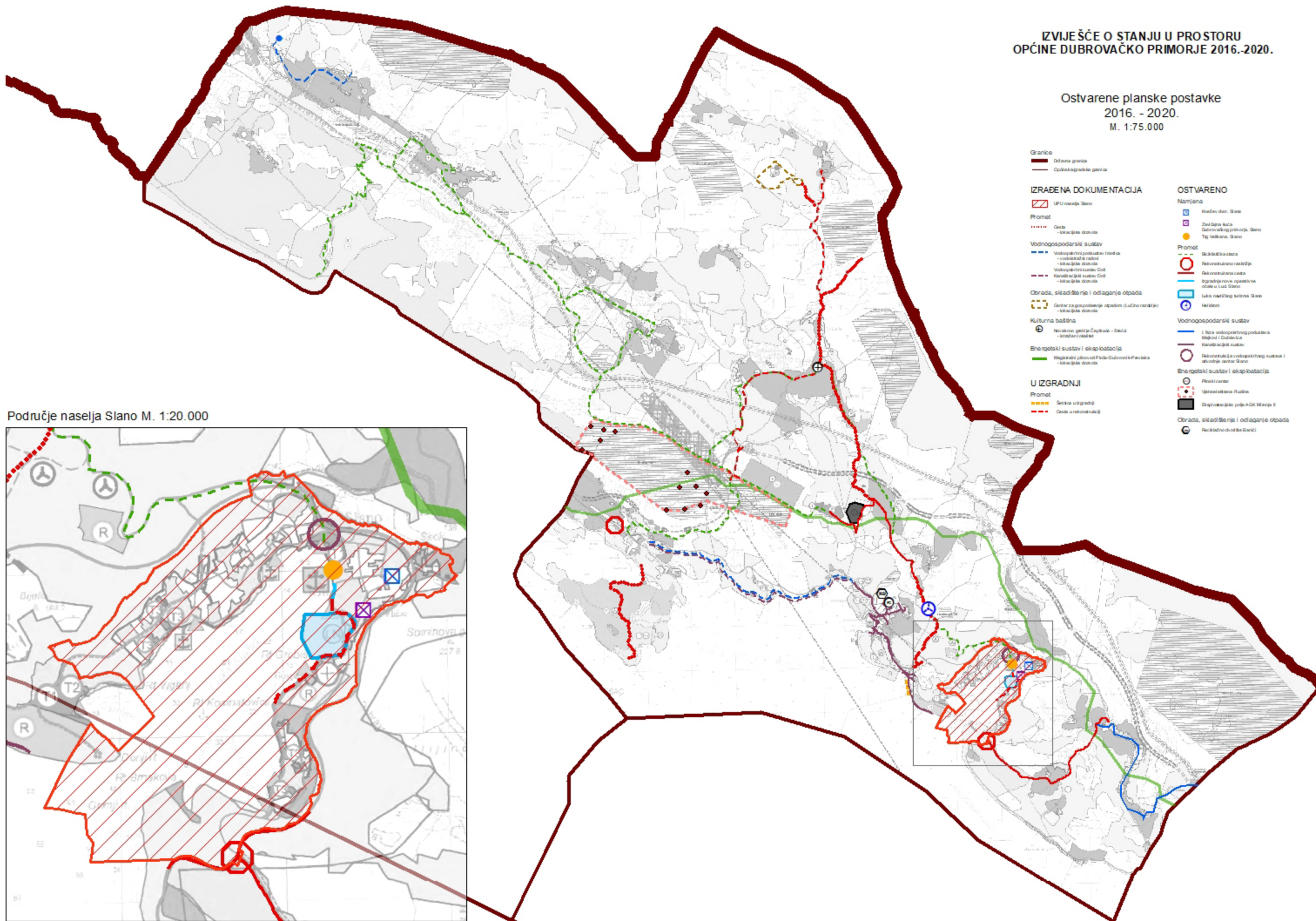
- Uređenje zavičajne kuće Dubrovačkog primorja u Čepikućama i Trnovici
- Uređenje muzeja domovinskog rata, postav i opremanje (Čepikuće),
- Izgradnja tematskih staza
- Obnova kulturnih dobara

➤ **ULAGANJA U DOKUMENTACIJU**

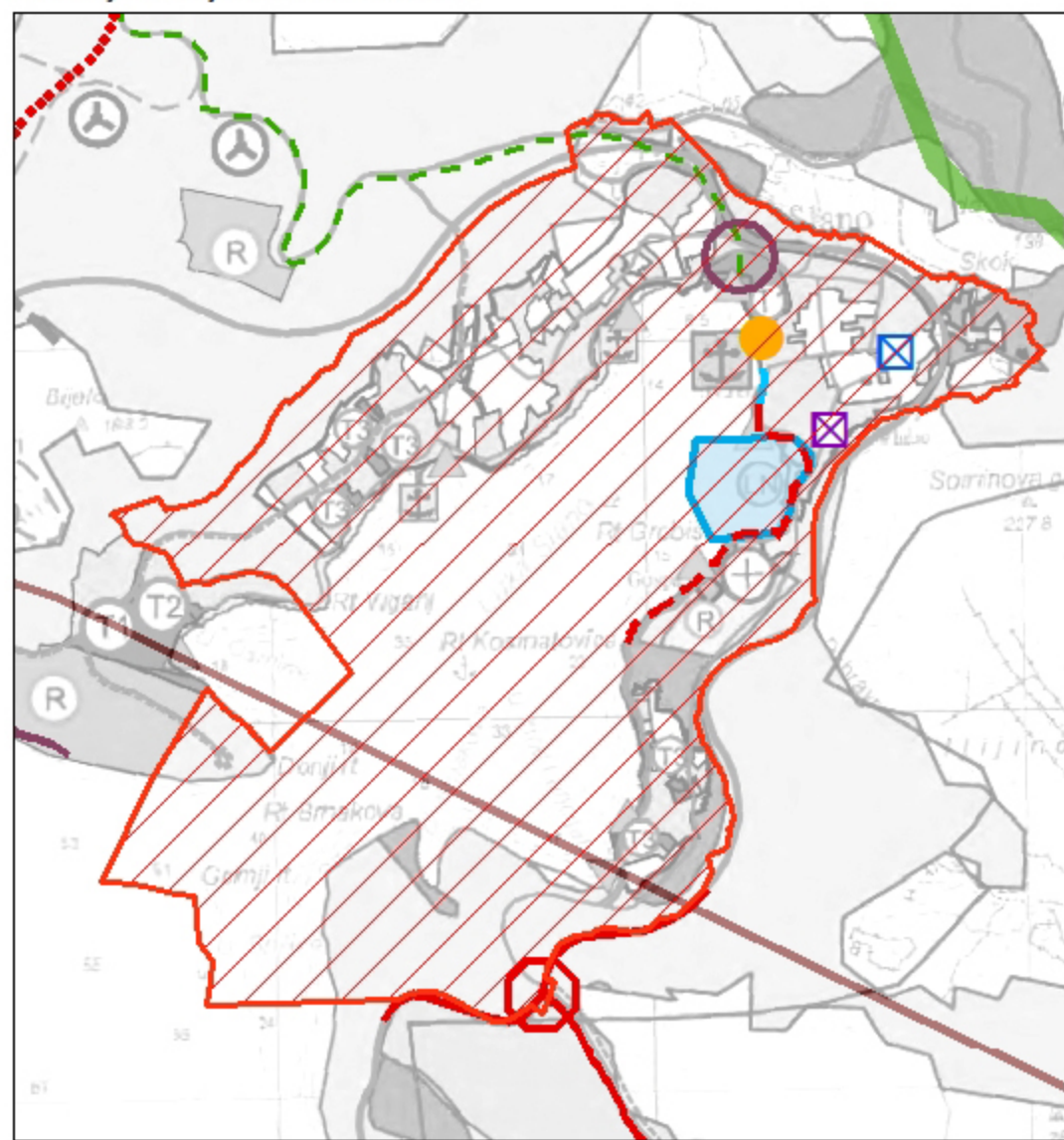
- Izmjene i dopune PPUO, i druge prostorno-planske dokumentacije
- Strategija i program poljoprivrede s naglaskom na vinograde, maslinike, trajne nasade, marikulturu i preispitivanje otvaranja novih OPG-ova
- Bistrina projekt revitalizacije (demografija, školjarstvo, voda i odvodnja...), izrada studije za akvatorij i obalu Bistrine s obzirom na ekološku mrežu i sve namjene koje se u njoj planiraju.
- Izrada konzervatorsko-krajobraznih studija kao podloga za PPUO
- Muzej maslinarstva u Dolima
- Izrada urbanističkih planova za naselja u zaštićenom obalnom području

IZVIJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
OPĆINE DUBROVAČKO PRIMORJE 2016.-2020.

Ostvarene planske postavke
2016. - 2020.
M. 1:75.000

Područje naselja Slano M. 1:20.000

IZVIJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
OPĆINE DUBROVAČKO PRIMORJE 2016.-2020.

Rješenja o izvedenom stanju i akti za građenje

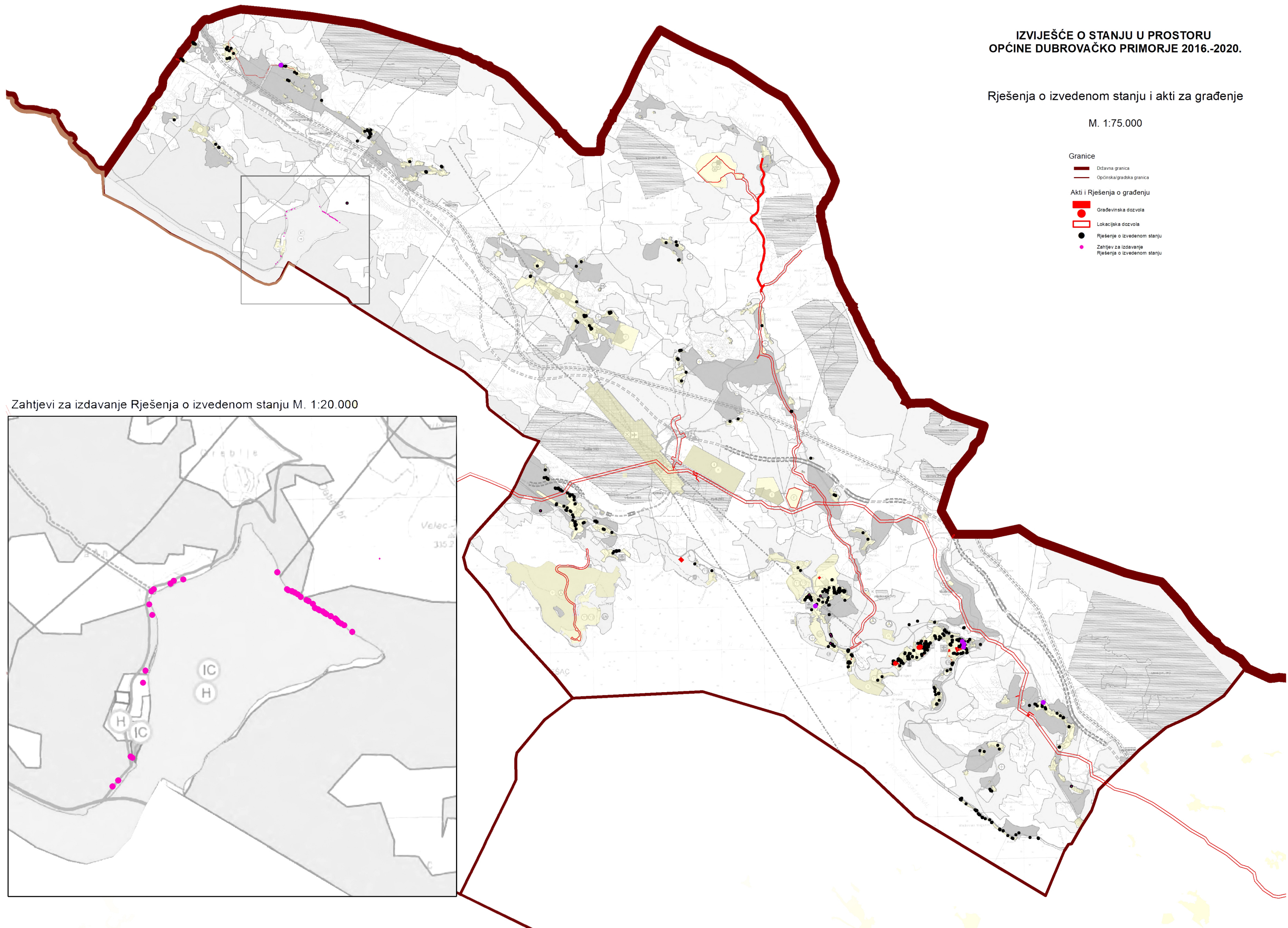
M. 1:75.000

Granice

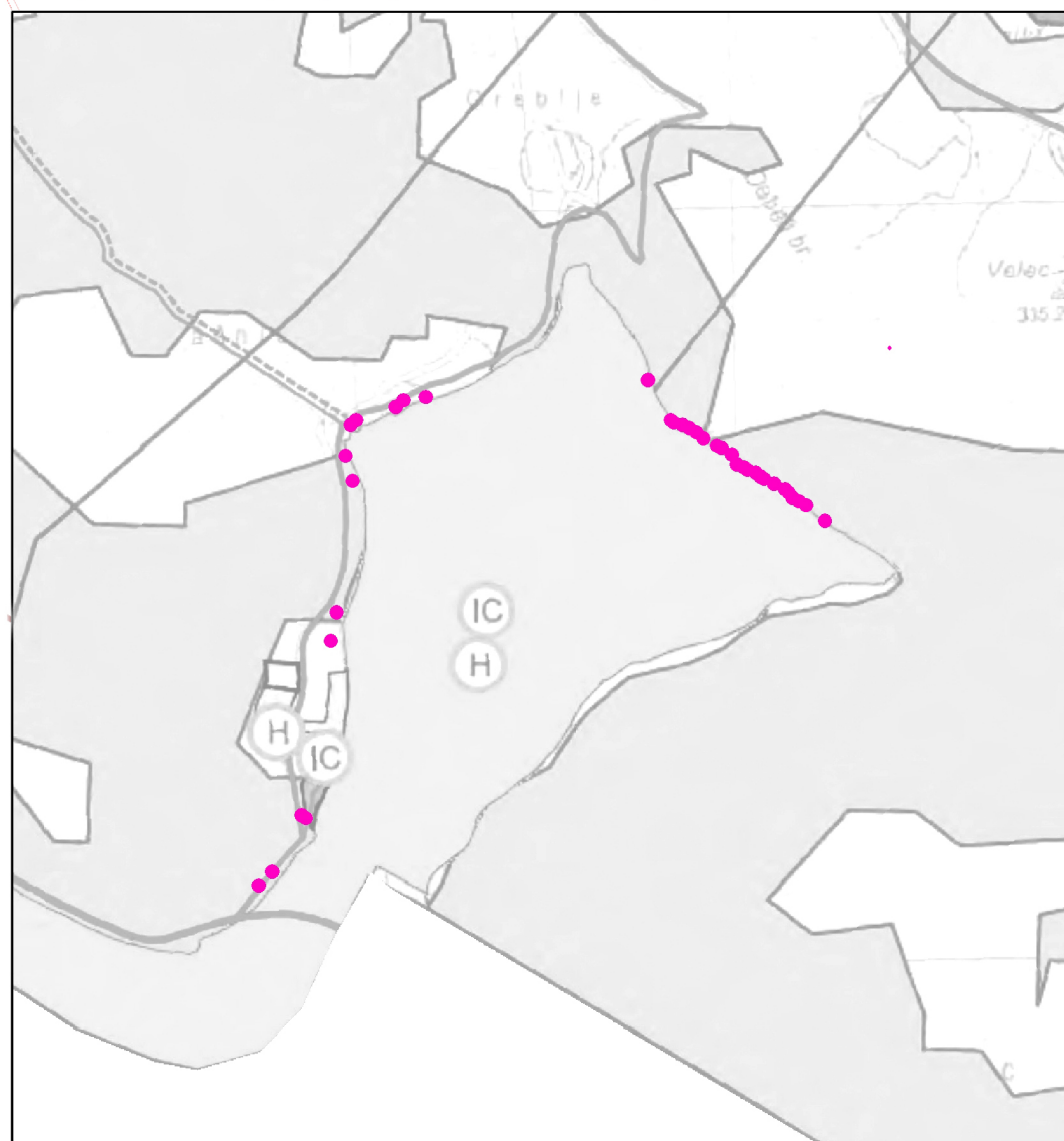
- Državna granica
- Općinska/gradska granica

Akti i Rješenja o građenju

- Građevinska dozvola
- Lokacijska dozvola
- Rješenje o izvedenom stanju
- Zahtjev za izdavanje Rješenja o izvedenom stanju

Zahtjevi za izdavanje Rješenja o izvedenom stanju M. 1:20.000

5. IZVORI PODATAKA

- Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, broj 66/15.)
- Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“ broj 08/08.)
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2001. godine, Državni zavod za statistiku, lipanj 2002.
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2011. godine, Državni zavod za statistiku, prosinac 2012.
- Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine, broj 48/14., 19/15.)
- Program ukupnog razvoja Općine Dubrovačko primorje 2015-2020. („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“)
- Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, br. 6/03., 3/05.-uskl., 3/06.*, 7/10., 4/12.-isp., 9/13., 2/15.-uskl., 7/16., 2/19., 6/19.-pročišćeni tekst i 3/20.; *- Presuda Visokog upravnog suda RH Br:Usoz-96/2012-8 od 28.11.2014., "Narodne novine", br. 10/15. od 28.1.2015.
- Prostorni plan uređenja Općine Dubrovačko Primorje („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, broj 6/07., 8/11.,9/12. i 14/13.)
- UREDBA O EKOLOŠKOJ MREŽI I NADLEŽNOSTIMA JAVNIH USTANOVA ZA UPRAVLJANJE PODRUČJIMA EKOLOŠKE MREŽE („Narodne novine“, broj 80/19)
- Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19)
- Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13., 15/18, 14/19 i 127/19)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20)
- Studije izrađene kroz EU projekt prekogranične suradnje „Baština pokretač razvoja“
- Strategija razvoja turizma Dubrovačko- neretvanske županije 2012. - 2022.
- Strateški razvojni program Općine Dubrovačko primorje do 2020.
- Plan razvoja ekološkog i ruralnog turizma - Ston i Dubrovacko primorje, 2013.

6. POPIS SLIKA I TABLICA

SLIKE

Slika 1. Autocesta A1, sektor čvor Metković – čvor Osojnik	6
Slika 2. Autocesta A1, sektor čvor Rudine – čvor Osojnik	7
Slika 3. Katastarske općine i statistička naselja Općine Dubrovačko primorje (zajedno)	10
Slika 4. Gustoća naseljenosti u Općini Dubrovačko primorje.....	12
Slika 5. Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije.....	16
Slika 6. Položaj Općine Dubrovačko primorje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	18
Slika 7. Naselja općine Dubrovačkog primorja	41
Slika 8. Postojeće ceste u Općini Dubrovačko primorje	55
Slika 9. Postojeće telekomunikacije u općini Dubrovačko primorje	58
Slika 10. Postojeći energetski sustav u općini Dubrovačko primorje	59
Slika 11. Postojeća vodoopskrba i odvodnja u općini Dubrovačko primorje	61
Slika 12. Prostorni planovi nižeg reda u Općini Dubrovačko primorje	81
Slika 13. Ostvarenje planskih postavki Od 2016 -2020. godine u Općini Dubrovačko primorje.....	88
Slika 14. Rješenja o izvedenom stanju i akti za građenje	93

TABLICE

Tablica 1. Naselja Općine dubrovačko primorje.....	9
Tablica 2. Katastarske općine Općine Dubrovačko primorje.....	9
Tablica 3. Broj i apsolutna promjena stanovnika za Općinu Dubrovačko primorje u razdoblju od 1857.-2011.god.	11
Tablica 4. Broj stanovnika i gustoća naseljenosti naselja Dubrovačkog primorja	12
Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva u Općini Dubrovačko primorje	13
Tablica 6. Podaci o broju stanovnika, kućanstava i prosječnom broju članova općine Dubrovačkog primorja	15
Tablica 7. Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije.....	16
Tablica 8. Površina i broj stanovnika Općine Dubrovačko primorje u odnosu na DNŽ.....	18
Tablica 9. Struktura korištenja i namjene površina.....	37
Tablica 10. Namjena površina Općine Dubrovačko primorje.....	38
Tablica 11. Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti i djelatnosti u Općini Dubrovačko Primorje – popis 2011.	38
Tablica 12. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja	42
Tablica 13. Državna lovišta	46
Tablica 14. Županijska lovišta	46
Tablica 15. Potencijalna područja za uzgoj na području Općine	46
Tablica 16. Proizvodnja u školjaka na području Županije u periodu 2014 – 2017.god.	47
Tablica 17. Kretanje nezaposlenosti u 2018. godini	47
Tablica 18. Broj tvrtki po djelatnostima te ukupni prihodi poduzeća u Općini	48
Tablica 19. Građevinska područja izdvojene gospodarske namjene izvan naselja (pretežito I - industrijske ili mješovite industrijsko-poslovne I, K) na području Općine Dubrovačko primorje.....	49
Tablica 20. Površine potencijalnosti (viša i niža) arhitektonsko-građevnog kamena.....	50
Tablica 21. Eksploatacijska polja i istražni prostor mineralnih sirovina na području Općine Dubrovačko primorje	50
Tablica 22. Izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene E3 eksploatacijska polja mineralnih sirovina	50
Tablica 23. Istražni prostori mineralnih sirovina u Općini	51
Tablica 24. Duljine javnih cesta na području Općine Dubrovačko primorje prema skupinama razvrstanih cesta	53
Tablica 25. Duljine nerazvrstanih cesta prema sektorima i kategorijama na području Općine Dubrovačko primorje	54
Tablica 26. Ukupna duljina javnih i nerazvrstanih cesta prema skupinama cesta u Općini Dubrovačko primorje	54
Tablica 27. Udio pojedinih vrsta cesta i cestovna gustoća na području Općine Dubrovačko primorje	55

Tablica 28. Morske luke otvorene za javni promet u Općini Dubrovačko primorje.....	56
Tablica 29. TV pretvarači.....	58
Tablica 30. Duljina elektroopskrbnih vodova.....	59
Tablica 31. Plinoopskrbne građevine.....	60
Tablica 32. Ugrožena i rijetka staništa na području Općine Dubrovačko Primorje;.....	63
Tablica 33. Ugroženi i rijetki stanišni tipovi zastupljenih na području RH značajnih za ekološku mrežu NATURA 2000.....	64
Tablica 34. Popis NATURA 2000 područja u Općini Dubrovačko Primorje.....	65
Tablica 35. Prirodni krajjobrazi u Općini Dubrovačko primorje.....	65
Tablica 36. Osobito vrijedni predjeli - prirodnih krajolika na području Dubrovačkog primorja.....	66
Tablica 37. Osobito vrijedni predjeli-kulturni krajolici na području Dubrovačkog primorja.....	66
Tablica 38. Pregled zaštićenih nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara Općine Dubrovačko primorje.....	67
Tablica 39. Popis registriranih i preventivno zaštićenih kulturnih dobara i kulturno-povijesnih vrijednosti.....	68
Tablica 40. Popis obveznih prostornih pokazatelja.....	76
Tablica 41. U PPDNŽ je za Županiju utvrđena obveza izrade (na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o zaštiti prirode) Prostornog plana područja posebnih obilježja za Posebni rezervat Malostonski zaljev i Malo more, koji obuhvaća 4 općine: Dubrovačko primorje, Ston, janjina i Slivno, čiji obuhvat u Općini Dubrovačko primorje iznosi:.....	79
Tablica 42. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade UPU-ova za sljedeća područja:.....	80
Tablica 43. PPUO Dubrovačko Primorje utvrđuje obvezu izrade DPU-ova za sljedeća područja:.....	80
Tablica 44. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja 2015. – 2020. u Općini.....	82
Tablica 45. Popis izvedenih projekat na području Općine Dubrovačko primorje za razdoblje 2016. – 2020.	83

GRAFIKONI

Grafikon 1. Srednje mjesečne vrijednosti temperature zraka (meteorološka postaja Trsteno).....	8
Grafikon 2. Srednje mjesečne vrijednosti količine padalina.....	8
Grafikon 3. Središnja godišnja čestina vjetra.....	9
Grafikon 4. Indeks kretanja broja stanovnika.....	11
Grafikon 5. Omjer muškog i ženskog stanovništva u Općini Dubrovačko primorje 2011. godini.....	13
Grafikon 6. Dobno-spolna struktura Općine Dubrovačko primorje 2011.godine.....	14
Grafikon 7. Usporedba kućanstava i stambenih jedinica općine Dubrovačkog primorja 2001. i 2011. godine... ..	15
Grafikon 8. Ukupna duljina javnih i nerazvrstanih cesta prema skupinama cesta u Općini Dubrovačko primorje.....	54